UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Jncipit pectorale dominice passionis siue diuini amoris. Quia salus vita [et] rede[m]ptio generis humani i[n] passione d[omi]ni co[n]sistit ...

[Aalst oder Antwerpen], 1486

urn:nbn:de:hbz:466:1-30803

Visual Library

[illegible]
...uito cu nō hret si uenir[et]
...angensē; aliq̄ 7 dicer qre nō
...e filias tuas ꝓstitui. quare
...ulis uos eas maritari. estis uos
...ne dicet ipse. qto ḡ potꝰ fatuus
...patu q̄ de celesti rege h̄ audeē
...ere. qui ipse filias suas nō p
...duncem. qre uult eas uł ea
...s ꝑmanē uł nuptui tradi. pōt
...ere dō i re sua uł aliq. uł aliq
...ay retinuit. q̄ qonē ꝑsultar;
...ps q̄rat a rege francie qr nō
...totū regnū uīm ū ñ aliq
...retineatis. ubi ꝑmisat dō
...regnū pter unū. bene d
...suffice. ¶ Tercio [illegible]
...fessū ē q dō misericordiā egi
...mano cū simplice fornica
...abuit. qr ē uins. qr potꝰ uo
...hre fidele adiutoriū q̄ tal
...ne ei qdo posset furari. cō
...qr nesciūt q̄ diu debeat ei
...ime ei qdo posse. ¶ Cū mlrib
...ordi egit. uides ē dō q mł
...rat labore ī portando ꝑlem
...e ī pciendo sollicitudine;
...rdeī 7 labore ī nutriendo. uo
...ł an op carnale obligari
...ndo eas. ¶ Cū ple ē misericordi
...e [illegible] ꝑes si simp forni
...a eē in pti ostendit. ¶ Cū
...e hūano dō ī h misericordi
...omidē 7 misericordi egit
...nio qr ab illa uoluptate
...ē ipē uoluit q̄ nullus
...raro absq; pc. Ideo at
[illegible]

[illegible]
hoies ē te nimis eē carnale
q̄ ñ alliceēt una alliceēt alia. Vn
deo. xvij. dr̄ d rege. nō hēbit u
plimas q̄ illiceāt aīa; ei. ¶ pm
capiditate. fornicarie ē mulier
paupat hoies 7 fures reddūt.
dōuī. qr ḡ auferret [illegible] illa
amaret. l ꝑp. aliq pc qd [illegible] fornica
seqret. Ideo aū [illegible] ꝑb
ē ī mltiplicatione genus hūani [illegible]
puter solo dō ex hoc [illegible] dictū ē [illegible]
ille q oib; se exponunt sſiles effi
ꝑtea dō ñ fac mag; uim ī pauci
uł mltitudie hoim. Vn ecc. xv
cōcupiscit dō mltitudie; filior
ī fidliū 7 inutiliū, sat ē dō q me
mal si ī pctis sic decedant q si
nō fuissent. 7 q pł ualz un bon
mille mali. Vn xvj. ecc. Ne iocū
ris ī filiis ipius si mltiplicent [illegible]
uingi. Melior ē e un' tims dn q
mille filii impii. 7 utile ē mag
mori sine filiis qm relinqre filio
impios. Vn dns bñ poep ꝯsulu
ex q seqr q pautioēs s hoies qm [illegible]
ad q plius saluant. Vn ipē ꝯsu
ūginitatē 7 castitatē 7 filia. ꝑh
tio ū fornicatoris. salue [illegible]
pfectioēs s q saluant. Nota ꝑfis
quorda hoim qb; ī displic pcca
dō plac ī mlierib; 7 placz ū dō d
cer ī possilib;. De inpotentia ꝯtinen
Multio tractatu q multi allegan
[illegible] dicedo ē adde ī potentia [illegible]
nedi q mlti allegat. 7 p porem
sa testioia [illegible] q b; ꝯ eos q h [illegible]
possium [illegible]

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bernardus

Dificilitatum castitas in delicijs
[P]ietas in negocijs
Veritas in multiloquio
Caritas in hoc nequam seculo

[S]unt nobiscum deus est, quid eis deuote
adeadmus

J. XVI. 3.

~~7374.~~

I 39

~~374.~~

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

J XVI
3

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Societatis Jesu Paderbornæ. Ex donatione R D
Sebastiani Schulkeni. 1598.

Incipit pectorale dominice paſſionis ſiue diuini amoris.

Quia ſalus vita ⁊ redēptio generis humani ī paſſione
dn̄i cōſiſtit: de q̄ plurimi deuote ruminauerūt: ⁊ poſ
tea optimis ſmonib⁹ nōnulla ad ppli iſlammationē
eructauerūt. Opto ego paupculus: de ordīe fratrum
minoꝝ mini⁹: etiā duo minuta in gazophilatiū dn̄i mei offerre
⁊ dn̄i nr̄i acerbiſſimā paſſionē qualicūq₃ ſtilo pſtringere: poti⁹
ad mee tarditatis expulſionē: q̄₃ ad alioꝝ eruditionē. Utinā igi
tur bōe iheſu pcordia mea īcaleſcāt: ⁊ tali muſto diuini amoris
inebrient: q̄ten⁹ ſemoto torpore grat⁹ de tanta paſſiōe īueniar:
vt poſt hui⁹ vite erūpnas celeſtꝪ. regni adipiſci merear delitias:
tanto vberius: q̄nto ſotius tribulatiōis effectus fuero habūdā
tius. Ad crucē itaq₃ fideli mēte ppero: etſi arido corde accedo:
vnigeniti filij dei ſanguīe irroratus: aliquantulum inflamma
bor. Et thema ex exodo capittulo nono mihi aſſūmo.

Thema.

Cum egreſſus fuero de
vrbe: extēdā₃ palmas meas ad dn̄m: ⁊ ceſſa
būt tonitrua: ⁊ grando nō erit: vt ſcias quia
dn̄i ē terra. Uerba ſūt moyſi typū gerētꝪ xpi
ſb̄ ſenſu allegorico triplici vtiq₃ rōne. ¶ Prio
rōne origīs. Quia ſic̄ moyſes ex iudeis ortus
eſt. ſic ⁊ xp̄s de virgine iudea ſcōm carnē nat⁹ ē. Un̄ Johis 4°.
Salus ex iudeis ē. ¶ Scd̄o rōne nomis interptat̄ eñi moyſes
aqueus: vel de aq̄ aſſūptus. que quidē interptatio optīe cōgruit
xpo. Habuit nēpe aquā triplicē. ¶ Prio aquā eruditiōis ī predi
catione. Un̄ iohis 4°. Dixit mulieri ſamaritane. Qui biberit ex
aqua quā ego dabo: fiet in eo fons aque ſaliētis ī vitā eternā₃.
¶ Scd̄o aquā habuit cōpaſſiōis ī ſua cōuerſatiōe: ſicuti collige
re poſſum⁹ Johis xi°. in lazari ſuſcitatione. Ibi lacrimat⁹ ē ih̄s.
Et dicēdo ciuitati iheruſalē. Quia ſi ɔgnouiſſes ⁊ tu ſupple me
cū fleres. ¶ Tertio aquā redēptiōis habuit ī paſſiōe: q̄a vt dicit̄
Johis xix°. Vn⁹ militū lancea latus ei⁹ aperuit: ⁊ ɔtinuo exiuit
ſanguis ⁊ aqua. ¶ Tertio rōne māſuetudinis. Un̄ numeri xij°.
Erat moyſes vir mitiſſimus ſup oēs hoīes qui morabāt̄ ī tra.

Et de xp̄o ihesu dr̄ Mathei.xj.Diſcite a me:q2 mitis ſuz ꝛ hūil'
corde.Uere mitis es dn̄e mi ꝛ valde mā̄ſuet9 . Mitis inquā̄tū
ad v̄ba:mitior ad v̄bera Sz o aīa mea mitiſſim9 ad horrida cru
cis ſupplitia.Sz o mēs deuota ad quē ꝯfugiā h̄ ī tp̄e:· Scio ma
trē dn̄i ſp̄ aſtitiſſe:ꝛ fideliſſimā extitiſſe nobis.Sz quō poſſz no
bis in p̄nti p̄bere auditū.Nā illud angelice ſalutatiōis oraculū
forte ſuis v̄gineis aurib9 eē poſſet moleſtū:cū ei9.cithara v̄ſa iā
ſit ī luctū.Jocūdius ſub celo nō repit̄ v̄bū:q̄m qd̄ et̄nū v̄bū mi
ſit ī t̄ris ore archāgeli gabriel'.Sz nōne muſica ī luctu īportuna
narratio:· Si ḡ dixerī ei Aue Jd ē ſine ve. Nōne dicere p̄t.Om
ne ve fily:ē ve vehemētiſſimū cordis mei :· An p̄t mr̄ obliuiſci
fily vteri ſui :· Si dixerī Maria id ē maris ſtella.Dicere poſſet
Nō ſtella q̄ lucida:ꝛ que iocūditatē p̄beat ītuētib9:ſz poti9 obū
brata ꝛ circūamicta merorib9:vt merito mihi ꝯpati debeat ab
oīb9.Si dixerī Gratia plena.Nōne dicere poſſet Que q̄lis ꝛ q̄n
ta mihi ē gr̄a:cū nec tāgere nec loq̄ nec videre poſſim eū ī quo
oīs gr̄e ē plenitudo.filiū dico vnigenitū q̄ ꝓceſſit de vtero meo
vt ſpōſus de thalamo ſuo:· Si dixerī Dn̄s tecū Dici poſſz Non
dn̄s mecū:ſz dn̄s in medio latronū ꝛ iniquoꝝ Cū īiquis eni de
putat9 ē.Si dixerī.Bn̄dicta tu ī mulierib9 Dicere p̄t. Nō bn̄di
cta:ſz mulier īfelix nimis ego ſū:filio orbata:ſolatio deſtituta:
ab oībus cōtēpta.Si dixerī Bn̄dict9 fruct9 vētris tui Nōne di
cer̄ p̄t Noli iā dicere Bn̄dictus fruct9 vētris tui. Quia maledi
ctus oīs q̄ pēdet ī ligno.Si dixerī Jheſus.qd̄ īterp̄tat̄ ſalus:nō
ne ſibi īproperat̄ Seip̄m nō p̄t ſaluū facere:· Si dixerī Xp̄s.qd̄
ē vnctus:nōne dicere p̄t Quō vnct9 cui9 aruit tāq̄ꝫ teſta v̄tus:·
Si dixerī Sc̄a maria ora pro nobis miſeris peccatorib9 Nōne
dicere p̄t. Ego quō pro vobis orabo: que nec vnigenitū iuuare
valeo:q̄ ꝛ tā magno grauior cōfuſiōis obprobrio :· Et ego iā q̄d
attēptabo:· Ad cui9 ꝯfugiā auxiliū:· Si choros āgelorū diſcurre
rē:oēs q̄ſi attonitos ꝛ ſuſpēſos īuenire poſſem:nullū exide hac
ſaltē vice recepturus leuamē Unicū niſi hēo pro p̄nti ſolatiū ip
ſū videlicz lignū ī quo oēs thezauri ſapīe ꝛ ſcīe dei ſūt recōditi
Hec arbor vere ſalutifera crux ē dn̄ica:arbor vite nō mō in me
dio paradiſi:ſz in medio eccleſie:ī medio tabernaculi dei : ī me
dio mūdi plātata fructib9 opulēta:guſtu dulciſſima. Hāc ſcalaz
celi āplector brachys:hāc oſculor labys:hāc cōtingo manibus
Hāc py cordis veneremur oēs affectib9 eā ſalutātes vocib9 ir
rigātes lachrimis.Expectātes ab illa oleū pietat̄ȷ. balſamū cha
ritatis:rorē diuine miſeratiōis Dicētes totis p̄cordioꝝ medull'

O crux aue ſpes vnica h̄ paſſionis tp̄e: auge pys iuſtitiā: reiſq̄ʒ dona veniā Arbor decora ꝛ fulgida: ornata regis purpura electa digno ſtipite: tā ſancta mēbra tāgere Mūdo vitā dare: celū aperire que ī celis ſūt: ꝛ que ī terris pacificare. ¶ Dic igiť o mitiſſime dn̄e Cū egreſſus fuero de vrbe extēdā palmas meas ad dn̄m: ꝛ ceſſabūt tonitrua: ꝛ grādo nō erit: vt ſcias qꝛ dn̄i eſt ťra Ubi tria tangit. ¶ Primo ſue paſſiōis locū: ibi Cū egreſſus fuero de vrbe. ſ. iheruſalē. ¶ Secūdo genus paſſiōis horridū Quia extendā palmas meas. ſ. in patibulo crucis ad dn̄m. ¶ Tertio ſue paſſiōis fructū p̄cioſum: cū ſubdit Ceſſabūt tonitrua. ſ. vidicte dei ꝑ placatiōeʒ ꝛ recōſiliationē p̄ris Et grādo nō erit. quia poteſtas demonis ex eiꝰ deiectione ceſſabit Ut ſcias quia dn̄i ē terra Jd ē vt illumineť in fide ſpūs hois Ecce fructū. ¶ Jgiť quo ad primum. Nota ꝙ xp̄s hodie multiplicē fecit egreſſum. ¶ Primū de cenaculo ad oraculū ¶ Scd̄m de oraculo ad anne domiciliū. ¶ Tertiū ab āna ad cayphā pōtificē impiū. ¶ Quartū a caypha in pylati p̄toriū. ¶ Quītū a pylato ad herodis iuditiū. ¶ Sextū ab herode ad pylati cōſiſtoriū. ¶ Septimū a ꝯſiſtorio ad ſpectaculū. ¶ Octauū ab illo loco ex vrbe ad patibulum Uere hys egreſſibus ducimur ad choros angelorum. O q̄ʒ beatus ero ſi in hys exercitatus fuero.

PRimū nēpe egreſſū audi omīa fideľ ꝛ deuota quē euāgeliſte ſcripſerūt. Ait. n. iohānes dicēs Egreſſus ih̄s cū diſcipuľ ſuis trās torrētem cedron. a cedris ibi plātatis Et venit ī villā que ſcd̄m matheū dr̄ Gethſemani. ſita videlicʒ ī pede mōtis oliueti. Et iō dr̄ Luce. 2j. Uenit ī mōtē oliuaꝝ. Jn fine illiꝰ villule erat ortꝰ q̄dā cōtēplatiōi aptꝰ. ꝛ illic ītrauit ih̄s Jſte ortꝰ ē vlť torrētē cedrō: qꝛ valľ ioſaphat ē ī mediā inť mōtē oliueti ꝛ ciuitatē iheruſalē: ꝛ torrēs cedron currit ꝑ mediū illiꝰ valľ. Cōcordāt igiť euāgeliſte ī ſcribēdo q̄ʒuis diuerſimode nominent locū. Dixit igr̄ ih̄s Sedete hic: ꝛ vigilate mecū Quaſi diceret Cōdeſcēdo vobis in q̄ete: ſʒ vigilate mecū in tribulatiōis tp̄e Et aſſūpto petro ꝛ duobꝰ filys zebedei. Cū ꝓp̄ť p̄rogatiuā ſpecialis eminētie: q̄a viderāt gloriā trāſfigurationis ſue in monte: ꝛ potētiā diuinitatis ſue in puelle ſuſcitatione. Cū propter eruditionē noſtre ignorantie. Nam non omnibus: ſed fidelibus ſacra ſunt myſteria reuelanda: vtpote Cum Petro in fide feruentibus. Cū Jacobo mūdū diabolūq̄ʒ vincētibus. Et cū Johāne carnē ꝛ aīam ī ītegritate tenentibꝰ.

Euigilem⁹ ⁊ nos vidētes que pro nobis agūt̄ in h̄ ſalutari ſal
uatoris egreſſu. ¶ Nam p̄mo anxie triſtat̄. ¶ Secūdo ſocietas
apoſtoloꝝ ei adunat̄. ¶ Tertio vt agnus inocens debachatur.
¶ Primū pꝫ ab euāgeliſta. Quia cepit inq̄t cōtriſtari ⁊ meſtus
eſſe. dicēs eis. Triſtis ē aīa mea vſqꝫ ad mortē. Quod duplicit̄
pōt intelligi. Unomō intēſiue. Quia tā̄ intenſe doluit quātū po
tuit. Aliomō extēſiue. Quia vſqꝫ ad mortē durauit. Super quo
Ancelm⁹ cōquerit̄ dicēs. Uñ hoc deus meus: ita cōpateris mi
hi exhibēs hoiēm: vt quodāmō videaris neſcire ꝙ deus ēs. Sꝫ
mirandū valde ē ꝙ rex glorie ⁊ gloria angeloꝝ ⁊ ꝯſolatoꝛ oīm
triſtat̄. Si enī nullus triſtat̄: niſi de eo qd̄ ē ꝯ̄ volūtatē ſuā: ⁊ ꝯ̄
volūtatē eius nihil pōt fieri: qūo igit̄ triſtari pōt in cui⁹ manu
ſūt oīa: ⁊ ſub cui⁹ ditiōe poſita ſūt vniuerſa. Preterea ſcriptū ē
prouerbioꝝ. 12°. Nō cōtriſtabit iuſtū quitquid ei acciderit. Jpe
igit̄ qui ē ſol iuſticie qūo triſtat̄: Inſup ſcd̄m Senecā. Uirtutē
nihil pōt ledere: ſic̄ nihil pōt eā auferre. Et Yſaie. 42°. dr̄ de dn̄o
nr̄o. Nō erit triſtis neqꝫ turbulētus. Reſpōſio dn̄i bonauēture
in tertio diſtictiōe. 15. Qꝫ fuit in xp̄o triſtitia nō tñ ōni mō: quo ī
nobis ē. Eſt enī quedā triſtitia que ē p̄ter rōnis imperiū: ⁊ con
ſurgit ex quadā neceſſitate ⁊ ſurreptione: ſicut p̄mi motus: ⁊ h̄
quidē cōmūnis ē ſapientibus ⁊ niſipientibus: ⁊ bonis ⁊ malis.
Et ē triſtitia alia ꝯ̄ iuditiū rōnis rectū: in qua rō ſubycit̄ ſenſua
litati: nec tantū turbatur: ſed ēt ꝑturbat̄. Hys duobus modis
nō fuit in xp̄o triſtitia. Eſt etiā triſtitia que ē ſubiecta rōnis im
perio ⁊ iuditio: qñ. ſ. quis triſtat̄ rōne dictante ⁊ ſaudente ip̄m
tantū ⁊ taliter ſup aliquo debere triſtari: ⁊ hoc mō fuit in xp̄o
triſtitia: quia de nullo fuit triſtatus: niſi ſcd̄m ꝙ dictabat ei rō.
Et hoc idē inuit̄ Johis. 11°. vbi dr̄ Jheſus aūt fremuit ſpiritu ⁊
turbauit ſemetip̄m. In quo oñdit̄ ꝙ turbatio ⁊ triſtitia rōni nō
p̄ſidebat ſed ſubiacebat. ¶ Ad p̄mū argumētū in cōtrariū dicē
dū ē ſcd̄m ſanctū bonauēturā vbi ſupra: ꝙ verū ē de voluntate
rōis: ñ aūt de volūtate ſenſualitatis. ¶ Ad ſcd̄ꝫ dr̄ ꝙ iuſtus nō
cōtriſtat̄ triſtitia cōtra rectū rōnis iuditiū. ¶ Ad aliud. ſ. Sene
ce verbū dr̄: ꝙ ſeneca nō vult ꝓbare ꝙ triſtitia turbās nō ſit in
ſapiente: ſed ꝑturbans. Perturbatio aūt dicit deflectionē rōniſ
ab equalitate: ⁊ hoc mō ſapiens nec triſtatur nec ꝑturbat̄. Pre
terea nō turbari vel nō cōtriſtari vbi hō debet cōtriſtari: nō eſt
ſapientie: ſed potius inſipiētie. Quia dic̄ apoſtolus ad romanos
12°. Gaudere cū gaudentib⁹: flere cū flētibus. ¶ Ad aliud ſcilicꝫ
Yſaie. Dicendū ꝙ yſaias nō excludit a xp̄o qualēcūqꝫ triſtitiā.

ſed tm̄ triſtitiā ꝑturbātem. ¶ Sꝫ o aīa mea q̄ꝛ iā edocta es que triſtitia fuit in xp̄o: ⁊ que nō: applica te ad ip̄m vt ꝯgnoſcere va leas q̄re rex glorie triſtitiā habuit: ⁊ ſi bn̄ attēdis plura motiua īuenies. Nā ſc̄dm glorioſū Jeronimū. Nō ſolū naturali timore mortis quā nā abhorruit: ſꝫ ⁊ ꝓpt̄ īfidelitatē iudeoꝝ ⁊ ſcādaluꝫ diſcipuloꝝ: deiectionē q̄ꝫ iudeoꝝ: ⁊ iheruſalē euerſionē. Sc̄dꝫ ve ro beatū Ambroſiū d̄buit xp̄s triſtitiā meā ſuſcipe vt ip̄aꝫ vice ret. Neq̄ꝫ enī fortitudis hꝫ laudē: q̄ ſtuporē wlnerū magꝭ. q̄ꝫ do lorē tulerit. Uel triſtis fuit ꝓpt̄ īgratitudinē plurimoꝝ: quoruꝫ īiqua cōuerſatio nouiſſime eterna erit dāpnatio Jn q̄bus tam amara mors ſuo ꝑuabit̄ fructu ꝑpetuo. Uel ēt triſtꝭ. fuit ad om niū nr̄oꝝ informationē: vt oēs paſſiōes ⁊ triſtitias in nobis in ſurgētes diſcamꝰ freno rōnis cohibere: ac ī inferiori ꝑte aīe ſb̄ volūtatis īperio cōponere: ꝓximis quoq̄ꝫ afflictis ex aīo ſui ex emplo ꝯdolere. ¶ Accingere igit̄ o aīa mea ⁊ vide ſc̄do q̄d hāc triſtitiā comitet̄ Nā illos tres diſcipulos ſibi aſſociādo. ¶ Prio aīauit v̄bo. Sc̄do confortauit īſigni exēplo. Tertio ſe muniuit orōnis clipeo. Quarto corroborauit celebri fluxus profluuio. ¶ Primū notificat dicēs· Suſtinete hic ⁊ vigilate mecū. Quaſi diceret ſic̄ plura dilectiōis ſigna vltra alios cōdiſcipulos vobis exhibui: ita tp̄e mee paſſiōis āplius aſſiſtere debetꝭ. ex lege gra titudinis mihi. ¶ Sc̄do cōfortauit īſigni exēplo. Quia ꝓgreſſus puſillū q̄ntū iactꝰ ē lapidis ꝓcidit in faciē ſuā orās. Ecce q̄d fac̄ tp̄e tribulatiōis ſue verꝰ nr̄ ſalomō h̄. De illo ſalomōe tēy d̄ꝛ re gū. 8º. q̄ꝛ vtrūq̄ꝫ genu in terrā fixerat. De nr̄o ſalomōe ymmo q̄ plus q̄ꝫ ille ſalomō: nō minꝰ: ſꝫ plus aliq̄d ſcribit̄ Quia q̄ntum iactꝰ ē lapidis ꝓceſſit a diſcipulis Jn quo ꝓgreſſu valde ꝑpēdē dū ē q̄ꝛ lapis longius ⁊ ꝓpius ꝓici pt̄: pro vt valitudo maior vel minor fuerit iaciētis. Ut myſtice demōſtret̄. q̄ꝛ nūq̄ꝫ tm̄ in hac vita xp̄s ab aliquo elongat̄: quī cor lapideū hoīs peccatoris ad ip̄m ſi voluerit cōuerti poſſit: illius quoq̄ꝫ ꝓfundiſſime orōnis q̄ ſe paterne ſubdit volūtati participari valeat. O aīa mea dile cta accipe īformationē: ⁊ ex īformatiōe cōfortationē: vt tp̄e an guſtie diſcas ꝑcibus deuotis exēplo redēptoris ad deū recurre re: ſic enī expedit ſaluti ꝓprie. ¶ Tertio ſe muniuit orōis clipeo Quia vere iuxta ē dn̄s hys q̄ tribulato ſunt corde: ⁊ ꝓpe timen tes eū ſalutare ip̄ius: in eos potiſſime q̄ cōuertūt̄ ad cor. Et vt ſcias q̄d deceat orare: attēde v̄bū qd̄ dignatꝰ ē corde ⁊ ore ad pa trē exorare Sequit̄. Mi pater ſi poſſibile ē tranſfer calicē hunc a me. Quaſi diceret pr̄ my ⁊ oīm: ſꝫ my plus q̄ꝫ omnium: ſalua

congruētia humane redēptiōis: ſi mors moriť me ſcd̄m carnē nō moriente: aufer experimētū paſſionis a me filio tue dilectio nis ⁊ eterne generatiōis Verūptamē nō ſicut ego volo: hūano ſcilicet affectu Sȝ ſicut tu Quaſi dicat Non hͣ fiat quod hūano affectu loquor: ſȝ ad quod miſſus ſū: ⁊ ꝓpť quod tua voluntate ex obediētia ⁊ caritate ad terras deſcendi. Quod nēpe ex hūa na infirmitate horruerat: in ſemetipm̄ reuertēs ꝑ virtutē forti tudis ⁊ vim ꝑfecte dilectiōis cōfirmat O piū v̓bū O amabilis vox vere iflexiuā oīno poſſidens v̓tutē Unigenit⁹ filius dei nō querit ſuā voluntatē que tn̄ mala non fuit: ⁊ hoīes pleni omni iniq̄tate nō deſiſtūt in prauitate cordis ſuā volūtatē diuine vo lūtati ꝑponere. O aīa mea kariſſima tu que p⁹ lapſū ſurgere nō vales ꝑ te: eleuas te in rebelliōe cōtra creatorē tuū: q ſuꝑ ōnes exiſtens ⁊ manens: tn̄ ſe humiliat. vt a via erroris te reducere q̄at Apꝑhende diſciplinā hāc: ⁊ ſine dubio īuenies gratiā ⁊ ve niā. ¶ Sed tria debem⁹ in iſta orōe v̓tuoſa ꝑpēdere. Primum ē vtrū ēt decuit xp̄m orare. Scd̄m vtrū potuit qd̄ orauit īpetrare Tertiū vtrū ſua oratio qua orauit fuit ex ratiōe. vel ex ſenſuali tate ¶ Ad p̄mū dicendū ſcd̄m petrū de tharentaſia in tertio di ſtictiōe. 17. ꝙ in xp̄o ē duplex nā̄. ſ. diuina ⁊ hūana Scd̄m hͣ igř ꝙ ē de⁹ nō orauit nec orare debuit: ſic eni ē equalis patri. Et ſe cūdū auguſtinū libro de correctiōe ⁊ gratia Nemo q̄rit ab alio quod per ſe hȝ Scd̄m hoc aūt ꝙ ē hō: ſic dupliciť pōt cōſiderari aut vt cōprehēſor: ⁊ ſic cōueniebat ei orare pro alijs ⁊ nō pro ſe. Aut vt viator: ⁊ ſic conueniebat ei orare tam pro ſe q̄ȝ pro alijs Tamē ſcd̄m richardū diſ. eadē: oratio pro alio ē ad excludēduȝ defectū aliquē ab illo pro quo oratur Duplex aūt ē defectus. ſ. culpabilis ⁊ penalis. Et quia in xp̄o nullus fuit defectus culpa bilis nec eſſe potuit: iō hoc mō nō orauit pro ſe: ſed pro alijs: qꝛ nō indiguit ip̄e ſed nos Sed qꝛ in eo fuit defectus penalis: taȝ ex parte corporis q̄ȝ ex ꝑte aīe in q̄ȝtū erat paſſibilis: iō ſcd̄m ꝙ oratio ordinať ad excluſionē defectus penalis orauit nō tantū pro alijs ſed etiā pro ſe. ¶ Ad ſcd̄m. ſ. an potuit quod orauit īpe trare. Dicendū ſcd̄m ſanctū bonauenturā ꝙ in ōnibus q̄ petijt voluntate rationis vel voluntate abſoluta fuit exauditus: ſed non in omnibus que petijt voluntate carnis Tales eni petitio nes magis ordinabantur ad noſtram inſtructionem: q̄ȝ ad di uinam exauditionem Unde etiam idem ſanctus bonauētura ait in tertio diſtinctione. 17. ꝙ in xpriſto duplex volūtas ē Una rationis que erat ſimilis ⁊ ſubiecta voluntati diuine Altera ſē

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſualitatis:quã rõ ſubiacebat voluntati diuine:licet ipſa ſenſuali
tas cõtrariũ appeteret Et ſic illa voluntas q̃uis nõ erat ſimilis
erat tñ ſubiecta:ac per hoc non erat contraria.¶Ad tertium.ſ.
vtrũ iſta oratio qua orauit in paſſione fuit a ratione vel a volũ
tate. Dicendũ ſcḋm doctorẽ ſeraphicũ ſanctũ bonauenturam ĩ
tertio diſtinctione.12.ꝙ de ipſa oratiõe xpriſti dupliciter poſſu
mus loqui Aut quãtum ad materiã Aut quãtũ ad formã Si p̃
mo mõ tũc cũ materia orationis reſpiciat deſiderium petentis
talis:petitio fuit ſenſualitatis:cuiꝰ deſiderũ erat ad nõ morien
dũ vt dicit magiſter ſententiarũ in littera Si aũt loquamur de
ipſa orõne quãtũ ad formã:ſic cũ forma petitionis reſpiciat diſ
cretionẽ petentis vel proponentis:⁊ talis modus proponendi
ſit a diſcretione rationis:concedendũ eſt ꝙ talis oratio fuit vo
luntatꝭ rationalis Ad quod melius intelligendum notandum
eſt ꝙ cũ in xp̃o ſint plures nature intellectuales.ſ.diuina ⁊ hũa
na:neceſſe ẽ in xp̃o plures eſſe volũtates:ad quod magiſter in
textu multimodas ſanctorũ auctoritates ĩducit.Unde ſi nume
rentur voluntates in xpriſto ſecundum naturas:due ſunt ſcili
cet diuina ⁊ humana Sed ſecundum perſonam tres ſunt ſcili
cet voluntas diuina:⁊ voluntas anime rationalis:⁊ voluntas
appetitiua ſenſitiua:que extẽſo noĩe volũtatis volũtas dr̃:quia
mouet̃ poſt apphenſionẽ Nã pprie loquẽdo de noĩe volũtatis.
volũtas nõ ĩuenit̃ niſi pte rationali aĩe ſcḋm philoſophũ tertio
de aĩa Igit̃ tanq̃ verus deꝰ ⁊ hõ cogitãs ymmo clare ſciens ⁊
vidẽs que ſibi parabãt̃ ĩ primo paſſiões.que martyria ĩ corpe
ſuo pprio ⁊ ẽt myſtico tolleraturus erat:volũtate q̇dẽ pietatis
dicebat. Pat̃ ſi vis trãſeat a me calix iſte Verũptñ qꝛ ſic ẽ volũ
tas tua:vt pro hũano genere moriẽdo ⁊ patiẽdo ſatiſfaciã:ecce
me pmptiſſimũ offero:fiat nõ quod ego volo volũtate ſenſuali
tati:ſꝫ quod tu o pr̃ decreuiſti bñplacito diuĩe volũtatis tue:qꝛ
illud ego filiꝰ tuus volo volũtate rõis.¶Sequit̃ Et rediens de
loco ĩ q̊ orauerat ad diſciplos ſuos:ĩuenit eos dormiẽtes Erãt
.n.oculi eoꝝ g̃uati Videamꝰ q̇d ſõpnꝰ iſte ſignificat Vere ſcḋm
bedã ſõpnꝰ corporis figurabat ꝙ ĩ pprio g̃uãdi erãt ſõpno ĩfide
litatis Et petro aploꝝ ſũmo ait yronice Sic Symõ dormis
Quaſi diceret Sic factꝭ exhibes qḋ v̇bis tã arduis ſpoſpõdiſti
Minime Non potuiſti vna hora vigilare mecũ Hoc addidit
ad maiorẽ exaggerationẽ Ac ſi patent̃ dicat Cũ id qḋ minꝰ eſt
nõ exhibes quõ id qḋ maius ẽ ſuſtinere ſeu agere poſſes Quõ
mori paratus es mecũ:q̃ in vniꝰ hore vigilia nõ pmanes vigil

Nūc petrū ſopore depreſſum ſignāter increpat: ⁊ nō ſine cauſa. Prio rōne promiſſiōis animoſe Plus eni ceteris v̄bis ſuis ſpo ſpōderat: iō maiori rephēſiōe indigebat. Scdo rōne p̄minētie ſpetioſe. Nā claues regni celoꝝ in ſpetiali ſibi tradēde erāt. vñ maiorē p̄parationē ⁊ ad p̄lationē cōgruētiorē diſpōnē ipm hr̄e oportebat. Tertio rōe figuratiōis fructuoſe Nā oēs p̄lati ſomp no negligētie depreſſi: ſūt in eo correpti: ⁊ vtinā ad cūrā gregis fidelit̄ agendā ex h̄ ipo excitati. Vñ. 36ᵒ. diſtictione caplō Si q̄s Dicit canō Oportet p̄cipue p̄latū intentū eſſe orōni: nō ſolū pro ſe ſed ⁊ pro ſubditis: exēplo moyſi q̄ eleuādo manꝰ in orōne po pulus eius vīcebat: ⁊ deprimēdo ſuccūbebat. Ut pꝫ exodi. 18ᵒ. O quot ſūt moderno tp̄e p̄lati dormiētes pre torpore: vtinā excitē tur cū petro: dn̄i vigilātis ⁊ excitātis ſmōe. O quot ſūt xp̄iani negligētes: dn̄o deo multa promittētes: ⁊ p̄ torpore ſpūs mini me ſoluētes. Audiāt hy oēs quod ſubiſert. Uigilate ⁊ orate vt nō itretis i tēptationē Id ē ne tēptatio vos ſuperꝫ iducti ad cō ſenſū ⁊ opationē. Nō dicit piꝰ paſtor Ne tēptemini. vt nō auſe rat a nobis cām meriti Nēpe tēptatiōis initiū ē ſuggeſtio ma la. Cōcēſus in delectationē vel opꝰ ē tēptatiōis mediū. Ipm v̄o opꝰ dat cōſūmationē ⁊ terminū Qui wlt euadere ⁊ coronā op tinere: dēt vigilāti aīo: ſtudio orōnis itēdere. Quia ſcdm Yſido rū h̄ ē remediū illiꝰ q̄ vicioꝝ tēptamētis eſtuat: vt clipeū orōis opponat. Nā frequēs feruēſqꝫ orō: ē vitioꝝ ipugnātiū extinctō. Deniqꝫ ſic ille q̄ audit furē vel latronē i domo ⁊ tacet fauere vi det furi ⁊ p̄ditor ē dn̄i. Sic q̄ ſcit tēptationē eē i corde videtur xp̄m p̄dere ⁊ dyabolo p̄ p̄te ꝯſentire cū armis orōnū deſiſtit ſe munire. Et ſubnectit Spūs q̄dē p̄mptꝰ ē: caro aūt infirma. Vñ Jeronimꝰ Quātū de ardore mētis ꝯfidimꝰ: tātū de carnis fra gilitate timeamꝰ. Infirmitatē miſere carnis nr̄e plus expimur in nobis q̄ꝫ legere poſſumꝰ in codicibꝰ. Ipſa caro cōcupiſcit ad uerſus ſpm̄: ⁊ ſpūs aduerſus carnē hec. n. ſibi iuicē aduerſant̄. Sꝫ ſpiritu ābulemꝰ: orōni inſtemꝰ: gemitibꝰ pulſemꝰ: et̄na deſi deremꝰ. Dn̄m nr̄m orantē: vigilantē: excitātē auſcultemꝰ: ⁊ vi ctoriā carnis ſuo iuuamīe fidēt̄ dico optinebimꝰ. Ecce aīa mea quo vadit ille q̄ dignatꝰ ē te a ſōpno torporis excitare: ⁊ i extre mo dēt a ſōpno mortꝭ ſuſcitare. Nā iteꝝ ſcdo abyt ⁊ orauit. Nō ſufficit ſemel orare: ſꝫ p̄ſeuerant̄ oportet pulſare: ⁊ exēplar p̄ful gidū attēte ꝯſiderare: atqꝫ q̄d orauerit ruminare. Pr̄ iq̄t ſi n̄ p̄t hic calix tranſire niſi bibā illū: fiat volūtas tua. O v̄bū q̄ꝫ breue ⁊ latū p̄tuliſti v̄bū Breue inq̄ꝫ in exp̄mendo: ſꝫ latū i cōcipiēdo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

q̄a ſalus totius corporis pendet ex hoc v̄bo capitis. Hoc ē v̄bū
quod oēs fideles iſtruxit: ōnes cōfeſſores accendit: oēs marty
res coronauit. Nā quis mūdi odia: q̄s tēptationū turbines: q̄s
pſecutoꝝ poſſet ſuperare terrores: niſi xp̄s in oībus ⁊ ꝑ oībus
diceret Fiat volūtas tua. Sꝫ o aīa mea cogitare poſſes: cū vni
genitꝰ filius dei ſciret ſenſualitatē in hac petitiōe nō exaudien
dā cū peteret cōtrariū diuini ꝓpoſiti: q̄re ḡ illā petitionē ꝓpoſu
it. Reſpōdet ſāctus bonauētura doctor ſeraphicꝰ ī tertio diſtin
ctiōe. 17. ꝙ ꝓpter tria id fecit. ¶ Primo ꝓpt̄ manifeſtationē hu
mane nature que nālit̄ refugiebat paſſionē: ⁊ in hoc erudiuit
nr̄am fidē. ¶ Scd̄o ad cōfirmandā nr̄am ībecillitatē: vt nō dif
fidamus ſi paſſionū pericula exhorremꝰ: ⁊ in hoc erexit nr̄am
ſpem ¶ Tertio ad docēdū nr̄am volūtatē ſubyciendā diuie vo
lūtati: quod oſtēdit ī cōditiōe appoſita Nō ſic ego volo Et in h̄
ordinauit ī nobis caritatē Vn̄ ī illa orōne magis orauit pro no
bis: q̄ꝫ ꝑ ſe Sequit̄ Et reuerſus denuo īuenit eos dormiētes p̄
triſtitia Erāt. n. oculi eoꝝ grauati Interiores q̄dē terrore ⁊ tri
ſtitia: exteriores v̄o vigiliarū ꝓtractiōe Nā triſtitie magnitudi
ne ſompnū nō poterāt vicere: timētes tā ꝑ capite q̄ꝫ pro ſe Et ſi
cut dormiebāt mente: ita ⁊ corpe: q̄r ex torpore aīe q̄nq̄ꝫ ꝓuenit
ſompnus nature O q̄ꝫ pius ⁊ bonus paſtor q̄ vidēs oculis mi
ſericordie eos ī tāto torpore: q̄ſi diſſimulās nō arguit ipos: dās
exemplū oībus p̄latis interdū ſuis ꝯdeſcēdere ſubditis Diſcāt
exēplo tāti capitis oēs: ꝙ idō ſic iterauit ſuoꝝ viſitationē diſcipu
loꝝ: ad īnuendū ꝙ opa caritatis debēt eē orōni cōiuncta: p̄ſer
tim in illis q̄ ꝑ multis reddituri ſūt rationē vt a vita cōtēplati
ua ad actiuā ſe coaptēt: ⁊ iterū ꝓpt̄ actiuā n̄ ōnino cōtēplatiuā
deſerāt: ſꝫ aliq̄n ſalubriter ſuſpendāt Et idō ſequit̄ Relictis illis
iterū abyt. ſ. ad locū orōnis. Et tertio eūdē orauit ſmonē dicēs.
O fortiſſimū athletā Quare ſic tuo feruore nr̄am cōfundis pi
gritiā: niſi vt caritas ī nobis plenū adipiſcat̄ dominiū: nullūq̄ꝫ
īueniat torpor ſeu inertia locū. ¶ Quarto corroborauit celebri
fluxus pfluuio Ipſo enī orante apparuit illi angelus de celo cō
fortans eū Scd̄m ſanctū thomā ī tertia p̄te q̄ſtiōe. 12. Articulo
quarto in ſolutione primi argumēti Non ꝙ creator indigebat
creature ſubſidio: ſed homo factus ſicut nobis ⁊ propter nos ē
contriſtatus: ſic nobis ⁊ propter nos ē confortatus Secūdum
magiſtrum nycolaum. de lyra Iſte angelus apparuit ei in aſ
ſumpto corpe ad cōfortandum eum tanq̄ꝫ hominem verū: con
tra triſtitiam inſurgentem in partem ſenſitiuam: aliqua verba

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ꝯſolatoria ſibi dicēdo Preterea confortauit eum orātem: vt no
bis dareť intelligi: ꝙ angeloꝝ myniſteriū: preſto ſit deuote ora
tioni inſtātibus: ⁊ mentē ac ſpiritū ſincero corde ad deū eleuā
tibus: quare etiā pleriqꝫ electoꝝ in ſuis orōnibus angelorū ap
paritionibus ſūt letificati ⁊ in tribulationibus cōſolati Ayunt
quidā michaelē archāgelū aſtitiſſe iheſu orāti ⁊ dixiſſe ſe patri
orōnis tenorē retuliſſe: ōneſqꝫ ꝓcidentes angelos pro hoc ipſo
oraſſe: ⁊ p̄rem reſpōdiſſe Nouit dilectus filius meus ꝙ hūani
generis redēptio quā ſūmo ꝑoptamus amoris ardore: fieri de
ceť nō pōt ſine ſanguis effuſiōe Nōnulli vō ſentiūt ꝙ archan
gelus gabriel cui incarnationis ſacramentū ad ānuntiandum
fuit cōmiſſū: ſuū in p̄ńti exhibuerit iheſu īcarnato familiare cō
tuberniū Sed que verba potuit angelus cōfortans: id ē ad mo
dū cōfortantis ſe habēs referre: Reſpōdet theophilus iſtaꝫ an
geli ꝯfortationē ꝓcedere ad xpi glorificationē: vtpote Dn̄e tua
ē v̄tus: tua ē potētia: tu ſolus potes ꝯtra mortis īperiū infernū
⁊ dyabolū genus liberare hūanū: tua paſſio ⁊ ſi erit tranſitoria
in tp̄e: fructu tamen ꝑpetuo nō fruſtrabiť O mira dignatio Le
gimus ih̄m cōfortatū: legimꝰ ⁊ angeloꝝ myniſteriū: vt vtraqꝫ
natura hūana. ſ. ⁊ diuia ſalueť ī vna pſona. Deniqꝫ vides o aīa
ipſum iheſum tertio orantēꝫ: vt a preſentibus malis eruaris: a
p̄teritis abſoluaris: ⁊ a futuris ꝓtegaris ⁊ abſcondaris Unde
vide quomodo ſe in oratione exhibuit Sequiť Et factus ī ago
nia Id ē in certamine vel anxietate mortis quā quaſi p̄ńtem p̄
uidebat Prolixius orabat Deniqꝫ ſcd̄m beatū gregoriū. Appro
pinquāte morte mētis noſtre certamē in ſe deus expreſſit: qui
merito quandā vim terroris patimur morituri: cuꝫ poſt paulu
lum ſumus īuenturi quod in eternū nō poſſit mutari. Si enim
conſideremus ꝙ viam preſentis vite nequaquā ſine culpa trā
ſire potuimus: ⁊ ꝙ nec hoc ipſuꝫ ſine reatu noſtro eſt quod lau
dabiliter geſſimus: ſi remota pietate iudicemur: merito in ago
nia conſtituimur Et cū prolixius oraret: factus ē ſudor eius ve
lud gutte ſanguinis decurrentis in terraꝫ O aīa mea expergiſ
cere videndo quid filius dei patiať anguſtie: pro tua redēptiōe
⁊ optabili ſaluatiōe Reuoceť ⁊ recolligaņť omnes vires tue
ad intuendū quale tibi incendium amoris ꝓponiť. quale ſpecu
lum feruoris exhibetur: quale bellum in viridario cordis eius
celebratur Uidere non tedeat an fuerit verus ſanguis ⁊ natu
ralis de puriſſima carne ipſius Et intellige ſecundū bedā cōtra
nām fore ſanguinē ſudare Si heſitas: veritatē dico ꝙ ſine ōni

dubio fuit ver⁹ ⁊ naturalis ſanguis de ſanctiſſimo corpore ei⁹
quãtũ ad veritatẽ ſue exiſtẽtie: ſed miraculoſus ⁊ nõ naturalis
quantũ ad modũ ꝓfluẽte. Preterea vt oĩa iteriora nr̃a cõpatiãť
tanto dño: tria expedit hic nõ aĩo curioſo: ſed corde deuoto vi
gilãtiqꝫ ſtudio ꝑſcrutare. Quorũ. Primũ ẽ quare per guttas ſã
guis diſtillaſſe dĩ. Scðm quare in terrã decurriſſe ꝓhibeť. Ter
tiũ vñ: id ẽ quid cauſe eẽ potuit: ꝙ ſic ſudore ſanguineo ſanctiſ
ſima eius caro irroraret. ¶ Quo ad p̃mũ nõ ꝓſuctorie ſꝫ attẽte
ẽ ſciendũ ꝙ ĩ ſudore notať feruor: ĩ ſanguĩe pciũ: in decurſu ha
bũdãtia: in guttis ꝑticularis efficatia: q̃uis eẽt vniuerſalis ſuf
fitientia. Quia igiť nõ oẽs ſaluabũť ꝓpť igratitudinẽ ⁊ neq̃tiã
idcirco ĩ guttis paſſus ẽ illã diſtillãtiã: qꝛ grati de tãto bñficio
⁊ de tã laborioſo triũpho: fructu gaudebũt tãte paſſiõis ꝑpetuo
Pudeat o aĩa mea excludi ⁊ priuari tã deſiderabili ſalute: qꝛ ſi
vis cũ xp̃o glorioſa ĩueniri: virtute tante caritatis in ſacro illo
ꝓfluuio radiãtis ad cõſpectũ ꝑuenies deitatis: ymmo ꝓ mille
milib⁹ ſeculis ⁊ vltra ſufficit eius paſſio redimẽdis amoroſiſſi
ma licet acerbiſſima. Deniqꝫ ſi pꝛ̃familias coxerit ferculũ p̃cio
ſum ⁊ delicatũ ſuis domeſticis: ⁊ fuerit ꝑ myniſtroꝝ negligen
tiã poſtea peioratũ vel putrefactũ: nonne cãm indignãdi hꝫ hõ
ille? Quid ğ audituri ſunt q̃ ſanguinẽ filij dei prauis ſuis mori
bus ſibimetipſis ṽtũt ĩ venenũ? Uere nõ ſine igẽti rubore ĩ ꝑpe
tuo remanebũt peccatoꝝ ſuoꝝ fetore: neqꝫ carebũt gehẽne iex
tiguibili ardore. ¶ Quo ad ſcðm. ſ. q̃re ĩ terrã decurriſſe ꝓhibeť
ẽ ſciẽdũ ꝙ ꝓpť tria. Prio ꝓpť myſticã figurationẽ: que ſecũdũ
Bedã fuit: vt ꝑ terrã ſanguine rigatã declararet t̃renos hoĩes
ſuo fore ſanguĩe redimẽdos. Scðo ꝓpť paſſiõis ſue exp̃mendũ
valorẽ. Uñ ſcðm gloſã colligim⁹ vt totũ mũdũ peccatꝭ mortuũ
ad vitã reſuſcitaret: ecce valorẽ: qꝛ mortis abolitionẽ ⁊ vite flo
ritionẽ. Tertio ꝓpť ſue paſſiõis expreſſionẽ maiorẽ. Uñ Aug⁹.
O q̃ꝫ amara mors cui⁹ ſola p̃meditatio coegit xp̃m ſudaꝛ̃ aquã
⁊ ſãguinẽ. Uere vĩ verũ eẽ illud beati Bernardi v̄bũ: q̃ ñ ſolũ
ocul: ſꝫ q̃i mẽbris oĩb⁹ aſſerit xp̃m tẽ fleuiſſe. O aĩa mea vid bal
neũ ꝓ tua purificatiõe. Uere frigidũ erat pc̃catꝭ gen⁹ hũanũ qð
tã calido idiguit lauachro. ¶ Quo ad t̃tiũ q̃no. ſ. ſic potuit ſudoꝛ̃
ſãguĩs ſui irrorari. Nẽpe ſcðꝫ phiſicos cã itriſeca ſudoris ẽ caloꝛ
nãl: hũidũ diſſoluẽs vaporẽ: ſꝫ iſte mod⁹ d̃curſus: miraculoſus
extitit ñ nãľ. Intueamur ſi poſſum⁹ q̃d illa ſãctiſſima aĩa geſta
uerit: que orando tale profluuium expreſſit. Et quis ad plenũ
huius rei cauſam elucidabit? Quis in thezauros abſcondi
tos intromiſſus: ſcire capere ⁊ exprimere idipſum poterit?

Si dr̄:timoꝛ forte cōcumbens: perpendimus ꝙ neminem coe
git timoꝛ ēt vehemētiſſim⁹ ſudoꝛē emittere ſanguineū.Si dr̄ ꝙ
amoꝛ ipius ītēſus quo ſalutē ꝗſiuit hūanā id egerit:certe inſoli
tū ē:⁊ ab īitio ſeculi nō ē huiuſcemodi auditū. Si dr̄ ꝙ igēs ei⁹
deſideriū quo p̄nā affectabat īplere volūtatē ad h̄ ipm̄ cōpulit
Quis vnq̄ʒ ad ſui p̄ris p̄ceptū ꝑficiēdū tā ſpōtaneū ſe exhibuit:
Si dr̄ ꝙ h̄ fec̄ vt ad ſui exemplū nos tepidos feruētes efficeret
⁊ vigiles:quis ſe cōfoꝛmē exhibuit dn̄o tāto:ēt quātūcūq̄ʒ fidel̄
ſeru⁹ ī electoꝝ numero:Si dicim⁹ id actū foꝛe in figura myſte
rÿ videlicet vt ſic̄ de ſanctiſſimis mēbꝛis ſui coꝛpis riuuli īflux
erūt ſanguis:ſic totū coꝛp⁹ ei⁹ myſticū ſanguineo ſuo ꝑungeret̄ *Sudor sang.*
ſudoꝛe:⁊ ſic quodā purpureo venuſtaret̄ in poſterū m̄r̄m innu
merabiliū ſanguine.Quis debitas gr̄arū actiōes ſibi poterit re
fūdere:O ſpōſa regis eterni:vide q̄d ꝓ te emūdāda ⁊ decoꝛāda
fec̄ ih̄s xp̄s fili⁹ dei. ¶ Foꝛtaſſis quis exp̄mat dicēs ꝙ ſudauit
ſudoꝛē ſanguineū vt ſ̄ ꝯmunē naturam hominū ſuū oſtēdat eē
amoꝛē:quo ī oꝛōne cōſtitut⁹ genibuſq̄ʒ flexis aquaʒ fudit ⁊ ſan
guinē pro ōnib⁹ nobis. Uere ſi ſic dicis ⁊ ſentis a veritate non
diſcrepas:ſentiendo tale q̄d de filio hoīs.Sʒ q̄a apte ſunt iā ca
tharacte celi vide ⁊ feruido coꝛde nō deſiſtas o aīa mea roꝛē tā
ti ſtillicidÿ de coꝛꝑe filÿ dei colligere:⁊ ꝓpēdes ſalutē toti⁹ ge
ner] hūani ex hÿs ꝓpiq̄re.Quis.n.neſciat ꝙ ex laboꝛe nimio ⁊
eſtu ꝯſueuerāt coꝛꝑa ſudar̄:Preterea cū moꝛs vicia fuerit mo
rituros īterdū ſudoꝛ īuadit:⁊ ſepe dū nā cū pena ī aliq̄ īfirmita
te ꝯfligit:ſi nā vicit ꝑ ſudoꝛē ſanitatē reſtituit.Sic ſic o aīa mea
ſudat ī laboꝛib⁹ xp̄s quos a iuuētute ſuſtinuit:ſudat ꝓ eſtu vali
di belli:ſudat iā moꝛte vicina:ſudoꝛe ſuo ſanguineo gen⁹ curar̄
feſtinās hūanū.Un̄ volūtarie ſe moꝛi inſinuat ī iſti⁹ liquoꝛis ef
fuſiōe:q̄ſi non poſſet tēpus expectare pꝛe amoꝛis magnitudine.
Hys ōnib⁹ p̄miſſis cōſiderādū ē ſūmarie ꝙ in eo fuit oīm p̄teri
toꝝ p̄ñtiū ⁊ futuroꝝ cognitio:⁊ hee cognitiōes fuerūt in ip̄o q̄ſi
tres altiſſimi mōtes:ī q̄b⁹ ſpeculabat̄ oīa peccata: penas ⁊ miſe
rias oībus peccatis debitas:ſcd̄m oēs differētias tēpoꝝ.Et q̄a
debuit pro oīb⁹ ſatiſfacere:iō attēdens oīm grauitatē: amariſſi
mā ſibi intellexit īminere moꝛtē.Fec̄ iḡr tā hoꝛrēde moꝛtis in
ꝑte ſenſibili ymaginationē:q̄ facta ſenſualitas ip̄a mota fuit ⁊
quodā moꝛtis hoꝛroꝛe ꝯcuſſa:dū tā grāde pōdus belli attēderʒ
veriſſime ſuꝑ ſe īminere:ita ꝙ ſāguine⁹ hūoꝛ fuit ad īterioꝛa re
duct⁹.Suꝑ hunc ig̃r hoꝛroꝛē nālē reiciendū foꝛtiſſim⁹ ⁊ feruen
tiſſim⁹ amoꝛ tāq̄ʒ mire magnitudīs malleus r̄ꝑcutiēs ipſumq̄ʒ

excludẽs: oẽs poros corporis ihesu ꝛ venas largiter relaxauit vt ſic de ſacratiſſimo corpe ihũ flueret ſudor ſanguineus ꝑ guttulas decurrens in terrã. Colligim⁹ ğ h⁹ ſudoris cãm fore ardorẽ exceſſiui amoris ebullientẽ de corde dñi ihesu: ꝛ diſſoluentẽ humidũ illud vaporoſum in totũ corpus ſuũ. O aĩa mea cogita q̃uo ꝛ quãtũ erat ſuccẽſa fornax cordis iheſu: vbi tot ꝛ tãte guttule ꝓſilierũt: quaſi ſcintille de fornace ꝓcedentes. Ille lucẽ iſte ardorẽ vehemẽtẽ. Expergiſcere o aĩa mea: excutere de puluere induere fortitudinẽ ſicut gygas ad bellandũ: ꝛ vide q̃le bellū ꝛ q̃ꝫ durũ in roſario cordis dñi tui ẽ celebratũ: pudeatq; ſub tãto duce in peccati fetore ac mẽtis torpore diutius ꝑmanere. Attende toto mẽtis tue conamine regẽ regũ nõ iam ymbre ſerotino: ſed ſudore ſuo roſeo ꝑfuſum: ꝓprys ſibi manibus tergentẽ vultũ: nũc ad celos nũc ad terras habentẽ aſpectũ: ꝛ ſibi appropinq̃re feſtina: ꝛ quid ſurgẽdo tacite ꝓferat vigilãter auſculta. Nẽpe ſurgẽs ab orõne mẽte ꝛ ſpũ: ꝛ ſi forte nõ vocali ſmõe ait Si ſic o pr̃ decreuiſti: ita ego fili⁹ tu⁹ tuũ zelo honorez: ſic quoq; generꝭ hũani toti⁹ diligo ſalutẽ. O ſi haberẽ tot corpa quot ĩ arborib⁹ ꝛ pratis folia ꝛ gramina: quot gutte in mari: quot ſtelle in celo ſũt ꝛ luĩaria: ac in terris beſtie ſũt ꝛ pecora: oĩa in morte darẽ ꝓpter tuũ honorẽ pr̃nũ ꝛ gen⁹ hũanũ liberandũ. Deĩde venit ad diſcipulos ſuos: ꝛ eis ꝯpatiẽs dixit. Dormite iã ꝛ reqеſcite. O ingẽs amor boni ꝛ py paſtoris: q̃ ſuis quietẽ indulſit diſcipulis: ẽt q̃ſi in pũcto ſue paſſiõis. Cõtẽplare o aĩa ipm dñm forte cũ eiſdẽ parumper quieſcere: nõ in lecto bñ ſtrato ꝛ plumis cõſerto: ſeu tapetys pluribus ſiue lintheaminib⁹ coopto: ſed in terra lapide vel ligno ipius capiti appoſito: ſi tñ tm̃ habuit quietis tpe ſue tribulationis. Inſup ĩ iſto egreſſu dñi prio nõnulla ſequũt deuote recolẽda. Nã aliquãtulũ dormiẽtes excitauit dicẽs. Suffĩc. Quietẽ indulſit ꝛ torporẽ excludit: ne ꝑtextu corpalis neceſſitatꝭ ſatiſfaciãt motib⁹ ſenſualitatꝭ. In quo ĩſtruimur nõ ĩdulgere voluptati: ſꝫ neceſſitudini corpali: ſic q̃dã noſcunt feciſſe patrũ: q̃ nõ niſi ſtãdo vel ſedẽdo ſomnũ cape cõſueuerũt Sequit. Venit hora ꝛ fili⁹ hoĩs tradet in man⁹ peccatoꝝ. Ac ſi diceret. In nuptys exiſtẽs cũ mr̃e dixi. Nõdũ venit hora mea. ſꝫ iã ego veni ĩ horã ĩ q̃ tota hũana nã collapſa reſtaurabit in morte mea virtute diuĩa. Surgite eam⁹. Nõ dicꝭ. hõe ihũ Surgam⁹ q̃a illi⁹ ẽ vel illoꝝ cui vł q̃b⁹ tot⁹ aĩm⁹ ẽ deiect⁹: q̃lis õnimoda deiectio locũ nõ habuit in te vniuerſiſſimo dño. Vñ ſubdit. Ecce q̃ me tradet ꝓpe ẽ. Quẽ nolo declinare q̃ꝫuis poſſez ſꝫ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

facere. Ecce tertiũ. ſ. eius debachationẽ. Quatuor ãt poſſum⁹ h
ppẽdere videlicet Traditionẽ iude ꝓditoris. Obuiationẽ ſpõta
neã ſaluatoris. Captionẽ doloroſã pij paſtoris. Euaſionẽ ſcãdo
loſã dñici gregiſ. ſiue aplice aſſociatiõis. ¶ Quo ad pmũ dic bea
tus iohãnes Sciebat aũt iudas q̇ tradebat eũ: locũ. ſ. in quo ſo
lit⁹ erat orare Quia frequẽter ihs cõuenerat illuc cũ diſcipulis
ſuis Vñ adhuc eo loquẽte. ſ. cũ diſcipulis Ecce iudas mercator
peſſim⁹. Vn⁹ de duodecĩ numero ſ3 nõ merito Accepta a pſide
Judas. cohorte militũ gẽtiliũ: quoꝝ inferat capere malefactores Cuȝ
tribuno: qui perat eis Ac turba plurima iudeoꝝ a põtificib⁹ et
pncipib⁹ ſacerdotũ: vtiq3 crudeli ⁊ peſſima ſocietate tãq3 ad ca
piendũ reũ: añcedebat eos tãq3 coꝝ ductor Venit inq3 cuȝ hijs
ſtipat⁹ ſtipẽdarijs ipe ſtipula eterne mortiſ. ad auctorẽ vniuerſi
tatis in tenebris noctiſ. ⁊ mẽtis: q̇eſcere nõ valẽs donec dolorẽ
cõceptũ pturiat iiq̇tatẽ. Et hij tenebraꝝ ⁊ noctis filij venerunt
tali duce pambulo cũ laternis ⁊ facib⁹: ne poſſet lux mũdi late
re ĩ tenebris: cũ gladijs ẽt fuſtib⁹ lignis ⁊ armis ad reſiſtenduȝ
illis q̇ conarẽt ĩpedire captionẽ ei⁹ O vſutia O neq̇tia O auda
tia pverſi cordis. Ab vtraq3 curia ĩperatoris ⁊ pontificis ſupſit
fulcimẽtũ: vt q̃ſi ſuato ordĩe legittĩe poteſtatis ptẽdat velamẽ
tũ ſue q̃ſi excuſatiõis ĩ adiutoriũ ⁊ robur ɔ illos q̇ erãt pro pte
ſaluatoris. Circũdederũt ḡ euȝ tãq3 lupi rapaces ſine miſericor
dia. Quorũ vt in reuelatiõib⁹ ſancte Brigide legiť: trecẽti erãt
armati: ⁊ pedeſtres lãcearij ducẽti: ſagittarij. 30. portãtes later
nas. 30. ac faces quĩquagĩta. Añq3 vo acceſſit timẽs ne coꝝ ma
nus euaderet Dedit eis traditor ſignũ dicẽs Quẽcũq3 oſculat⁹
fuero: ipſe ẽ tenete eũ ⁊ ducite caute Quaſi dicat: licet nec vos
nec ego dilectionẽ habeam⁹ ad eũ: tñ valde diligiť a pplo. Vñ
vt cautela vobis nõ deſit: ſuadeo q̃ten⁹ oculis manib⁹ ⁊ virib⁹
toto conatu aĩ inſiſtatis p⁹ captionẽ eius cuſtodie: alias de faci
li poſſet elabi de vr̃is manib⁹: cũ oĩm nr̃m ĩgenti ɔfuſiõe. Sed
q̃rere pt aliq̇s hic pro cordis affectu q̃re iſtud ſignũ preſtitit: cũ
tñ notus ĩ iudea dñs fuerit. Reſpõſio ꝙ ppter duo. ¶ Primo
ad tollẽdũ errorẽ. ¶ Scd̃o ad vlteriorẽ ĩpoꝝ captãdũ fauorem.
Nã milites romanoꝝ nõ cognoſcebãt ihm: ⁊ alij errare ĩ pſõa
poterãt de facili: q2 iacob⁹ minor erat xpo ihu ĩ facie ſimilim⁹:
ppť quod ſpecialiť frať dñi dicebať. Voluit igiť eos p euidẽs
ſignũ tã gẽtiles q̃3 iudeos pfecte aſſecurare: ⁊ ex dñti vlteriorẽ
fauorẽ vtriuſq3 ppli ⁊ pricipũ obtinere: q2 intẽdebat ſe a xpo et
eius grege oĩno alienare. Ne igiť res ſuſpecta fieret añceſſit eo

hortē tanq̄ ductor eoꝝ veniēs ad ortū: ⁊ q̄ oſtēderet ſe mēte ⁊
corpe eiꝰ diſcipulū: ignorās miſer ꝙ q̄ oīa videt eiꝫ īteriora ple
na veneno malitie ⁊ fraudulētie cognoſceret. Acceſſit inq̄ frō
toſe: ſalutās magiſtrū ſuū doloſe: ⁊ amplexās ſubdole ait. Aue
rabbi Nō dixit Aue dn̄e mi: vt q̄ minoris eēt culpe mgr̄m q̄
dn̄m tradere Et oſculatus ē eū O ſpectaculū Os ꝓditoris feti
dū: tetigit ꝑ venenatū oſculū os dn̄i mei ih̄u mellifluū O bone
ih̄u q̄ paciēt̄ ſuffers ꝓditorē: quē in tuo cetu habueras diſpē
ſatorē O iuda impie: neſcis oſculū: amoris fore inditiuꝫ: Uere
q̄ tāto dilectiōis ſigno abuteris: iuſte ab oībus ꝓditor cēſeris.
cū ipm̄ quē oſcularis nō diligere ſꝫ odire ⁊ tradere cōprobarꝭ.
O q̄ntū obſtinatꝰ extitiſti: q̄ nihil omiſiſti vn̄ cōceptā malitiaꝫ
ꝑficere ad plenū potuiſti Oſculū ꝓbuiſti ore tuo ſpurciſſimo: q̄
more iudaico pacificus eēt īgreſſus tuꝰ: ⁊ aploꝝ modulo de eo
rū exiſtēs collegio: cū tn̄ nō diſcipls: ſꝫ ꝓditor fores īgratꝰ Sed
fontē attēde adhuc ſcaturientē Ecce ꝓfluit pietas dīne miſera
tiōis habūde: ne diutiꝰ ꝑſiſtas in fūdo vel ꝓfūdo malitie horrē
de Naꝫ dixit tibi ih̄s Amice ad q̄d veniſti: Ad quod ſcelus di
lapſus es vt aplātū dereliquas: ⁊ ꝓditionē facto exerceas Sꝫ
ꝑcūctari libeat cur dn̄s ipm̄ Amicū. exp̄mat: cū tn̄ eiꝰ machina
tio doloſa ipm̄ n̄ lateat: Ad quod fidel' aīa triplicē cām ītellgit
¶ Pria ē vocatiōis gratioſe Nā amicabilit̄ a dn̄o p̄mitꝰ vocatꝰ
extitit. vn̄ amicū ipm̄ exp̄mit: ⁊ ſic q̄ſi ad memoriā amicabileꝫ
vocationē reducit. ¶ Scd̄a ē benignitatis deifice vel amoroſe
Quaſi īſinuat: ꝙ q̄ſtū ī ipo ē amicitiā nō dcſinat. Nā ipe ſꝑ ſua
benignitate ē p̄mus īfundēdo gr̄am: ⁊ vlteriꝰ īfundēdo amici
tiā ꝓpt̄ nr̄am malitiā emēdādā. ¶ Tertia ē locutiōis yronice
ſcd̄m Auguſtinū improperās ſibi ſic ſuā nequiſſimā ſimulatio
nē: q̄ſi obiurgādo diceret Oſcularis velud amicꝰ: ⁊ īſidiarꝭ. ve
re īimicꝰ Noui cur venerꝭ.: ſigno amicitie non times vt ꝓditor
agere Sic ſic Joab feciſſe dinoſcit̄ Scd̄i reguꝫ. 20. qui dixit ad
amaſam. Salue my frat̄: ⁊ tenuit manu dextera mentū amaſe
q̄ſi oſculās eū. Et ille nō obſeruabat gladiū quē hēbat ioab: q̄ ꝑ
cuſſit eum in latere: ⁊ effudit inteſtina eius in terram: ⁊ mortu
us eſt Jlle hominem: iſte deum in homine latentem occidit.
quia occiſoribus auxilium ⁊ conſilium dedit. Deniq̄ ſecunduꝫ
Criſoſtomum vt magis condolere videretur caſui diſcipuli: q̄
ex ira prouocari proprium nomen ſubnectit dicens Juda oſcu
lo filium hominis tradis: O induratum lapideum: ymmo fer
reū pectus quod ad tam pregnantia iacula emolliri nō potuit.

Timēdū valde ē q multi ſūt q̄bus idē v̄bū poſſet dici q̄ dicunt
ſe noſſe deū: tñ factis negāt: qui caritatē fraternitatis peſſimis
īuidie ac rācoris ſenſib⁹ ſtrāgulāt. Hu q̄d aliud q̄ȝ deum q̄ cari
tas ē prodūt? Sed forte dicis. Si iudas xp̄m nō tradidiſſet: an
etiā obyſſet? Reſpondet alexāder de halis in tertia pte. Q; ſi iu
das eū nō ꝓdidiſſet: nec iudei crucifixiſſent: nihilomin⁹ genus
humanū fuiſſet redemptū: q̄a tūc ſola volūtas paciēdi ſuffeciſſ;
Preterea q̄a vt habet̃ de ſūma trinitate ⁊ fide catholica caplo
Fideli. in clemētinis: q hūanū corp⁹ paſſibile aſſūpſit. Ideo ſe
cūdū Aug⁹. Si in cruce mortu⁹ nō fuiſſet: ad vltimū ſenio defe
ciſſet. Nihil ergo excuſare pōt ip̄m ꝓditorē: q̄a ſua volūtas iniq̄
debita exigit eū ſubire tormēta. Si cayn fratricida non potuit
euadere īpunit⁹: iſte deicida ⁊ īutilis apoſtata q̄uo ſubt̃fugeret
niſi ad cor rediret ⁊ peniteret? Sȝ nō vult penitere: q̄a qui ip̄m
amicū nomīat: hūc nō veret̃ tradere: nec poſt traditionē ad pa
ſtorē pyſſimū ītendit redire. Uere g̃ hȝ perire: cū noluit a malo
cōcepto deſiſtere: nec cōdignā penitētiam ſubire poſtq̄ȝ viſus ē
iniq̄tatē peperiſſe ¶ Quo ad ſcōm. ſ. obuiationē ſpōtaneā ſalua
toris dicit beat⁹ Johes. Jheſus itaq; ſciēs oīa que vētura erāt
ſup eū. ſ. ex diuinā p̄ordinatiōe: mori paratus ꝓceſſit iude cōpli
cibus obuiā q̄ cū ad capiendū venerāt dicēs. Quē q̄rit͛? At illi
dixerūt Jhm nazarenū. Jdeſt ſalutis auctorē ⁊ toti⁹ honeſtat͛.
ac ſalutis florē. Utinā ad piā intentionē: ſed mīme ꝓch pudor.
Dixit iheſus Ego ſū. Quaſi diceret Qui dixit moyſi. Hec dices
filys iſrahel: qui ē miſit me ad vos: ille idē ego ſuȝ. Nēpe dīna
virtute factū ē vt venientes ad capiendū eū p̄mo nō cognoſce
rēt: etiā ſuus diſcipulus traditor ipſius: ad ſue diuine p̄tātis oſ
tēſionē: ⁊ ſui ip̄i⁹ volūtariā captionē: q̄a īcognit⁹ ab eis receſſiſſ;
ſi voluiſſet: quod liquido ex illo q̄d ſequit̃ apparet: cū audito tā
ſimplici ⁊ breui reſpōſo. Abierūt retrorſū ⁊ ceciderūt in terrā tā
iudas q̄ȝ ſatellites impy virtute latētis deitatis tā potēt̃ deiecti
Nōnullis videt̃ q in dorſo ceciderūt ꝓſtrati. Alys v̄o q pre ti
more facies ſuas a fulgida xp̄i facie auertētes: ſic ab eo faciete
nus auerſi in faciē ceciderunt: ⁊ ignominioſe ac cōfuſibilit̃ īpo
tētes ꝓſtrati ſūt. Sed o dñe ih̄u quare cōplacuit pietati tue tan
tā virtutē in v̄bo tā dulci oſtēdere? Audi aīa dilecta q h̄ factū
ē nō ſine cā. Nā p̄mo ad mee diuine potētie oſtentionē. Scd̄o
ad trepidantiū diſcipuloꝝ cōfortationē. Tertio ad oīm fideliū
inſtructionē ¶ Rōne p̄mi dicit beatus aug⁹. Quid iudicaturus
faciet: q̄ iudicādus h̄ fecit? Quid regnaturus poterit: q̄ moritu

rus hoc potuit? Mirū valde videt̃ cū tantū ꝑpendiſſent ī tam exiguo ⁊ breui reſpōſo vigorem: ꝙ nō reſilierūt a cōceptu mali gno: ꝑmoti ⁊ deuicti tā inſigni potentie ſue miraculo. Uere cla ret aperte ꝙ dura fronte obſtinataq̨ mēte indurauerūt facies ſuas ⁊ nolebāt reuerti: ⁊ ideo nō īmerito a patria ſunt repulſi. ¶ Ratiōe ſecūdi: trepidātes diſcipuli poterāt vigoroſius ad cō ſtātiā animari. Attendentes ꝙ ſicut carnis infirmitate circūda tus ē volūtarie traditus. Ita deitatis v̄tute poterat pro ſui noīe anguſtiatos ſine cuiuſcūq̨ cōtradictiōe libertati reddere ⁊ ille ſos cuſtodire. ¶ Ratione tertij quiq̨ fideles agnoſcāt q̄ꝫ ſpōte q̄ꝫ volūtarie ſibi pati cōplacuit: qui fugere noxias eorū manus potuit: ī quibus totā virtutē ac robur ipoꝝ enaruauit: ita ꝙ to to corpe ꝓſtrati nihil viriū illis remanſit. Tandē cū tremuli de nuo ſurrexiſſent: iterū eos īterrogauit. Quē q̄ritis? At illi dixerūt ihm nazarenū At ille Dixi vobis qꝛ ego ſuꝫ Si ergo me q̄ritis ſinite hos abire Quaſi diceret Sic do vobis poteſtatē faciendi de me: ⁊ ī me quod ītenditis: vt tn̄ nihil mali pro iſto tpe facia tis meis diſcipulis O vere pijſſimū cor ⁊ cordialiſſimū affectū. O amicū fideliſſimū qui ad vltimā horā nō deſtitit pro ſuis cu rā adhibere dilectis. Reuera in hoc oībus maioribꝯ dās exēplū ſuos iuuare fideliter ſubditos: ⁊ eoꝝ pro defenſiōe ſe mortis pe riculo exponere Ut īpleret̃ ſmo: qꝛ quos dediſti mihi nō ꝑdidi ex eis quēq̄ꝫ. Utinā bone dn̄e ihu ⁊ ego īueniri merear in ſorte electoꝝ tuoꝝ: ⁊ nō in cōſortio dāpnatoꝝ: a quibꝯ ſpes ſalutis pe rijt: qꝛ nullus eoꝝ in veritate ſtetit: eo ꝙ vēter eoꝝ t̄re adheſit. ¶ Quo ad tertiū. ſ. captionē doloroſam pij paſtoris Sequit̃ Co hors ḡ militū ⁊ tribunus qui mille militibus p̄erant: ⁊ hij erāt gētiles: ac miniſtri iudeoꝝ acceſſer̄t ſicut lupi rapaces ad agnū manſuetiſſimū: manus ſacrilegas irreuerēter iniecerūt in ihꝫ oīm ſaluatorē: ⁊ tenuerūt eū vinculis ſtringētes: ignominioſe ꝓſternentes manibus inſuꝑ armatis ipm collidētes fuſtibus quoq̨ ac lignis debile ⁊ tenerū corpus eius inpingentes ſiue ꝑ cutiētes: ⁊ pre nimio furore de ipius afflictiōe q̄i ſaturari cupiē tes malicioſe conceptū odiū filij belial īuerecūde ymmo beſtia liter peperūt ⁊ ad effectū ꝑduxerūt. Sed dicis o aīa: cū in nullo eis obſiſtere voluit: quare dāpnabilis ille populus tanta eū cru delitate inuaſit? Audi reſpōſum fidele: ſed noli o aīa negligere illud factū crudele: alioqui īmunis nō eris a ſcelere Scito igit̃ ꝙ tā timore q̄ꝫ malitia ita exacerbauerūt: ī agnum lupi ī dn̄m ſerui: in dei filiū filij neq̄ꝫ. Timebāt nempe deficere ī ꝓbatiōibꝯ

ꝛ q̄ꝛ ſine ſufficiēti allegatiōe ac ꝓbatiōe optata nō poterāt adipi
ſci: idcirco ad tollendū ipm̄ e medio de cuꝰ gratulabanť pena
li diſpēdio cogitabāt tā dire crudeliterqꝫ tractare: vt ſi ꝯ ipoꝛuꝫ
velle fuiſſet liberati donatꝰ: nihilominꝰ ſoſpitate optabili dece
tero minime foꝛet gauiſurus. O filij adā attēdite ſi a mūdi pri
cipio grauius vnqꝫ extiterit bellū: q̄m vbi capiť xp̄s dei filius
pꝛiceps regū terre: dux ī moꝛibꝰ: celi terreqꝫ ac oīm ſubſiſtētiuꝫ
cōditoꝛ: fabꝛicatoꝛ ꝛ creatoꝛ: oīm pꝛincipiū: finis cūctoꝝ: largitoꝛ
donoꝝ: amatoꝛ bonoꝝ: rex celoꝝ: deſtructoꝛ īfernoꝝ: diſſipatoꝛ
moꝛtis: auctoꝛ vite: coꝛona gloꝛie. Uidentes aūt diſcipuli quod
futurū erat: vtiqꝫ maxima ſuo magiſtro īminere toꝛmenta: ſeu
hoꝛribile moꝛtis genꝰ: dixerūt Dn̄e ſi ꝑcutimus in gladio? Ac
ſi dicerēt. Placꝫ ne vt vīdictā faciamꝰ de populo tā dire ſeuiēte
in te dn̄o nr̄o pijſſimo. Sed petrus ceteris ardētioꝛ nō expecta
uit reſpōſionē: ſed facere cupiēs de magiſtro ſuo vltioneꝫ. Exe
mit gladiū ꝑcutiēs ſeruū ſūmi pōtificis cui nomē malcus: qui
ad captionē dn̄i ſe ingerebat ꝓpius: appetēs placere foꝛte plus
alijs. Amputauit auriculā eius dexterā. In figura legimꝰ auri
culā dexterā plus q̄ꝫ aurē amputatā. Naꝫ ille iniquus populus
iudaicus nō habuit aures: id ē plenū auditū: ſed auriculā idēſt
vmbꝛam q̄ſi modicā audiētie ꝑbuit: nō obediēdo humiliter ad
emendationē: ſed ꝓteruiēdo nequiť ad obſeruationē. Sed o pe
tre an excidit ꝯ tua memoꝛia illud ſalutare ꝑfectiōis documen
tū. Si q̄s ꝑcuſſerit te in vnā maxillā: ꝑbe ei ꝛ alterā. Quo ergo
nō obſeruas: ſed potiꝰ vindictā exercere nō ꝓcraſtinas. Rn̄det
criſoſtomus ꝙ petrus ꝑceptū habuit ſe nō vlciſci: ſed hic ꝓ ma
giſtro vlciſcebať: ſciēs ꝙ iniuſte ab īiquis oppꝛimebať. Un̄ tā
to charitatis ardoꝛe ferebať: ꝙ vibꝛaſſet malignū ī capite leta
liter: niſi diuina aliť geſtū fuiſſet diſpoſitiōe miſericoꝛdiť. Qui
reſpondit Sinite vſqꝫ adhuc Quaſi diceret Nolite ledentes ꝛ
oppꝛimētes me ꝓhibere quouſqꝫ patiar: quia modo tempus eſt
mee patientie declarande: poſtea tempus erit vlcionis manife
ſtande. Ecce domini pietatem quomodo noſtram cōfundit ſua
exuberans caritas peruerſitatem. Nam cōpeſcuit petruꝫ dicēs
Conuerte gladium tuum in locum ſuum. Ac ſi dicat Nolo pu
gnare armis materialibus ſed ſpiritualibus. Unde ambꝛoſius
inquit. Arma mea ſunt lachꝛime ꝛ oꝛationes: aliter nō poſſum
nec debeo reſiſtere. O vtinam eccleſiarū pꝛelati hoc attēderent
qui nō nūq̄ꝫ regalia a regibus ad pugnandum accipiunt: cum
potius reges ab eis cilitia ad penitendū accipere deberent. Et

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

adiecit Omnis eñ qui acceperit gladiū: gladio peribit: Quod augustinus libro. 2. ꝯͣ manicheos exponit. Et habet̃ tranſūptie 23. q. 4. c. Jlle. Ubi dī Jlle gladiū accipit q̇ nulla ſuperiori ac legittima poteſtate vel iubēte vel cōcedēte in ſanguine alicuiꝰ armat̃. Talis ſic vindictā exercēs: ē ſibiipi ꝑditionē acquirēs: Et adiūgit Calicē quē dederit mihi pr̄ no bibā illū. Jn hoc verbo ſecūdū criſoſtomū ꝙ ipſam mortē calicē dicit: quā ſibi grata ꝛ acceptabilis pro ſalute mortaliū mors videt̃ ediſſerit. Ad pleniorē q̇ꝫ inſinuationē ſue volūtarie paſſiōis: ſbdit An putas qꝛ non poſſum rogare patrē meū: ꝛ exhibebit mihi modo plus q̄ꝫ 12. legiones angeloꝝ? O iheſu fili dei quid aliud fuit iſtud dicere: q̄n ſubſidiū hominū nō quero: qui legiones tot angeloꝝ habere potero. Nēpe legimꝰ quarti regū. 19. ꝛ yſaie. 37. vnū angelū occidiſſe in caſtris aſſirioꝝ centū octogītaquiqꝫ milia hoīuꝫ Quod qꝛ verū ē: quid ḡ poterūt facere tot milia angeloꝝ. Naꝫ duodeci legiōes efficiūt ſeptuagīta duo milia: ſicut ſunt ſeptuaginta due lingue hoīm Quo ḡ iplebunt̃ ſcipture Qm̄ ſi oportet fieri: vtiqꝫ ad hūani generis liberationē. Quia ꝛ ſi aliꝰ modus fuerit de eo poſſibilis: nullus tñ ita ꝯueniēs: ꝛ iō nō erat locus defenſiōis ꝛ reſiſtētie ſed magis paciētie. Et vt maiorē paciētiā exhiberet. Tetigit auriculā ꝛ ſanauit eā Tum ꝑpter noſtraꝫ inſtructiōem: vt eius verbo ꝛ exemplo edocti benefacere ſtudeamus illis qui oderunt nos. Quē non moueat ꝙ illi iuſto mortē inferunt: iſte perſequentiū vulnera ſanat. Tum ꝑpter aſtantiū ꝯuerſionem qui videntes tam benificum pietatis actū: merito reliquiſſent coꝛ incredulum ac animū mutaſſent peruerſū. Sꝫ ad maiorem dictorum elucidationem non immerito queri poteſt Utrū alio modo potuit deus ſaluare genꝰ hūanū. Reſpondet ſanctus bonauentura doctoꝛ ſeraphicus in tertio diſtinctōne viceſima Quod ſi loq̇mur de potētia dei reparātis: ſic abſqꝫ dubio potuit: vt dicit magiſter in littera Et hugo de ſacramentis Quia ſicut ſolo nutu mentis ꝛ imperio voluntatis potuit creare: ita etiam reparare Si de potentia ex parte generis hūani: ſic determinatuꝫ eſt ſibi poſſe ad hanc viam: quia deus nos aliter non decreuit ſaluare. Unde ſicut conceditur ꝙ nullus homo poteſt ſaluari niſi credat in chriſtum: non enim patet nobis alia via ſalutis: potuiſſet tamen dediſſe aliam viam ſi voluiſſet. Jta in propoſito Et addit ꝙ temerarium eſt cum de diuina potentia agitur terminum prefigere ei vel tantum Amplius enim poteſt q̄ꝫ nos poſſumus cogitare.

¶ Quo ad quartū.ſ.fugā ſcādaloſam dñici gregis dī. Lūc.ſ.qñ
viderūt ſuū magiſtrū manibus vltricibꝰ nephādoꝝ ita crudeli
ter tractari:cōculcari ꝛ ligari Relicto eo pꝛe nimio timoꝛe fu
gerūt Reuera velut volatilia int̄ que iacit̄ lapis iꝓuiſe per i
certas aeris ſemitas volāt:ꝛ in ſummitatibꝰ ꝛ ramulis arboꝝ
ſe tollūt quas añ nō ꝓuiderūt. Sic apoſtolicus choꝛus fugiēdo
incertitudine refugij vagabat̄ O bellū durū vbi ꝑmo capitur
pꝛinceps:ꝛ totus exercitus fugit cōfuſione plenꝰ An licet mihi
loqui O iudices ſeculi:lumiaria mūdi:quid rogo fugitis: Sci
tis quē relinq̄tis: Nōne eū q̇ ē via:veritas ꝛ vita: Et qꝛ viam
deſeritis:quo ſine via ire intēditis: Ueritatē fugitis:vbi queſo
ſine veritate pauſabitis: Timndū plane ē:ne iniquitatē iiqui
tas comitet̄: Nōne ipe ē vita ꝛ vite auctoꝛ quē relinq̄tis: An
non moꝛti appꝛopiquat qui vitā reliquere eternā nō curat: Si
gite greſſus vlterius ne curatis:ſed redite ꝛ videte quātā paci
entiā oſtendat in tribulatiōe ſua magiſter ꝛ dñs iħs:vt omniū
ſaluandoꝝ ꝓmoueat̄ ſalus Quis dubitat quī vlulatus:ploratꝰ
ꝛ gemitꝰ emiſerūt:cū timoꝛe ꝑculſi lucē reliquerūt mūdi:aucto
rē ſeculi:gloꝛiā celi: Et qꝛ relinquit̄ i manibus ſceleratoꝝ ſine
adiutoꝛio:ꝓpera aīa mea coꝛde magno:auſculta q̇d loquat̄:qꝛ
reuera v̄ba pꝛofert ōni deuotōic ꝑcipuoqꝫ affectu memoꝛie cō
mendanda.Uñ uarrat euangeliſta dicēs In illa hoꝛa dixit ad
illos vtiqꝫ cōphēſoꝛes ſuos:nō ipacient̄ ſed rationabiliter:non
inaniter ſꝫ lamētabilit̄:auſculta ꝛ tu o aīa mea affectāt̄ Tanqꝫ
ad latronē exiſtis cū gladijs ꝛ fuſtibus cōphendere me Quaſi
dicat Sine cā hoc feciſtis Cuiꝰ rō ſubdit̄ Cotidie Ideſt frequē
ter:apud vos erā i tēplo docēs ꝛ nō me tenuiſtis Ac ſi diceret
Latronis offitiū ē nocere ꝛ latitare:ſed ego non nocui ſꝫ pluri
mos ſanaui:non latui ſed publice docui In quo v̄bo ſcdm An
celmū dñi māſuetudo notāda eſt:qui tā dulciter ꝑſecutoꝛes ſu
os alloq̇tur:tā dulci iterrogatiōe redarguit:vt ipoꝝ nequitiaꝫ
cōpeſceret:ꝛ nos ad ymitationē ſue benignitatis vtiliter iuita
ret Sequit̄ Sed hec ē hoꝛa vr̄a Ideſt vobis ad me cōpꝛehen
dendū ꝯceſſa Et poteſtas tenebꝛarū Quia dyabolus tenebꝛaꝝ
pꝛinceps incitabat eos ad hoc faciendū:ꝛ ipſi tenebꝛarum filij
pꝛomptos ſe exhibuerunt ad ꝑficiēdū. ¶ Adoleſcēs aūt quidaꝫ
ſequebat̄ amictꝰ ſyndone Ideſt linea veſte Sup nudo.ſ.coꝛpe
qꝛ ñ hēbat aliō idumētū ab extra:h cū teneret̄ ab impijs Reli
cta ſyndone:elapſus manibus tenētiū. Nudus pꝛofugit ab eis.
Nondū fuit i eo ꝑfecta caritas que foꝛas mittit timoꝛē:ſed pro

tanto plus alyſ de amore habuiſſe videt᷑: qꝛ plus ceteris magi
ſtrū ſequebat᷑ Cogitare poſſumus q̄d iſte diſcipulus feciſſet ſi
aurū ꝛ argentū lapideſq̧ p̄cioſos ac alia bona imobilia habuiſ
ſet que ꝑdere potuiſſet: ſi ſic fugit q̄ ſola ſyndone amictus ꝛ te
ctus fuit Adhuc tn̄ modicū ī eo attēdere libet: ꝙ mox reſūpto
veſtimēto redyt ꝛ dn̄i veſtigia ſecutus fuit. Fieri enī potuit vt
ſub dubio noctis ſe turbis ducētiū ih̄m q̄ſi vn⁹ ex ipſis immiſcuit
donec ad atriū pōtificis cui notus erat ꝑuenit. Sed ſcire cupis
o aīa q̄s iſte fuerit Ad qd̄ nōnulli eſtimat vnū ex domo illa fu
iſſe vbi cenā manducauerat dn̄s iheſus cū diſcipulis ſuis Aly
vero Jacobū fratrē dn̄i fuiſſe auctumāt q̄ ſimilis eius erat Sꝫ
beda ꝛ beatus gregori⁹ ī moralibus de Johāne euāgeliſta mē
tionē faciūt Qui quāuis erat oībus iunioꝛ ī etate: nō tn̄ minoꝛ
in caritate: qd̄ melius ꝛ ꝑfecti⁹ claret ſi attēdimus ipius corꝑa
lē p̄ſentiā: nō hic ſolū ſꝫ ī morte fily dei n̄ defuiſſe a cruce. Dūc
ſymon petrus a lōge ſecutus fuit. Hy duo ſicut plus alyſ ama
uerūt Ita ēt plus alyſ ſecuti ſūt in paſſiōe: nec nō plus cucurre
rūt in audita reſurrectiōe Timoꝛ retraxit: ſꝫ amoꝛ attraxit Uti
nā bone iheſu amoꝛ tuus dulcis ī me abſorbeat timorē: qꝛ hoc
eēt placitū āte te vt ſumme diligerēꝫ te ex iſto p̄io egreſſu quē
vtrūq̧ maſticaui: ī quo caritas reſplendet in te vt traheremur
alliceremur ad te: veniamus cum diſcipulis ꝛ perſeueremus
apud te Et hec de primo egreſſu.

SEcundo o aīa mea dilecta
vide fily dei ſecūdū egreſſuꝫ: q̄ ē ab orto ad anne do
mū. ¶ Nā iſte egreſſus fuit valde penalis ꝑpt̄ q̄tuoꝛ
P̄rīo: qꝛ atrocit᷑ ductus. Secūdo qꝛ veracit᷑ virgini matri nun
ciatus. Tertio: qꝛ neq̄ter ibidē īterrogatus. Quarto: qꝛ cōfuſibi
lit᷑ negatus. ¶ Quo ad primū excutere o aīa a torpore ꝛ exꝑgiſ
cere ab iniquoꝝ clamore ꝛ furore vidēdo q̄d ꝓ te patit᷑ iheſus
dei filius pre amore Nā illas delicatiſſimas manus ligauerūt
ip̄mq̧ ꝑcuſſerūt ꝛ cōculcauerūt: nec ſibi in aliquo pepercerūt:
q̄ſi nulla cōpaſſiōe dignus foret: qui tn̄ tāta miſericordia ſingu
loꝝ ē miſerias ꝓſecut⁹ Hic fidelis deuotio perſcrutat᷑ factū tā
crudele dicēs Cū velut agnus corā tondente ſe obmutuit ꝛ ſe
libere capere ꝑmiſit: cur ille beluinus populus in tā mitē ꝛ piū
tā atrocit᷑ exarſit: Ad quod triplex cā impulit. P̄ria iude ꝑdito
ris ſuaſio ſiue ꝯſolatio. Secūda: q̄ſi āplioꝛ xp̄i cōfuſio Tertia ſa
cri myſtery inſinuatio. ¶ De p̄io pꝫ ex prehabitis: ꝙ impius

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

traditor conſuluit eis vt tenerent ipm ⁊ ducerēt caute:ne eorū valeret manus effugere. Huius g̃ conſilij nō immemores:ſ; ing̃ ti de exhibitis beneficijs ⁊ negligentes: nihil omittebāt eoru; que certe cuſtodie quouis poterāt modo quāq; atrociſſimo de ſeruire Unō o aīa mea noli tātā penā negligere : ſed ſtude ex in timis tā pio dn̄o cōpati:⁊ ipſius gemitibus ne inaniter ſed affe ctualiter cōmoueri. ¶ De ſecūdo ēt claret:q: in ligatura forti ⁊ patēti cunctis obuiantibꝰ oſtendebant eū morte dignum iuxta ritū iudaicū. Quēcunq; enim preſidi tradebant vinctum: quaſi aperta facie declarabant hūc morte plectēdu;:quod valde erat in capti confuſioue;:⁊ in cripere volentium non modicam co hibitionem . ¶ De tertio videlicet ſacro myſterio ribaldis oc culto:o anima mea ſcito q peccatis ligata ⁊ funibus dyaboli circumcincta eras: ⁊ eterne mortis vinculis obligata Ex quia dominꝰ ihesus te a vinculis venit ſoluere. vincula pro te digna tus eſt ſuſcipere. Et quia in orto ſiue paradyſo delitiarum adā prothoplauſtus furtum cum latrocinio quodammodo commi ſit quando cibum vetitum guſtauit: cuius rei cauſa totu; genꝰ humanum a temptatore comprehenſum tenebatur obnoxiu;. Ideo ſecundus adam pro expiatione ⁊ rei abſolutione in orto orationum ſuaru; ymbribus irrigato:quaſi quodam nouo pa radyſo conprehendi ſe voluit vt latro:quatenus dum inuiſibi lis viſibiliter apparens caperetur in innocentia ſua:homo pec cator abſolutus redderetꝰ a culpa ſua Sed quare ad annam du ctus fuit:cum tamen illo anno pontifitium nō habuit:ſcire de ſideras affectanter:⁊ ideo audi ⁊ rumina:vt deuotionem inde haurias habundanter. Nempe pluribus de cauſis id legimus contigiſſe. ¶ Una eſt quia illa domus anne prior ipſis in via oc currebat:qua propter nō ſine ipſius contemptu euidenti cerne rentur eam pertranſiſſe:⁊ ab illius ingreſſu abſtinuiſſe . ¶ Alia eſt:illa turba captiuās tumultū populi formidabat:preſertī ſi lō giori via progreſſi fuiſſent. ¶ Tertia eſt:quia idipſum de volū tate cayphe fore multum preſumebant. Volebat eni cayphas ſocerum ſuum in hoc honorare:vt ex conſequēti diuino occul to iuditio:qui erant affines in ſanguine:ſociarentur in ſcelere. ¶ Quarta cauſa eſt:quia in hoc quedam reuerentia extrinſeca relucebat. Nam iſte annas qui cayphe habebat ſororem : erat ſenior caypha Juditium enim primo ad ſeniores ferebatur : ⁊ ſic quodammodo eorum iuditium iuſtius cenſebatur. Conpla cuit igitur cayphe ihesum ab anna prius condempnari:vt ipſe

excuſabilior poſſet in ſententiando reputari. Sed ſingula bene
maſticanti non videbitur quiſqȝ eorum digne excuſandus: cũ
vterqȝ ad pontificatum ambitioſe reperiatur ſublimatus. Naȝ
primi paralipomenon.23.dicitur: ꝙ dauid vigitiquatuor ſacer
dotes inſtituit: ⁊ vnum ſummũ inter eos: qui per totam vitaȝ
ſuam fungi debebat ſacerdotio: quo mortuo ſuccederet ſibi fili
us eius: ſed poſt hoc totum deſtructum fuit: eſdras idipſum re
parauit ac vſqȝ ad herodem durauit: qui videns eos ambitio
ſos ⁊ inde ſibi commodum lucri prouenire: vendidit ſummuȝ
ſacerdotiuȝ duobus ſcilicet anne ⁊ cayphe: qui ſibi viciſſim in
minyſterio ſuccedebant: vtilitatemqȝ in cõmuni habebãt. Hy
quoqȝ pontifices: quãuis non habebant iuditiuȝ ſanguinis: ha
bebant tamen iuditiũ examinis: quia cauſas ad ritus iudeorũ
ſpectantes ipſi examinabant: ⁊ ſic cauſas examinatas preſidi
ceſaris offerebant: vt ſecũdum probata ferret ipſe preſes ſentẽ
tiã pro vel cõtra. O alma mater eccleſia q̃m ingens res tibi ꝓ
ponitur ſpeculanda a nouerca ſynagoga Ambitioſe ⁊ auaritia
ſacerdotũ illius temporis cecidit corona capitis: ⁊ omnis eius
decor ⁊ poteſtas peryt. Unde merito timendum ne vitys hu
iuſcemodi inquinata: que fuiſti ⁊ cenſeris dei ſponſa: efficiaris
adultera ⁊ digne reprobanda: ac tanqȝ meretrix obprobrio nõ
momentaneo ſed ſempiterno plectenda. Conſtat enim vero:
ꝙ raro bono peraguntur exitu: que malo ſunt inchoata princi
pio: vt habet̃.61.diſtinctiõe.c°. Miramur. Bonũ habes o alma
⁊ decora ſponſa principium: ſed non minor tibi incumbit cura
conſeruare quod inſtituta es ⁊ effecta: qȝ diligentia tue inſtitu
tioni adhibita eſt ⁊ plantationi. O pie deus quanta diſpendia
prouenerũt vel euenerũt patrys: ciuitatibus: opidis: villagys:
perſonis: ⁊ quod periculoſius dampnabiliuſqȝ ẽ animabus ex
ſymoniaca peſte: ymmo ex violenti intruſione aliquorum bo
num commune dirigentium: calamo nõ poteſt exarari: ore ne
quit exprimi: neſcio ſi corde humano etiam ſubtiliſſimo poſſit
ad plenum concipi. Uere multa hominum corpora iam in pul
ueres ſunt redacta que cum animabus ſuis adhuc in vita ſub
ſiſterent: niſi ex tam ſcandaloſo accidenti mors iopinata eos e
medio rapuiſſet O q̃m diſtrictum habebunt iuditium qui tan
torum ⁊ tot hominum mortibus per ſymonie ⁊ ambitionis vi
tia: dederunt ſufficiens dicam an euidẽs fomentum. Hy quid
egerunt niſi cum anna ⁊ caypha regnare non vocati voluerũt

Illumina ſpõſam tuã o fili virginis nec eã patiaris inquinari
alienoꝝ ſordibus que tuis extat lota ſudoribus ⁊ venuſtata la
boribus Turbe te cõprimũt o pceptor ⁊ tu dicis Quis me teti
git luce. 8°. Et quid apoſtoloꝝ principi reſpondiſſe te conſtat niſi
quod ſubditur Tetigit me aliquis Uere dñe tãgunt te nõ ſolũ
cõprimẽdo corporaliter: ſed occidẽdo ſpiritualiter: nõ ad ſalutẽ:
ſed ad pniciẽ: quia qđ iuſtitie ẽ ⁊ iuris nõ ſaluando ſed calcan
do Quod pietatis ẽ non amando ſed iugulando Quod humili
tatis ẽ nõ ſectando ſed repudiando Quod honeſtatis ẽ non ze
lando ſed dãpnabiliter ſimulãdo Humiliter ⁊ cũ tremore dico
annas ⁊ cayphas ſublati ſunt e medio pſonalr̃: ſz extincti non
dũ ſunt totaliter An regnant adhuc pcialiter? Nouit q̃ iudica
bit oĩa: cui nota ſunt cũcta ſecreta Ipe iuditiũ dabit pro mãſue
tis terre Audiant hec manſueti ⁊ letenť qꝛ veniet tẽpus ĩ quo
multoꝝ capita cõquaſſabit qui corã iniquis iudicibus ẽt intro
gatus tacuit: ¶ Secundo iſte egreſſus fuit penalis qꝛ veraciter
virgini marie nũciatus O quãto merore cor virginis fuit pfoſ
ſum cũ audiret ab apoſtolis fugitiuis vnicũ filiũ ſuũ totale ſola
tiũ ſuũ a diſcipulo traditũ: a furioſo populo captũ ligatuz ⁊ con
culcatũ: a ſuis quoqꝫ in manibus ĩpioꝝ tanq̃ leonũ rugiẽtium
dimiſſum Perpẽdat fidelis deuotio quãto cõpaſſiõis gladio il
lud virgineũ pectus confodiebať: cũ eius filius vnigenitus ſic
dire oĩ poſtpoſita hũanitate in captiõe ſubplãtabať: vberabať:
⁊ calcibus: pugnis: ac lignis ſacratiſſimũ: tenerrimũqꝫ corpus
lacerabať Nõ dubiũ qui toto mẽtis affectu ſpiritu parũp reſo
cillato: flãma pfecte caritatis ſuccẽſa: mente dixit deuota Sur
gã ⁊ circuibo ciuitatẽ per vicos ⁊ plateas querã quẽ diligit aĩa
mea Deniqꝫ imaginare poteſt quiſqꝫ fidelis ꝙ occurrunt ei vi
giles qui cuſtodiebant ciuitatem: quibus parumper greſſum fi
gẽtibus virgo ait plena meroribus Num quem diligit anima
mea vidiſtis? At illi Qualis eſt dilectus tuus o pulcherria mu
lierũ? Dilectus inquit meus candidus ⁊ rubicũdus electus ex
milibus Et illi An ille eſt quem principes noſtri hac nocte ce
perũt ⁊ ad domũ anne tanq̃ malefactorẽ pſentãtes duxerunt?
Quo audito ingemiſcẽs ⁊ dolens vlterius ſine pauſatione pro
gredi non valuit licet gemitibus ⁊ ſuſpirijs affectuoſiſſime pſe
cuta fuit Hanc tenerrimam deſolatamqꝫ virginẽ matrẽ pia il
la magdalena nõ dereliquit ſz mẽte vulnerata licz fide quaſſa
ta que in virgine permanſit ſolidiſſima: ſecuta ẽ tñ p multa ſuſ
piria O vtinã nos ĩueniri poſſimus in tali comitiua ĩdubie di

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

uina nobis arrideret grã. ¶ Tertio fuit ille egreſſus valde pẽa
lis: qꝛ ab anna nequiter interrogatus ꝛ ſignãter de duobus vi
delicet de diſcipulis ſuis quos eſtimauit ſeductos ꝛ de doctrĩa
eius nõ cognoſcẽde veritatis amore ſꝫ occaſione calumpnie vt
haberet aliquid ex ore eius vñ accuſaret eũ O aĩa mea attẽde
duo in domo anne ſpõſo tuo xpo ipoſita. ſ. falſe doctrine ſemĩa
tionẽ Et ex tali doctrina hoĩm ſeductionẽ Et vtinã cũ ꝓpheta
ſeducaris ꝛ dicas Domĩe ſeduxiſti me ꝛ ſeductus ſum Auſcul
ta deinde prudẽter loquẽtẽ ꝛ de diſcipulis fugitiuis tacentem
Quia reliquerãt dñm redemptorẽ qꝛ vergebat in eoꝝ ꝯfuſiõeꝫ
Bona igit qꝛ dicere nõ potuit de diſcipulis tacuit: dãs exẽpluꝫ
õnibus ne ꝓximũ poſt tergũ cõfũdamus: de doctrina vero inq̃
ſitus oſendit eã nõ fore ſuſpectã: ſed ex loco ꝛ audiẽtiũ teſtimo
nio merito approbandã dicens Ego palã locutus ſum mundo
ideſt nõ in angulo vel in occulto ſed ĩ publico Ego ſemper do
cui. ſ. in ſolemnitatibus paſce: penticoſtes: ꝛ ſcenophegie coraꝫ
populi cõgregata multitudine. In tẽplo ꝛ ĩ ſynagoga vbi oẽs
iudei cõueniũt Et in occulto locutus ſum nihil. Quod intelligi
tur: vt occultaret Quaſi diceret Ueritatem audire eius amore
nõ deſideras Interroga eos qui audierũt De quoꝝ dictis ſuſpi
tionẽ nõ habeas Ipſi enĩ ſciũt q̃d dixerĩ ego. Sup quo ait Cri
ſoſtomus Interroga inimicos meos q̃ inſidiant mihi O veri
tatis inaltricabilis demõſtratio: cũ quis ẽt ĩimicos aduocat ĩ
teſtes vboꝝ ſuoꝝ Tũc vnus miniſtroꝝ pontificis q̃ opinatur a
quibuſdã fuiſſe malcus Cuius auriculã abſciderat petrus quẽ
ſanauerat xps: eius beneficio ingratus vindicare ſe de diſcipu
lo volens in magiſtrũ extendẽs manũ procaciter dedit alaphã
ihesu atrociter dicẽs exprobrãter Sic reſpondes põtifici: Acce
pit nẽpe reſpõſionẽ dñi ihesu q̃ſi pontificẽ notaſſet de ſtulta inẽ
rogatiõe Uñ q̃ſi zelãs pro põtificis honore nõ horruit dño ma
ieſtatis q̃ſi preſumptuoſo alaphã penalẽ valde infligere ac ſi vr
banitatẽ verbere vellet docere O aĩa mea vide qũo tanq̃ꝫ pre
ſumptuoſus ꝑcutit dñs vt humilẽ pacientiam doceat ꝛ omnẽ
pſumptiõis notã hõ miſer euadat. Uel ſcdm theophilũ: qꝛ xps
interpellabat miniſtroꝝ aſtantiũ teſtimoniũ Iſte volens ſe ex
cuſare non fauere parti ꝛ doctrine xpi: quaſi ſe inſinuat ac ſi di
cat verbere quãuis nõ eodẽ ſermone Doctrina veſtra ſic mihi
placuit: prout frontoſa reſpõſio reſonat corã põtifice tãto: Ecce
quid loquit hõ iſte ip: dẽs: dñm maieſtatis cedens. Sic ĩquit
reſpondes põtifici: Quaſi dicat Cum tãtus põtifex a te dignat

audire verbum: tam obprobrioſum non vereris dare reſpõſū:
Diſce ex verbere quomodo de cetero debeas domino meo re
ſpondere: cuius gratiā mecum deberes ſumme affectare: Ecce
quomodo blanditur pro domino: qui pro fauore captando ī ho
mine: nō timet in xp̄m deum manū inicere. O quot ſunt hoc ī
tempore miniſtri magis pro rege: q̄ȝ pro diuina lege certantes.
plus pro lucro q̄ȝ pro veritate deſudantes Ue ſeruis: dominoꝝ
amore veritatem calcātibus Quid a domino ſuo iſte ribaldus
iuſſus feciſſet: cum tam crudeliter perſuaſione dyaboli ſine mā
dato dn̄i ſui in iuſtum ⁊ innocentē deſeuit: Habes igitur ī hoc
ſeruo neqȝ magnam proteruiam: ſed apprehende dn̄i tui ꝑcuſſi
magnam paciētiam Ait nempe Si male locutus ſum: teſtimo
perhibe de malo Ideſt demonſtra ⁊ reprehendere cura. Si aūt
bene Ideſt ſi nō habes q̄d iuſte querele Quid me cedis: Utiqȝ
iniuſte cedis o miſer: qꝛ iuſte reprehendere nequis O pie iheſu
q̄ȝ benigne: q̄ȝ manſuete: q̄ȝ caritatiue loqueris O quāta paciē
tia relucet in verbo ⁊ ſermone iſto Eſtimo ſignū percuſſure in
maxilla xp̄i remanſiſſe: ⁊ ſanguinem ex dentibus profluxiſſe:
⁊ nihilominus cū dignus eſſet percuſſor abſorberi a terra: ⁊ ꝑ
cuſſus potens eſſet eum demergere in abyſſum inferni: tamen
potentiā celans ⁊ miſericordiam approbās dulci reſponſionis
v̄bo ſe ponere vult hominū iuditio: cū tn̄ pr̄ eternus ōne ſibi de
dit iuditiū filio vtiqȝ vnigenito: vt patientiam diſceret inops ⁊
pauꝑ hō a deo v̄o ⁊ ꝓ hominibꝰ humanato: humiliato: ꝑcuſſo:
⁊ abiecto O ſi cogitamus quis alaphā acceperit: nōne vellemꝰ
eum qui ꝑcuſſit celeſti igne ꝯſumi: aut a terra abſorberi: aut ar
reptū demonio volutari: aut alia aliqua huiuſmodi: vel etiam
grauiori qualibet pena puniri: Augꝰ Quid hoꝝ per potentiam
iubere nō potuiſſet: per quē factus ē mūdus: niſi pacientiā nos
maluiſſet docere qua vincitur mundus: O quantū ab hac via
digreſſi ſumus: qui leue ⁊ volatile verbum tam inpaciēter tol
leramus Statim nempe iracundie flamma ſuccendimur: tre
munt manus: rigeſcit corpus: flāmeſcunt oculi: palleſcit facies
⁊ tota armonia alterat̄ hoīs Pro verbo paciētie reſpōſū damꝰ
cōtumelie maledictiōis horrēde Et modis q̄bus poſſumus vo
lumus vindictā exercere: q̄ſi exemplar paciētie ꝑfulgidum nō
habuiſſemus in ſaluatore Sed aliquis forte dubitat quare alte
rā maxillā non prebuit: cū tn̄ hoc ſecundū eius doctrinam alie
nū non fuerit. Audiat huiuſmodi non meam ſed beati auguſti
ni deſuꝑ ſniam q̄ dicta ⁊ precepta ſcripture ex factis xp̄i ⁊ ſan

ctorum debent interpretari. Si ergo ſacra ſcriptura ſic interp̄
tanda eſt ſcd̄m q̄ xp̄s ⁊ ſancti eam ſeruauerūt: ⁊ ipſe xps vtiq;
prius impleuit precepta que docuit: non ergo aliam prebendo
maxillam percucienti oſtendit nō ſemper actu: ſed aliquando
ſic ſe cauſa offerente debere agere aio vero paratum eſſe ad pa
ciendum ſi opus eſſet: fieri enī poteſt vt alteram percucienti p̄
beat ſed iratus. Sed beatus ē ille qui ī omnibus que iniuſte pa
titur dicere pro iuſtitia poteſt. Paratum cor meū deus: paratū
cor meū. Vn̄ hoc ⁊ ſimilia non abſolute debēt intelligi: ſed ma
gis ſecūdū animi preparationē: vbi ſic viderit expedire ad dei
honorē ⁊ eccleſie edificationē. Sed o aīa mea dilecta quid faci
es magnā digreſſionem de vna alia maxilla prebenda? Vide
potius ⁊ reconde tibi q̄ ſponſus tuus nō ſolum maxillam: ve
rū etiā totum delicatiſſimū corpus ſuū expoſuit pro te atrociſ
ſimis tormētis etiā p ſingula membra: pro vt ſuo patebit loco
diuina nobis cooperante clemētia. ¶ Quarto fuit iſte egreſſus
multum penalis: q̄ ab apoſtolorū principe fuit confuſibiliter
negatus. Nam vt dicitur iohānis. 18. Petrus ſtabat ad oſtium
foris: ⁊ ille alius diſcipulus q̄ erat notus pōtifici exiuit ⁊ dixit
oſtiarie ⁊ introduxit petrum. Dixit ergo petro ancilla oſtiaria
cū ſtaret cū miniſtris ad ignē: q̄ frigus erat. Vere frigus: q̄ nō
efferbuit ī eius pectore ignis ille diuinus: zelus caritatis que fo
ras mittit timorē. Nūqd ⁊ tu ex diſcipulis es hoīs iſtius? Qua
ſi diceret Tu hic ſtas q̄ſi vnus ex nr̄is: ſ; queſo te nr̄ es: an hoīs
iſtius? Videt̄ nēpe mihi q̄ diſcipulus ſis hoīs iſtius. Tūc vnius
mulierc voce pculſus dū mori timuit vitā negauit dicēs. Mu
lier nō ſū: neq; noui illū. Ecce q̄uo timet corā muliere: q̄ ſpoſpō
dit cū dn̄o in carcerē ⁊ in mortē ire. Quid faceres o princeps ī
medio lacerantiū leonū: q̄ ſic pcipitatus es ad vnius paupcule
verbū. Quid queſo diceres pculſus a potēte: q̄ ſic cecidiſti corā
īpotēte muliere? Non dixit illa Tu es diſcipulus hoīs ſeducto
ris ⁊ malefactoris iſtius: ſed ſine additione īterrogat. An hoīs
iſtius? Negas te non eſſe diſcipulū eius. Vere magnū facinus
ē: ⁊ ſatis non eſt: ſed abnegas ſuper hoc te non habere notitiā
eius. Et ego vermiculus ad te o princeps ayo. Quis ille fuit q̄
clara voce profitendo veritatē eius confeſſus eſt diuinitatē
dicens. Tu es chriſtus filius dei viui? Nonne pater tibi hoc
verbum de verbo reuelauit? Nonne iam retro aſpicis qui
a profectu tam magno cadis? Vide ergo ne ille iniquus
qui expetiuit te vt cribraret ſicut triticum: pulueriżet te

ad vocem mulieris qui hominem primum cepit per mulerem Deniqꝫ q̄ habuiſti ī cōfeſſiōe p̄ris reuelationē: auſculta gallicā tū in negatione te monentē Sequit̄ Et ſtatim gallus cantauit Gallus cantat: petrus negat: cū mulier interrogat ⁊ ſic gallicā tū nō auſcultat: ⁊ populus ille induratus ih̄m moleſtare coꝛā anna non doꝛmitat. O q̄uo dn̄s nr̄ in illo negāte diſcipulo toꝛ q̄baꝛ cū ex ſpōſione facta plus ei q̄m alius tenebat Nā beatū eē petrū ꝓfeſſus ē in cōfeſſione: ⁊ ecce iā hō peccatoꝛ ē magnus in hoꝛribili negatione. O aīa mea eſto in dn̄i timoꝛe reſtricta ⁊ tuū lapſum ſp̄ foꝛmida: cū oꝛe diuino laudatus ex oꝛe pꝛopꝛio audiat̄ negās: ancille voce cōſternatus Indubie magnā fecit iniuriā: qui ſic ancille ꝑtimuit loquelā: vt eternā ꝓfiteret ſe ne ſcire medelā Deniqꝫ ſic ⁊ ſic dn̄s vilipēſus a ꝓſiāis derelictus a diſcipulis: manet ad oīa paciēs ⁊ inꝑturbabilis: ⁊ cū magna coꝛdis cōpaſſione aīa mea ſequet̄ vt videat finem: quia in illo plena fide generis humani perpendo conſtare ſalutem. Et hec de ſecundo egreſſu.

Tertio o aīa mea dilecta fi

delis ⁊ dilecta vide fily dei egreſſum tertium: qui ē ab anna ad cayphā pontificē impiū: qui quidem egreſſus valde extitit penalis ꝓpter q̄tuoꝛ. Pꝛimo qꝛ falſis teſtimonys infeſtatus. Secundo ab ipo pontifice adiuratus Tertio ab oīb⁹ obpꝛobrys ⁊ illuſionibus agitatus Quarto iterū calūpnioſe in iuditio ꝑntatus. Hys igit̄ ꝑlibatis reſtat videre quō duxerunt eū ad cayphā: ad quē miſit eū annas ligatum quaſi dignum moꝛte ⁊ reum Nam cōuenerunt pꝛincipes ſacerdotum ⁊ ſcribe: ideſt legiſperiti Et ſenioꝛes populi: ideſt iudices oꝛdinary. Et impleta ē ſcriptura dauitica pſalmo ſcdo: Aſtiterunt reges terre ⁊ pꝛincipes cōuenerūt in vnū aduerſus dominū ⁊ aduerſus xp̄m eius O ihesu fili dei q̄m dire ⁊ crudeliter ꝯfuſibiliterqꝫ ꝑntat⁹ fuiſti: ⁊ quāto gemitu ſuſpirabat beatiſſima virgo mater qn̄ pꝛimo vidit te filium ſuum poſt captionē: illo. ſ. tēpoꝛe quo a domo anne ad caypham pꝛeſentabaris cum libenter te fuiſſet amplexata ſed huc illucqꝫ truſa ac minime permiſſa. Vere dicere potuit Fletū fecit mihi dominus nō riſum Gemitum non coꝛdis tripudium Miſeriam non letitiā Obpꝛobriū nō gaudium Et quis conſolabitur animū meū. Et ego ayo ad te o mater dei ſpōſa dn̄i mei: regis mei Volue faciē modicū ⁊ aſpice ocul' pudicitie tue: vide petrū ſequētē filiū tuū.

ſequentē etiā vſqꝫ in atriuꝫ principis ſacerdotū: ſed a longe ex timore mortis dure ⁊ ſocietatis nephāde: nō amore acceptāde paſſionis victorioſe Ingreſſus deniqꝫ in atriū ſedebat cū miniſtris: vt vel ſic q̄ſi vnus eoꝝ qui ceperant ihm̄ videret̄: ⁊ viſus putaret̄ ab alijs Et calefaciebat ſe ad ignē quia frigus erat. Vere magnū frigus: quia ī eo valde tepuit carbo ille diuin⁹: ignis vtiqꝫ caritatis Fuit tñ in medio ribaldoꝝ: q᷑ volebat videre ſecūdū Jeronimū: quid de xp̄o pontifex iudicaret An. ſ. morti ipſum traderet: an flagellis ceſum abire ꝑmitteret. Quē cū vidiſſet alia ancilla: cepit dicere circūſtantibus Et hic cū iheſu nazareno erat Vñ moti ex verbis ancille accurrētes dixerūt petro: Nūquid ex diſcipulis eius es: Et iurauit q᷑ neſcio hoīem quē dicitis Ecce qūo aggrauat̄ in ſcelere Prio nēpe ſimplicit̄ negauit: iam negationi iuramentū mendax aſſotiauit Timens igit̄ foras iterū exijt: ⁊ īteruallo facto q̄ſi hore vni⁹ denuo reuerſus allectus adhuc vinculo quodā priſtine dilectiōis. Dixerūt ei q̄ aſtabāt Vere ex illis es: nam ⁊ galileus es: q᷑ loquela tua manifeſtum te facit. Hijs p̄cipue vn⁹ ſe ingeſſit ex ſeruis pontificꝭ. cognatus eius cuius abſciderat petrus auriculā: dixit oīm obiectiōes firmādo Nōne ego te vidi in orto cū illo: Tunc cepit deteſtari ⁊ anathematizare Jdeſt ſeip̄m maledictioni obligar̄. ſi nouiſſet hoīem Quo nondū v̄ba cōplente iteꝝ gallus cātauit Videat q̄ſqꝫ fidel' q̄m dulcis erat huic diſciplo p̄ñs ⁊ miſerabilis vita: vt pro modica ꝑte labentis ⁊ fragilis vite: veram abnegauerit vitā: ēt cū iuramēto ⁊ execratione O ſi ſciuiſſet quid miſerie quid ve defectibilitatis habet p̄ñs vita: nō ſic repudiaſſet ⁊ abnegaſſet eterne vite fontē: lumē verū: ſolamen plenū: fideliū vniuerſoꝝ O ſi aliquis affuiſſet qui fidēti aīo: neganti tā impie reſpondiſſet vere Vbi nūc ē o petre v̄buꝫ q̄ñ dixiſti alijs retro abeūtib⁹. Domine ad quē ibimus: Verba vite eterne habes Si hoc verum: cur iam aſſeris tam trepide oppoſitū: dicendo aperte falſum: An penites quia vere verum dixiſti de vero dei filio: Nōne in monte conſtitutus cū eo dixiſti Domine bonum eſt nos hic eſſe: faciamus hic tria tabernacula: Cur ipſuꝫ iam negare non formidas ī atrio: in cuius voluiſti manere tabernaculo: An forte voluiſti eſſe ſotius menſe: ⁊ nō anguſtie: O humana infirmitas Vtinā iam ſuccurrat diuine bonitatis īmēſitas: vt vel ſic corrigatur iniquitas Sequitur Et cōuerſus dn̄s reſpexit petrū: vtiqꝫ auerſum Secūdum beatū auguſtinū: Jſta dn̄i reſpexio nil aliud fuit niſi in mēte petri traditio q̊tiēs

dñm negauerit ꝓ vt ſibi an̄ p̄dixit. Vñ ſic ip̄m reſpitiēs miſeri
cordit᷑: ↄuertit eã ab errore ſuo multũ clemēt᷑ q̄uis ĩ negatio
nibus deliquit enormiter: ĩ cuiꝰ horribili delicto xp̄s affligeba
tur ⁊ puniebatur multũ vehemēter Et ſic recordatus eſt petrꝰ
verbi iheſu quod dixerat Priuſq̄ȝ gallus bis vocē dederit ter
me es negaturus Secūdũ criſoſtomũ nihil ſic curat delictum:
vt cōtinue in mēte habere dñm. Huius igit᷑ recordatio ĩ petro
extitit penitentie ſalutaris inchoatio Vñ egreſſus foras fleuit
amare Id eſt ex cordis amaritudine de tã horrēdo crimine Le
git᷑ iuiſſe ad caueã ſiue foueã que modo gallicantus dr̄ vbi flēs
⁊ penitēs fuit. In cuius memoriã fletus edificata ē eccleſia ſan
cti petri: qui locus ſtare ꝓhibet᷑ inter montē ſyon ⁊ ciuitatē ihe
ruſalem Flebat ſcd̄m criſoſtomũ nō ꝓpter penã quã meruerat
ſed q2 dilectũ negauerat: qđ ei quolibet ſupplitio moleſtiꝰ erat
Ambroſius inſuꝑ ait. Nō inuenio quid dixerit ĩuenio ꝙ fleue
rit: eius lachrymas lego: ſatiſfactionē nō lego Videt᷑ ex h̄ ip̄o
ꝙ tãta fuerit eius cōtrio: ꝙ ſufficiebat pro ipſius ſatiſfactione.
Quod teſtatur patenter ſanctus leo papa. Felices inquit o apo
ſtole lachime tue: que ad diluendam culpam negationis: v̄tutē
ſacri habuere baptiſmatis Nos vero qui ſepe dominũ ⁊ ſi non
verbo tamē facto teſte apoſtolo negamus Ubi petrus cecidit
non ſurda aure tranſibimus: quia ſecundum ambroſium Ubi
negat petrus. Non in monte inquit: non in templo: non in do
mo ſua: ſed in pretorio iudeorum in domo principis ſacerdotũ
Ibi negat: vbi iheſus ligatus eſt: vbi veritas non eſt. O quan
tum diſpēdium verſari in curys magnatum Petrus ſemel cu
riam ĩtrauit ⁊ ibi vigorem animi perdidit: ⁊ chriſtum dominũ
negauit Quid ſi ibi diu manſiſſet? Vere nondum penituiſſet.
Foras igitur exyt: ⁊ cōpunctus cordialiter fleuit amare ⁊ ſalu
briter. Sed quomodo videndum eſt nobis ſapienter ⁊ agendũ
exemplariter Nempe primo gallus cantauit Deinde dominus
petrum reſpexit Tertio petrus flere cepit foras egreſſus Unde
ſcd̄m beatum gregorium: tunc nobis gallus cantat: quando p̄
dicator quiſq̄ȝ corda noſtra ad penitētiam excitat Sed gallus
excitare in cantu nos non ſufficit: niſi dominꝰ pietatis ſue ocu
lo peccatorem reſpexerit Oportet enim vt miſer in tenebris re
maneat: q̄m diu cum lux mundi non illuminat Exclama ergo
o anima ⁊ dic O beati oculi tui domīe iheſu qui ita calefaciũt
cor frigidum: vt accendant ĩ amorem diuinum: vt homo ⁊ vi
deat creatorem ſuũ: ⁊ aſpiciat errorē ſuum: ⁊ q̄m cito gelicidiũ

pectoris liquefaciunt in aquas amaritudinis ⁊ deuotionis cō
uertunt Utinam bone ihesu tuus me dulcis reſpiciat oculus: q̄
totiēs ad vocē ancille procacis ſcilicet carnis mee: prauis affe
ctibus operibuſq; negaui Incipimꝰ ꝗ tandē flere qn̄ ignimur
intus per ſintillam conſcientie Et tunc foris eximus: cū egredi
mur extra quod fuimus Sed dicit aliquis Ego nō vellem do
minū negare: quāuis nō timeā eius voluntati peccādo contra
venire Sed ſciat quiſquis huiuſmodi ē: ꝙ quicūq; mortaliter
peccauerit in hoc ipſo xp̄m negauit Unde beatus Jeronimus
ſuꝑ epiſtolas ad tytū ſecūdo Cōfitenť ſe noſſe deū: factis autē
negāt: ait Et habeť .ij.q.3.in.c.° Eſtimāt Eſtimāt quidā in eo tm̄
deū negari ſi in ꝑſecutiōe quis agentibus cōprehenſus ſe confi
teri rēnueret eē chriſtianū Ecce apoſtolus omnes qui peruerſa
faciūt deū aſſerit negare Nam xp̄s ſapiētia ē iuſtitia: veritas:
ſanctitas: ⁊ fortitudo. Negatur ꝑ inſipiētiam ſapiētia: ꝑ iniq̄ta
tē iuſtitia: ꝑ mēdatium veritas: ꝑ turpitudinē ſanctitas: ꝑ ībe
cillitatē animi fortitudo Quotienſcūq; vincimur a vitijs ⁊ pec
catis: totiēs deū negamus Et ecōtrario quotiēs bonū q̄d agi
mus deū cōfitemur Idē dicit beatꝰ auguſtinꝰ Et habeť vbi ſu
pra in.c. Non ſolū Ubi inquit Non ſolū abnegat chriſtum qui
dicit eū non eē xp̄m Sʒ ille ēt qui cū ſcit negat eē chriſtianum
Et ego Ille ſe negat chriſtianū: qui ſe non oſtēdit xp̄icolam: ſʒ
cultorē diuerſoꝝ dogmatum ⁊ maloꝝ opationū exhibere nō
veretur ſectatorē Sed q̄ꝛ occaſionaliter in lapſu ⁊ contritione
principis apoſtolorum digreſſi ſumus: iterū ad propoſitum fi
lij dei certamē deuoto corde redeamus Diximus nempe ipſuʒ
primo falſis teſtimonijs infeſtatum Ait enim textus euangeli
cus ꝙ principes ſacerdotum ⁊ omne cōſilium falſum teſtimo
niū querebant contra ihesum vt eum morti traderent: ⁊ non
inuenerūt cum multi falſi teſtes acceſſiſſent O impietas dete
ſtanda O peruerſitas ab omnibus bonis reprobāda Sacerdo
tum ſanctitas vertitur in turpitudinem: ſcribarum ſcientia in
errorem: ⁊ in furorem trahitur matura ſenectus Nihil ad rei
publice ſubuerſionem noxius nihil ad deſtruendum feliciter
conſtituta validius: q̄m ſi vnde ſanctitas: vnde ſcientia: vnde
matura ↄſilia debēt egredi: hoꝝ ↄ̄ria ꝑſto ſint Nā miſeroꝝ r̄fu
giū eēt ſanctitas ymmo ēt ſcia ⁊ ſenectus Quibꝰ i ciuitate defi
cientibus: ignoratur ad quos recurſus habeatur in arduis Fi
lius ecce dei circumuallatur mendatijs non a vulgo ſed a vul
gi principibus: a maioribus plebis: a iudicibus vere peruerſis

mendatys nitunꝛ veritatē opprimere: quā rōnibꝰ nequiuerant
deuicere. Regina ioſeph mendatys: ſacerdotes ſuſannā ſmōi
bus ⁊ teſtimonys iniquis cōfundere conati ſunt: ⁊ hy pricipes
⁊ ꝯſiliary dei filiū ſimilibus telis aggreſſi ſūt: ſed mētita ē iniq̄
tas ſibi Ueritas paſſa ē q̇dē: ſed minime ſuperata. Quapropter
ait euāgeliſta Nouiſſime duo falſi teſtes ſurgētes dixerūt. Nos
audiuimus eū dicētē. Poſſum deſtruere tēplū dei hoc manu fa
ctū: ⁊ poſt triduū aliud nō manufactū reedificare Ac ſi conarē
tur ex hoc ꝓbare ꝙ diuinā ipē potētiā ſibi voluit vſurpare: ſed
falſi teſtes erāt. Ex hoc nobis ſupeſt vt ꝓbemus: nō ſimpliciter
ſed ad habūdantiā tripliciter. Primo ex v̇borū mutatiōe: quia
nō dixit xp̄s Poſſum deſtruere: ſed dixit Soluite: ⁊ non dixit
Reedificabo: ꝙ materiali tēplo cōuenit: ſed Excitabo: quod vi
uēti tēplo rectius cōgruere videꝛ. Secūdo ex v̇boꝝ additione:
quia nō dixerat xp̄s Templū dei manufactū: ſed ſimpliciꝛ Tē
plū hoc. Tertio ex teſtiū intētiōe: qꝛ nō eodē ſenſu ꝓtulerūt v̇ba
ſicut xp̄s dn̄s expreſſerat ipa. Nā xp̄s de templo expreſſerat ſui
corporis Ipſi vero de tēplo iudaico: vt vel ſic blaſphemareꝛ ab
omni populo: qui in templi tam celebris deſtructiōe ꝯ euerſorē
turbarētur nō imerito Sed q̄rit aīa deuota cur xp̄s nō reſpon
derit eis ex oppoſito. Audiat igiꝛ beatū auguſtinū deſup dicētē
Qꝛ apta mendatia nō ſunt reſponſione digna. Et nouerat dn̄s
eoꝝ animoſitatē ꝙ nō attendiſſent verā excuſationē. Et vt ait
beatus ambroſius Animoſis ad cōuicia ſemp̄ cedendū eſt Ui
cis enī dū cedis. Et beatus iheronimus ait Nihil ſimilius acti
bus demonū: q̄m cōtēdere ⁊ litigare. Et criſoſtomꝰ inquit. Si
vindicare vis ſile: ⁊ funeſtam plagam ei dediſti Si v̇o cōuitiū
cōuitio copulas: ignē feruidū accendiſti Ecce quod ſancti v̇bo
docent: xp̄s factis exhibet. Quicūq; igiꝛ ex dictis nō regulatur
ſanctoꝝ: arripiat ſaltē vt dignū eſt exemplū efficatiſſimū ſancti
ſanctoꝝ. Teſtimoniū ēt falſum nō de facili attendamꝰ ſed iuſte
quod iuſtū ē exequētes veritatē cū ōni pacientia defendamus
⁊ ipſa veritas liberabit nos. Und̄ beatus augꝰ. ſup̄ pſalmo. 37.
Et habeꝛ. ij. q. 3. c. At ſi inquit Et ſi ad tēpus dampnaris ab hoīe
⁊ ſi dixeris ſentētiā ꝓcōſulis ī ciprianū: aliud ē ſella terrena: ali
ud tribunal celeſte. Ab inferiore accipis ſententiā: a ſuperiore
coronā. Et qꝛ magiſter oīs ꝑfectiōis maluit tacēdo vincere: q̄m
cōtētionibus deſeruire: vidēs hoc ipm̄ ideſt attendēs cayphas
princeps ſacerdotū: dolens ſe vinci: qꝛ ih̄s tacebat: ⁊ teſtimōia
in medium prolata non eſſe ad condempnationem ſufficiētia:

vt iueniret locũ calũpnie: ira motus ⁊ impaciẽtia ſtimulatus: ac veſania mentis agitatus: ſurgẽs in medium de ſacerdotali ſolio ait illi. Nihil reſpondes ad ea que iſti aduerſum te teſtantur? Ad reſponſum prouocat: vt ex occaſione ſermonis locũ accuſandi inueniat. Sed quid ſequit̃ Jheſus aũt tacebat ⁊ nihil reſpondit. Si diligẽter attendis: tacuit quidẽ propter quatuor. Primo vt oſtenderet ſuã iuſticiã: q2 apte ſe indignos reſponſione exhibebant cuz falſitate ſe munire minime formidabant. Secũdo vt patefaceret ſuã miſericordiã: ne videlicet amplius peccarent ⁊ grauius: cũ in malitia perdurarent. Tertio vt exhiberet ſuã ſapientiã. Sciebat enĩ vt deus q2 quidquid reſpondiſſet: in calumpniã traxiſſent: ⁊ reſponſio excuſationis nullo piũ prebente auditũ foret inutilis. Quarto vt innueret nobis ſuam pacientiã: dando nobis in ſuo ſilentij exemplo informationez calũpnias hominũ ↄtempnere: ⁊ potius cuz merito humiliter ſilere q̃z ſine profectu ĩ ventum verba proferre. Unde ſic humiliter tacendo impletur de eo quod prophetatũ ẽ yſaie. 53. Quaſi agnus corã tõdente ſe: ſic nõ aperuit os ſuũ. O aĩa mea dilecta attende: vide: ⁊ cõſidera q̃m humiliter dominus omniũ: benignum ⁊ ſpetioſum ſuuz deflectit in terra vultum: factus abiect9 ⁊ tanq̃z mutus coram ſapientibus: vt nõ ad pompam dampnabilem: ſed ad humilitatem cõmendabilem docendam: ⁊ nõ ad ad inſipientiam tibi ſe ſic exhibere curaret. Apprehende igitur hec arma ⁊ hoc ſcutum. ⁊ exurget deus ipſe tibi in adiutorium quod proficiet tibi ſup aurũ ⁊ argentũ: ⁊ ſup omnẽ lapidez precioſum multum. ¶ Sequit̃ igitur ſecũdum ſcilicet q̄ extitit ab ipſo pontifice adiuratus. Uñ dicit textus euangelicus verbum cayphe. Adiuro inquit te per deũ viuũ: vt dicas nobis ſi tu es xp̄s filius dei viui benedicti. Non querit de adoptione: ſed de eterna generatione: an ſcilicet ſit filius dei naturalis. O inquiſitio alta: ſed intentio non ſancta. Hunc caypház ymitant̃ alta ⁊ ſubtilia indagantes: ⁊ cor ſincerum minime habentes: quia curioſitati non veritati ſeruire cupientes. Reſpondit iheſus ob diuini nominis reuerentiam dicens. Tu dixiſti quia ego ſum. Secũdũ rabanuz q2 ſacerdos nouerat legẽ que xp̄m p̄dixerat ideo ait in preterito. Tu dixiſti. Quaſi diceret. In lege hoc diſcere ⁊ ex lege ſcire potuiſti. Pylatus vero hoc ſoluz ex auditu habuit: ideo ei ĩ preſenti tẽpore reſpondit. Tu dicis: nõ vt cayphe. Tu dixiſti. Et adiecit. Verũptamẽ dico vobis videbitis: ſcilicet oculis corporeis: filium hoĩs quem contẽpnitis ⁊ ignominioſe

tractatis venientem in nubibus celi: ſecundū formā humanam
⁊ ſedentez.ſ.in die iuditij a dextris virtutis dei. Quaſi diceret.
Uos me vt purū hoiem cōtempnitis: ⁊ quaſi impiū condēpna
tis: ſed ꝓpter perſum iuditium me iudicē iuſtiſſimū ſup ōnes
celos videbitis exaltatum. Quia reſpōſione motus magis inſa
niēs ſcidit veſtimēta ſua. In quo ſecundū iheronimū inſcius
quaſi facto prophetauit: cū iudeos ſacerdotalē gloriā ꝑdidiſſe
oſtendit. Dum enī veſtem ſibi deſcidit ipſum quo tegebatur ve
lamentū legis abiecit: ⁊ ſic ex chriſti morte ignominioſius ap
parebit. Mos erat iudeis ſcindere veſtes in ſignū doloris ⁊ de
teſtationis criminis: cum aliquid blaſphemie ⁊ quaſi ꝯ deum
audiebāt. Unde bernabas ⁊ paulus ſciderunt veſtes cuȝ cultu
diuino ſe honorari videbāt actuū.14. Hoc autem tam enorme
peccatū pontifex iſte īponebat xp̄o dicēs Blaſphemauit Quaſi
diceret Quod dei eſt ſibi attribuit: cū purꝰ ⁊ pauꝑ hō ſit. Quid
adhuc egemꝰ teſtibꝰ. O ꝑuerſitatē Querit ⁊ querēdo īſinuat: q̄ſi
in vanū ſit adhibere teſtimoniū ſuū āteponēs animū ⁊ iuditiū
ſentimētis ſingulorꝫ: nihilominus applauſum ſubiecit dicens.
Ecce nūc audiſtis blaſphemiā. O inſania principis nequā. Nō
dixit xp̄s blaſphemiā ſed veritatē: ſed tu blaſphemas qꝛ quod
dei ē deo ſubtrahis ⁊ nō attribuis cū dei filiū purā creaturā di
cis. Suo veraci reſponſo necas te: occidis te: ⁊ queris occidere
quē non erubuiſti interrogare: adiurare ⁊ blaſphemiū noīare:
⁊ alijs blaſphemiū inculcare dicēs. Quid vobis videť: O euer
ſor iuſtitie. Prius dediſti ſnīam: poſtea queris conſilium: quaſi
dicere velis. Quis me ſapiētior: quis ve tam demens q̄ mee de
terminationi diſſentiant: Uere in iuditijs huiꝰ tēporis huiuſce
modi vie nōnūq̄ꝫ practicanť: vt illi ex auctoritate quodāmodo
preualeant: quorꝫ volūtati minores contradicere minime vale
ant. ❡ Unde ſequiť tertiū quo ab omnibus ē obprobrijs ⁊ illu
ſionibus agitatus: qꝛ tūc oēs cōdempnauerunt eum dicentes.
Reus ē mortis. Et quidem vere reſpondiſſent ſuppoſita verita
te facti. Omnis enim qui blaſphemat nomen dei ſecundū legē
reus ē mortis qꝛ dēt lapidari: ſed qꝛ factū ſup quo fundebatur
queſtio fuit falſum: ideo reſponſio fuit falſa ⁊ ſententia iniqua.
Et ad maiorē cumulū dāpnationis fere omnes qui circūſtabāt
irruerunt ſup dn̄m iheſum ⁊ illuſerunt ei. O dilecta anima no
li perfunctorie iſtam illuſionez preterire: ſꝫ caue ne illudas xp̄o
ſpondens ei vite emendā: ⁊ deſcendens plus magis ire ad pec
cati corruptelam. Qui delectanť ī ſeno peccatorum quaſi recre

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

anť in multitudine xp̄i obprobrioꝝ. Abſit hoc a fideli mēte: vt
xp̄o nō vereať cōtumeliā īferre ⁊ deludere: lectus nēpe dyabo
licus ē in cōtumelyſ ⁊ conuitys delectari. Ait criſoſtomus glo
ria tibi o dn̄e iheſu nō deriſio nō ſubſānatio debeť: nobis vero
confuſio ⁊ deluſio comiteť: niſi vite emenda ſuffrageť. Explica
tio fit vlterior obprobrioꝝ fily dei. Naz ſputis ē maculatus: fa
cie velatus: colaphis ceſis: alaphis ꝑcuſſus: deriſorie īterrogatꝰ
Quis pio mētis oculo iſta reuoluet? Nam aly ſpuebāt in eius
faciem ſpecioſiſſimā tanq̄ʒ in vilē ⁊ peſtiferū ac morte dignum
q̄ʒ ex verbis ſuis videbatur deo ſe feciſſe equalez. Conſpuerūt
inq̄ʒ eum: ⁊ ſic impleta eſt ſcriptura yſaie. 5º Faciem meam nō
auerti ab increpantibus ⁊ conſpuentibus in me. Et iob. 9. faciē
meā ſpuere nō vereńť. Mos erat iudeis in deſpectū ⁊ cōtemp
tum ſpuere in faciē illius quē abiciebāt: ⁊ hoc ipm in dei filiuz
creatorem omniū ⁊ regem angelorum fecerūt: nec ei in aliquo
pepercerunt. O benedicta domini mei facies in quā angeli de
ſiderant ꝓſpicere: quā peſſimi iudei veriti nō ſunt ſuis excreati
onibus ⁊ feditatibus deturpare. Non enī tantuz ſpuerunt: ſed
expuerūt: quaſi dicere velit euāgeliſta ꝙ execrādo ſpuerīt. Hoc
miſtice faciūt q̄ ſuis imaginationibus: cogitationibus ⁊ actio
nibus ſe polluūt: ⁊ q̄ ſacramētū eucbariſtie īdigne ſumūt. Aly
velabāt faciē eius: quod velamē in miſteriū vſq̄ʒ in hodiernuz
diē ſuꝑ corda manet eoꝝ. Naz niſi abiecto velamīe īfidelitatis
ad eum fuerint cōuerſi: faciē eius nō videbūt vero lumine irra
diati: ſed potius vt obſtinati luce gr̄e ⁊ claritatis diuine erunt
priuati: ⁊ in abyſſū inferni detruſi. O inſania ſeca. O cecitas ꝓ
phana infelitiū iudeoꝝ. Quia illā deſiderabilē faciē quā ſancti
ab initio ſeculi p̄res ſūmo caritatis ardore videre deſiderauerīt
cū multis ⁊ cordialiſſimis ſuſpirys cōtēplari affectarūt: cū pre
ſentialiter afforet tāto cōtēptui habuerūt O moyſes ſancte vbi
iā ē deſiderabile cordis tui gaudium quod anhelo pectore exhi
bibuiſti cū exodi. 34. vociferaſti. Si inueni gratiā in conſpectu
tuo dn̄e mihi faciē tuā. Miraris forte tua deſideria nō cito fo
re ꝯpleta. Noli mirari multū de dilatiōe: ſʒ mirari nō deſine de
ppl̄i quē eduxiſti ex egypto obſtinatiōe ⁊ ꝑtiaci ꝑuerſitate Aia
dilecta cū moyſe mirari forſitā: ⁊ ne inutiliter mirari potes po
tiꝰ de ſaluatoris pietate: q̄ tāta ꝓpt̄ electos ſuſtinuit: q̄ʒ de obſti
natiōe ppl̄i q̄ crimīa tāta ī ſaluatorē exercere veritꝰ n̄ fuit. Eſtio
veꝝ eē q̄rūdā ſpiritualiū ſētimētū videlicʒ ꝙ niſi illā gratioſiſſi
mā faciē velaſſēt: manū mittere ī bn̄dictū iheſuz formidaſſent.

Applaudo diuine iuſticie in iudeorū abiectione:qꝛ faciem tam
amabilē pio intuitu non poterant intuētes ſuſtinere. Putabāt
hij forte eoꝝ ſcelera nō videri:ſed mentita eſt iniquitas ſibi:qꝛ
nō ihesu dei filio cognitionē ceperunt in tpe:qui ſecūdum dei
tatem ōnia nouit ex eternitate. Sibiipſis vero abſconderūt ex
tēpore faciē domini: viſuri illam in nouiſſimo die: nō contectā
ſed reuelatā in ira ꝛ furore:quod dauid ſtuduit orādo ꝑcauere
Ille vtiqꝫ dauid qui ait. Domine ne in furore tuo arguas me.
Timeo nōnullos eſſe chriſtianos nominetenus ſaltē: velātes
chriſti faciē:peccantes ſcilicet in abditis ꝛ occultis locis:quos
ꝛ ſi oculi carnis non aſpitiunt:minime tñ oculi dñi ſole clario
res nō attendūt. Audiāt qui huiuſmodi ſunt illud ezechielis 8º.
Certe vides fili hoīs que ſeniores iſrahel faciunt vnuſquiſqꝫ ī
abſcondito cubilis ſui Dicunt enim Non videt nos dominus.
Huiuſcemodi ſūt qui ſub velamine libertatis peccant. Cōtra
quos dicitᷣ prime petri ſcōo Quaſi liberi:ꝛ nō quaſi velamē ha
bētes malicie libertatē Et beatus gregorius īquit. Manifeſtū
ſignū ꝑditionis ē dū affectatis iniquitatibus ſubſequēs faueat
peccādi libertas:nec vlla contrarietas īpedit quod mens ꝑuer
ſa concepit. Alij colaphis eū ceciderūt Ideſt in collo ꝑcuſſerūt.
Ille percuſſiones fuerunt multū deſpectiue Solent enī fatui ꝛ
deſpicabiles perſone in collo percuti. Vñ in colaphizatione nō
tam intenditᷣ leſio ꝑcuſſionis:q̄m maxima ↄtumelia deſpectio
nis Colaphizant ſcōm bedā ōnes falſi chriſtiani xp̄m:qui ip̄m
ore cōfitentᷣ:factis aūt negāt Colaphus datᷣ a tergo Illi ḡ cola
phizāt xp̄m qui quaſi añ cū ore blandiuntᷣ euꝫ confitendo.ſꝫ re
tro quo ſequi ip̄m habeant ꝑ bonam vitam colaphizant ꝑ ma
la opera ↄtradicēdo vel ꝓximū infamando Alij palmas ī faciē
eius dederūt Eſt nēpe palma ſecūdum papiam manus extenſa
vel exploſa:ſicut pugnus dicitᷣ manus cōploſa. Ex huiuſmodi
ꝑcuſſione homo plus affligitᷣ q̄m ſi in collo ꝑcuteretur:quia in
facie ōnes ſenſus ſunt:ibiqꝫ mēbra tenera faciliter leſibilia De
qua ꝑcuſſione iob.16. ꝓphetauit dicēs. Exprobrātes ꝑcuſſerunt
maxillam meam. Et trenoꝝ.3. Dabit ꝑcucienti ſe maxillā:ſatu
rabitᷣ obprobrijs Et ſibilla inquit. Dabūt deo alaphas manibꝰ
inceſtis O ſcelus horrendū impiiſſimoꝝ iudeoꝝ:tā ſpecioſā:taꝫ
amabilē faciē ꝛ formoſam ita crudeliter afficientiū ita cōfuſibi
liter verberantiū:ita hoſtiliter inuadentiū:ita viliter tractātiū
ꝛ ꝑcuciendo illudentiū:ꝛ ſubſannātiū:ꝛ ore rabido dicentium
Prophetiza nobis xp̄e:q̄s eſt qui te percuſſit O fili dei O ſpēs

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

celi o decoꝛ vniuerſi: quis tã obſtinate mentis ⁊ tã duri coꝛdis tã gelidi pectoꝛis: qui tibi nõ cõpatiat̃ in tot obpꝛobꝛijs: Quid aliud tãta obpꝛobꝛia pretendũt: niſi ꝙ iudei perũ dolebant ꝙ habuerant in ſua reputatione eũ tãto tp̃e vt ꝓphetã: quaſi deuignãtes in hoc ſe fuiſſe deluſos: Percutiũt. Subſannãt Et iterrogãt Quoꝝ primũ leſionẽ Secũdũ cõfuſionẽ Tertiũ quaſi ſup hec oĩa exigit reſpõſionẽ Sed o peruerſitas hũana ad quid deuenisti: Nõne ſtultũ erat qꝛ ſupuacuũ vobis verberãtibus reſpõdere: cedentibus ꝓphetare: cũ reſpõſionẽ ẽt quãtũcunqꝫ ſagacẽ inſaniã velitis eſtimare: Sufficiat o iudei ad dampnationem vr̃am multiplex obpꝛobꝛiũ: ⁊ ſi ñ requiratis ab eius ſancto oꝛe irriſoꝛie ad cumulũ dãpnationis veſtre reſponſũ Deſiſte ⁊ tu o ihũ fili dei blaſphemis ⁊ deriſoꝛib⁹ dare reſpõſũ: qꝛ tacẽdo preſtabis eis nõ modicũ toꝛmẽtũ: ad humani generis virtuoſũ pacientie exemplũ: ⁊ pietatis tue ſupeffluentis ingens iuditium. O aĩa mea exurge a ſumpno tui toꝛpoꝛis: ⁊ reuolue quõ pricipes iniqui nocte fatigant: ⁊ tandẽ media noctis hoꝛa ad qetẽ ſibi captandã receſſerit: ⁊ piũ ihesum in manus ribaldoꝝ dimiſerit. Cogitare ẽt potes quõ illi ribaldi totã nocte dñm iheſum fecerũt ducere inſompnẽ: ⁊ varijs atqꝫ exquiſitis modis eius inocentiã opprimere conati ſunt: quos qdẽ modos deuota mẽs ꝓfundius poteſt reuoluere: q̃m ſtilo ⁊ calamo quiſpiã valeat exarare. Intuere igitur o plebs chꝛiſtiana quot ptulerit in reſiduo noctis hui⁹ icõmoda: ⁊ vultũ inclinauerit in terra cũ omni modeſtia ⁊ paciẽtia. Adiunge te ei ꝑ cõpaſſionẽ coꝛdis: cũ non poteris explicare ipſius penas coꝛpoꝛis: nec doloꝛẽ anime ipi⁹. O quis valet ponderare meſtitiam gemebũde genitricis filij dei ĩ hoꝛa tã diſtricti examinis: in tenebꝛis ⁊ a tenebꝛarũ filijs illati. Uere mr̃ miſericoꝛdie merito nũcupaberis: que cũ mat̃ miſerie ⁊ tante miſerie fuiſti: ⁊ participiũ ingentiſſimũ habere voluiſti. ¶ Quarto aĩa mea ppendat quõ iterũ calũpnioſe in iuditio ẽ preſentatus Unde dicit ſanctus lucas ⁊ vt factus ẽ dies cõuenerunt principes ſacerdotum Ideſt pontifices reuerentia etatis ⁊ dignitatis precellentes Et ſcribe: reuerẽtia doctrine legalis pollẽtes. Aduerſus iheſum vt eũ moꝛti traderent O peruerſitas: ad moꝛtem querunt vitam: homines moꝛtales Nõne magis cõgrueret tam poteſtati q̃m ſcientie vt vitam diligerẽt q̃ꝫ vt necarent: Uitam dico inocentis non nocentis. Uere ſitibũdis coꝛdib⁹ moꝛtẽ eius deſiderabãt: cũ ⁊ ſumpnum rũperẽt: ⁊ ſummo mane ad iuditium properarent: vt ſanguinem eius

effundere poſſent Intelligat igiť mens deuota ī domo cayphe
bis conſilium aduerſus iheſum celebratuꝫ eſſe Ex teſtimonys
eni prehabitis non habebāt aliquid vñ ſufficienter eū accuſare
poterant romano preſidi: ⁊ ideo conſulunt ⁊ interrogāt: nō ve
ritatis amore: ſed calūpnie furore: dicētes Si tu es xp̄s dic no
bis Ecce nequitiā cordiū venenatorū An xp̄s ſit querūt: quaſi
ſcire volētes An rex vnctus regia poteſtate foret: quod ſi affir
maret preſidis romanorū dira ſententia plectendus eſſet eo ꝙ
ius ſuū ⁊ vocabulum ſibi vſurparet Expandūt rethe queſtiōis
ſed ſoluit dn̄s ſermone pietatis dicēs. Si vobis dixero non cre
ditis mihi. Supple: ſicut nec verbis nec factis meis crediſtiſ.
Si aūt interrogauero: non reſpondebitis mihi ſupple ſicut nec
alias reſpondiſtis cum interrogarē qūo xp̄s filius dauid eſſet.
Neqꝫ dimittetis. ſ. me: qui tn̄ ſum innocēs In quo īſinuat eos
legis tranſgreſſores: quia exodi. 23. diciť. Innocentē ⁊ iuſtum
ne occidas Et ſubnectit Ex hoc aūt. ſ. tēpore Ideſt poſt tempus
paſſionis: reſurrectionis: ⁊ aſcenſionis mee: erit filius hoīs ſe
dens a dextris virtutis dei. Ideſt in potioribus bonis patris
ſecūdū hūanitatē: ⁊ in equalitate patris ſecundū deitatē Quaſi
diceret Coram vobis apparet filius hominis in hūana natura
iudicandus: ſuo tēpore idē apparebit in eadē natura: ſed glorio
ſa ōnes iudicaturus. Tūc dixerūt Tu ergo es filius dei: ſcilicꝫ
naturalis O queſtio alta ⁊ vere ꝓfunda: q̄uis non pia mente
ꝓpoſita At ille humili taꝫ corde q̄ꝫ voce ait Vos dicitis qꝛ ego
ſum: Sup̲ quo beda inquit Ita reſponſionē ſuā temperat: vt ⁊
verū dicat: ⁊ ſermo eius calumpnie nō pateat. Maluit nempe
ſe filium dei probare q̄ꝫ dicere: vt veritati ſatiſfaciat: et lo
cū calūpniandi amoueat. Sed qꝛ peruerſa mens: peruerſa con
ſiderādo trutinat eū tanq̄ꝫ blaſphemū denuo condempnant di
centes Quid adhuc deſideramus teſtimoniū: ſcilicet ad probā
dū ꝙ ſe xp̄m dicat contra romanū īperium: ⁊ dei filium cōtra
deū Ipſi eni audiuimꝰ de ore eius O veſania inſipientium ⁊ ꝯ̄
ſe loquentiuꝫ proprioqꝫ ore ſeſe ꝯfundentiū Audiſtis dicitis ex
ore eius cui reuerentiā ⁊ fidem adhibere debebatis. vñ contra
voſipſos ſententiā profertis: cū ipſuꝫ tam oris q̄ꝫ operis teſtio
dei filium fore recognoſcitis. Mens deuota properet ⁊ fideꝫ
ſtabiliat in corde: cum iudaica prauitas perditionem propriaꝫ
non vereatur proprio ore ſibi inculcare. Vult quodāmodo ī er
rore perſiſtere quia odium contra dei filiū conceptum nō ſinit
verba ſalutis. gelida ipſorum pectora tranſuerberare ⁊ a malo

in bonū cōmutare. Ego vero penitudine peccatorū meorū deſi
dero mihi ſua verba pregnantia pro fulcimēto ſalutis adapta
re. Anhelo quoqꝫ ſpiritu deuotionis quo potero ad alium filij
dei exitum enodandum properare.

Quarto o anima mea fidelis

⁊ diſcā vide filij dei egreſſū q̄rtū q̄ ē a caypha ad pylatū
ad quē ſpectabat iudiciū ſanguis. Ipſi videlicꝫ iudei ie
ſuz p̄ntauerūt q̄tenus īmunes a ſcelere reputarēt. ⁊ ipſi pylato
totum pondus imponeretur. In ipſa preſentatione vere pena
li quatuor poſſum⁹ p̄pēdere· q̄ pōdus acerbi doloris videnť ag
grauare in hoc q̄ dicitur. Adduxerunt eum vinctuz a caypha
in pretorium. vtiqꝫ pylati. quod quidem pretorium: ipſi non in
troierunt ne contaminarentur: ſed manducarent paſcha: ideſt
azimos panes ſecundum cōmunem expoſitionem catholicorū
licet aliter ſecundum aliquorum iudaizantiū opinionem ſeu ēt
affirmationem. O vere ſimulata ſanctitas iudeorū ex ingreſſu
domus gentilis inquinari timentiū. ſed procurationez mortis
innocentis ieſu minime formidantium. Vere iſtis ſimulantur
qui de minimis magnam quodāmodo habent conſcientiam:
ſed de grauioribus quaſi vim nullam faciunt: ſiue minimam.
O tu criſtiane iuuenis ⁊ inuerecunde q̄uis iudeorum veſaniā
non debeas imitari tn̄ eorum in h̄ quodāmodo miſticam infor
mationem non īmerito debes venerari. Si nempe ipſi domuz
gentilis ingreſſuri ⁊ azimos panes ſumpturi formidabant con
taminari. cur tu non abhorres ad altare domini acceſſurus: et
panem de celo viuum ⁊ verum comeſturus. per ingreſſum lu
panaris ⁊ proſtibuli vel alterius fedi et ſuperſtitioſi habitaculi
ſeu etiam iniqui conſortij inquinari: Utinam chriſtiani ſic ab
horrent prauorum conſortium in bonum ſicut iudei abbomina
ti ſunt domuz gentilis preſidis ad iuſtitiam carnis ⁊ ad oculuz
Igitur textum ſacre euangelice lectionis continuaturi. habe
mus hic quatuor aggrauantia chriſti paſſionem. Primo dam
nabilem iude deſperationem. Secundo virginis et eam comi
tantium merorem. Tertio iniquam innocentis proclamatio
nem. Quarto diram proclamati examinationem. ¶ Uide o
anima quomodo primo: beatus Matheus interſerit hoc in lo
co iude damnabilem deſperationem. Ait enim. Tunc videns
iudas. ideſt habita experimentali cognitioue de domini iheſu
confuſibili et atroci preſentatione ex qua ſcilicet damnat⁹ eſſet

quo ad conſilium ſacerdotū ⁊ ſeniorū: quia ſecundū conſuetu
dinē iudeorū: quē preſes vinctum recepit: morti adiudicatū in
tellexit. Penitentia ductus: licet infructuoſa. Retulit triginta
argenteos principibus ſacerdotū ⁊ ſenioribus populi: a quibus
male acceperat dicens. Peccaui tradens ſanguinem iuſtū. Nō
valuit iſta confeſſio ſecundum nycolaū de gorra ſup matheū
propter tria. ¶ Primo ex parte illius cui fiebat quia non pprio
ſacerdoti ⁊ fideli. Jam enī quodāmodo amiſerāt offitiū ſacer
dotale: verū ſacerdotē ⁊ ſummū pontificē opprimendo ⁊ iiuſte
condemnando: vnde nec erant de eccleſia merito vel numero.
¶ Secūdo ex pte illi⁹ a quo fiebat: qr deſperatus erat. Unde ⁊ſi
aderat dolor cordis: confeſſio oris: reſtitutio operis: tñ deerat
ſpes ſalutis. Unde bernardus. Judas penitentia ductus pōde
rauit peccatū ſuū pondere publico. De q̄ geneſis .4.° Maior eſt
iniquitas mea ꝙ vt veniam merear. Sed nō pōderauit pōdere
ſantuary. De quo pſalmo.31. Dixi cōfitebor aduerſū me iniuſti
tiā meā dño: ⁊ tu remiſiſti impietatē peccati mei. ¶ Tertio ex
pte confeſſionis: qr diminuta ⁊ inſuffitiens. Confitet̄ enī tātū
tria. ſ. Dolū: ibi Tradens. Homicidiū: ibi Sanguinē. Opus ini
quū: ibi Juſtum. Quaſi diceret nō ppter illius culpam: qr iuſtū:
ſed ppter iniquitatē meam tradidi illū. Si vere cōfeſſus fuiſſet
dixiſſz Ego diſcipulus ymmo diuia grā apoſtolus dñi mei ihe
ſu xpi: quē petrus cōfeſſus ē in pſona oīuz apoſtoloꝝ filium dei
viui q̄ ⁊ me diſpēſatorē ſup familiā ſuā cōſtituit: ego hys oīb⁹
⁊ pluribus alys īgrat⁹ bñficys: cupiditate ⁊ auaritia duct⁹: tra
didi ī mortē talē ⁊ tm̄ dñm meū: magiſtrū meū: deū meū: ami
cū meū: plus victus cupiditate auaritie ad facinus tā horrēdū:
q̄m amore beniuolētie ⁊ bñficiētie ipius: ad eius gratioſum ⁊
familiare cōtuberniū tenendū. Criſoſtom⁹ quoqꝫ hic ait. Uide
veritatē vndiqꝫ fulgētē. Proditor de ſeipſo dat teſtimoniū: ⁊
eorū q̄ dñm cōdēpnauerūt opilat ora. Jlle iuſtū noīat: illi tanq̄
blaſphemū condempnāt. Juſtus ex noīe: iuſtus ex opē: iuſt⁹ ex
ſcripture atteſtatiōe. Sz q̄d: An nō iiuſt⁹ iudas iuſtitiā videbit
in iudeis: Teſtimoniū dat veritati: ⁊ illi eius teſtimoniū diſſi
mulātes: ⁊ peccatū ī vēditorē refūdētes inquit. Quid ad nos:
Quaſi diceret. Factū tuū tibi īputabit̄ nobis v̄o minime: qr tu
nobis ſermonē in fauſto ore tuo de ipſius venditiōe inculcaſti
ymmo ꝙ nos auſi nō fuimus pponere: tu infrunita rabie non
erubuiſti ad ɔſiliū nō vocat⁹ int̄ nos diſſemīare. Tu videris id
eſt ad te ptinet videre q̄d egiſti: te pōderare q̄d feciſti: te reuol

uere quē nobis ⁊ cur ⁊ quāto vendidiſti. Sꝫ hic queri pōt quis
plus peccauerit an iudas vel iudei Rn̄det nycolaus de gorra
ſup matheū ꝙ iudas ⁊ iudei hn̄t ſe in peccato ſicut excedentia
⁊ exceſſa. Naꝫ peccato ingr̄titudinis plus peccauit iudas: qꝛ de
pluribus bn̄ficijs ingr̄tus fuit. Sꝫ iudei plus affectu malignita
tis: qꝛ ex maiori libidine ⁊ ꝑuerſitate odij ⁊ liuoris eū interfecerūt
Sequit̄ Et p̄iectis argēteis in tēplo deriſus quodāmodo a iu
deis Abiens ꝑ deſperationē Laqueo ſe ſuſpēdit In hoc inquit
beatus Iheronimꝰ ꝙ plus peccauit: q̄m in tradēdo xp̄m Quia
in traditiōe xp̄i peccauit directe ꝯ ipſius hūanitateꝫ: ſꝫ in deſpe
ratiōe directe ꝯ eius diuinitatē: qꝛ ꝯ diuine miſericordie infini
tatē Ecce iam dei iuſtitiā ſingula librātē A xp̄o iudas abierat:
⁊ prius auaritie laqueo ſe ſuſpēderat: modo quod fecit ī occul
to omnibus īnotuit in publico: ⁊ exterior ſupplitij qualitas idi
cat quāta ſit eius iniquitas Et ſuſpēſus: ſic a ſeipſo Crepuit me
dius: ⁊ effuſa ſunt oīa viſcera eius. Et ſunt ad hoc tres ratiōes
aſſignāde: q̄re tali morte ꝓditorē decuit interire. ¶ Prima ē vt
eleuatus in aere ſotiū ſe demonū oſtenderet in hoc aere caligi
noſo detruſoꝝ: pro vt equitas iuſticie dn̄i id diſpoſuit ad exerci
tiū bonoꝝ. Vn̄ dicit ſanctus bonauētura doctor ſeraphicus in
ſecūdo ſuō ſcipto diſtinctone ſexta quibuſdam fore reuelatū: ꝙ
velut muſce volitant circa nos demones in aere. ¶ Secūda rō
ē qꝛ paciſcēdo locutus fuerat: ⁊ melliflui oris dn̄i contactum ī
oſculo habuerat: dignū fuit vt ⁊ arterie que vocem ꝓditionis
emiſerant punirent̄ Aīaqꝫ ipſius ſpurciſſima digna nō fuit per
os ipſius habere egreſſuꝫ: que tanti ſceleris nō abhominabat̄
horrendū flagitiū. Quieſcere nempe nō valuit donec quā cōce
perat peperiſſet iniquitatē: accipiens talē ꝓditionis iuſtaꝫ mer
cedē. ¶ Tertia rō eſt vt malignus iſte ꝓditor celo ⁊ terre in taꝫ
diro ſuſpendio exoſus oſtenderetur: qꝛ ꝯ dn̄m celi ⁊ terre ceruī
cē erexit: tam horribili morte dāpnationē ſuſcepit. Sed vtrum
ipſa die crucifixionis dn̄i ſtatim ſcilicet cū a principibus ſacer
dotū receſſiſſet: vel in craſtinū: nō ē expreſſum: ſed ꝙ āte reſur
rectionē domini ſibi impius impie manū iniecerit ⁊ ſeſe ſuſpē
dio crudeli necauerit planū eſt vt beatus dicit ieronimus. Ni
hilominus videtur ex dictis ſancti leonis pape ꝙ ante morteꝫ
domini ſe ſuſpenderit cibus ignis eterni ⁊ ſtipula maledicta
inferni. O vtinam omnes auari: cupidi: ⁊ iniuſti: proditores:
vſurarij: raptores: ⁊ homicide hoc ſpecularentur iuditium: q̄ꝫ
turpi confuſibili ⁊ dampnabili morte diem claudūt extremū:

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

qui pecuniam ⁊ nummũ plus amare nõ verentur q̃ deũ. Ecce
anima mea quid lucri portauit qui deſperatus abyt Videant q̃
aliena non reſtituunt qui contritionem de peccatis õnipotenti
deo non oſtendunt qui confeſſionez differunt: ⁊ de die in diem
peccare non deſinunt . videant quid reportabunt Attendat q̃ſo
plebs criſtiana mente deuota. q̃ta ſit iudaice gentis perfidia .
q̃ta duritia. quos nec confeſſio peccati: nec reſtitutio prety nec
operatio propry ſuſpendy emolliuit que nec penitẽti : nec reſti
tuẽti: nec ſuſpendenti credere voluit. Vere multi ſunt his tem
poribus qui more iudeorũ indurauerũt facies ſuas ſupra petrã
nolentes reuerti qui ⁊ ſi hic morte non pugnantur tam vltrici:
in poſterũ tamen nõ correcti : patibulis inferni ſunt ſuſpenden
di. Sequitur . Principes autẽ ſacerdotum acceptis argenteis .
ſimulantes quodãmodo reuerentiam diuini honoris . Dixerũt
Non licet eos mittere in carbonam. ideſt ĩ loco ĩ q̃ ponebãtur
oblationes facte in templo pro ipſius reperatione et aliis ibidẽ
neceſſarys. Quia pretiũ ſanguinis eſt . ideſt preciũ datuz de ſan
guine effundendo. O veſania O inſipientia. O execatio cordis
humani ⁊ potiſſime ſacerdotum Maledicta turba hec ſacerdo
tum. Ecce õnes occiſionem criſti tañq̃ licitã habent ymmo q̃ſi
ſacrificium deo ab ipſis factum reputant: ⁊ preciũ venditionis
ipſius tañq̃ nephariũ ⁊ indignum ad vſus templi iudicant Cõ
ſilio autem inito emerunt ex eo ſcilicet precio Agruz figuli Tũ
quia vel ille ager erat hominis figuli . Tũ quia vel terra illius
erat apta ad faciendum vaſa fictilia : in ſepulturã peregrinorũ.
ſcilicet qui non habebant propriũ ſepulture locuz . Propter qd̃
vocatus eſt ager ille Acheldemach: hoc ẽ ager ſanguinis vſq̃
in hodiernum diem. Simulant miſericordiam ⁊ pietatem: ſed
intendunt chriſti infamiam ꝑ iniq̃tatem. Et quidem o aĩa mea
dilecta hoc ſingulari cõmertio redempta: ꝑpẽde hic magnum
⁊ latens ſacramentũ in facto iniquoꝝ Nã figulus ẽ deus in cu
ius manu eſt ex eodem luto facere aliud vas ĩ honorem: aliud
in cõtumeliã. Ager deſignat ſeculum qd̃ emit precio ſanguinis
ſui. vt cõmortui ei ſepeliantur veri peregrini quodammõ a t̃ra
ſua. Emit nempe nobis peregrinis eternã quietẽ: ꝑ ſui ſanguĩs
effuſionem Tunc adimpletũ eſt quod dictũ ẽ ꝑ ꝓphetam dicen
tem Appenderũt mercedem meã triginta argenteis q̃bus app̃
ciatus ſum ab eis : ⁊ dederũt eos in agrũ figuli: ſicut conſtituit
mihi dominus . Iſtud ẽ ꝑtim ſumptũ ex ihheremia: licet textus
noſter nõ habeat ꝑtim ex Zacharia ca. xi. ¶ Quo ad ſecundum

vide o fidelis ⁊ deuota anima virginis glorioſe ⁊ eam comitã
tium merorem . Nã cũ ꝑ õnes plateas hieruſalẽ dicerent ieſuꝫ
eſſe captũ ⁊ a pꝛĩcipibus moꝛti adiudicatũ: ꝑcipiens hos rumo
res doloroſa ⁊ pia mater eius: q̃ tñ in ſpiritu hoc nouerat prius
qȝ iam experimẽto ꝓbare poterat. ducta ẽ meroꝛibus fatigata
⁊ doloribus pena cũ ſuis ſororib⁹ et aliis mulierib⁹ q̃ſi moꝛtua
Que vnicũ filiũ ſuũ pꝛe õnibus dilectũ videre affectans ſpiritu
⁊ mẽte huiuſcemodi verba voluebat in virgineo pectoꝛe. Heu
me meroꝛe plenã: vbi nũc eſt dilectus meus: vnigenitus meus
⁊ dñs deus meus? Ubi inquit te dulciſſime inueniã? Quare te
mihi deſolate abſtulerũt benigniſſime? Quis eam ſine magno
coꝛdis doloꝛe poterat reſpicere An putas q̃a ei⁹ dilecte ſoroꝛes
vehementi doloꝛe nõ ſunt ſauciate? An magdalena illa deuoti
ſſima lachꝛimas potuit cõtinere Et ego toto coꝛdis voto appro
pinquando faciem aĩe lauo pꝛe lachꝛimarũ ymbꝛe dicens Dñã
mea ⁊ mater dñi mei deſiue flere: qꝛ filius tuus pꝛe amoꝛe neq̃t
quieſcere : quouſq3 opus noſtre ſalutis ĩchoatuꝫ ad finem ꝑducat
optatũ: qꝛ q̃uis ſit tibi pia mater valde doloꝛoſum: tñ patri ſuo
eterno ſe offert in ſacrificiũ amoroſum : licet carni et ſanguini
penaliſſimũ ⁊ obpꝛobꝛioſum. Quo ad tertiũ ꝑpendat deuota et
fidelis aĩa: qꝛ ſtans innocẽs ieſus ante preſidẽ pylatus iudeoꝝ
obſeruantiis deferens exiuit ad eos foꝛas . ideſt extra pretoꝛiũ
vt quaſi medius inter ieſum et populũ iudaycũ diſcurrẽdo ꝑti
bus: ab hinc ⁊ inde ſatiſfaceret : diceus ad populum Quã accu
ſationem affertis aduerſus hominem hunc? Uidebat enim eũ
in ſignum damnationis ligatum ⁊ a tot ⁊ tantis ductum quaſi
moꝛte mulctandũ . ideo ſeruando ritum et moꝛes romanoꝛum
neminẽ damnantiũ niſi prius auditũ ⁊ ꝑ ſententiã conuictum
ſi defenſionis nõ inueniret locũ. Quẽ modũ veri iuſticiarÿ a iu
dice gẽtili edocti diſcãt apprehẽdere ⁊ imitari. iuxta illȝ multũ
vulgare ꝓuerbiuꝫ. Audi alteram ꝑtem. Uñ. 4. q. 3. dicitur ĩ ca.
Teſtes. Teſtium fides diligẽter examinãda ẽ. Et ĩ 5. Si teſtes .
dꝛ Nõ ad multitudinem reſpici opoꝛtet: ſed ad ſincerã teſtimo
nioꝛum fidem . et teſtimonia quibus potius lux veritatis aſſi
ſtit. Uñ ſecundum iura . Falſum dans de alio teſtimonium: ſi
ĩ accuſatõe deficiat ad penaꝫ talionis obligatur . Et ideo habeť
2. q. vltima ĩ capitulo Quiſquis Et ca. Qui crimen Qui crimẽ
obicit ſcꝛibat ſe pꝛobaturum: ⁊ qui nõ pꝛobauerit . penam quaꝫ
intulerit ipſe patiatur. Hec Sixtus papa. Dixerunt igitur
iudei quaſi ſe iuſtificare volentes . Si non eſſet hic malẽfactoꝛ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Supple quē deus ꝑcepit morte mulctari Nō tibi tradidiſſem⁹
eū Nos.ſ.qui ſumus tāte religionis ⁊ auctoritatis Volebāt.n.
eū abſꝗ queſtione vlteriori ſine mora ad mortē cōdempnari:
quaſi dicerent. Nos qui viri ſumus iuſticie: ⁊ zelatores verita
tis eū pſentamus morte dignū plecti: ſimplici igit̄ vbo pſonali
noſtra exhibitione fides nobis merito adhibenda ē: ſine inqſi
tione vlteriori Videte dilectiſſimi q̄ꝫ pſumptuoſe loquunt̄ ho
mines iſti peſſimi Nominant dn̄m ihesum malefactorē dicen
tes totū cetū: iuſticie zelatorē: cū luce clarius conſtet fidelium
cordibus oppoſitū: videlicet dn̄m ihesū benefactorem. Nonne
bonum opus fecit cū gens hec maledicta nō ſolū hoc nō nega
re: ſed teſtimoniū phibere nō erubuit dicens De bono opere n̄
lapidamus te Itēꝗ Bene oīa fecit: ⁊ ſurdos fecit audire ⁊ mu
tos loqui. Adde ⁊ tu o fidelis aīa Demonia eiecit Cecos illuīa
uit. Leproſos mundauit Debiles confortauit Claudos ſanauit
Mortuos ſuſcitauit. Et vt breui verbo plura includantur: vbū
ſancti Luce pponat̄.ſ. Qui ptranſiuit benefaciendo ⁊ ſanando
oēs oppreſſos a dyabolo O miſeri ⁊ excecati iudei q̄m mala ſc̄
huiuſcemodi opa oīs mūdi teſtet̄ machina: qꝛ corda vr̄a tante
amaritudinis felle ſūt repleta ꝙ lucē tenebras: bonū malū: dul
ce amarū iudicat: vt dei filiū in mortis dāpnationez ſtringant.
Sꝫ pylat⁹ ex eoꝝ q̄ſi reſponſione indignatus: qꝛ nō poterāt ac
cuſationem determinatā obicere: ideo in ventū conabant̄ vba
pferre: qꝛ ſciebat eos euāgeliſta teſte ꝑ iuidiā illū tradidiſſe ait
Accipite eū vos: ⁊ ſecūdū legē vr̄am iudicate eū Quaſi diceret
Si vr̄a ſufficit examinatio: ſufficiat etiam veſtra ſententiatio.
Ego nequaq̄ꝫ talis iudex effitiar: vt vr̄o clamore hunc vel quē
piā non conuictum velim in mortem ſententiare. Per hanc re
ſponſionem xp̄o inhibuit mortem inferre: quia romani aliqua
minora iudicanda iudeis dimiſerant: ſed cauſam ſanguinis: ⁊
aliam iuſtitiam ſibi retinuerant: quod tacite ⁊ confuſibiliter ꝓ
fitentur dicentes Nobis non licet interficere quemq̄ꝫ: ſcilicet
propter poteſtatem ad alios tranſlatam. Nihilominus contra
ſeipſos dicebant: quia interficiebant quem iniuſte interficien
dum offerebant: ⁊ ipſi innocentis ſanguinem nocenter funde
bant; quem fundendum alteri malitioſe tradebant. Vt ſermo
ihesu impleretur ſignificans qua morte eſſet moriturus: vt ſci
licet traderetur gentibus ad illudenduꝫ. Ad flagellandum: ad
crucifigēdum: que tria a gentibus paſſus eſt dn̄s. Sed iuidi iu
dei a tanto ſcelere non alieni in multis eum accuſare ceperunt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ideo pro quarto mēbro videamus dirā īnocentis iheſu accu
ſati examinationē. Unde luce.22.dī Hunc inuenimus ſubuertē
tem gentez noſtram.ſ.iudaycam: ⁊ ꝓhibentem tributa dari ce
ſari: ⁊ dicentē ſe xp̄m regem eē: quaſi volens ſibi regnū iudeoꝝ
vſurpare Nā noīe xp̄i reges iudeoꝝ appellabant Unde ſecūdi
regū p̄io īquit dauid ad illū qui ꝓſpera voluit nūciare. Quare
nō timuiſti mittere manū in xp̄m deū: xp̄i.ſ. ꝓpter vnctionem
Sed addebant hic Regē: dicēdo Xp̄m regē: quia alias pylat⁹
nō intellexiſſet: quia gentiles reges ſuos nō vngebant. Horuꝫ
primū falſe īponebāt: qꝛ nō ſubuertit gētē a lege: ſꝫ adipleuit le
gē Mathei.5. Uñ quos in veritate docuit cōuertit: ſed non ſub
uertit Inſup ſcd̄m falſum fuit vt pꝫ euident̄ Mathei.22. Red
dite que ſūt ceſaris ceſari ⁊c̄. Tertiū qūo locū habuit iohānes
.6. Luculenter nobis īnotuit: vbi queſitus in regē fugit non ap
petyt. Sꝫ pylatus primū tanq̄ friuolū quid reſpuit: ⁊ ſic de illo
nō curauit.ſ. de ſecta iudayca Secundū vero tanq̄ falſum ꝑui
pendit: quia forte ex relatione alioꝝ oppoſitū intellexit. Sꝫ ter
tio adheſit: cū hoc directe imperatori cuius officialis erat ꝯ̄riū
fuit Unde regiū nomen romani iudeis abſtulerant: quatenus
eorum ſuperbiam frangerent: ⁊ rebellandi occaſionem remo
uerent. O anima deuota audi falſa contra dominum iheſum
teſtimonia: ⁊ tamen tacentem pacienter ad omnia. Uñ pylat⁹
intrās pretorium vt xp̄m examinaret ſecretius extra tumultū
iudeorū: formā dedit iudicibus tꝑorū modernoꝝ. Quia vt dici
tur.3.q.4.c. Neceſſe. Iudex nō debet ſic vnā partē audire vt al
teri faciat preiudiciū. Interrogabat ḡ eum dicēs. Tu es rex iu
deorum? Quaſi diceret. Eſt hoc verum quod tibi īponitur.ſ.ꝙ
velis tibi vſurpare regnū? Querebat vtruꝫ.ſ.eēt rex de iure: q̄a
de facto conſtabat eum regem non eē. Preterea ſecundū theo
philum interrogauit in contemptum obiecti criminis: ſubſan
nando accuſationē iudaice plebis: quaſi dicere vellet ſecundū
eundē. Tu pauper humilis ⁊ nudus cui adiutor nullus de reg
ni ambitione accuſaris: ad quod multorum ſumptuū ac diuer
ſarum expenſarū eſt opus? Et reſpondens iheſus ayt. A temet
ipſo hoc dicis: an aly tibi dixerunt de me? Quaſi diceret. Quia
nunq̄ vidiſti me talibus intendere: ſed habes ab alys: ſcire
radicem dicti poteris ex quo ī me nullū accuſationis inueniſti
huiuſmodi ſignum. Reſpondit pylatus. Nunquid ego iudeus
ſum? Quaſi diceret. Non ſum iudeus: ⁊ ideo a meipſo non lo
quor de huiuſmodi tibi. Sed gens tua ⁊ pontifices tradiderūt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

te mihi ſupple cum te deberent defendere. Tu ĝ dic q̃d feciſti?
O bone iheſu iterrgatus ꝺ regno reſpõde pylato cũ eruditiõe:
⁊ ad altiora cum ſuſtolle tua ſalutari reſponſione. Ait Regnuꝫ
meũ nõ ē de hoc mũdo. Quaſi diceret Et ſi rex ego ſim: non tñ
talis qualē me ſuſpicaris. Licet enĩ ſecundũ diuinitatē oĩa ſint
xp̃o ſubiecta: tñ quãtũ ad hũanitatē in pⁱo ſuo aduentu nõ ve
nit ad dominãdũ tp̄aliter: ſed magis ad ſeruiendũ ⁊ paciendũ
humiliter. Uñ criſoſtomus. Neqꝫ enĩ milites: neqꝫ principes:
neqꝫ opes: neqꝫ mulorꝝ iugũ: neqꝫ aliud quid tēporale habebat
circa ſemetipm̃: ſed humilē ⁊ inopē hanc vitã pertrãſibat: duo
decim viles homines ſecũ circũferens. Sc̃dm veritatē igit̃ rex
⁊ rex regũ erat: tñ ad tollendã occaſionē: ſuam tēperat reſpõſio
nē dicens: regnũ ſuũ nõ eſſe de hoc mũdo: quantũ ad iſta tēpo
ralia querenda ⁊ habēda: quare neqꝫ iudeis: neqꝫ romanis ad
uerſum erat: nec eorum dominationē ĩpediebat: quia ipſi tãtuꝫ
de regno terreno curabant. Si de hoc mũdo eēt regnũ meum:
miniſtri mei vtiqꝫ decertarent vt nõ traderer iudeis. Nũc aũt
ſupple patet: quia regnũ meum non eſt hinc Ideſt de hoc mun
do: ē tamen hic: quia vbiqꝫ. Attingens a fine vſqꝫ ad finē forti
ter: ⁊ diſponens omnia ſuauiter. Qua reſponſione audita dicit
ei pylatus. Ergo rex es tu Quaſi diceret Sit vbi ſit: ē tñ alicubi
regnũ tuum: qꝛ hoc ſonat verbũ tuuꝫ. Reſpondit iheſus. Tu di
cis qꝛ rex ſum ego Ideſt ego nec nego nec affirmo: ſed tu dicis
qꝛ rex ſum ego. Et ſequit̃ conditio. Ego in hoc natus ſum: ſcili
cet tēporaliter Et ad hoc veni in munduꝫ: ſcilicet per carnis aſ
ſumptionē Ut teſtimoniũ ꝑhibeam veritati: ſcilicet docendo ⁊
radicando veritatē de diuinis in cordibus fidelium Et omnis
qui ē ex veritate. ſ. prima que deus eſt Audit verba mea: ſcilicꝫ
corde credēdo ⁊ opere ĩplendo: ⁊ per cõſequens in talibus ſpiri
tualiter regno. Dicit ei pylatus. Quid ē veritas? Et cũ hoc dix
iſſet exiuit ad iudeos non expectans reſpõſuꝫ: forte propter tri
plex motiuum. ¶ Nam primo iudeorum malitiã ⁊ xp̄i inocen
tiã percipiens ad eius liberationē feſtinauit: ⁊ ſic de reſponſo ñ
curauit. Quia pluribus intentus minor eſt ad ſingula ſenſus.
¶ Secundo qꝛ queſtionē de veritate facere potuit: ſꝫ reſponſũ
finale audire nõ meruit: qꝛ initiũ ſuũ a veritate: ſed non ĩ ve
ritate inchoauit: quare ēt in peruerſitate finiuit: ſicut rei exitus
declarabit ¶ Tertio qꝛ xp̄s de regno ſpirituali diſſeruit de quo
regno pylatus ſe ĩtromittere ñ habuit: ideo queſtionis ſolutio
nē nõ accepit: quia terrena plus q̃ꝫ celeſtia amauit. O q̃m mul

ti ſunt chriſtiani q̇ plus de tẽporalibus q̄m ſpiritualibus curāt.
Et ſi aliquãtulum curant: ſicut aquã benedictaʒ ſic accipere ve
ritatẽ feſtinant. Omnes nempe ad aquã benedictã currunt: ſʒ
manus ante faciem q̄ſi pro defenſione ponunt: ne aqua nimiũ
eos humectare queat. Sic multi querũt de veritate: tamẽ hor
rẽt ꝙ eis veritas explicet̃ ꝑfecte. Etiaʒ pro eorum ſalute: more
pylati veritati non inſiſtentes: ſed a veritate auditũ auertẽtes.
Utinã oẽs veritatẽ diligerẽt. Utinã eam vſqꝫ ad ſanguinẽ pre
lati ⁊ iudices defenſarent. Nam vt dicitur. 3. queſtione vltima
iudicantem. Ueritas in omni re inquirenda ẽ maxime in iudi
tys Et quia foris pro domini liberatione cucurrit: audi o aīa q̄
le teſtimonium etiam iudex impius dedit. Ego inquit nullam
inuenio in eo cauſam Nullam inquam morte ſcilicet vel affli
ctione quacunqꝫ dignã. Mira res. Uideant recogitent ⁊ atten
dant pariter omnes q̄o differunt inter ſe ſpirituale iuditium
⁊ tẽporale In curia ſeu conſiſtorio laycali ecce iuſtius agit̃ q̄m
clericali. Nam pontifices iudicant ihesum morte plectendum.
homo vero gentilis ⁊ temporalis dicit ſe nullam inuenire cau
ſam ob quam ferre debeat mortis ſententiam. Unde tibi hoc o
alienigena vt tuum iuditiũ prepolleat ⁊ plus habeat equitatis
q̄m dignitas etiam pontificalis: ⁊ ſcientia ſcribaꝝ magiſtralis
⁊ ſanctitas ſacerdotalis: O pylate verbum bonum protuliſti:
quia veritati teſtimonium verax perhibuiſti. Sed ſcito ꝙ re
media non proſunt niſi immorentur: ſic coronam merentur ñ
qui ceperint: ſed qui perſeuerare conentur. Reſponderunt igit̃
ei iudei non ſermonibus rationalibus: ſed clamoribus impor
tunis: vnde inualeſcebant vocibus ſuis dicentes. Commouit
populum docens per vniuerſaʒ iudeã: incipiens a galilea vſqꝫ
huc. Quaſi dicerent Peruertit populum: turbauit communeʒ
pacem hominum non in vna parte tantum: ſed a glilea ince
pit ⁊ vſqꝫ huc peruenit. Uere ſecundum bedam hic accuſan
tium ſermo magis eum qui accuſatur docet innoxium: ⁊ eos
qui accuſant docet eſſe peruerſos. Nam docuiſſe populum nõ
criminis ſed virtutis conſtat eſſe inditium. O doctorem egre
gium ſuper omnes ſemper in omnibus ⁊ ab omnibus com
mendandum: qui docuit vtiliter: quia commouit: vtiqꝫ ſa
lutari commotione: de qua in pſalmo. Commouiſti domi
ne terram ⁊ conturbaſti eam: ſana controtiones eius quia
commota eſt: vtique vtiliter ad ſalutarem contritionem. Do
cuit generaliter: quia per vniuerſam iudeam.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D quõ deriuate ſunt aque ſalutis: per altitudines montium: ꝑ
concaua vallium. Docuit etiã regulariter: quia incipiens a ga
lilea Docuit ⁊ perſeueranter: quia vſqꝫ huc: Accipiat ex hys q̃
tuoꝛ õnis pꝛedicatoꝛ documẽtum vt fructum querat ſermonũ.
populi. ſ. conuerſionem: ſine perſonarum acceptione: bono mo
deramine regularis diſcipline ⁊ perſeueranti adheſione: nõ de
clinans neqꝫ ad dexterã neqꝫ ad ſiniſtrã: ſed incedendo ñ ſolũ
per viam mãdatoꝛum: ſed amplectẽs feruenter ſemitã ſacroꝝ
conſilioꝝ: quia ſic perueniet ad ſalutis poꝛtuꝫ: ⁊ patefaciet alys
regni dei introitum. Et hec de quarto egreſſu ſufficiant.

QUinto o aĩa fidelis ⁊ deuo
ta vide fily dei egreſſum quintum: qui eſt a pylato
ad herodis domũ In quo egreſſu habemus quatuoꝛ
ipſius benedicti iheſu paſſionem augmẽtantia: videlicet. Ipiꝰ
penalem eductionem. Educti multiplicem examinationẽ. Im
poꝛtunam accuſantiuꝫ obiectionem. Atrocẽ accuſati ꝯfuſionẽ
¶ Utinam pateant viſcera miſericoꝛdie domini in me vt queã
ruminare: ⁊ ruminata deuoto coꝛde: euidenti ſtilo explanare:
que dñs iheſus hac vice pacienter ſuſtinuit pꝛo me Uere puteꝰ
altus ẽ neqꝫ in quo hauriam habeo: tamen prope eſt miſeratio
domini: ⁊ vult aliquantulum hominibus ſuam caritatem per
multiplicem paſſionẽ enodari Nã ſic dicit quo ad pꝛimũ textꝰ
euangelicus Pylatus audiens galileam interrogauit ſi homo
galileus eſſet Cognoſcens igitur quia de herodis poteſtate eẽt
miſit eum ad herodem: qui tunc iheroſolimis erat in illis die
bus Habuit enim tunc quodammodo occaſionem dimittendi
eum. Tum quia nouit eum innocentem ⁊ per inuidiã traditũ.
Tum quia perceperit eum eſſe ditionis herodis: ⁊ illius poteſ
tati ſubditum. Tuꝫ quia putauit alteri inponere iugum ⁊ ſe ab
onere ſentẽtiãdi excutere ⁊ manus ſuas innoxias ſeruare. Tũ
qꝛ voluit per hoc herodi qui erat pꝛepoſitus galilee deferre: ⁊
ſic ab eo diſcoꝛdiaꝫ iterum placare: vt ipſe dominus galilee ga
lileum hominem vel abſolueret vel dampnaret: nolens falceꝫ
ſuã in meſſem alterius mittere. Tutius igiť melius ſibi ſibi fe
ciſſet: ſi quem nouit inſontem ipſemet abſoluiſſet: nec eum
iniquo tyranno tradidiſſet Erat iſte herodes tetrarcha galilee
vt patet luce. 3º. ⁊ iudeus ex parte matris ſecundũ ioſephũ. filiꝰ
herodis aſcalonite Quis excogitabit q̃m penaliter ſit eductus:
⁊ ab illo iniquo cetu vulpi illi ad deuoꝛandum pꝛeſentatus?

Reuoluat hic fidelis deuotio quanta meſticia coꝛ virginis ma
tris confodiebatur :cū filius eius vnigenitus in tanta nauſea
ab ōnibus repudiabatur O q̄m meſta coꝛde anxiabatur ꝓ filio
ſic inhumaniter tractato. O aīa mea exꝑgiſcere ⁊ virgini tante
aſſociare . ⁊ qꝫ coꝛpoꝛis greſſu ſequi non potes imitare ſaltē pio
mentis affectu . In preſſura mentis ⁊ coꝛpoꝛis virgo delicatiſſi
ma ⁊ tenerrima ꝓ filio erat quē plus etiā q̄m ſeipſam amabat
qꝫ indubie filiū dei patris eternū ⁊ ſuū vnigenitum nouerat.et
ſe in exemplū ōnibus amantibus cū multa modeſtia licet non
ſine anguſtia oſtendebat. Cogitare inſuper abſurdum non erit
quomodo multa duricia ōni hūanitate poſtpoſita eum vrgētes
ꝓpulerunt quia ſitibondi ad fundendū eius ſanguinem fuerūt
⁊ valde timuerunt libertati ipſum tradendū:quia pylati teſtio
niū nihil ſcilicet inueniſſe in eo moꝛte dignū reuoluētes: hocip
ſum ab herode trutinandū anxie ſuſpicati ſunt. Unde ꝓbabile
videtur multumq̨ tanta cede ⁊ tot quaſſationibus ipſum attri
uerunt . vt ſi ab herode libertati traditus fuiſſet īmunis a dolo
re minime extitiſſet . Audi igitur o filia: anima ſcilicet deo de
uota ſecundū ſcilicet educti multiplicem examinationem. Nā
ſequitur Herodes vero viſo ieſu gauiſus eſt valde . Cū tamen
merito flere debuiſſet exemplo ſancti iob:de quo iob 30. Flebā
quondam ſuꝑ eo qui afflictus erat: ⁊ cōpatiebatur anima mea
pauperi O q̄m longe fuit herodes ab hac miſeratione. Gaude
bat inq̄m qꝫ mundanus erat ⁊ afflicti miſeriā vanus homo nō
ponderabat :qꝫ delicijs habundabat . Ex multo tamē tempoꝛe
videre eū cupiebat :qꝫ de doctrina eius et miraculis audierat.
⁊ aliquid noui videre nouaqꝫ audire ⁊ inſolita ſperabat ac mul
tis ſermonibus illum interrogabat . O fidelis aīa attende q̄uo
varie ⁊ de varijs examinatur. Eſtimabatur enim ſapientia dei
criſtus ieſus ab herode vt incātatoꝛ ⁊ curioſus inuentoꝛ . vt di
cit hic gloſa non ſaluatoꝛ. Unde taciturnitatem ſeruauit nec in
fideli faſtuoſo ac curioſo īmo ⁊ faſtidioſo in vllo reſpondit:nec
ſignū aliquod coꝛam eo fecit . Quia diuina ſacramenta infide
libus ⁊ ſuꝑbis pandere non decuit:ne margarite poꝛcis ꝓiecte
concalcarentur ⁊ roſe in luto fedarentur. Sed que putas o aīa
fuere interrogationes iſte? Cogita q̨ fuerunt multe: ⁊ ꝑſertim
de auditis :vtpute es tu ille q̄ puer natus a patre meo ad necē
fuiſti queſitus cū tot extinctione pueroꝝ in bethleē ⁊ ī ōnibus
eius finibus? Es tu ille quē magi ab oꝛiente cū precioſis mune
ribus queſierūt? Es tu ille qui ſanauit languidū.illuminauit a

natiuitate cecum ⁊ ſuſcitauit quatriduanuꝫ lazarū mortuum :·
¶ Et quia ſuꝑ dn̄i queſito tacuit ratione iā dicta vide o anima
tertiū: ideſt importunā accuſantium obiectioneꝫ. Seq̄tur Sta
bant āt pͥcipes ſacerdotū conſtāter accuſantes eū. O ꝑtinaciā
nō ſuꝑficialiter ſed redicaliter ſapientes ſeculi huius deuincen
tem. Nā ex h̄ v̄bo liquet apte ꝙ a domo pylati vſqꝫ ad domuꝫ
herodis aīo nocēdi ſunt criſtū inſecuti vt nullomodo abſqꝫ ſen
tentia mortis euaderet eciā ſi herodes eū abſoluere intendiſſet
O pie deus q̇s p̄t excogitare tenorē q̊ accuſatus fuiſti:· Eſtio ꝙ
in his q̇bus corā pylato aduerſus te obiecerant in eiſdē ⁊ forte
grauioribus te impetebāt tātoqꝫ ardentius. q̄nto te dimitti for
midabāt ꝓbabilius. Quia enim a pylato dimiſſus ⁊ herodi cō
mendatus ſi ipſe criſtū dimiſiſſet liberū ſuffugaret a iudeis ihe
roſolimis eſſe iudiciū q̊ vlteriꝰ criſtū ꝯuenire potuiſſēt q̄re aut
rabie excitati eū ꝓpͥis manibꝰ grādine lapidū opp̄ſſiſſent. aut ve
lut ab his iudicibus appellātes cū cauſaꝝ dilatōe tanq̄ꝫ dignuꝫ
morte plectendū ſub fida cuſtodia romā ad ceſarē deſtinaſſent
Quia hec erat iudeorū dānata cōſtantia vt nullo obſtaculo im
pediti criſtus ꝓtinus traderetur morti. O q̇s poteſt ſatis ꝓfun
dare maliciā huius ꝑuerſe gentis. q̇s dn̄i ieſu cordis anguſtias
ponderare:· Uere dn̄e facilius poſſent ſaxa duriſſima ī plumbi
molliciem conuerti q̄m populꝰ hic furibūdus a furore cōcepto
emolliri. Quis tā feruidus in dei amore. q̄nto hec gens in inſa
nia ⁊ furore:· ¶ Quia vero ad oīa agnꝰ ſine macula ſilens ꝑmā
ſit ſine excuſationis velamine. vide aīa deuota quartū ī huius
paſſionis ꝓgreſſione ſcilicet atrocem accuſati confuſionē. Seq̄
tur. Spreuit āt illuꝫ herodes cū exercitu ſuo vt ſic pares ſe oſtē
derent in culpa: q̄ concordes erant in veſania Quem celi vene
rantur terrigine deſpicere non verētur Quē ſacer baptiſta tāto
preconio extulit vt indignū ſe ꝯfiteretur eius calciamēta ſolue
re. hi cū iniquo tiranno audent publice contēnere ⁊ cōtemtibi
lem oſtendere. Diſce o aīa mea contemptum mundi expetere
gratiā mūdanoꝝ effugere. cū filius dei in v̄tute ꝓ tua cōtemni
voluit optabili ſalute. circūamictus paſſibili carne. Uis ad ple
num o anima a filio dei edoceri:· Scito: quia non ſolum eū he
rodes ſpreuit cū exercitu ſuo. verū eciā illuſit veſte alba. Sicut
enim fatui ludicra veſte ſolent īdui ſic ſplendor paterne glorie
vt fatuus illuſus ē a tirāno crudeli. Attende ⁊ appͥhende q̄ tibi
o aīa ꝓponūtur. Nam dei filius magis elegit apte a ſuꝑbienti
bus deſpici q̄m a non credentibus vacua voce laudari. Sed ſe

cundū Gregoriū. io. moraliū. Qui in terra illuſiones tollerat: de
celo ꝑ iudiciū choruſcat. Vñ Job 12°. Deridet' iuſti ſimplicitas.
Lampas ↄtempta apō cogitatōes diuitū ꝑata ad tēpus ſtatutū
qꝛ ipſe peccata in die vltimo iudicat. qui nūc peccantiū deriſio
nes portat. Sic quecūqꝫ o anima diligis dñm. cura ꝓ bono v̄tu
tis a carnalibus ac ſuperbis vilipendi ⁊ cū cōfuſione repudiari
q̄m vetereȝ hominē nouo qui ſecundū deū poſtpoſito fatuus cō
placendo hominibus delectari. Nā vitam ducentes degenerē
ſuo in tēpore amarā repturi ſunt mortē. Remiſit eciā herodes
criſtū cū tanta illuſione ad pylatū. In qua iterata miſſione vi
detur dñs ieſus piā ⁊ ſalutareȝ īformatōeȝ religioſis p̄ſtare mē
tibus. vt. ſi ſacra obedientia req̄ſiti de vno loco ad locū aliū cōti
gerit mitti. nullomō in h' debeant in ſeipſis turbari. cū rex celi
⁊ terre ſub obediētia p̄ris dignatus ē de iudice ad iudicē. ñ ſine
magna oppreſſionis ⁊ ↄfuſiōis moleſtia pūtari. Vñ o aīa fidel'
⁊ deo cara rumina ⁊ reuolue q̄m magna in his ſint ſacra miſte
ria recōdita. Nā quidq̄d ↄfuſibiliter et ↄ̄ criſtū geſtū miſteriali
ter a te ē amplectendū. Et vt tibi aliq̄liter via pandat' attēdere
nō pigeat qd mentē deuotā inpinguat. Quid. n. ī alba veſte niſi
īnocentiā hūanitatis aſſumpte ⁊ gloriā regni īmortal' debes ac
cipere? Quā q̄dē gloriā ſuo corpori vero ac miſtico meruit per
paſſionē cū in carne virginea et ab ōni labe ſemota paſſus ē in
innocētia. In huius illuſionis rememorationē habemus ī alta
ri albā ſacerdotalē. Roget g° ſacerdos tali veſte circūdatus. vt ir
rorat⁹ talis cōfuſionis memoria vitā ducere queat ſine macula
⁊ ſi nō veniali ſaltē mortali. Vis p̄terea ꝓfundius diuina ſecre
ta abſqꝫ preſūptione uituperabili ſed nō ſine deuotōe laudabili
inueſtigare? Scito igit' h' ſcd̄o figuratū fore ꝙ ſicut pylatus p°
miſit ieſū ad herodē. ⁊ poſtea herodes iterū ad pylatū. Sic v̄bū
ſalutis p̄mo recipit populus gentilis ꝑ pylatū deſignatus et an
nūciauit iudeis ꝑ herodem ſignatis. In fine q̄qꝫ mundi iude⁹
iterū remittet ad gentilem qñ ꝑ enoch ⁊ helyam multi cōuertē
tur ad fidē. Nec abſurdū videt' herodem ieſum remiſiſſe ad py
latū honoris ⁊ cuiuſdam reuerentie cauſa eo ꝙ pylatus ſibi de
tulerat in q° ſe cōſenſiſſe in dn̄i neceȝ monſtrat qꝛ cū ſibi miſſus
fuiſſet tanq̄m homo ſue ditionis dū eū inſontem repperit. vtiqꝫ
ipſum abſoluiſſet ⁊ nō alieno tradidiſſet. Seq̄tur Ipſa die facti
ſunt amici herodes ⁊ pylatus. ſcilicet ꝓpter metuā reuerētiaȝ
ſibi factam. Nam antea inimici erant ad inuicem. ſcilicet prop
ter galileorū necem q̄ de herodis prepoſitura ac dominio erāt.

quos pylatus occiderat miſcens eoꝝ ſanguinem cū ſacrificiys
que offerebant. Sed nunc reconſiliatio facta eſt inter eos: quia
ꝓ bono habuit herodes ꝙ pylatus ſibi detulerat hominē ditio
nis ſue ſibi mittendo: ⁊ maxime talem quē diu videre deſidera
uerat. O quotiens amici ⁊ concordes fiūt in innocentum con
demnatione qui dudū ſibiipſis contrary erant ī actione. Utinā
ōnes anhelent homines deo ꝑ caritatē cōiungi ⁊ non tante pa
ſſionis fructu damnabiliter fruſtrari: cuꝫ etiam iudices iniqſſi
mi prius inter ſe diſcidentes ī criſti paſſione licet neqter effecti
ſint amici vecordes.

SExto o fidelis et deuota aīa

toto cordis amplexu vide hūc egreſſum ab horode ad
pylati conſiſtoriū q̄m penalis ⁊ confuſibilis fuit. Uere
penalis quia multum inhumaniter ⁊ crudeliter eum pungen
tes ac velut rabidi canes eius mortem ſicientes: ⁊ in ꝓbatione
deficere timētes anguſtys viſceralibus torquebantur ⁊ ōnem
inſolentiam exercentes verberibus: tōſionibus manibus ⁊ pe
dibus. calcibuſq; vrgētes ōni miſeratione poſtpoſita pylato gē
tili ꝓphano eum pn̄tare feſtinarūt. Uere etiam confuſibilis is
fuit egreſſus quia iam noctis tenebris ꝓcul exiſtentibus ⁊ luce
clara diei exorta. ſubſanationibus ⁊ illuſionibus multiplicibus
ipſum moleſtiſſime circūuallantes et ſupra petram facies ſuas
indurantes videnteſq; eū pre afflictione ⁊ honeſtate vultum de
miſſum in humū deflectere virum dolorū exiſtere in nullo eis
contradicere ſed ad ōnia vt agnum obmuteſcere patiētiā in eo
ſupra ōnem modum clareſcere minime tamen ipſi a concepto
furore quieuerunt quouſq; ad plenum eius obprobrys ſaturati
iniqtatem quā conceperant impie conpleſſent furebunde. O ſi
virgo mater benedicta fuit in hac ꝓceſſione cōfuſibili ⁊ penali
quis qualis quantuſq; dolor extiterit in eius mente virginali:
neſcio ſi quiſpiā effari poterit etiā ardens amore cordiali O aīa
mea vtinam guſtare poſſes de muſto amoris virginei cōpatere
ris tunc vtiq; ſibi ac benedicte eius proli ⁊ afflicte ſocietati. Et
vt plenius ruminare valeas hunc egreſſuꝫ quatuor tibi ꝓpono
deuoluenda ad mentis oculū videlicet Innocentie criſti decla
rationem. Pertinacem iudeoꝝ actionem. Atrocem dn̄i flagel
lationem. Flagellati diram coronationeꝫ. ¶ Jam o anima ex
his bene trutinatis vinū non leticie inanis ſed anguſtie ſaluta
ris redundabit ex torcularibus: qꝛ vua ſiue botrus celeſtis eliq̄

bitur ei ꝑ redūdantiā q̄ſq̄s vaſculū coꝛđ apposuerit ꝑ vigilantiā.
Si q̄s igit̃ tal' fuerit reptꝰ n̄ recedet a toꝛculari dn̄i vacuꝰ ſed irri
guū īferiꝰ ⁊ ſupiꝰ ſētiet ſibi deſcēdere vbertī ⁊ habūdātiꝰ ¶ Q̄o ad
ꝑmū.ſ.inocētie criſti declaratōez vide ⁊ lege euāgeliſtā ⁊ ꝑcipies
ab oꝛe eiꝰ dn̄i tui inocētiā Nā pilatus ꝯuocatis pͥcipibȝ ſacerdo
tū ⁊ mḡrātibus ⁊ plebe exiuit ad eos foꝛas Accepit.n.eū q꞉ hero
des ipȝ ſibi remiſerat ⁊ ex h̄ patent̃ criſtū īnocentē eē ītellexerat
q꞉ alba veſte ⁊ ſimplici l' rudi tegumēto cooptū viderat q̄re ītus ī
cōclaui l' ī ſegregato loco cū xͦ. ierat ⁊ ad ipȝ tuendū n̄ minꝰ iuſte
q̄m pie ſe diſponebat Ait ḡ obtuliſtis m̄ hūc hoīez q̄ſi auertentez
populū O ſagacē virū mag̃ ſolertia librantē v̄bū Si ꝯgnouiſſȝ eū
talē ſicut abieceerāt ꝯ̄ eū iudei dixiſſet ſimplr̃ Obtuliſtis mihi hūc
hoīez peſtiferū populi ſ̄buerſoꝛē Sȝ q꞉ falſas eoꝝ nouit obiectōes
addidit Quaſi ſ̄buertentē pplm̄ Et ecce coꝛā vobis īterrogās nul
lā cāȝ īuenio ī hoīe iſto ī his ī q̄bus eū accuſatis Sȝ neqꝫ herodes
Nā ſupple vt ſciatis eiꝰ inocentiā remiſit illū ad nos ⁊ ecce nihil
dignū moꝛte actū ē ei Quaſi diceret Cū vos deficiatis in ꝓbatōe
coꝛā herodis iuditio ⁊ meo cōſiſtoꝛio iudicari n̄ p̄t n̄ı̄ ſua ꝓpͣ ꝯfe
ſſione ex v̄bo vr̄o O veritatē ex oꝛe gētilis rutilantē ⁊ x̄ inocētiaꝫ
ex vtroqꝫ iudiͦ. ꝓclamātē Uere h̄ nos mūdare poterit a pctōꝝ no
ſtroꝝ fecibꝰ cuiꝰ inocētia a tātis ꝓfert̃ iudicibꝰ ⁊ tā euidētibꝰ inſi
nuat̃ ſ̄monibꝰ O pyſſime dn̄e nō ad dedecꝰ tuū iudayce ferocita
ti p̄dicādo dixiſti Quis ex vobis arguet me de pctō:· Cū tāti iudi
ces tuā inocentiā ſuo apto declarūt teſtīo. Seq̄t̃ emēdatū ḡ illū
dimittā O fragilitas ꝯditōis hūane O derelictio iuſtitie vere. O
pilate pilate cū multo libꝛamine hucuſqꝫ v̄ba ꝓtuliſtis:ſȝ cauēdū
ē vobis valde ne ī h̄ipſo deuiare ⁊ oberrare īcipiatis Et licȝ vicia
moꝛū magis ſint p̄cauēda q̄ꝫ v̄boꝝ. vt habet̃.38.diſ.i caͦ. Quis.§.
Sȝ licet tn̄ vt dicit captiuꝰ iſte dn̄s meꝰ ieſus.Math.12. Ex v̄bis
tuis iuſtificaberis ⁊ ex v̄bis tuis ꝯdēnaberis Ibi Nicolaꝰ de lira
d̄r Juſtificaberis.ſ.ſi fuerint ſancta ⁊ bō ⁊ bonitati mētis cōſona.
Et dānaberis ſi fuerit mala ⁊ p̄dcīs ꝯ̄ria O pilate v̄bū h̄ tāgit cō
ſciētiā tuā ſi attēdis·vtinā ex iͦ. rectificeris multū exoꝛbitr̄e vide
ris cū eū quē inocentē ꝓclamaſti emēdatū dimittere ſpoſpōdiſti.
Nā ſi emēdabis q̄uo inocentē an̄ emendā oſtēdere poteris:· Et ſi
inocentē noſti ꝑ quē modū emendare p̄ſūpſiſti:· Nōne ſolē lumīe
augere apponēdo poteris:· Scito o pilate q꞉ nihil ꝓdeſt facibꝰ illu
minare ſolē ſic nec emēdabis oīm ꝯditoꝛē Uerbū ꝑ dei filio ꝓfer
re te putas.ſȝ ꝯ̄ dei filiū ē ſi ꝓfūdas. Nā vt h̄etur.ff.de ra.ha.l. Si
ſine.§.De ſtipulatōe Uerba aliq̄n ſūt alteriꝰ pōderis q̄ꝫ putat ille q̄

ꝓfert. Forte ꝑ caſtigationez corporalē vis euz emendare ideſt pu
nire ob grām iudeoꝝ. Sed iuſtus ⁊ inocēs q̄s reputabitur q̄ caſti
gatione ⁊ punitione cōquatiř? An exilio dānabis illū q̄ ꝓfeſto eſt
⁊ potens apire celum? An ſatis ē iuſtitie. inocentē ꝓcul a finibus
iudee ꝓpellere. q̄ vexari non meruit ꝑexigue? Queſo te o pylate.
vbi fas. vbi lex. vbi ratio. vbi honeſtatꝭ. decētia. vbi ꝯſcientia. vbi
iuſtitia. qñ ꝯteritur iuſtus. qñ ſupplantař bonus. qñ fauetur odio
qñ applauditur ꝑuerſoꝝ voto iniq̄? Nōne ōnibus his ꝯfuſis cōfu
ſionem tandem induet q̄ ꝯfidit. cū defendere debuit ⁊ potuit? Sꝫ
beatus q̄ non ē lapſus verbo ex ore ſuo. Eccleſiaſtici. 14. Si ī v̄bo
offendiſti. ſi ꝓ q̄a de verbo reuoca verbū ꝓ verbo. Uerbo eterno
in verbo tuo inconſulte ꝓlato contraiſti. ꝓpter qđ in caput tuum
eternaliter redundaret. niſi verbo veritatis ſtabilias ī innocentia
verbū dei patris ac intemerate virginis matris Jpſe verbū ꝑ qđ
facta ſunt oīa. licet iam ipſum cōterere cupiat ꝑ te gens furibūda
Ne prebeas o pilate ꝯſenſum alioquin damnabilē patieris deſcē
ſum. Manet ꝗ̄ criſtus inocens. quem opp̄mere ꝑ te ſatagit plebs
damnabiliter furens. ¶ Uñ ſic habemus ſcđm pre manibus elu
cidandū. ꝑtinacem videlicet iudeoꝝ actionē. Nā audito h̄ pylati
de dimiſſiōe reſpōſo. exarſit gens illa maledicta obtenebrata mē
te ⁊ infrunita voce accuſando eū in multꝭ. Uñ Mathei. 22. diciř
Et cū accuſaretur a principibus ſacerdotū ⁊ ſenioribus ppli: nihil
rñdit. Jn multis accuſatur a principibus q̄ innocens ꝓbatus ē a
gentibus Jn multis inq̄ꝫ. vt dimiſſio q̄ꝫtūcūqꝫ penalis non ſuffi
ciat eis. cū eoꝝ iudicio non īnocens ſit cenſendus ſed reus mortꝭ.
Et vide textum o anima deuota. qꝛ vere inocentie tibi ꝓponitur
forma. Nam nihil rñdit cui nec vnū ꝓ mille q̄ſpiam rñdere pote
rit. Tanto ſilētio dñs vt agnꝰ obmutuit. Jta vt miraretur preſes
vehementer. Agnus ꝑfocatur lupoꝝ dentibus. ⁊ vocez balatus
non emittit corrodendus. Rugit lupus. latrat canis. vociferat py
latus dicens. Nihil rñdes ad ea q̄ tibi obiciūtur ab his? Quaſi di
cerꝫ Surdus es an mutus ī tot obiectionibus tā ſolemniū viroꝝ
ꝓ ſua lege vel ſecta zelantiū? Jtemqꝫ non audis q̄nta aduerſuꝫ te
dicūt teſtimonia? O pylate audit dñs quidē. ſꝫ patientiā adhibet
furēti pplo qꝛ oīa tēpus hñt. Hoc tēpus fuit ⁊ ē patiētie vt ꝑfectio
nē quā docuerat ſmone ꝯfirmaret exempli exhibitiōe. Btūs oīs
cenſebiř. q̄ ſe coaptauerit ī huius v̄tuoſa ꝯfiguratōe. Ad h̄ nempe
ſiluit nō qꝛ rñdere nequit. ſꝫ qꝛ ſilere exempli cā ꝯplacuit. Quiſq̄s
igiř vult v̄bis ſalutiferis habūdare ꝓ tpe. diſcat hūiliter ſilere ī tē
pore qꝛ nemo ſecure loq̄tur. niſi q̄ ꝓ tpis loq̄tur oportunitate Per

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pendat hic fidelis deuotio q̃ʒto pylatus ſtudio conabatur criſtum
defendere.cū tam exacte ſectatus ē verba gr̃e ex criſti ore audire
Sed qꝛ criſtus v̓tuoſe ſiluit Pylatꝰ ad furētē ppl'ʒ ⁊ tumultuantē
exiens ait.Ego nō īuenio in eo cām.Acſi diceret.licet eū vt male
factoreʒ ꝓclamare nō vereamini.tñ nihil ꝓbatōis lucide ī mediū
ꝓferre poteſtis.Vñ plus eū innocentē in ſuo ſilentio aſſero.q̃ʒ no
centeʒ ex v̓r̃is ſmonibus ſentire valeo.Nihilominus qꝛ vos īpoꝛ
tunos aſpicio in hocipſo vobis ꝯdeſcendere quero.ꝙ ad cōſuetu
dinem quā ex traditōe patrum v̓roꝝ iuiolabilem ſeruare q̃ritis.
iam opcionem ꝑ libitu habere poteritis.Seq̃tur.Eſt āt ꝯſuetudo
vobis vt vnū dimittā vobis ī paſcha.Ideſt in ſolēnitate paſchali
Nempe ſine meritorū diſcretione in ſue memoriā liberatōis.ab
egipciaca ſeruitute cuius memoria agebatur in paſchali ſolemni
tate ꝯſueuerat illis dimittere vnū vinctū quē petiſſent.Angelus
.n.dñi vt pʒ Exodi.12.ſaluauit hebreos ꝑcutiens ꝑ̄mogenita egip
cioꝝ ad qď repſentandū vnū ex vinctis morte plectendis petebāt
ſibi dimitti ⁊ abſolui Erat āt q̇ dicebatur barrabas q̇ cū ſediciosis
vinctus erat.q̇ ⁊ in ſedicione fecerat homicidiū.Vñ beatus Ioā
nes ait.Erat āt barrabas latro.Ecce aīa mea q̃ʒta mala de h̓ hoīe
referunt.⁊ attende an tuus dñs ieſus ſit pplo iudaico carioꝛ illo.
In Marci q̊ꝗ euangelio ſubinfertur.Et cū aſcendiſſet turba.ce
pit rogare ſicut ſemꝑ faciebat.Congregatis ḡ eis ſcōm Matheū
dixit illis pylatus.volens ſcōm Lucam dimittere ieſum.Quem
vultis dimittā vobis.barrabam an ieſum q̇ dr criſtus.O neq̃tia
cordis hūani.Opcio datur:ſed inique optat̃ Eſtimat pylatus hoc
modo ieſum libertati tradere:ſed fallit̃ ī ꝑpoſitione.Quia ſciebat
ꝙ ꝑ īuidiā ſcōm marcū tradidiſſent eū ſummi ſacerdotes.Vñ pu
tare debuit nō īmerito ꝙ q̃uis ille barrabas valde erat inſignis
et pplo odioſus tñ īuidia ſacerdotū decerneret iheſum morte ple
ctendū.Eſt.n.īuidia diabolicū venenū q̇ inbibito decipit oē bonū
vileſcit v̓tuoſū.efficit̃ īgratū ēt bonū amoroſū.Seq̃t̃ q̇ audito pn
cipes ſacerdotū ⁊ ſenioꝛes ppli.vt ſe multitudīe tuerent̃ ꝑſuaſert
pplo ⁊ ꝯcitauert turbā vt peterēt barabā.ihʒ v̓o ꝑderēt.o veſania
doctoꝝ O īſipiētia ſacerdotū O ꝑuerſitas legiſdoctoꝝ.ꝯpant īmo
ꝑ̄ferūt prochpudoꝛ īpiū ⁊ peſtiferꝝ hoīeʒ ſblimi deo.creaturā crea
toꝛi.quē ⁊ ſi ī libꝛis legerāt.ī corde tñ ꝑ viſcera amoꝛꝭ ñ diligebāt
īmo ꝑ mortē extmīare cupiebāt ad quē oīʒ ꝓphaꝝ voces reſpcīn
hebāt En q̃ʒta īiuria xꝰ ꝑcellebāt q̇ latꝰnē ⁊ hoīcidā plꝰ q̃ʒ eū hēre
cupiebāt Ait nēpe pꝰ ꝯ iouinianū libꝰ.glōſus ille Ihero.cū mino
ra maioꝛibꝰ ꝯpantur.inferioꝛis cōꝑatio ſupioꝝ īiuria ē.Quāto ḡ

maioꝛ iniuria cū peſſimus homicida ꝑponit̄ filio dei ī carne hūa
na:· Exclamauerūt igit̄ oēs ꝑſuaſi dicētes. Tolle hūc ⁊ dimitte no
bis barabā. Nō exꝓmūt nomē ei⁹ mellifluū: q2 os eoꝝ venenatū
ꝓſonare n̄ poterat niſi penaliter illꝺ̄ nomē ſuauitate mira refertū
ꝓ noīe igit̄ demōſtratiuo opcionē neq̄ſſime ꝓfert q̄ noīe ſuauiſſi
mo ſuppꝛ̄ſſo dulcedinē eius amaritudine pleni guſtare nequerūt
Anxiet̄ h̄ oīm fideliū pplus q̄d ītelligere det̄ deuotis ⁊ pie d̄ dn̄o
ieſu ſentiētib⁹ Ait.n. Criſoſt. ꝙ h̄ ſe putabāt aſtruere ꝙ dn̄s ieſus
deterioꝛ eſſet latrone ⁊ adeo neq̄ꝫ: vt neqꝫ ꝓ pietate neqꝫ ꝓ ꝓ̄roga
tiua feſti debeat liberari. O ſeua crudelitas īpioꝝ. O ꝑūſa ſtudia
malignātiū. Auctorē vite petitis ad mortē ⁊ peſtiferꝝ hoīcꝫ deſide
ratis cōſuari vobiſcū ꝑ vitā īcolumē Apite oculos corꝺ̄ vr̄i ſi h̄ ē
eq̄ via dm̄ voſipi iudicate Quis ſapiēs īter vos q̄ ꝑ̄ferat auꝝ luto
lupū agno. mortē vite. tenebras luci:· In veſania corꝺ̄ vr̄i voſipſi
id egiſtis. Stulte dicā an īpie:· Utrūqꝫ plane. et ſuꝑ his oīb⁹ obſti
nata mēte. īfrunita rabie. ꝑuerſo corde. ſeuiſſima volūtate Et q2 ī
maliuolā animā nō ītroibit ſapia. e⁰ abiſſū corꝺ̄ mei offerre cupio
vobis ꝑ̄termiſſis o iudei ad hauriendū ſtillicidia v̄boꝝ vt ſugere
valeā q̄ꝫ īſipiēter ſtomachando ayſtis. Tolle hūc ⁊ dimitte nobis
barrabā. Tollat̄ nobis ieſuſ tollat̄ nobiſ xp̄s. ideſt auferat̄ nobis
ſalus: n̄ relinq̄t̄ nobis vnctio regal̄. Dimittat̄ nobis barrabas. id
eſt malitia mgrālis. Int̄pretat̄.n. fili⁹ pr̄is l' fili⁹ mgr̄i. Forte eius
magiſterio venenati filij vultis adherere: qꝺ̄ ſubſecutū ē ī re. Nā
ipſe homicida: vos deicide Sic diſciplinā peſſimi mgr̄i queꝫ ꝑ̄op
taſtis ꝓſecuti eſtis Ut qꝺ̄ ille nequit ī hoīcꝫ exercuit vos ꝑ excre
ſcēs magiſteriū īpyſſime exerceatis ī deū Quid īſuꝑ aliꝺ̄ eliciēdū
opinami q̄ꝫ ꝙ petiſtis ſcꝺ̄ꝫ Auguſt. Occidat̄ ille q̄ ſuſcitauit moꝛ
tuos ⁊ dimittat̄ latro vt iterū occidat viuos:· Quis fideli mēte pē
ſare q̄at q̄ꝫtuꝫ aīa xp̄i ī illo auditu ſauciata fuerit: cū tāti criminis re⁹
optat̄ ad vitā. ⁊ cōditoꝛi vite ꝑ̄fert̄. Et maledict⁹ ille ppl's duplici
pc̄ti vinculo obuoluit̄ petēdo reū libertati donari ⁊ īnocentē ꝯdē
nari cū vtrūqꝫ ꝯ̄triū ſit diuine legi. Nōne ſcriptum ē exodi. 22. ca⁰
Malificos n̄ patieris viuere. Et exodi. 23. Innocētē ⁊ iuſtū ne oc
cidas Et ꝓuerbioꝝ. 17. Qui iuſtificat īpiū ⁊ ꝯdēnat iuſtū vterqꝫ ab
hōīnabil' ē an̄ deū:· Cōpatere ḡ o aīa ieſu marie filio. cōpatere ⁊ v̄
gini cū ei⁹ coꝛ ſāctiſſimū ingēti meroꝛe. ī his virulētis clamoꝛib⁹
ē ſauciatū qn̄ ad mortē poſtulat̄ ei⁹ vnigeīt⁹ ⁊ ꝯſuari q̄rit̄ lat⁰ ſe
dicioſus Hec optio dānabilis adhuc locū tenet ī q̊rundā coꝛdib⁹
q̄ plus conant̄ ꝓmouere ac defēdere repꝛobos q̄ꝫ hōꝛare iuſtos ⁊
ꝓbos Un̄ ī electōib⁹ ⁊ ꝓuiſionib⁹. ieſus ideſt v̄ bon⁹ dignuſqꝫ d̄i.

amicꝰ q̄ ſe τ alios ſaluare vellet τ poſſet reꝓbat̄. Sȝ barrabas
ideſt malus τ x̄ hoſtꝫ. q̄ ſe alioſq; ī aīa ꝑemit τ īiuſte opp̄mit eli
git̄ Nō quāti ſceleris ſit τ canonibus ſancte eccl'e ꝯtrīū multūq;
nociuū ac ſcādalizat plurimos nēo q̄ bono ducit̄ ſpū ābigit. vn̄
p̄latꝰ ꝓmouēs indignū debȝ puniri varys penis. de q̄bꝰ habet̄
de electōe ī ca°. Nihil ī gloſa. Uarie. Ipſi. n. ſunt poſiti τ ponēdi
tanq̄ȝ ſignū ad ſagittā. De voto τ vo. re. ca°. Magne Et de accu
ſa. ca°. Qualr̄ Un̄ q̄lis debeat eē p̄latꝰ elegēdus hētur. 61. diſ. ca.
Miramur. Seq̄tur ī textu. Pilatꝰ āt iterꝝ locutus ē ad eos vo
lēs dimittere ieſuȝ. dicēs Quid igit̄ faciā de ieſu q̄ dr̄ criſtꝰ: At
illi dixerūt Crucifige eū. O obſtinata iudeoꝝ neq̄cia cū nulluȝ
genꝰ mortis poſſit eos ꝯtentare. niſi qđ ē ſuꝑ oē genꝰ t̄piſſimuȝ
τ abhoīabile. Ex t̄pidis cordibus ꝓdyt h̄ vena ſalſuginis. Tūc
dixit eis t̄cio pilatus Quid. n. mali fecit: Nullā cām mortis īue
nio ī eo: Quaſi diceret τ ſi mori debeat: multū eſſet abſurdū ꝙ
t̄piſſima morte mulctaret̄ iuxta v̄ȝ virulentū affectū cū nulliꝰ
crimis ī eo vllū ſit ꝑexiguū indiciū qr̄ īnocentē eū ſcio τ hēo ac
nullū in ipſuȝ fore pctm̄. At illi īſtabāt vocibꝰ magnis: poſtulā
tes vt crucifigeret̄. Et īualeſcebāt voces eoꝝ. vt qđ ratiōe obti
nere neq̄rāt ſaltē vocū īportunitate dānabilit̄ īpetrarent In
q̄ euident̄ mōſtrant ſuā ꝑtinaciā vt dirā ꝯ dei filiū habeāt ꝓ li
bitu ſniāȝ Ecce h̄ fuit o aīa qđ ꝓ ſcđo poſuerā h̄ deuote ruminā
dū. ¶ Quo ad terciū. ſ. atrocē dn̄i flagellationē attende ꝙ pyla
tus tot īportunitatibus tumultuātis ppl'i īpie moleſtatus. ſciēs
ꝙ ꝑ īuidiā ſacerdotū tradidiſſēt eū. τ ꝑpendēs eos nimio furo
re x̄ ſanguineȝ ſitire adinuenit q̄dammō ī mēte ſua aliū libera
tionis criſti modū videlȝ vt flagellis eius corpꝰ cederet̄ q̄tenꝰ
ſāguis eiꝰ riuulis ſaciati q̄eſcerēt τ criſtū ī vita ſeruarēt ac eoꝝ
aīos ab īpetitione mortis ipſius q̄eſcere faceret. Et ꝓ tāto dicit
beatus Auguſt. ꝙ n̄ ꝑſequēdo dn̄m flagellauit: ſed illoꝝ furori
ſatiſfacere volēs flagellauit vt l'ſic flagellato parcere vellēt Un̄
ſeq̄tur ī textu Tunc. ideſt viſo τ attento ppl'i furore Appꝛ̄hendit
pylatus ieſuȝ τ flagellauit Et verificat̄ ſic illđ yſaie 50°. Corpus
meū dedi ꝑcutientibȝ τ genas meas vellētibus O pilate q̄ūis
palliū excuſatōis ꝑ ītentōeȝ p̄fatā feceris nihilominꝰ īmunis a
ſcelere n̄ reperieris Quia potiꝰ debemus oīa mala pati q̄ȝ malo
ꝯſentire vt iā clare pȝ de his q̄ vi metus ve cā fiūt ī ca°. Sacris
Et 32. q. 5. Ita ne Et. 33. q. 2. c. Si qđ Nō ſunt facienda mala vt
eueniāt bō. Neſcis igit̄ o pylate q̄d agis qr̄ nec flagella meret̄
tur ſicut nec penā mortꝫ nec ēt minimā pūctōeȝ corporis Uere

rectius ageres ſi te ad ſuū nutuꝫ corrigeres .Et licet intentio te
excuſet a tāto minime tñ a toto eo ꝙ nullum ꝑ ſe maluꝫ poteſt
ꝓpter bonam intentionem effici totaliter bonum. Modo affli
gere innocentē ⁊ precipue dei filiū eſt maximū malū.qꝛ contra
ſuppoſitum diuinū carni vnitum.vnde minime excuſandū.ſed
a pie ſentientibus rationabiliter culpandum. Leua igitur o aīa
conſiderationis oculū. Ligatus ē.n.dñs veſtibus ſuis prius de
nudatus ad q̄ndam aule colūnam groſſam ⁊ ſpiſſam.ita ꝙ ī tri
bus quaſi palmis vna manus aliā nequiuit attīgere.ſicq; denu
datus obprobrioſe vulneratur flagellorꝫ ictibus atrociſſime. O
aīa deuota vtinā effundere poſſes tot lachrimarꝫ flumina.quot
in flagellatione ſua ꝑ te ſuſcepit innocēs dñs vulnera. Audiāt
quiq; fideles.prebeant dñi cum deuotione aures applicent mē
tes q̄ꝫ multipliciter hec flagellatio dura fuiſſe ꝑ deuotos cēſea
tur doctores .Nempe beatus Auguſt.in q̊dam ſmone videtur
dicere.Ecce inquiens iam dñs aptatur.ad verbera.ecce iā cedi
tur .rumpit ſanctā cutem violentia flagellorꝫ .repetitis ictibus
crudelia verbera ſcapularꝫ terga ſcindunt.prochdolor iacet āte
hoīem extenſus deus ⁊ ſuppliciū patitur rei.in quo nullū pecca
tū potuit inueniri.Fertur etiā ab eodē alibi.ꝙ cathenis ferreis
ſit flagellatus.Et ſecundū Hieronimū. in his cathenulis erant
annexi aculei.totam criſti carnē lacerātes. Alius quidā doctor
deuotus.inq̄t ꝙ neruis taurinis crudeliſſime ſit cōfractꝰ.Alibi
habetur ꝙ flagellatus ſit corrigus nodatis ad moduꝫ vnci. Cō
muniter quoq; habetur ꝙ fuerunt ſcobe ſpinee.cū quibus eius
tenerrimū corpus a planta pedis vſq; ad verticeꝫ ſit dilaceratū
Petrus inſuꝑ rauēnas inq̄t cordulibus nodoſis eum penaliſſi
me laniatum.Sit igitur vnū genus vel plura genera flagellorꝫ
mitiſſimus ieſus expertus. quid rependere potero ego miſerri
mus :.Et ſi ad vltimū vite mee inſtans humilime viliſſimo ho
mini me flagellandū ſubmitterem.nūquid dicere poſſem.ſatis
eſt:. Eſtimo ꝙ ſicut finiti ad infinitū nulla eſt cōparatio. ſic nec
in me nec ī q̊cunq; digna retributio.Uel ēt in oībus ſimul ⁊ cō
iunctiꝫ recōpenſatio.O q̄d āguſtie.q̄d ve doloris.q̄d penalitatꝭ.
paſſus ē. q̄s fideli mente penſare queat. q̄s affectioſis ſuſpiriꝭ
trutinare ſufficiat :. Sed forte dubitas o aīa an in criſto fuit ve
ra doloris paſſio:.Audi q̄d ſancti doctores deſuꝑ reliquerunt ⁊
tua viſcera ꝑcordialiter ꝯdolebūt. Nā circa tertiū ſententiaruꝫ
diſ.16.hec oīm concors ⁊ vnanimis ē ſententia.ꝙ ī eo qꝛ fuit ca
ro paſſibilis ⁊ ꝑforabilis.fuit ēt ſentiendi virtus. ſcd̄m quā aīa

corpori leſo cōpatit. Quoniā hec duo verꝫ dolorez faciūt. ſ. vera leſio. ⁊ verus leſionis ſenſus. que duo fuerunt in criſto dño In dubitāter tenendū ē. ꝙ in eo fuerit vera leſionis paſſio. q̄re ore ait ꝓphetico Afflictus ſum ⁊ hūiliatus ſum nimis. Et iterum ego ſum paup ⁊ dolens. Itemq̈ꝫ. Sup dolorē vulnerū meoruꝫ addiderunt. Cōpatere igitᷣ pyſſimo dño ꝓ te patienti. o aīa peccatrix ⁊ miſera Uide quō precioſus ſanguis eius ꝑ amātiſſimi ⁊ innocentiſſimi iuuenis ſacra ꝓfluxit latera. cū in eo nulla ſub eſſet cā cur flagellandus foret in carne ſua tenerrima. ⁊ qꝛ o aīa peccatis obuoluta in carne latens fetida. tu filio dei patiendi cā ꝑcipiat ſaltem te gratā ꝓ qualicunq̈ꝫ tua ſufficientia. ⁊ ſi ñ ꝑua leas vt ꝯdigna. Utinā homo peccator tot conaretur ꝑ ſuſpiria conpaſſiuas ⁊ pias effundere lachrimas. quot ieſus ſaluator patientiſſime ⁊ amoroſiſſime ꝓpinare dignatus ē ſacratiſſimi ſui ſanguinis vndas. O q̇d erat videre dñꝫ maieſtatis ſic quaſſari a filijs iniq̇tatis vt corpus eius cādidiſſimū roſeo ſuo ſanguine rubricaretur ꝑ totū. ad parandū generi hūano lauachrum ſaluificū in efficax ōnium ⁊ deſiderabile viciorꝫ remediū ac redemptionis preciū. Dicit nempe gregorius nazareus. ꝙ tā crudeliter eum flagellis ceciderūt. vt a planta pedis vſq̈ꝫ ad verticē nulla in eo eſſꝫ ſanitas. Immo ita ꝑ totū corpus extitit flagellatus. ꝙ tam columna ad quā erat ligatus. tam flagella q̇bus corroſus ē̄ꝫ ēt terra ſub ipſius pedibus ſanguinis ſui ꝓcioſo liquore erāt madefacta ⁊ humectata. O pater in diuinis q̄nta caritate filiū tuū vnigenitum. ortū deliciarū eternaliū dimiſiſti in manibus impiorū. Uere dignū ⁊ iuſtū eſt vt ſimꝰ ꝑticipes diuinitatis ſue q̇ tam habundāter ꝑticipauit miſerie ⁊ afflictiōis noſtre. O aīa attende ſup quē ceciderit diſciplina pacis tue. ⁊ videbis q̇a ſup dñꝫ glorie. ſup collatorē gr̄e. ſup ꝯditorez vniuerſe creature. Attende inq̈ꝫ cū timore. cū pudore. cū amore. cū dolore. cū ꝯpaſſiōe cū gr̄aꝝ actione Hec ſunt q̄ req̇rit a te. q̇ flagella ſuſtinuit ꝓpter te. Et vt nihil tibi deſit attende cū figuratione: vt ſicut in oībus ſui ſanctiſſimi corporis partibus eſt laceratus et paſſus. ſic nullum ſit corporis tui membrum a paſſione ab afflictione. a penitentie rigore alienum. Da affectanter. offer libenter. exhibe deſideranter: in ſuum miniſterium proprij corporis tui vaſculum per ſacri rigoris mortariorum. omnia oſſa tua facto declarent. qꝛ dñe nō ē ſimilis tui. Nam ſcd̄m Alexandrū in tertia ꝑte. In pctō ade ñ ſolū fuit elatio ſꝫ ēt ꝑuerſa delectatio tā ſcd̄ꝫ ſpm̄. ſ. in appetendo. q̄m ſecundum corpus in comedendo. Sic

vt dñs iesus pfecte ipleret oēm iuſtitiā i inicio icarnatōis hūili
tatis .in pgreſſu ɔuerſatōis ɔpaſſionis. i cōſummatōe paſſiōis
exemplū pbuit vt ſicut delcātio fuit p oēs ſenſus puaricatoris
vt pꝫ geñ.2°. Ita criſtus dñs paſſus ē p oia mēbra ⁊ ſenſus cor
poris Quare inqs o hō fidelis: Uere vt nullū ſit i te mēbrū qui
expendat ad hōrem ſuū: alioquin ei⁹ ñ habebis i glā cōſortiuꝫ.
niſi vtuoſe ɔuerſatōis. doloroſe cōpaſſionis. amoroſe penitētie
⁊ afflictiōis oſtenderis te habere pticipiū. Dis hō reuoluat pia
deuotōe q̄ ſi tā gūiter flagellatus ē dñs inocens p peccatis alie
nis q̄ꝫ gūiter ē flagellandus ipius peccator p peccatis ppis. niſi
fuerit ſancta ſolicitudine emēdatus. Preterea qs pfūdabit cor
merens vginis verecūde i caritatiua ɔpaſſione: Quis pie mag
dalene ſingultib⁹ q̄s aliaꝝ deuotaꝝ ɔdolentiū ſuſpirijs ⁊ lachri
mis ſe nō ɔformabit. Uere nimiū ē durus q̄ ñ cōpatiẗ ſinceris
ex affectibus tā ſancte pli. taꝫ pie genitrici. tā deſolate ſocietati
¶ Quo ad quartū. ſ. atrocem dñi flagellati coronationē. ħ p̄mū
occurrit deuote meditāti q̄ dño a calumna ſoluto duciẗ ſic nu
dus ſic flagellatus ſic ppo cruore purpuratus ab expoliatorib⁹
p domū vt veſtes reſumerꝫ ⁊ algorē hyemis vtrūq̧ i calefacto
p vbera corpe temparet ac ludubrio fieret vlteriori pucrſe gēti
q̄ꝛ minime ɔpatienti. Nā vt plenū fieret oibus i obpbriū ɔ̄ no
men regiū ſibi vſurpatū: acceſſerūt impij ad pilatū dicētes Dñe
q̄ꝛ hic ſe regē fecit dignū ⁊ ɔſonū ē q̄tenus regio more coronē⁹
eū. Quo ɔſentiente cōgregauerūt ad eū vniuerſam cohortē i p
toriū vt tali publico ſpectaculo maior ſibi fieret cōfuſio. Uñ nō
plene reueſtitū ſi qō induerat veſtimentū. exuentes. induerẗ eū
veſte purpurea .ideſt circūdederūt ei clamidem coccineaꝫ ſiue
palliū vel mātellū coccinei coloris. q̄ ē inter rubrū ⁊ purpureuꝫ
in regij nois obpbriū Purpurā dico nō nouā ſed veterē ñ pre
cioſam ſꝫ vilem vtpote i ħ aſtruētes ac facto euidēti ſignifican
tes ipm vilem ⁊ abhoiabilem fore nullo regio honore dignū ſꝫ
falſo ſibi vſurpaſſe nomē nō merito obtinuiſſe l' vero titulo re
giaꝫ dignitatē. Et ac vlterioris cōfuſionis obpbriū p dyadema
te ſiue corona regali. Plectētes coronā ſpineā. milites. ideſt ſti
pendarij illi ribaldi a deo alieni filij diaboli. Impoſuerẗ capiti
ei⁹. reuerēdiſſi⁹ ⁊ tenerrimo Nicola⁹ de lira d̄t ſup ħ paſſu q̄ di
cūẗ fuiſſe iunci marini q̄ꝝ acucies magis dura fortis ⁊ aſpa ac
penetratiua ſpinis d̄r in tantū vt hoies calciati deſup calcātes
ide vulnerenẗ. Ceruical dulciſſimū ſit mihi ſpinea corona illa
ua dñe ieſu. ſup quā caput meū dulciter requieſcat. Sanguis

ille precioſus q̄ de tuo ſanctiſſimo vertice deffluxit ornet genas
meas inflāmet cor meuꝫ liquefaciatītima mea humectet viſce
ra mea. Utinam cor meū miſerū eſſet precioſuꝫ vaſculū ad col
ligendum hūc liquorem optimū. Uere perpendo in coronatiōe
hac terribili mirāda oſtenſa eſſe homini licet a vano ⁊ mūdiali
n̄ percipiatur ſed ſpūalis n̄ fruſtratur qui etiā aplo teſte ꝓfūda
dei ſcrutatur. Nouit ille dictuꝫ fore ꝓthoplauſto. Terra ſpinas
⁊ tribulos germinabit tibi. Dixiſti dn̄e ⁊ ſenſiſti. Creuer̄t ſpine
in copia. ornatus his es tāquam corona manibus funeſtis. ma
nibus ſanguinolētis hominū iniquorum o deus rex celoruꝫ et
creator vniuerſoꝝ. Nōne tu es ille q̄ ornauit celum ſyderibus
terrā fructibus. arbores floribus. ⁊ totuꝫ vniuerſum creaturis
multiplicibus ac ſpecioſis? Nōne argento ⁊ auro gēmiſqꝫ p̄cio
ſiſſimis ditaſti filios hominū iam ludibriū ōnium. cū tn̄ ſis vni
uerſe terre gaudiū? Qūo ſpinas geſtas ī capite tuo eciā āgelicis
ſpiritibus tremendo ⁊ venerando qui coronas nos in p̄nti mi
ſeratione ⁊ miſerationibus vt in futuro coronemur lapidibus
⁊ gēmis precioſis in regno glorie tue. ſi tn̄ hic nō pigeat legitti
me certare? Sed ſpinis coronatus incedis q2 terra corporis no
ſtri peccata germinat que ſuis aculeis cōſcientias noſtras ſicut
ſpine dilaniāt. O quot ſunt viri ⁊ mulieres vanitatibus operā
dantes. pompas varias oſtentātes. capita ſuperbe curioſeqꝫ or
nantes hominibus placere cupientes q̇bus a capite ſpinis vul
nerato dicitur Filij hominū vt quid diligitis vanitatē? Quaſi
dicatur. Attendite dn̄m maieſtatis videte īſignia decoris ipſi⁹
regalis dignitatis. q̄m penaliter q̄m miſerabiliter q̄m cōfuſibi
liter: imo abbominabiliter coronat⁹ eſt in capite qui tanto vos
expectat tēpore vt cōuertamini a v̄ra dānabili vanitate. Uis o
anima plenius edoceri? Perpende vigilāter peccata noſtra ar
ma diaboli eſſe: q̇bus contra genus humanū rabide armatur.
q̄ quidē arma dn̄s ꝑ paſſionem afferre venit. Unde ſicut victo
res obtento triūpho ſolent arma debellatorū hoſtiū ꝓ victoria
li baiulare ſigno ſic criſtus dn̄s coronam ſpineam vtpote victo
riale ſignū ſuo geſtare dignatus ē capite. venerabili Beda teſte
Quatenus tāto ardentius contra diaboli animemur inſultus.
quanto ꝑ criſtū debellatus eſt manifeſtius. Rumina in ſecreta
rio cordis tui o aīa fidelis et vide q̄ ꝓpoſita ſunt oculis tuis in
ſenſu morali. vtinā effigieris affectu mentali. Quid enī ē aliud
temptatio: niſi quedā ſpine puntio? Quā dum homo ꝑ dei grāꝫ
adiutus ſuperat quaſi coronā ex temptatione ſibi fabricat et ca

piti venuſte coaptat ymmo vt verum fatear Quot tēptationes
viriliter ſupamus tot q̄ſi gēmas precioſas in corona locamus
Accigere igitur o aīa nō pigeat v̄tuoſe agere pudeat ſub ſpina
to capite mēbruʒ delicate ⁊ delicioſe viuere. Dic cū milite egre
gio vrya nomine. Secūdi regū.xi°. Archa dei ſub papilionibus
eſt. ⁊ ego vadā vt bibā ⁊ dormiā cū vxore mea: Quod ē dicere
Criſtus ſapiētia dei patris ī quo oīs plenitudo diuinitatis ība
bitat. flagellatur. vulneratur. anguſtiatur. ⁊ ego delitiis operaʒ
dabo: In quo edocemur vanitatē delicioſam fugere. ſenſuales
appetitus beſtialeſqʒ motus frangere carnē ſpiritui ſubicere pe
nitentie opibus inſudare. et̄na caducis p̄ponere celeſtia amare
terreſtria cōtemnere ⁊ eū q̄ cuncta creauit ac pro ōnibus caput
vulnerari ſpinis voluit p̄ ōnibus ⁊ in ōnibus diligere. cuius et
amor nimi⁹ dolor ītenſus extit valde licet ſalutaris. Preterea
o aīa deo deuota reuolue euāgelia ⁊ inuenies adhuc nonnulla
cōfuſibilem dolorem aggrauantia. Nā ꝓ ſceptro regali dedeīt
arundinē in dextera ei⁹ q̄ſi tertiū inſigne regie dignitatis ī aug
mentū ſue cōfuſionis. Quia purpurā Quia coronā. Quia ſcep
trum. O purpura O corona O ſceptrū. O dulciſſime dn̄e ihesu
quomō ꝯfuſioneʒ induiſti amictus obprobrio ſicut veſtimēto:
Longe ſit a me ſtoliditas. inardeſcat autē feruens caritas. q̄ ſti
mulatus occurrā patiēti dn̄o dicens. Nolo cōſentire ſubſannā
tibus. abſit illudere regi glorie in purpura ſua ſed oīa opa mea
ſint purpura caritatis veſtita. vt corona glorie ſubſeq̄tur. Quo
niā non vt arundo vento agitata erit anima mea ſed potius ſit
ꝑra firmā petrā bene fundata. Sed quero dn̄e ieſu huius arun
dinis ſignificationeʒ et inuenio ꝑ arundinē deſignari in nobis
omniū bonorū vacuitatē. Et vt pateat maloꝝ cumulatio videa
mus ꝓceſſum eoꝝ in facto. Nam venientes ad eum genuaqʒ
flectentes coram eo: et deriſorie ipſum adorantes ac vt regē ſa
lutantes illudebant ei tanq̄ʒ regnare volenti: ſed nō valenti di
centes Aue rex iudeorū. Quaſi dicerent. Regnare voluiſti ſed
minime potuiſti modo tamē manibus noſtris adiutus. regnū
o rex obtinuiſti. Et licet gentiles hoc fecerunt tn̄ iudei h̄ luunt
tanq̄m criminis huius ac ſceleris auctores. Quia ſecundū Cri
ſoſtomū milites pecunia corrupti ob iudeoꝝ graciā id fecerunt
Uel ſecundū Auguſtinū. ꝑmiſſione preſidis id actū eē dinoſcit̄
vt iudei illuſionibus tantis ſatiarent̄ ⁊ facilius in eius ereptio
nem contentarētur Sed nec ſic eoꝝ furia eſt ſedata: neqʒ criſti
innocentia liberata. Un̄ ꝓ eoꝝ ꝑfidia hodie nobis orātibus ge

nua non flectimus quia eoꝝ inſtigatione ac malignitate. talis
cõfuſio vt preſumitur facta ē filio dei a filys belial a gēte crude
li Et vt nihil deficeret ſed vt factis ſic etiā ſignis ac verbis illu
derunt . Seqtur in textu dabant ei alaphas ⁊ expuerūt in faciē
eius . ſicut pſone vilis ⁊ contēptibilis . Nec iſtō adhuc eis ſuffe
cit: ſed accipiebant arundinē de manu eius percutientes caput
eius . Caput inqt eius venerandū tremendū ac adorandu3 āge
lis demonibus hominibus. Percutiebāt tum ratione maioris
doloris infligendi tum ratione euidentioris contemptus oſten
dendi . Nam viles pſone baculis ſicut beſtie pcuti conſueuerūt
O miſeri homines beſtiis rapacibus crudeliores . An putatis
q2 euadere debeatis ex his ⁊ in his iudiciū diuine vlcionis: Ex
puitis. genuflectitis. pcutitis. deridetis. clamorib⁹ tumultuatis
Vere nō ſunt hec opera militū nobiliūqꝫ pſonaꝝ. ſed vt verum
fatear ignobiliū ſtipendiarioꝝ nullam inſolentiam phorrentiū
Abſcedat pcul a me pyiſſime dn̄e deus beluina. infundat q̄ſo
mihi prudētia ſerpētina cū ſimplicitate colūbina qb⁹ occurrere
poſſim ē agno mitiſſimo ad cōpaciēdū. q̄ten⁹ tuis ꝯmunicādo
paſſiōib⁹ fruct⁹ carpere queā deſiderabil' quā opat⁹ es ſalutis .

Septimo o fidelis et deuota

anima exurge cōpaſſione intima vt videre valeas ſep
timū egreſſum filÿ dei q̄ eſt a conſiſtorio ad ſpectaculū. Specta
culū inq̄m publicum ſed non glorioſum. imo potius obprobrio
ſum furibunde genti p ōnia conſonu3. Et vt plenius ppendere
valeas o aīa deuota miſteria velata quatuor tibi in hoc egreſſu
ſunt pponenda . Propono nēpe . Primo tibi ieſum tuū deſpe
ctū i oſtentōe Scdo maledictū i iudeoꝝ vociferatōe Tertio py
latī anxiū i ſolerti inq̄ſitōe. Quarto cetū iudaicū furibūdū i py
lati reſtrictōe Ecce aīa deuota h̄ q̄tuor pposita et noli deſiſtere
donec ꝯfodiaris itime affectōe pia ¶ Nā q̄ ad pmū i forib⁹ ē oc
currit qūo iudei i his oīb⁹ mīme ſatiati. pilato iubēte ppłoqꝫ fo
ris exſpectāte q̄ ppt feſtū n̄ intrabāt ptoriū ſic multiplr illuſu3
adducūt eū foras oībus demōſtrandū. Or ſeqtur i textu Exiuit
ergo iterū ad eos pylatus foras dicens Ecce adduco eū vobis
foras . ſ. poſt diligentē examinationē ⁊ vehementē punitione3
ad veſtrā ſatiſfactionē : vt cognoſcatis. ſ. p exteriorē eius exhi
bitionem illius innocentiam Quia nullā in eo cauſa3. ſ. mortis
quā petitis inuenio. licet ob gratiam veſtri tanta et tam gran
dis afflictio ſit facta innocenti. Exiuit ergo ſcilicet ex precepto

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

iudicis ieſus ſcilicet in illo amictu quo a miniſtris fuit illuſus
portans ſpineam coronam ⁊ purpureū veſtimentū. turpem ſci
licet ⁊ antiquū ⁊ ſceptrū arundineuꝫ. Et vt ōnes eū ſic deſpectū
cernerent ac vel ſic a furore concepto deliteſcerēt cū vndiqꝫ pa
teret obprobrio amictus huiuſcemodi regali veſtimento. dicit
eis pylatꝰ. Ecce homo Quaſi dicere velit Accuſatis eū ad mor
tem. ſufficiat vobis obſecro tam grandis afflictio et horribilis
faciei ſue viſio. ꝗ rationis capax ꝗetari poterit cū a ſpecie quaſi
hūana hunc quodāmodo alienū viderit Et licet ſibi q̄ſi regi īui
deatis. queſo nunc parcite: ꝗa cōuenientiam cū rege de cetero
non eſt habiturus. cū nec homini vtrūqꝫ videatur eſſe ſimilis.
O dn̄e ieſu qui tanta in hac oſtentione opprimeris cōfuſione n̄
me ꝑmittas obſecro in extremo confundi tēpore. nec ī aīe mee
a ſui corporis egreſſione. ſed potius cum tua matre ſanctiſſima
quā ſcio tibi deuotiſſimā ⁊ cordialiſſime coafflictā. fac me tibi
ſūmo regi cōpati et tibi legiſlatori optīo effectuoſiſſime ex aīo
ſociari. ꝗa ego ſum ꝓpt̉ quē glorificandū ⁊ beatificandū deſcē
dens ab alto tanta humilitate. tāta penalitate. tāta caritate tot
illuſionibus voluiſti ſubiacere. tā cōfuſibilis corā gēte peccatri
ce ſynagoga vtiqꝫ ſatane dignatus es apparere O ꝗs exꝑmere
ſufficiat. imo ꝗs excogitare queat anguſtiā cordis dn̄i ieſu. cuꝫ
ſciuerit genitriceꝫ ſuā a doloribus nō vacuā ſed ſupplenā. ⁊ illā
deuotam magdalenā ⁊ paupculam ſuā familiolam tāta meſti
tudine refertā. tanta cōpaſſione ꝑmotā: Egredimini igit̉ o filie
ſyon o aīe deuote criſti ſanguine madefacte ⁊ videte regē ſalo
monē in dyademate quo coronauit eū mater ſua impia. ſ. ſyna
goga. mater nouerca nō legittima ſed repudiata merito. ſed ab
iecta ſed impia. nō inebriata diuini amoris muſto: ſed diaboli
viſco. veneno mortifero. ſpiritu furibūdo. Et tu o hūani cordis
ſuꝑbia. ꝗ obprobria times honores nō abhorres: ſed q̄ris. atten
de ꝗs ſit iſte ꝗ egreditur habens ymaginē q̄ſi regis ⁊ nihilomi
nus ſerui abiectiſſimi Uide qꝛ ipſe eſt ꝗ te tāto amore in tanta
abiectione ſatagit inuenire. te cōuertere. te a tumore cordis re
uocare te a ſuꝑbie peſte ſanare. Unde tale hūilitatis ſpeculum
ſe tibi dignatus eſt demonſtrare. Ue ⁊ iterū ve illis ꝗ tante hu
militatis abiciunt exemplar ⁊ ſuꝑuacue ſe extollunt in altum
dumcaput illud diuiniſſimū tāta corona miſerie ⁊ pene corona
tū ac depreſſum cernitur nō ſolū āgelicis ſpiritibus tremebun
dū: ſed ⁊ hōibus n̄ īmerito imitandū. Ue eciā tibi o vanitas vi
rorū ac mulierū capita ornantiū. tāta multitudine pomparum

⁊ vanitatum. Aſpicite queſo q̄uo dominus ieſus ꝓ veſtra vani
tate purganda confuſionem induit. ſpinaruꝫ ictus in ſuo capite
benedicto ꝑtulit. et vſqꝫ ad cerebri ſui teneritudinē. teſte beato
Bernardo cōfixus ſit. Nolite gentem ꝑfidam iudaycā imitari
ſed obſtupeſcite ⁊ auribus ꝑcipite ꝗd illa maledicta gens protu
lit in mediū. ⁊ eſt ſecundū membrū hoc in loco ruminandum.
¶ Quo ad ſecundū igitur debemus attendere eū maledictum
in iudeoꝝ vociferatione. Nam in nullo ſibi cōpatientes cū vi
derent eius dolores eſſe vehementes. ⁊ pylatū ipſuꝫ velle liber
tati dare ꝑpendētes. nō minus impie q̄ꝫ alte vocibus ſatagebāt
clamoroſis poſtulare. Crucifige Crucifige eū. Ingeminat cru
cifige. in quo deſiderij furorē mens deuota liquedo valꝫ aduer
tere. Inquiunt igitur crucifige manibus ſcilicet et crucifige pe
dibus Quaſi dicere velint Sicut nos eū verbis crucifigi ꝑopta
mus. ſic voſipſum clauis crucifigere debetis. quia nulla nobis
pena ſufficit. niſi morte ꝓducta ⁊ horribili diffametur. Mihi vi
detur o dn̄e ieſu ꝙ ex aſpectu ⁊ faciei tue occurſu corda impioꝝ
magis exarſerunt contra te. Inuidus enim magis torquet̄ cuꝫ
ille cui aliquis inuidet videt̄ et in preſentiarū cernitur. ſicut ex
oppoſito amans in aſpectu amati exhilaratur. Pylatus igitur
ſciens qꝛ ꝑ inuidiā tradiſſent eum. ⁊ inſontem ipſuꝫ eſſe ſeu īno
centē eoꝝ declinando maliciā furibundam. dixit eis. Accipite
eum vos: ⁊ crucifigite. Vos inquit q̇ ſine cauſa cōſueuiſtis īno
centes cōdemnare. Ego enim nō īuenio in eo cauſam. ſ. crucifi
gendi. Quaſi diceret: Ego qui ſum iudex cōſtitutus ab impera
tore ꝓ iuſtitie defenſione ego non debeo cōtra iuſtitie equitatē
facere talem iniquitatē. vt cōſentiā iniquis ad īnocentis ꝯdem
nationem Accipite igitur eū vos q̇ iuſtitiā ſubuertitis q̇ calum
niam facitis. qui bonū oditis ⁊ malū diligitis. q̇ tāta crudelita
te in pauperem inſanitis. accipite ſi ⁊ nunc audetis. Non eſt ac
cipiendū ꝙ licenciam eis indulſit: ſed ꝙ deriſorie ⁊ indignāter
ſic expreſſit. volens ⁊ eoꝝ publicare nequiciam. ⁊ ꝯfundere hoc
in verbo ipſoꝝ ſuꝑbiam ſecundū Criſoſtimū. eo ꝙ nō habebāt
poteſtatem ad faciendū mortis iudicium in quempiam. Unde
videntes hi ꝙ ipſe clamoribus eoꝝ nō obtēperaret ſed nephas
id eſtimaret vt eoꝝ petitioni acq̇eſceret. ceperunt alio modo al
legare ⁊ contra dn̄m ꝓponere dicentes. Nos legem habemus
⁊ ſecundū legem debet mori: q̇a filiū dei ſe fecit. Ecce o anima
velamen nequicie ꝓpoſitum quaſi in foro iuſtitie legē habere ſe
dicunt. ⁊ factores tamen legis nō ſunt: ſed fractores. Secundū

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

legem inq̀unt debet mori : quia filiũ dei ſe fecit. Quaſi diceret̃. Peccatũ blaſphemie ↄmiſit. Erras o ĩpie iudee o iudee cece. ab ſortus inuidie fece: glorians in dñi nece. Non enim ſe deũ fecit ſed pater deus genuit ab eterno ipſum deũ quem hominez miſit in fine ſeculoꝝ. Et vt magis clareſcat tua inſania o gens maledicta. nec in diuinitate eius iuſtificaris nec in hũanitate ipſi⁹ emendaris durior gentili iudice. iniquior pagano homine de q̊ ſubinfertur. Cũ autem audiſſet pylatus hunc ſermonez magis timuit. Magis inq̃ ꝙ̃ ante magis etiã ꝙ̃ iudaycus populus q̇ non abhorruit mittere manũ in criſtum dñi in filiũ dei. Deniqꝫ ſecundũ Auguſtinũ. Pylatus non timuit legem eoꝝ vt occideret quia alienigena. ⁊ legem non obſeruabat: ſed magis timuit filiũ dei ne occideret. Et merito. Prius nempe timuit occidere innocentem: nunc magis timuit occidere dei virtutem. Sed o tu iudee quia non timuiſti occidere filiũ dei penaz habebis realiter: quia damnaberis miſerabili ſeruitute ⁊ mulctaberis eternali maledictione. niſi cõuerſus fueris ab horribili tua obſtinatione. Ego vero paup̲ in fecibus peccatoꝝ meorũ ingemiſcens ⁊ ſalutẽ diligens. ad terciũ vado enucliandum. vtinã domin⁹ oĩm infundat gratie ſue dulciſſimũ balſamũ. ¶ Quo ad tertiũ attendo anxietatem pylati in ſolerti inquiſitione Nam volens ſecretius ⁊ ꝓfundius de vltima obiectione inquirere ingreſſus eſt iteꝝ pretoriũ cuz ieſu. quatenus ſic ſegregatus a tumultuãte populo . interrogare poſſet dñm noſtꝝ ꝑ libitu ſuo Dixit igitur ad ieſum. Unde es tu ? O queſtio profunda de verbo. Queſiuit nempe criſti originez . an ſcilicet diuina fuerit an hũana. Jeſus autem rñſum non dedit ei. Tum q꞉ diuina generatio in credulo explicanda non erat ne margarite ante porcũ ſparſe conculcarentur a porco Tum quia paſſionem ſuam impedire nolebat quia ad paciendũ tempus in foribus iam aderat. Tum q꞉ tam ſublime miſteriũ capere non poterat . Tuz quia opera eius teſtimoniũ ſufficientiſſimũ dabant. cũ õnia determinãtur ope ꝓꝓo quarto metheroꝝ. O anima deuota ieſus nõ dedit reſpõſum tã ſagaciter querenti. ⁊ tu noli conſenſum dare impie detrahenti. Pete verbũ ſalutis ⁊ ſubtrahe te a voce obloquentis. O domine ieſu ſi dignanter reſpondiſſes : ꝙ̃ magna ſacramenta in tuo reſponſo reuelaſſes. Cum enim dicatur Yſaye. 53. Generationẽ eius q̇s enarrabit? Utiqꝫ vnigenitus q̇ eſt in ſinu patris ipſe reuelare poteſt . cui ⁊ quomodo ⁊ quando vult. Sed beſtia ſi tetigerit montez lapidabitur. ego vero ſenſualis ſub peccato venũ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

datus non potero accedere niſi diſcalciatus.locus enim ſcriptu
re in quo ſto .ſcriptura ſancta eſt .quia diuina eſt.quia theorica
eſt ⁊ cum cane gentili panem filioꝝ ſi manducare vellem bonū
non eſt. quāuis edere vt catellus de micis cadentibus a mēſa
dñoꝝ non abſurdum neqꝫ ꝓphanū eſt. Sed quia nō omnes ca
piunt verbū hoc .ideo ſequit᷑. Dixit ergo ei pylatus.mihi nō lo
queris :Quaſi diceret hoc equū non eſt vt non loquaris ei qui
tam late ⁊ ſepe locutus eſt ꝓ te vt a manibus impioꝝ eriperet
te ſuo iterato ſermone.Et ſi hoc non angit te. Neſcis qꝛ poteſta
tem habeo crucifigere te ⁊ poteſtateꝫ habeo dimittere te: O py
late tua voce ꝯſtringeris.tuo ſermone damnaris. Nam ex ver
bo tuo dicere poſſum tibi de tua poteſtate glorianti.illud Luce
19.Ex ore tuo te iudico ſerue neq̄m. Si enim in tua poteſtate ē.
quare innocentem ⁊ innoxiū non dimittis in quo nihil mali ē:
Poteſtate igitur tua dñm crucifigendum tradis ſi eum non di
mittis . Nam poteſtate tua latronem abſoluiſti .⁊ inſonteꝫ libe
rare potuiſti:ſed non feciſti.Dicis enim Poteſtatem habeo.Si
ergo habes .quare poteſtate habita non vteris: An de ieſu nr̄o
aliquid extorq̄re intendis. Libera eū tua poteſtate. ſi ſcis eq̄tati
idipſum ⁊ iuſtitie expedire.Si ſecus noſti .quare totiens īnocē
tiam eius tuo ore deprompſiſti : Sed quia de poteſtate plus de
bito gloriaris.ne exinde damnabiliter confunderis audi benig
nū reſponſum ſaluatoris.Dixit ei ieſus. Nō haberes poteſtateꝫ
aduerſum me vllam:niſi tibi datū eſſet deſuꝑ.ſ. a ceſare et a dō
potiſſime qui eſt poteſtas ſuꝑior a q̊ ōnis eſt poteſtas. Quia ad
romanos.13. Non eſt poteſtas.niſi a deo. Suꝑ quo ſanctus Bo
nauētura in ſcōa diſtinctione vltima. Inq̄t ꝙ oīs poteſtas a dō
ē.⁊ ſi non apꝓbatiue tū̄ ꝑmiſſiue. Permittit nēpe de⁹ interduꝫ
īnoxios damnari.ſꝫ nō apꝓbat ꝯdemnātes in illo facto.qꝛ non
nunq̄ꝫ vlciſcit᷑ vindictā faciens in apto.Sꝫ qꝛ pylatus gentilis
erat .⁊ ſuꝑioris poteſtatis timore agebat᷑ ſubītulit dicēs. Prop
terea q̄ tradidit me tibi.ſ.iudas ⁊ iudeus Maius peccatū habꝫ
Vñ August. Plus peccat q̄ poteſtati innocentē occidendū liuo
re tradit .q̄ꝫ poteſtas ipſa ſi cū timore alicui⁹ maioris poteſtatis
occidit Et licꝫ h̄ fieri nō debeat.tū̄ id zelādo facere multomagꝭ.
malū ē q̄ꝫ timēdo Vñ iude peccatū maius fuit qꝛ cupiditate du
ctus. iudei qꝛ rancore ⁊ liuore.ſꝫ pylati min⁹ qꝛ hūano timore.
Seq̄t᷑ Et exiñ.ideſt ꝓpt̄ h̄ ne hēret pctm̄ occidēdo dei filiū. Que
rebat pylat⁹ dimittere eū.nō ꝙ tūc ꝑmū cōceperat:ſed ſicut ꝑus
volebat innocentē hominē .ſic modo q̄rebat dei filiū dimittere

Quia igitur iudei nõ valebant iudicez ſuis accuſationibus cir cũuenire .nituntur ei de iniuria ceſaris timorem incutere.qua ꝑpter dixerunt plus eũ ex hoc terrere putãtes.Si hũc dimittis non es amicus ceſaris.ideſt nõ zelas ꝓ domini tui honore ⁊ ſta tuto .Omnis enim q̇ ſe regem facit contradicit ceſari.Quia no mine regio a iudeis ablato.q̇cunq; iter eos dicebat ſe eſſe regẽ contra impatoris fecit ordinationem.ſine cuius cõſenſu ⁊ bene placito non debebat q̇s impune vti titulo regio.O miſeri iudei certiſſimũ eſt vos non eſſe amicos ceſaris cui nõ amore: ſ; vio lentia ſubdi habetis.⁊ mendaces in verbo vos oſtenditis ꝙ ſe regem fecit .cũ ex oppoſito turbam volentem eũ regem ꝯſtitue re fugit .vt patet Johãnis ſexto . ¶ Jam videmus quartũ ſci licet cetum furibundũ in reſtrictione.Stringunt nempe ipſum ad occidendũ ieſum. eo ꝙ contra ceſarem vſurpauerit ſibi titu lũ regiũ.Unde ſeq̃tur.Quod cũ audiſſet pylatus inferri ſcilicet ſibi minas a populo de ceſaris indignatione: quia. Qui timet hominem cito corruit.prouerbiorum.29.Adduxit foras ieſum ideſt extra pretoriũ.Et ſedit ꝓ tribunali.ideſt in loco iudiciarie poteſtatis.qui locus dicebatur grece Lycoſtratos. ideſt lapidũ ſtratura vel pauimentũ.quia diuerſis lapidibus erat pauimẽta tus.⁊ erat ãte domũ pylati . Hebrayce ãt gabbatha.ideſt collis ſiue ſublimites excoaceruatione lapidũ.quia locus ille fuit ſub limis in quo erat tribunal.Erat autez paſceue.ideſt preparatio paſche Hora quaſi ſexta.Dicitur ꝑparatio q̇a ꝑparabãt neceſſa ria ꝓ ſabbato in quo decoqui vel operari non licebat. Prepara bant etiam ſe mũdando.Sed vt verum fatear.plus inquinati in ſcelere horrendo .q̃ȝ loti vel mundati tempore tã ſacro. Nec abſonũ videtur ꝙ ſexta die ſedit ⁊ iudiciũ patefecit.Sexta eniz die homo a deo factus eſt .Sexta inſuꝑ die refactus vel reſtau ratus. Hora dicitur q̃ſi ſexta.⁊ bene ſecundũ Hieronimũ.Quia hora qua ꝑmus homo ſcilicet adam peccãdo mortem induxit. eadem hora ſecundus adam mortem moriendo deſtruxit.Uel quia tunc maior feruor incipit eſſe diei.ſic oſtẽditur ꝙ ex mag° caritatis feruore paſſus ſit ipſe filius dei . Et vide o fidelis aĩa quanta diligẽtia iudex iſte gẽtilis nitiť ſubterfugere reſtrictio nem ſibi factam a gente ꝑuerſa. Nam cũ ſiſtitur in iudicio dñs ieſus Demonis occurrit diſſuaſio. Judicis ſubſannatio ⁊ Ma nuũ ſuarum lotio Quaſi totius criminis in iudeos inculcatio . quibus nondũ pecatis ſubinfertur iniquiſſima ſententiatio . ¶ Quo ad ꝑmũ ſcilicet demonis diſſuaſionẽ legitur ꝙ ſedente

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pro tribunali:miſit ad cū vxor ſua noīc Procula:dicens Nihil
tibi ⁊ iuſto illi:ſcilicet cōmune cōtra illum Quaſi diceret Nihil
cauſe hēs cōſciētia teſte:quare cōſulo ne īterficias ipm:qꝛ iuſtꝰ
eſt:quē occidere nephas ē vere. Multa eniꝫ paſſa ſum hodie ꝑ
viſum ꝓpter eum. Intellexerat enī in ſompnis:quod iudei nec
credere nec intelligere voluerūt in vigilys. Dicit hic doctor nr̄
ſcotus ſubtilis in tertio ſcripto ſuo diſtinctiōe.20. Qꝛ demones
ſi ſciuiſſent eū eſſe verum deum non inſtigaſſent hoīes ad eius
mortē.⁊ hoc ꝓpter bonū ſecutuꝝ ex morte:ſcilicet redemptionē
hoīs:quod bonuꝫ nolebant accidere. Vn̄ primo qn̄ hoc ignora
uerūt:iudeos ad criſti mortē inſtigauerūt: poſtqꝫ vero ipſū eſſe
deū ſciuerūt:cōtrariū perſuaſerūt: vnde vxor pylati miſit dicēs
Nihil tibi ⁊ iuſto illi ⁊c̄. Hec ſcotus vbi ſupra. Attendat hic fidē
lis deuotio dyabolū mulieri apparuiſſe ꝓpter duo. ¶ Primo qꝛ
vir forte maioris luminis ⁊ diſcretionis exiſtens pro ſompnio
recepiſſet: ⁊ ſic parū vel nihil curaſſet:ideo ad cophinū ſuū con
ſuetū vel ad fiſtulā ſuā ſolitam dyabolus venit: monēs eaꝫ ter
roribus ad xp̄i liberationē:quia nutu dei iaꝫ incepit forte ſenti
re myſteriū crucis ⁊ virtutē Ne igiť xp̄s moreretur innocens
⁊ ſic liberaretur homo nocens : ſicut per mulierem dampna
tionem omnium procurauit:ſic per mulierem redemptionem
vniuerſorum impedire decreuit. ¶ Secundo vt vel ſic vir
magis per mulierem inclinaretur Sciuit nempe multos per
mulieres illuſos: ⁊ varys peccatorū generibus ſiue pōderibus
cōpeditos:īmo multos ſanctorū non euaſiſſe retia ſtringentia
feminarū. Unde ſecundū Rabanū. Vxor pylati ⁊ ipſe pylatus
ꝙ tantū fecerunt:pro xp̄i liberatione:totuꝫ ex dyaboli inſtictu
putamus factū fuiſſe Ita vt ſicut per Adam ⁊ Euā venit ī oēs
dampnatio:ita ⁊ per pylatum ⁊ mulierē eius excluderetur om
niū redemptio. Nam teſte Auguſtino. Aīa Lazari reuocata ad
ſuperos:anime in inferni limbo detente cognouerūt dominuꝫ
in proximo deſcenſuruꝫ: ⁊ ex hoc letate ſunt. Quid mirū ſi poſt
tot verba ac verbera:poſt tot illuſiones ⁊ obprobrioſa imprope
ria crucis potuit ſentiri virtutis mira efficatia; ¶ Quo ad ſcōm
intellige ꝙ pylatus nouo ſubſannationis mō loquebať ꝓ dn̄o
ieſu liberando. Nā ſicut antea dixerat Ecce hō: ignominiā ſuā
demōſtrans: vt vel ſic eos ad miſerendū moueret; nunc magis
vt moueat yronice inſultat ac ſubſannat dicens. Ecce rex veſť.
Quaſi diceret Mirū valde ē ꝙ hūc hominē tā dire flagellatuꝫ
illuſū ⁊ abiectū dicitꝫ ſibi vſurpare regnū: ⁊ iō morte plectēdū:

cũ ip̄m nõ vt regi ſimilē:ſed potius vt vix vilē hominē cernere
poſſitis facie ad faciē. Pudor ē vere ſuper tali miſero ſic inſani
re:cũ de huiuſmõi nihil pateat de quo probabile ſit eũ vt talem
in poſterũ habere ſuſpectuꝫ. Quibus auditis:altis vocibus cla
mabāt. Tolle tolle crucifige eũ . Quaſi dicāt duo in eo clarueṙt
ſcilicet vita ꝛ doctrīa. Tolle igiṫ ip̄m a vita:tolle ꝛ a fama quā
obtinuit in doctrina Et crucifige eũ:morte.ſ.turpiſſima . O q̃s
hos clamores tollerare abſq̃ȝ gemitu cordis poterit ? O quātũ
in furore ſunt coꝝ animi qui geminātes verbũ tam horribiles
voces dederũt. Quibus pylatus ignominiā ſuā ꝓponit ꝓpriam
quos xp̄i ignominia mitigare nequiuit dicēs Regē veſtrũ cru
cifigā ? Quaſi diceret Hoc multũ ĩ veſtrā redũdat ignominiā.
Formidatis eũ regnare ꝛ fama iā de hoc volat in vrbe Non g̃
crucifigi poterit ſine magno oīm veſtrũ decore ꝛ grandi confu
ſione:ꝙ talis ac tātus tā abiecta moriaṫ morte. Sed illi furibũ
di a dei libertate ſe dirimentes ac a xp̄i regno ſe excludentes:
dyabolico iugo ſubacti ꝑpetue:ſe ſubyciũt ſuituti dicētes Non
habemus regē niſi ceſarē O pie fideliũ mētes reuoluite q̃ꝛtum
xp̄i pecierũt mortē:ob cuius ꝓcurationē ꝑpetuā nõ rēnuũt ſer
uitutē Merito ergo iā ab oībus ſunt abiecti:qui ſuo creatori ñ
fuere ſponte ſubiecti Regat eos hũana non dico dyabolica ty
rānidis:quibus totiens poteſtas diſplicuit celeſtis. Nos vero
iugũ xp̄i ſuaue ꝛ onus eius leue libēter ſuſcipiamꝰ.ꝛ pre cũctis
mũdi diligamꝰ delitys:qꝛ libertatē ſp̄us querimus:ꝛ tyrānidē
oēꝫ ſeculi ñ īmeritoformidamꝰ. ¶ Cernēs igiṫ pylatꝰ aīos eoꝝ
õnino fixos ad extorquendũ quod ceperāt:ꝛ ſciens qꝛ per inui
diā eũ tradiderāt:videnſq̃ȝ ꝙ nihil ꝓficeret:ſed magis tumul
tus ĩ populo fieret:volēs pplõ ſatiſfacere ꝓch dolor:ñ aduertēs
iuſtitiā ſubuertere:accepta aqua:eius īnocētiā iudicās hũano
victꝰ timore:ac ppl̄i exagitatꝰ furore:ſe tñ īmunē volēs vtrũq̃ȝ
oſtēdere:lauit manus corā populo. Uere pylate ꝛ ſi totũ mare
in tua lotione expēdiſſes:a fecibus tuis lotus minime fuiſſes.
Subueniāt tibi oīm dāpnatoꝝ gemitus ꝛ lachryme : imunis
tñ ñ eris a deicidy crimīe. O inique ſi lachrymas virginis ma
tris collegiſſes:forte ſpiritũ vite adeptus fuiſſes. Si deuotaruꝫ
ſuſpiria ꝑcepiſſes:ni fallor gratiā cõpaſſiõis ꝛ cõſtātie ꝓ iuſtitie
defenſiõe obtinuiſſes. O ſi librũ ꝓpe ↄſciētie reuoluiſſes ꝑ huiꝰ
modi lotionē te adhuc ſordidũ reperiſſes Morē antiquoruꝫ ſe
īmunes oſtēdere volētiũ ſeruaſti:vt quos nõ poteras mouere
tua ſuaſiõe:moueres ſaltē huiuſcemõi ſignificatiõe. Excuſaris

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quidē a tāto Tāto dicā an modico? Certe a tāto ſiue modico: ſꝫ
mīme a toto Scīēti quippe bonū ⁊ nō faciēti: peccatū ē illi. Scie
bas xp̄i inocētiā: ꝑuerſe quoqꝫ gētis īuidiā: publicāqꝫ iuſtitiā:
⁊ ecce cōſentis īuidis: iuſtitiā deſeris: inocētē opprimi ꝑmittis
An ſuꝑ hys oībus iuditiū dei euadere te poſſe cōfidis? Deniqꝫ
ais. Innocēs ego ſū a ſanguīe iuſti huiꝰ. Uere mētiris impie:
qꝛ nō inocēs reperieris a ſanguine iuſti hꝰ neqꝫ in ſanguīe ipiꝰ
Subnectis tñ quādā aliā iuſtitiā ineffabili mō breuiter in v̄bo
q̄d ſubinfert Uos videritis. Eſt nēpe futurū ſubiunctiui modi
Uideritis: ꝑ quod daṫ intelligi ꝙ ipſi iudei hēant videre: quid
eis quātū ad ſupplitiū debeat cōtigere ꝑ eoꝝ procaci īportunita
te: ⁊ infrunita rabie: cū ipſi ꝑ ſuā requeſtā nō deſināt iuſti huiꝰ
mortē exactis vocibus poſtulare Sꝫ o pylate cōſuluiſti ſalubri
ter iudeis: ſed tu manes abſqꝫ cōſilio. O ſi tale cōſiliū tibi dediſ
ſes ⁊ populi plauſum exhorruiſſes Nā ſequiṫ Reſpōdens autē
vniuerſus populus dixit. Sāguis eius ſuꝑ nos ⁊ ſuꝑ filios no
ſtros Opto ⁊ ego pauꝑculus o pyſſime dn̄e Ieſu vt ſanguis tu
us roſeus ⁊ ꝓcioſus ſtillet ſuꝑ me: nō ad iudeoꝝ rabidoꝝ itētio
nē: ſed potius ad ſalutarem mei expiationē ⁊ efficacē recōſilia
tionē Stillet vt precioſiſſimū vngentū nōmō in barbā barbam
Aaron: ſꝫ ⁊ ī orā veſtimēti: ī nouiſſimū dico electū q̄ naſciturꝰ ē
ī fine ſeculoꝝ. Sꝫ cōplaceat obſecro aīo ꝯpaſſiuo īſpicere iudeo
rū īuidiā. Nā optāt eius ſanguinē ſuꝑ ſe ⁊ ſuꝑ liberos ſuos: q̄ſi
ꝑuipēdētes eius effuſionē ⁊ nihil īpendētes ipius eſtimationē.
Un̄ terribile ſībſecutū ē eos iuditiū: vt fieret obligatio ꝑſonalis
nō tm̄ exiſtētiū: ſꝫ ēt futuroꝝ. Neſcio ait ſanctꝰ ille Bernardinꝰ
preco xp̄i in nouiſſimis tēporibus preclarus: quo demerito taꝫ
occulto ſit iſta obligatio ſubſecuta: ſeu que fuerit iſta tā ſecreta
iuſtitia: vt ad tm̄ ſcelus ſubcūdū vindicte: patres deo ꝑmittēte
potuerunt nondum natos filios obligare: vt neduꝫ naſcituros
ꝓximi tēporis: ſed vſqꝫ in ꝑn̄tiarū ꝓfluxerit dāpnatio iſta: qua
iſtiꝰ vt illi meruerunt indurari O hereditas abhorrenda O he
reditas in facto hoc ab omnibus deteſtanda O duricia peſſi
ma ⁊ preſumptio vere nequiſſima Petitionem frōtoſe promp
ſiſti: ⁊ vindictam non ad conuerſioneꝫ: ſed ad obdurationis cō
tinuationem vt videtur accepiſti. Nam perſeuerat vſqꝫ hodie
ſuper iudeos hec īprecatio pene criminis ⁊ ſāguinis xp̄i. Nec
auferenṫ ab eis Percuſſit eni eos dn̄s in poſteriora: obprobriū
ſempiternū dedit illis. Suntqꝫ vagi ⁊ ꝓfugi ⁊ ſuituti ſībacti: ⁊ ni
ſi lauerit manus ſuas ꝑ baptiſmū: penā quā ſuſtinēt n̄ euadent

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

vtinã ad eoꝝ ſalutarē dñe correctionē ſicuti ad cõfuſionez vere
deteſtabilē. Et qꝛ adhuc hꝫ pylatus ſententiã in manibus quã
hucuſqꝫ defendit apertius: nolens tñ amittere principatũ: ꝯtra
equitatē ⁊ cõſcientiã ob culpam affectati regni ſententiã proch
pudor dedit quarto. ideſt vltimo diffinitiuam exprimens v̈buz
tale vel forte huic ſimile. Nos poncius pylatus auctoritate im
periali ſententiamus Jeſum nazarenũ morte crucis plectēdũ.
ſecundũ allegata populi iudeoꝝ. ¶ Sed tria hic occurrũt vidē
da. Primũ q̃ꝫ iniqua ſit hec ſentētia. Secũdũ q̃ꝫ ꝯpaſſiuo corde
a virgine mr̃e ꝑcepta. Tertiũ īformatio ſalutaris ⁊ tropoloyca
¶ Primũ q̃ꝫ. ſ. iniqua ſit hec ſnĩa: quis eſt ſani cordis ignorãs.
Nã abſonũ a rõne nõ ē ꝙ grauius peccat ⁊ magis punitur qui
in maiorē perſonã: q̃ꝫ qui in minorē deliquit ꝓ vt teſtatur phy
loſophus quīto ethicoꝝ. Nã ex pſona cõſiderat̃ iniuria ⁊ crimē
vt dicit̃ ī inſtitutis de iureiur̃. §. Atrox Et de ſen. excõica. c. illo
rũ. in gloſa Quis igit̃ ſatis ponderet huius criminis grauitatē
cũ hõ peccator ⁊ īutilis qui bibit quaſi aquã iniquitatē: ad mor
tē dãpnat talē ⁊ tantũ: qualē ⁊ quantũ nemo exprimere ſufficit
per vrbē vniuerſuz: īmo capere valeat excellēs ſublimitas an
geloꝝ. O peruerſitas. O cõſummata iniquitas Quo me vertaz
cũ impij ſumũt principatũ abſqꝫ gemitu ēt populorũ. Vere py
late erras valde in huius dire ſententie pronũciationē Quis te
faſcinauit. O impie crudelis ⁊ dire tyranne: ad quid leges: ad
quid iura: ad quid preſidētia magiſtratus: ad quid celſitudo ce
ſaris: ad quid tribunal omniũ regũ terre: cũ īnocens moritur:
cũ iuſtus perit: cũ iuſticia deſipit: cũ optimus ēt vileſcit. Si ve
rũ dicis: ſi eque reſpõderis: nõne teipſum cõfundis. Sed forte
teipſum in verbo tuo pro eterno verbo cõfundere erubeſcis Di
cã ergo ego pro facta queſtione cũ õnimoda veritate: nec ꝑcaz
iniquitati tue horrende: ꝙ ideo ordo iudiciarius inſtitutus eſt:
vt nec innocentia inſidijs pateret aduerſantium: neqꝫ culpa de
linquentis ſentētiam effugeret iuſti examinis: vt habet̃. 2. q. j.
in. ca. Manifeſta. Sed tu confundendo preſidencie ſedem ſub
uertēdo iuris ordinem: quitquid ē honoris: quitquid ē decoris
atqꝫ pudoris euacuas ⁊ annichilas: ⁊ oībus iudicibus ſpeculũ
⁊ exemplũ dãpnabiliſſimum exhibere teipm mīme formidas.
¶ Secũdo libet oculos ad virginē attollere eiuſqꝫ cõpaſſionez
⁊ egoipſe cõpaſſus ruminare. Quis ē qui põderare valeat q̃ꝫto
merore concuſſum ſit cor virginis matris: audita crudeli ſnĩa
tãte iniquitatis. Eſtimo ꝙ tãto merore fuit grauata: ꝙ potius

ſuſpirys ꝙ verbis animum ſuū valuit aperire. Tu ḡ quecunq
aīa peccatrix ⁊ īmūda nō īmerito repudiāda: vide⁹ ꝙ innocētiſ
ſimus agnus tue ſalutis cauſa adiudicari dignatus ē: taꝫ diro
mortis genere: tā crudelis ſentētie pronūciatione: exſoluere q̄
rens que nō rapuit: luens que nō fecit: ſufferēs que nō meruit.
Cur ergo amore nō ſcinderis? Cur cōpaſſiōe nō quateris? Cur
gratiarū actiōis vices nō repēdis. Compatere tā tenere puelle
eius vicē gere: ipſius locū ſupple: ⁊ ipſa exorabit pro te cū aſſūp
ta fuerit in locū tabernaculi admirabilis. ſi tamē corde ad pyla
tū acceſſeris ⁊ cōpaciendo dixeris Dignus es plecti morte hor
ribili qui īiuſte ad mortē cōdempnas filiū dei: poſtꝙ octo vici
bus ex cōſciētia ipſum liberare operā nō modicā dediſti. Sed
ꝓhdolor nō ad ſalutē tibi q2 in finē nō conſtans permanſiſti:
ſed a via iuſticie haud min⁹ īpudēter ꝙ nequiť declinaſti. Naꝫ
primo dn̄m noſtruꝫ voluiſti libertati reddere iudeꝫ alteratiōe.
Secundo inocētie ipſius clariſſima ꝓteſtatione Tertio latrōis
atrociſſima compatione. Quarto flagellationis duriſſima per
miſſione vel traditione. Quinto ſententie equiſſima dilatione.
Sexto iudiꝫ apertiſſima recuſatione. Septimo iudeorū expro
batiſſima obiectione. Octauo manuū euidētiſſima ablutione.
¶ Ecce magnū conatū n̄ ſolū triplici funiculo: ſed ⁊ octonario
decoratū. Unde ergo tibi tā infelix o impie iudex mutatio? An
te male feciſſe credis ꝙ pro dn̄o nr̄o Jeſu tā exquiſite vſꝙ ī pre
ſens certaueris? An nō merito ceſarē expaueſcis: ſi culmini ro
mano hanc iniuriā facis: vt in ceſaris corona hec grandis dei
cidꝫ ſit macula? Dico tibi q2 nō euades iudiciū niſi ſententiam
iniuſte latā retractaueris. Sed indubie pena tēporali ⁊ eterna
li cōfuſibiliter mulctaberis: merito quoꝙ contra te cuncta ar
mētur elemēta: quoniā eū impie dampnaſti ad horrida crucis
ſuſpendia: quē totiens demonſtraſti inſontē in ſua innocentia.
O aīa fidelis ⁊ vere deuota aſſocia te cum deuotiſſima maria
magdalena q̄ cū toto deuotarū cetu: magna lachrymarū dedit
irrigua: mēte nō minus vulnerata ꝙ afflicta. ¶ Tertio iā expe
dit informationē ſalutarē ⁊ tropolyacā attēdere. Naꝫ hec ſn̄ia
cōtra xp̄m lata: lꝫ multū in ſe fuerit execrabilis ⁊ peruerſa: tn̄
quātū ad nos multiplciter vtilis ⁊ valde ꝓficua: ⁊ per ꝯſequēs
venerabilis ⁊ recolenda: quia ſentētie prothoplauſtis noſtris
date reuocatiua. Quadruplex nēpe cōtra hominē fuit lata ſn̄ia
¶ Prima fuit afflictionis laborioſe: ibi In labore vultis tui ve
ſceris pane tuo. ¶ Secūda maledictiōis ferioſe: ibi maledicta

terra in opere tuo:ſpinas ⁊ tribulos germinabit tibi.¶ Tertia
excluſionis obprobrioſe:ibi Emiſit eū dn̄s de paradiſo volupta
tis:⁊ poſuit angelū ad cuſtodiendam viā ligni vite.¶ Quarta
mortis doloroſe:ibi In quacunqꝫ die comederis ex eo : morte
morieris. Hec oīa geneſ.3°. Sed ī hac ſn̄ia vere multū dira quā
dn̄s Jeſus accepit mēte humilima ⁊ affectiōe deuotiſſima: oīa
p̄dicta ſunt quodāmō terminata.¶ Nā primo laborē termina
uit:dū terra corporis nr̄i nō iā ſpinas ⁊ tribulos vitiorū nobis
germinat:ſed merito ſanguinis p̄cioſi amore effuſi purgata:bo
ni operis fructū operat̄. Ipſe.n.dn̄s Jeſus in hac ſn̄ia omniū
peccatoꝝ aſſumēs pſonā expiādo nr̄a facinora ī q̄bus diu labo
raueramus:pro oībus peccatoribus ē morti adiudicatus: teſte
beato petro in canonica ſua. Prime petri tertio. Xp̄s ſemel pro
peccatis noſtris mortuus ē:iuſtus pro iniuſtis : vt nos offerret
deo mortificatos quidē carne: viuificatos aūt ſpiritu.¶ Secun
do maledictionē cōmutauit:qꝛ teſte beato paulo. Factus ē pro
nobis maledictum: vt nos liberaret a maledicto legis:ad gala
thas tertio.¶ Tertio exules reuocauit dū hac ſn̄ia filius p ſuo
a colonis vinee legis moſayce extra vineam ē eiectus:mathei
20. Utiqꝫ vt exules ⁊ pfugos reduceret.¶ Quarto mortē ēmia
uit. Quia nihil iā dampnationis ē hys q̄ ſunt ī xp̄o Jeſu: vt ha
bet ad romanos.8. Igit̄ cōploſis manibus oculiſqꝫ in xp̄m di
rectis o hō peccator occurre xp̄o iā morte adiudicato:⁊ grārū
actiones repēde ex aīo dicēs affectu ſincero. Dn̄e mi dulciſſime
ſequar te ⁊ videbo certamē tuū laborioſū ⁊ amoroſū:qꝛ ī illo
patri tuo totū recōſiliabis vniuerſum. Accingere igit̄ o fili dei
potentiſſime ⁊ cōple deſideriū aīe mee:nec dimittas me donec
benedixeris me cōplemento paſſionis tue. AMEN.

O Octauo o anima fidelis ⁊
deuota vide fily dei egreſſū octauū:qui ē ab vrbe ad
patibulū. Egreſſū vide mirabilē Egreſſum horribilē.
Egreſſū lamētabilē Egreſſum ſpectabilem. Mirabilē ex parte
egredientis:qꝛ egredit̄ caritate redimitus. Horribilē:qꝛ egredi
tur multiplici turba vallatus. Lamentabilē:qꝛ egredit̄ nō ſine
afflictiōe mētis ⁊ corpis. Spectabilē:qꝛ multū ē ad ſalutē gene
ris hūani.¶ Jā tēpꝰ ē ſugere mel de petra:nucleū de teſta: oleū
de ſaxo:butyrū de armēto: de littera ſaporē:de ſpina legere flo
rē. Sꝫ ad hec q̄s tā ydoneus: Utiqꝫ n̄ carnalis neqꝫ aīalis : ſed
plane ſpiritualis q̄ oīa ſcrutat̄ ēt pfunda dei.¶ Quo ad primū

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

videat quisq; fidelis q̄ta caritate acceptauit ſup ſe tā dāpnabilez
ſniam: quāta quoq; caritate pmiſit ſe veſtibus regys quibus il
luſorie fuerat veſtitus ſpoliari. Tū vt i ſuis melius agnoſceret
ab oībus: tātoq; maiorē cōfuſionē acciperet pro saluādis Tum
ēt vt deuotorū affectus fortius ad ſe traheret bii notus. Quid ḡ
infelix peccatrix aīa adhuc ſup hys manet ingrata: Cur cōpaſ
ſione nō ſcindit: Cur amore nō emollit: Aperiāt queſo cuncti
oculos mētis ⁊ corporis: ad cōtēplandū hūc egreſſū ſaluatoris.
Clamabo ⁊ ego poſt terga egrediēt] dicēs p̄e teneritudine tan
te dilectionis. Quo vadis dilecte mi quo vadis: Cur me īſalu
tatū relinqs: Obſecro te vt digneris me trahere poſt te Uideo
eni te duci: īmo potius eici a ciuitate ex̄ ciuitatē. vt crucifigaris
Sed non īmerito queſtio aīm pulſat: cur dulciſſime Jeſu veſte
exuta regia: ⁊ tuis veſtitus iterū: ductus es ex̄ ciuitatē: Eſtimo
id eē nō ſine grandi myſterio: qꝛ figuratiua ni fallor ſunt i cor
pore tuo myſtico quod ē eccleſia in tpe nouiſſimo: ſiue i tēpore
quo antixp̄s regnaturus ē in mundo hoc maligno. Nam rege
veſtis exuitio ē terrene poteſtatis ab eccleſia ſpoliatio. Prope
vero veſtis reinduitio: ē priſtine ſancte paupertatis euangelice
reuerſio Ad crucifixionem vero duxio: ē violente perſecutiōis
finalis aggrauatio. Extra ciuitatem vero eiectio: trium quodā
modo rationū notificatio. ¶ Prima eſt vt oſtenderetur paſſio
nis huius extenſio eſſe ſcilicet ad omnes. Non ſolum ad iude
os verū etiā ad gentiles. Unde in vias ⁊ ſepes collecti ſunt
⁊ intrare compulſi. Luce. 14. ¶ Secunda eſt vt oſtenderetur
huius paſſionis fructus conſecutio: ad quot ſcilicet finaliter ⁊
efficaciter pertingere debeat. Uidelicet ſaltem ad illos qui per
affectum: virtuoſumq; effectum egrediuntur vel exeunt de mū
do: expectantes cum ſancto patriarcha abraham remuneratio
nem a deo qui vocare dignatur vt benedictio ſubſequatur.
¶ Tertia vt veritatis ad figuram ſit correſponſio: de qua Le
uitici decimoſexto. Et ad Hebreos decimotertio: quorum ani
malium infertur ſanguis pro peccato per pontificem: horum
corpora cremantur extra caſtra: propter quod Jeſus vt ſancti
ficaret per ſuum ſanguinem populum extra portam paſſus eſt.
Ecce quomodo caritas in eo ardet Nā extra vrbem eicitur: vt
homo ſanctificatus inueniatur. Exeamus ergo ad eū extra ca
ſtra improperium eius portantes. ¶ Sed vt premiſſum eſt vid
bimus hūc egreſſuz ſcdo fore horribilē: qꝛ groſſum lignū hume
ris eius impoſuerunt. qd̄ quindecī pedū lōgitudiēz habuiſſe dī

Hoc lignū reputabaꝛ ꝓphanū: ⁊ mors huiuſcemōi ignominio
ſiſſima eo ꝙ maledict⁹ oīs qui pēdet ī ligno. deutronomy. 21.
Iſtud dn̄o ieſu impoſitum ē vt iam dampnato: quod vt agnus
manſuetiſſimus pacientiſſime ſuſcipiens pro viribus detulit a
domo pylati: per viā ſiue ſtratā publicā: ī qua antea honorifice
fuit ſuſceptus: ad locū qui diciꝛ caluarie: hebraice golgatha: ad
implens illud Yſaie nono ca.º Cuius principatus ſup humeruꝫ
eius Intellige ſecundū auguſtinū crucē: ꝓpter quā deus ſcdm
apoſtolū ad philippenſes ſecūdo exaltauit illū. Nō enim aliter
Jeſus īuenitur regnare in nobis niſi per aſperitatē penitētie ⁊
crucē paciētie: ex quo oēs delicioſi voluptuoſe viuentes īimici
ſunt crucis xpi teſte apoſtolo ad philippenſes tertio Scrutetur
pia mens in hac crucis baiulatione: ꝙ ſicut in ſignū dignitatis
aly baltheū: aly mitrā geſtare cernūtur: ſic dn̄s in ſignuꝫ victo
rioſi triūphi hoc lignū mūdo horrendum deferre dignatus eſt.
Qui formidoloſus ē egrediatur: ⁊ dn̄m vniuerſorū ſb quo cur
uanꝛ qui portant vrbem contempleꝛ: q̄uo curuus pre magnitu
dine pōderis incedit geſtiens portare: vt omnes in ſuo pōdere
valeat oneratos alleuiare Multi comitāꝛ ſecū: ſed nō vno aīo
eodēqꝫ affectu. Nam factus ē concurſus populorum videlicet
Premenciū carnificū. Irridētiū iudeoꝝ Lugentium amicorū.
Primi maligni. Secundi proterui. Terty anxy. Primi ⁊ ſe
cundi ad confuſionis ſue cumuluꝫ aſſociabant ſibi duos latro
nes. Unde dicit textus. Ducebāꝛ āt ⁊ aly duo nequā cum eo vt
crucifigerentur. Ecce fidelis anima horribilem hunc fily dei
egreſſum. Nam lignum prophanum geſtat in humeris comita
tus conſorcio latronum: non ſine grandi pꝛaculo principū hoc
procurantium ⁊ populorum conſencientium ⁊ chriſti infamiā
ex hoc ipſo expetenciuꝫ: quatenus princeps cenſeatur latronū
ab omnibus ipſum videntibus in contubernio dampnatoruꝫ.
Quis queat obſecro hec bene profundare: quid in ſe contineat
horroris: quid ignominie: quid pudoris: quid veſanie: quid de
decoris: q̄d nequicie īnocenteꝫ ihesum duci ad patibulum ī me
dio latronum cum multitudine populorum: O pie domine Je
ſu quot verbera: quot punctiones: quot tonſiones pertuliſti in
itinere: antequam peruenires ad locum vbi ſpiritum volebas
expirare. O quot ſudores: quot clamores: quot labores mens
deuota poteſt emittere: vt pie occurrat tibi cum cacumē mōtꝭ
conarꝭ aſcēdere Quo īq̄s: Sudores dico lachrimaꝝ. Clamores
affectuū. Labores conatuū. Lachrimis īqꝫ occurrere deuotiōis

Affectibus iungere caritatiue dilectionis. Conatibus aſſociare pie cōpaſſionis. Dic baiulanti crucem ad montis caluarie cacumen. Secundū gloriā tuam dn̄e mi ieſu multiplicata ē ignominia tua. put de iheruſalem de qua eiceris a qua expelleris. ex q̄ pgrederis ·pmi machabeoꝝ pmo ca.° ſcriptura teſtatur. ſed in te p me ⁊ tota vniuerſitate glorificanda manifeſtius verificat᷑ Quis eniꝫ capere ſufficit quot obprobria ptuleris in via ſub tā graui ſarcina a gente iniqua ⁊ frunita:· Nam ſane ⁊ pie credendum eſt ꝙ tanto onere nimiū fatigatus pre tui debilitate q̄ſſati corporis lento gradu incedebas. q̄mobrem impy iudei timētes extorte ſententie reuocationem. ſeu ad minus executionis dilationem. eo ꝙ iterum ac iterū ferre temptaueris amore tractus ſed teneritudine preſſus, ac laſſitudine prepedit⁹. a carnificib⁹ illis celeri greſſu es violentatus. ſicq̧ vicibus ſibi ſuccedētibus ad terram collapſus. amplius procedere minime potuiſti. Apphenderunt igitur ſymonem quendā cyreneū dictū a ciuita cyrenen libie. patrem alexandri ⁊ rufi diſcipuloꝝ dn̄i. venientem de villa et obuiantem illis. quē coegerunt vt vſq̧ ad paſſionis locum tolleret crucem poſt ieſum. Coegerunt nempe non moti compaſſione ſed mortis criſti expetitione. quatenus nulla iter ueniente reuocationis vel dilationis mora. optata eis ſuccederent peſtifera deſideria in morte fily dei cōplenda ·Nā ſecundū Auguſtinū. Nullus alioꝝ attemptabat crucem baiulare. eo ꝙ illud putabatur deteſtabile lignum. ideo ei īpoſuerunt in q̄ndā iacturam cū aly recuſarent. Occurrat hic pie ruminanti. gloſa que dicit. Ecce non hebreus ſed alienigena ⁊ peregrinus obprobrio criſti ſubditur vt plenitudo ſacramentoꝝ tranſire a iudeis ad gentes oſtendatur. Unde ipſi licet pſelito imponerent tanq̧ cōtemptibili. non tamen vacat a miſterio ꝙ ipſa gentilitas ab ipſis humeris īmediate crucem ad redemptionem erat ſuſceptura. cū plurima pars iudayca in ſuo eſſet errore peſtifero pmāſura. Utinā criſtiani populi dignētur criſto crucis baiulo obiuare. ⁊ in deportatione crucis ſe ſibi aſſociare. Sed quid ad vos o luxurioſi. ſuperbi. inuidi. ⁊ auari. iracundi. guloſi. et accidioſi quid ad vos ptinet crux criſti. onus graue. ⁊ ſarcina grandis:· Quid ad vos nōmodo ſeculares ⁊ mūdiales: veꝝ etiaꝫ religioſi diſcolam vitā ducentes. vota ſacra celitus inſpirata. ⁊ apcius emiſſa poſtergantes. ſacram diſciplinā abhominantes. voluptatē ſectātes. q̄d inq̧ vobis ⁊ cruci:· Uere parū aut nihil cōmune. An ſine cruce putatis viuere:· Dicitis forte nec erubeſcitis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crucē portamꝰ. onꝰ ḡue deferimꝰ.pōdus magnū geſtamꝰ. Cō
cedimꝰ quidē ſȝ ſi cū ieſu. vel crucē ieſu.ſeu onus ieſu penitꝰ ig
noramꝰ.Etſi dicitis certe cū ieſu .vtinā ſine āgaria cū ieſu. Nā
oēs crucē hn̄t ſeu portāt.minime tn̄ vniformit̄ ſȝ diuerſimode.
Quia quidā portāt volūtarie crucē diaboli. Quidā voluntarie
crucē.criſti.ꝗdaȝ īuolūtarie.Sed voluntariū militeȝ criſtꝰ vult
habere ⁊ voluntariū ſeruū diabolus.15.q.1.ca Non ē O q̊t volū
tarie collū diaboli iugo ſubmittūt.quot miniſtros. quot ſeruos
in ſacra criſti paſſione ſibi habuit ſubiectos. An nō diaboli mē
brum pylatus:ˀ De anna vero ⁊ cayphas illiſq; adherentibꝰ ꝗs
dubitet :ˀ Sed hos dimittamus.⁊ vt putridos ⁊ in ſuis fecibus
diabolo copulatos cū honore quodā longe a nobis abiciamus
ne fedus cuȝ illis iniamus.Alios vero criſti ſarcine coaptatos
virtuoſe inſpiciamus. Nam ſunt quidā qui voluntarie crucem
criſti ferunt vt ꝑfecti imitatores criſti. videlicet apoſtoli eoꝝq;
imitatores ſeduli ⁊ deuoti.Sunt ⁊ quidā ī angaria ꝗ cum mur
mure ⁊ rebellione.¶ Quidam cū fictione ꝗ ſecundū Gregoriū
carnem ꝑ abſtinentiā afficiunt:ſed fructum abſtinentie intꝰ nō
requirunt .vt ypocrite ꝗ bona agunt vt ab hominibus glorifi
centur.non vt honor dei in ōnibus ⁊ ab ōnibus plus magis ve
ꝓmoueatur. ¶ Quidam non niſi alienam crucem ferunt vtpo
te qui vitam ⁊ paſſiones ſanctoꝝ ſanctaꝝq; predicando annun
ciant de regula ſancti Auguſtini vel ſancti franciſci.ſe eſſe affir
mant.ſed bene viuendo non imitantur neq; ſeruant. Hi verba
in ventum portant .in humeris vero ſuis criſtū nihil vel paruȝ
iuuare curant.Utinam mea intima cuȝ ipſis criſtus quaciat.et
ad ꝑficiendum ea que condecet ⁊ oportet humeros ſubmittere
libenter ac feruenter dignantiſſime faciat. Uerum enim eſt ꝙ
multi cum criſto appetunt regnare:ſed crucem abhorrent ſecū
baiulare. ¶ Ego vero ſic amore ſtimulatus videbo tertio egre
ſſum hunc lamentabilem quē prediximus eſſe nō ſine afflictio
ne mentis ⁊ corporis Aſſociemus igit̄ nos mulieribus ſanctis
in lacrimis ⁊ gemitibus ſic enim ꝓſequebantur eū qui cruceȝ
ſuis geſtabat in humeris O virgo beatiſſima vbi es cum filius
tuus benedictus ſic uadit abiectus grauatus ⁊ deſpectus:ˀ Eſti
mo ꝙ premultitudine comprimentis populi appropinquare nō
valens filiū tuū videre appeteres ,Unde nimio merore ſaucia
ta breuiorem viam arripiens ōnes precurrere optaſti.vt vel ſic
cū amato cruciareris ⁊ ſecum in doloribus inuenieris.Cū igit̄
cōpaſſiuo dolore ac materno amore obuiares dilecto vteri tui

filio tam grandi ligno grauato.ſemimoꝛtuam eſtimo te effectã
ita vt nec ſibi verbũ dicere ſufficerent vires.nec ipſum te alloq̃
paterentur anguſtie et doloꝛes. Unde videns eũ a ribaldis ad
citius ambulandũ vrgeri.mutuo aſpectu amoꝛoſiſſimo ſeſe ĩſpi
cientes. mater quaſi diutius pꝛe doloꝛe ſtare non pꝛeualens.ad
terram inclinata õni cum reuerentia non ſine anguſtia cecidit
quod cernens beatiſſimus eius filius tam nimietate ponderis
tam acerbitate meroꝛis ⁊ doloꝛis ſub onere coꝛꝛuit fatigatꝰ.ob
cuius memoꝛiam capella ibidem poſtmodũ conſtructa eſt a fi
delibus que ſancta maria de ſpaſina ab illis fuit vocata .Quis
iam non videt egreſſum hunc lamentabilez: Quis excogitare
poterit q̃m libenter onus illud grande poꝛtaſſet pꝛo filio mater
⁊ ꝓ tali ⁊ tanto vnigenito mater talis ac tanta: Foꝛte ſecundũ
Ancelmũ hec in coꝛde ruminabat .Uadis pꝛopiciatoꝛ ſolus ad
ĩmolandũ ꝓ oĩbꝰ. Nõ tibi occurrit petrꝰ q̃ dixit. Pꝛo te moꝛiar
Reliq̃t te thomas q̃ ait. Dñs cũ eo moꝛiamur. Et nullꝰ de his
niſi tu ſolus duceris q̃ me caſtã ↄſeruaſti filius meꝰ ⁊ d̃s meus
Sed mulieꝝ cũ maria comitantiũ fletus q̇s ñ videat: q̇s ñ attẽ
dat: Et ſi oẽs eaꝝ lachꝛime ſpernent̃ a nobis: ñ tñ ab illo q̃ va
dit oneratꝰ ꝓ nobis. Nã q̃tuz valuit coꝛpe oꝛe et aĩo affatus ẽ
eas dicens. Filie ihꝛlĩn nolite flere ſuꝑ me: ſ; ſuꝑ voſipſas flete
⁊ ſuꝑ filios v̄ros Acſi diceret. Nõ me plangatis ĩtuitu carnali
q̃.ꝑpa patioꝛ volũtate: ſ; affcũ mẽtali ⁊ reſpcũ ſpũali. Nõ.n.dñs
ꝓhibuit ↄpaſſionẽ: ſed p̄dixit aliã luctus cãm dicẽs. Filie ihꝛl̃z
⁊c̃. Nẽpe nõ ſolũ de galilea deuote mulieres criſtũ erãt ſecute:
ſ; ẽt de ihꝛlĩn eius ſanctiſſimã vitã doctrinis ⁊ miracul' redimi
tã ↄtẽplantes .ipſuzq; ad paſſionis locũ imitãtes ⁊ lamẽtantes
Addiditq; aliã cã; fletus dicens Quia ecce veniũt dies: ĩ q̃bus
dicent.l.ã°. poſt criſti paſſionẽ.42. Beate ſteriles ⁊ vẽtres q̃ nõ
genuerũt ⁊ vbera q̃ ñ lactauerũt. Tales.n.ꝑſone agilioꝛes ſũt ad
curſuz ⁊ fugã q̃; g̃uide. Jlle.n.ñ poterũt ſic expedite fugere.qꝛ nõ
ſolũ ꝓ ſe ſ; ⁊ ꝓ.ꝓle ſũt anxie. Jſtõ euidẽtiſſime patuit tp̄e illiꝰ g̃
uiſſime miſerie cũ ꝑ tytũ ⁊ veſpaſianũ ihꝛl̃z cũ ſuis adherẽtibꝰ
fuit depopulata ⁊ deuicta q̇a illa erat miſeria de q̈ ſaluatoꝛ vici
bꝰ repetitis ↄminatõez fecerat :lic; ñ ad iudeoꝝ ꝑfectũ ſucceſſe
rat. Uñ ſubnectit̃. Tũc ĩcipient dicere mõtibꝰ: Cadite ſuꝑ nos
⁊ collibꝰ coopite nos . Talia.n.tũc dicebant̃ a iudeis pꝛe nimie
tate grauaminis ⁊ deſolatõis in figura miſerie ſuꝑ incredulos
ac obſtinatos pctõꝛes venture. ꝓ cuiꝰ ſalutari euaſiõe flendũ et
oꝛandũ ẽ ãte terminũ vite.qm̃ q̃ nũc ſalubꝛiter nõ ↄuertunt̃ in

tempore .grauiter poſtmodum cremabūtur igne gehenne ſine fine. Seqtur quia ſi in viridi ligno hec faciūt:ī arido quid fiet? Criſtus dñs viride lignū fuit multiplici fructu amictus .⁊ ꝑ cō ſequens non dignū abſciſione. ſed populus iudaicus aridū ve re lignum ⁊ infructuoſum ⁊ ꝑ conſequens dignū excisiōe. Sic etiā ōnes peccatores qui non cōuertūtur ad cor aridū lignum. iuſti vero floridū lignuꝫ ſiue viride ſunt cenſendi. Vñ Auguſti nus .Si hinc ſine flagello non exyt qui huc ſine peccato venit. qūo flagellis digni non ſunt qui huc cū peccato venerūt ⁊ vixe runt: Et Gregorius. Quotiens mortem ſaluatoris attendo. pa tientiam iob.⁊ mortem baptiſte conſidero Dico tibi o peccator hinc conſidero quid paſſuri ſunt illi quos reprobat. ſi tāta paſſi ſunt quos amat .Vere bonum eſt iſta reuoluere. q̄tenus timor ſalutaris adueniens humorem caritatis exꝓmat .vt vel ſic pec catū ab anima expellatur. aut ad minus mens a peccato arcea tur. Vere iudiciū terribile ſuꝑ ligna arida fructu ſalutis caren tia.humoreꝫ caritatis non habentia. O pie ieſu inueniar queſo ego lignum viride gēme ſancte meditationis ornatuꝫ.floribus virtuoſi ſermonis decoratū.⁊ fructibus cōmendabilis cōuerſa tionis venuſtatū. Sic rogo ſint ōnes quos tanto queris labore inuenis merore.⁊ diligis amore. ¶ Quarto vide egreſſum ſpe ctabilem quia multū ad ſalutem tam bonoꝝ q̄ꝫ maloꝝ ſe emen dare efficaciter volentiū. Unde vos electi ⁊ dilecti dei .ōnes q̇ eſtis ligna florida .ligna fructifera in medio eccleſie plantata. germinate laudem.offerte viuidam ꝯuerſationeꝫ.accipite ani mū ⁊ dicite ad dominū. Pergitis o ꝓpiciator ad mortē.vt nr̄aꝫ operari poſſitis ſalutem. Rigate nos veſtris ſacris ſudoribus. humectate ſingultibus.irrorate cariſmatibus.⁊ fructū dabim⁹ temporibus noſtris.ſine enim te facere nihil poſſumus. Prete rea ōnes peccatores obdurati.qui eſtis ligna arida. ligna putri da .cōburi apta.conculcari ⁊ abſcidi digna. ꝓperate iam ⁊ vide te quid ꝓ vobis ſuffert.qui ōnes vult ſaluare ⁊ neminē vult pe rire. Videte qūo in figura abel iuſti in agrum a fratre educitur vt neci tradatur .Geneſis.4. Attendite qūo in figura yſaac ſan cti ꝓpria ligna fert in humeris quibus offerendus eſt patri ī o dorē ſuauitatis Geneſis.22. Vere ſicut yſaac ē dimiſſus ⁊ aries mactatus .ſic diuina natura manet inpaſſibilis.mactataq̄ꝫ ē hu manitas inter vepres herens cornibus.ideſt īter reciacula pec catoruꝫ q̄bus detentū ē genus hūanum. Videre etiā non pige at qūo ī figura ioſeph venuſti incedit cū talari tunica ſanguine

lita.Geneſ.37.Aſpicite queſo duos populos iudeos ſcilicet qui
corde:ꝛ gentiles qui opere in xp̄m īſurrexerūt:in figura duoꝝ
exploratorū qui botrū maximū de terra ꝓmiſſionis afferebant
ad deſertū. Numeri.13. Per botrū nāqꝫ illū filius dei nō incon
grue figurabitur. Per duos vero exploratores populus iuday
cus ꝛ gentilis deſignatur. Hy botrū iſtū quaſi de terra ꝓmiſſio
nis detulerūt:cū eum extra ciuitatē vſqꝫ ad locuꝫ caluarie ſiue
patibuli eiecerunt. Per botrū nempe illū filie iſrabel probabāt
terre ꝓmiſſionis fecundam vbertatem:per xp̄i vero doctrinaꝫ
celeſtis patrie cogoſcimus ſuauitatē. Et per iſtius ſacratiſſimi
botri eliquationē:caritatis ac paciētie ipſius habem⁹ ieffabileꝫ
magnitudineꝫ. Speculemur ēt hic quō adeſt helizeus cū ligno
ad querēdam ſecurim:que in ymo demerſa erat ꝛ natauit ad
lignū Ideſt genus humanū quod per lignū vetituꝫ in aquam
abyſſi decidit:quodqꝫ per lignū cruc] xpriſti ꝛ baptiſſmū aque
ad paradyſum natauit Sed nō ōnes capiūt hec myſteria:ideo
bonū eſt vt ſimplex hō ꝛ catholicus dn̄o cruceꝫ ferēti occurrat
dicens. O dn̄e my quid ē ꝙ on⁹ graue velud animal ſubiugale
nō dedignaris ſubire: Eſt ne iſtud ad tuā vtilitatē:ſicut ſepe ſb
iugalia:propria videntur comedere onera: Sed vt video lignū
aridū eſt:ꝛ fructus nullus in eo eſt Quid ergo inde poteſt dn̄s
meus edere An ad venditionem defert: Quis dicet mihi cur
portatur a dn̄o: Plantabit ne illud: Utiqꝫ. Sed quo plantabis
dn̄e: Locus ad quem properas vere ſaxoſus eſt. Quomodo g̊
plantabis: Quis irrigabit cū aridū videatur: Sed ꝛ radices n̄
habet:vnde ſi irrigatur humorē ad ſe trahere nō valet. Quem
ergo fructū faciet cū radices nō habeat: Terra inſuper ſitiens
eſt:ꝛ locus plantationi nō aptus:vbi nō virgulta nec flores ro
ſarū:nec lilia.nec quecūqꝫ odorifera:ſed potius ibi interfectoꝝ
cadauera putrida:rote ac patibula:ī quibus extenſa ſūt īiquoꝝ
membra:punitaqꝫ ſunt ꝑuaricatoꝝ ſcelera Ibi nihil plantatur
ad fructum vel ad eſum:ſed potius ad tormentū ꝛ interitū hoꝛ
rendū Ibi non eſt vita florida: ſed potius mors amara:mors
ignominioſa Ibi nō fructus maturi ad veſcendum: ſed diſſua
ues penalitates ad moriendū. O pie Jeſu an hec abſcondita ſēt
tibi: Reſponde obſecro mihi attentiſſime auſcultanti:ꝛ ſi non
vt decet afflicto compacienti. Et ecce dn̄s ad me Hec ōnia ſcio
ꝛ bene ſcio:propter vetitū nempe guſtatum lignū contra man
datū:meis geſto humeris ignominioſuꝫ hoc lignū:nō ad meā
refocillationē ſeu qualemcūqꝫ recreationē:neqꝫ ad venditiōeꝫ

ſed ad tui o perdite hõ redẽptionẽ: ⁊ ob tue ſalutis ĩuentionez: ⁊ omniũ que in celis ⁊ que in terris ſũt optabilẽ pacificationẽ. Plantabo igitur lignũ iſtud in locũ honoris: madefaciendo ir rigãdoq; ipm irriguo mei ſanguinis: vt ex hoc eliquat̃ ſalus to tius humani generis Sic enĩ ẽ volũtas ſũmi patris: ⁊ ſic exigit obediẽtia ⁊ humilis ſubiectio vnigeniti filij eius: vt ſic reſplen deat copioſa apõ hoĩes redẽptio: ⁊ apud deũ optata benedictio nis cõfirmatio. Ecce o aĩa mea: filij dei pro ſalute tua conatuz: obſecro te per ipſum eũdem dei filiũ hucuſq; ĩ paſſione mulcta tũ: vt õni tẽpore cures ſibi offerre ſacrificiũ gratũ: alias enĩ ſue paſſionis amariſſime in te nõ ſenties fructũ optatũ Omnes iã aĩe mee vires colligant̃ in vnũ: quatenus pꝛio mẽbꝛo vtcunq; iam licet ſobꝛie diſcuſſo tanto ad ſecundi proſecutionẽ ferar ar dentius: q̃to in ipſo diuina foꝛe conſtat ſacramenta velata pro fuſius Et hec de. pꝛimo pꝛincipali ſufficiant aliqualiter mihi ⁊ ceteris mecum a foꝛis adhuc pulſantibus.

Secundum pꝛincipale.

Reſtat nũc de ſecũdo pꝛĩ cipali inquirere ⁊ oẽs aĩe vires ad ipſum quoquomo do nõ ꝑfunctoꝛie neq; diſcurſiue: ſʒ amoꝛoſe ⁊ ſtudio ſe: q̃uis nõ curioſe declarandũ colligere. Virtus enĩ dei opera tur in illo. Xp̃s nẽpe Jeſus qui quaſi mirre faſciculus: cõmoꝛa tur inter vbera ſponſe ſue: aĩe ſcilicet deuote ⁊ fidelis deuenit ad ſue paſſionis locũ cũ multitudine populoꝝ: nõ ſine ſtrepitu ingenti vociferantium ⁊ tumultuantiuz expꝛobꝛantiũq;: iuxta pſalmiſte verbũ Pſalmo. 68. Factus ſum inquit illis in parabo lã: aduerſum me loquebant̃ qui ſedebant in poꝛta: ⁊ in me pſal lebant qui bibebãt vinũ: ego veꝛo oꝛationẽ meã ad te domine: tẽpus beneplaciti deus Ecce o aĩa mea: loquẽtes: ſedẽtes: pſal lentes ⁊ vinum bibentes tempus beneplacituz ſcilicet deo ad redẽptionẽ omniũ nõ cognoſcẽtes nec ꝓ ↄſequẽs gratias debi bitas referentes: dei filiũ ad locuz paſſionis ꝑſequẽtes ⁊ mĩme donec opere cõpleãt quod coꝛde cõceperãt aĩoq; firmauerant: videre potes quieſcere vl' deſiſtere. Unde tibi nõ diſpliceat diu tius opus ſalutis inſpicere ruminare ⁊ ꝯtractare: quale quoq;

genus paciat̃ moꝛtis:attentius cõſiderare Jdipſũ enĩ ẽ ſecũdũ
pꝛĩcipale quod elicimus ex noſtro themate:vbi poſtq̃ȝ egreſſus
ẽ de vꝛbe:ſequitur. Extendam palmas meas ad dñm Verbum
nẽpe extẽſionis ſatis inuit genus paſſiõis : in quo notat̃ ſuppli
tiũ crucis. Tale nãqȝ ſupplitiuȝ pius ⁊ amoꝛoſus Jeſus elegit:
eo ꝙ illud ignominioſiſſimũ:acerbiſſimũ:⁊ diuturniſſimũ foꝛe
pꝛecognouit Vere ignominioſiſſimũ fuit nudo coꝛpoꝛe extẽdi:
loco tã abbominabili dãpnatoꝝ occidi:corã tãta populi multi
tudine crucifigi:in tã ſolẽpni feſto viliſſime cõfundi:⁊ cũ iniq̃s
deputari. Amplectere dignãter ⁊ libẽter o aĩa cõfuſionẽ mũdi
pꝛo honoꝛe dei:qꝛ nõ pꝛeualebis reddere vnũ pꝛo mille:ſi vide
as quid ignominie pertulit qui oĩa ex nihilo ad ſui laudeȝ ma
gnifice fecit. Pꝛeterea hec paſſio acerbiſſima ſecũdum ſanctuȝ
bonauenturã doctoꝛem ſeraphicũ ĩ tertio ſuo ſcripto diſtĩctiõe
16.fuit ſi illa ↄſiderẽtur que doloꝛẽ paſſionis acerbioꝛẽ reddũt:
que ſunt tria videlicet. Cauſa paſſionis. Paciendi modus. Cõ
ditio pacientis o ſi quis cauſam deſiderat quid aliud niſi dolo
ris afflictionem magnam inueniet: Non enim paciebatur
pꝛo culpa pꝛopꝛia:ſed pꝛo aliena:nõ pꝛo amicis tñ:ſed ⁊ pꝛo ini
micis:⁊ pꝛo hys quos videbat vitio ingratitudinis ſubiectos
⁊ ſubiciendos. Deniqȝ o aĩa mea noli eſtimare verũ eſſe quoꝛũ
dã dictũ qui ayũt pacientẽ pꝛo ſuis ꝓpꝛys peccatis magis affli
gi:q̃ȝ pꝛo alienis:qꝛ ille ex cõſcientia peccatoꝛum teſte alberto
magno in tertio diſtinctione eadem plus indignatur ſibi et
magis ſpernit vitã inocens aũt nihil ĩuenit in vita quare eam
debeat ſpernere O q̃ grauis igit̃ ⁊ acerba fuit o dñe Jeſu paſſio
tua:cũ in te nihil fuit vnde vitã tuã odire poſſes:qꝛ ſancta ⁊ ab
õni labe pꝛoꝛſus aliena:a te ⁊ a cunctis recte ſapientibus eſt nõ
ĩmerito cenſenda. ¶ Si vero modus cõſideretur paciendi : fuit
ĩ eo paſſio doloꝛis inq̃t ſãctꝰ bonauẽtura vbi ſupꝛa acerbioꝛ:tũ
pꝛopter generalitatẽ:qꝛ in oĩbus membꝛis affligebat̃:tum etiã
ꝓpteꝛ cõtinuitatẽ:qꝛ ſuſpendiũ eius continuabat̃:⁊ claui adeo
affligebant pendentem ſicut affixerunt quando manus eius ⁊
pedes confodiebantur in quibus erat maxima afflictio ꝓpter
neruos ⁊ muſculas ibidem concurrentes : in quibus pꝛecipue
viget ſenſus:immo cõcedo ꝙ clauus ferreus multo plus affix
it xpꝛiſtum:q̃m ignis laurentium Ex hys etiam patet eius paſ
ſionem eſſe diuturnam. ¶ Si vero conſideretur qualitas ſiue
conditio pacientis : maxima erat afflictio pꝛopter maximam
complexionis equalitatem: et pꝛopter ſenſus viuacitatem:

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Unde qꝛ nullus potuit ei equari: nec nobilitate complexionis: nec in viuacitate ſenſus: dolor illius oim̃ doloꝝ fuit acutiſſim⁹ Unde trenoꝝ primo dĩ. O vos õnes qui tranſitis per viam at tẽdite ⁊ videte ſi ẽ dolor ſimilis ſicut dolor meus Unõ gratias quãtas poſſumus ⁊ ſupra q̃ȝ poſſumus referamus ſi quo modo donetur nobis vt tam grauiter pacienti cõpatiamur Hec ſanctus Bonauẽtura vbi ſupra Oĩa igitur interiora mea cõuertantur ad deũ viuũ: videndo cõpaſſiue genus mortis ſue horrẽdũ: angelis ſtupendũ: hominibus reuerendũ. Ad hoc enĩ ad caluarie locũ venit: vt paciatur dñs angeloꝝ: rex celoꝝ: creator omnium tam ſuperoꝝ: tam terreſtriũ: q̃ȝ inferoꝝ: Speculetur igit᷑ mens pia ⁊ deuota pro huiuſmodi explanatione etiã quatuor principalia: ex quibus vlterius ſacra redundabant myſteriorum flumina: totam dei ciuitatem ſufficienter irrigãtia: ſciliȝ Ipſius atrociſſimam crucifixionem. Crucifixi ĩ altum erectionem vel ſuſpenſionem. Suſpenſi multiplicem exprobrationẽ. Exprobrati doloroſiſſimã expirationem. ¶ Qui dignatus eſt pati pro me dignetur illuſtrare domum mentis mee: vt ẽnarrẽ ⁊ pronunciare queam quãta fecit dominus nobis: ⁊ q̃ȝ magna in paſſione ſua ſancta ac amoroſa: licet non minus doloroſa. Aperiatur queſo domine my cor meũ vt roſa: infundantur roro tuo diuino omnia precordia mea: humectẽtur obſecro viſcera mea: ſtilleut labia mea caritatem ⁊ paſſionem: tuam vt ĩ torculari eccleſie tue ſancte exprimat᷑ a te botro dulciſſimo: vinũ: oleũ: ⁊ balſamũ ſuper effluentis gratie tue. ¶ Cupio nempe primo iuxta propoſita o domine Jeſu in tue paſſionis proſecutiõe operam dare ad videndum quomodo affixus ſis crucis ligno: ⁊ mirari non ſufficio de tuo ingenti ſupplicio: vtinam cõfoſſus paſſionis telo: ⁊ tranſuerberatus caritatis tue iaculo: gratus tibi inueniar domino deo meo. ¶ Uideo ergo quo ad ipſam crucifixionẽ. Primo tui ſacratiſſimi corporis denudationem. Secundo amaram potionem. Tertio diram corporis extenſioneȝ. Quarto extenſi penalem cõfoſſionem. ¶ Quo ad primuȝ o aĩa deuota contẽplare nõ pigeat qũo pyſſimus dñs Jeſus cũ veniſſet ad montẽ caluarie valde fatigatus ⁊ vere laſſus: nullam eẽ requieȝ ſibi preſtitã ab illis ribaldis: ſed vento ⁊ frigori obprobrioq̃ȝ eum exponentes: ⁊ ludibrio ipſius animum replẽtes altis intonabant vocibus: currẽtes feſtinãter ad preparationem eorum que crucifixio ipſa requirebat: remoti quoq̃ȝ multum a compaſſione: imo in nullo ſibi cõpacientes omni miſeratione

poſtpoſita veſtibus ſuis penaliſſime eum ſpoliauerūt. In qua
exſpoliatiōe renouate ſunt vlnerū fracture: eo ꝙ ſanguis con
gelatus erat veſti intrinſece Et quoniā erant inhumaniter tra
hentes ac violenter tractantes eum: rupta ſunt de nouo vlne
ra non ſine dolore et cordiali ac corporali preſſura: ſicut rumia
re quis poteſt deuotione ſincera ⁊ mente pura Exclama igitur
o aīa mea cū melliflua Bernardo. ⁊ dic animo compaſſiuo. Heu
heu qui veſtiuit celū diuerſis luminibus: ſuis exuitur veſtibus
Adde quoqꝫ cū ſuſpiriis. Qui operit celum nubibus: ⁊ qui fecū
dat terram ymbribus multiſqꝫ replet fructibus. Qui dat eſcaꝫ
eſurientibus: cui cura eſt de omnibus: en ſpoliatur veſtibus ac
rigatur ſanguinis proprii ſtillicidiis. Hunc ſuis in doloribus
non ſuffragatur aliquis Non iuuat hunc apoſtolus. Non defē
dit diſcipulus. Non euangeliſta inclitus: qui iam de fonte pec
toris potauit riuos nectaris euāgelici fluminis. Viderunt cūc
ti anguſtiam anime ipſius eſſe vehementem: ⁊ ad omnia ſe pa
cientiſſimum exhibentem: nec tamen beſtialem mutauerunt
veſani mentem. ¶ Unde ſequitur ſecundo ꝙ amaram potionē
ei preſentauerūt. Omnia nempe ipſius interiora amaricare vo
lentes ⁊ ſuam amaritudinem oſtendentes: vinum myrratum
ſeu felle mixtum ori eius mellifluo propinauerunt. Dicit enim
Nycolaus de lyra ſuper pſalmo ſexageſimo octauo in verbo.
Et in me pſallebant qui bibebant vinum: ſcriptum eſſe in quo
dam libello hebrayco qui intitulatur condempnatus iudicio:
ꝙ propter verbum Salomonis Prouerbiorum trigeſſimo pri
mo Date ſiceram ideſt potum inebriatiuum: merentibus: ⁊ vi
num hiis qui amaro ſunt animo: ſapientes iudeorum ordina
uerunt: ꝙ condempnatis ad mortem daretur plenus cyphus
de vino forti: vt magis hylariter ſuſtinerent mortem Qua pro
pter deuote mulieres dederunt de optimo vino ex compaſſio
ne vt morituri exinde refocillarentur: ſed illi ribaldi totum ebi
berant: ⁊ de felleo ſeu myrrato vino īfuderant: quod ipſi ama
ricati morituris propinabant. Ut prophetatum erat Amos ſe
cūdo capitulo. Vinum dampnatorum bibebant Deniqꝫ habes
o anima mea: ꝙ cum Xpriſtus Jeſus guſtaſſet de felleo hoc
potu ſeu myrrato: noluit bibere. Et ſecundum Marcum non
accepit: quod in idem redit. Modicum enim accipiens guſtan
do vt impleret quod ſcriptum ē. Et dederunt in eſcam meam
fel. Pſalmo ſexageſimo octauo. Modicum illud pro nihilo
reputatur. Secundo phyſicorum. Ideo ſanctus Marcus dicit

Non accepit Supple ad perfecte bibendū própter duo:ſcilicet. ¶ Própter fellec iniquitatis abhominationem. Naz mellifluo ori ſuo ⁊ animo non poterant placere tam amaricati homines afflicto afflictionem multiplicantes. ¶ Secundo propter celerē eius reſurrectionem Quia ſecundum beatum Gregorium mortis amaritudinem quam guſtaturus erat ſignificabat conuertendam cito in dulcedinem propter reſurrectionis eius accelerationem Quid propinabit ei fidelis deuotio mentis: Utiq; lachrimas compunctiōis:opera caritatis abſq; amurca ſiue commixtione alicuius criminis:elemoſinas miſerationis : caſtigationē corporis:mortificationem iterioris ⁊ exteriors hoīs : exēplum ſancte conuerſationis Huiuſcemodi nempe refocillatur pyſſimus Jeſus in doloribus ſuis. Hy vinum propinant optimum . In hys delectatur qui cupit eſſe cum filys hominum. Scindamus corda noſtra : aperiantur precordia wlnerentur pectora:vt lingua ſua melliflua percipiat fluenta hec viuida ſuper mel ⁊ fauum altiſſimo dulciora O quot reperiuntur miſeri qui more iudeorum amaricare non verentur dominum: vtiq; homines ſine affectione : homines in contentione in diuiſione abſq; miſeratione:voluptati inſeruientes:vanitati operam dātes:pleroſq; ſcandalizantes. Fellei ſunt amaricati:ſunt quotq̄t huiuſmodi ſunt. ¶ Hos igitur dimittamus : ⁊ ad terty proſecutionem animum conuertamus : videlicet ad diram corporis Xpriſti extenſionez . Nudato igitur domino ac vt prediximus potato:deuenit ad lectulum ſuum:crucis ſcilicet lignum:quod ſecundum communiorem opinionem iacebat in terra . Quod videns pyſſimus Jeſus genuflexus in oratione:oculis more ſolito in celuz leuatis:hec vel huiuſcemodi ruminabat totis precordiorum medullis. Suſcipe o my ſancte pater omnipotens ⁊ eterne deus me vnigenitum dilectum filium tuum in inmaculatum ſacrificium pro ſalute omnium ſaluandorum. Triginta tribus annis in carne degens: hunc crucis lectulum queſiui cōcupiui ⁊ ꝑ voto optinui mori appetēs pro ſalute toti⁹ generꝭ. humani . Non offero my pater ſacrificia legalia hyrcorum agnorum ⁊ taurorum:ſed me quem diligis quem ſcis ⁊ quem appreciaſ tuum vnigenitum . Tandem reuerberatis oculis ſuis in crucem:ſicut ſponſus ſponſam amplexatus eſt eam : et toto proſtratus corpore manus ⁊ pedes extendit promptiſſime. Im

pꝗ vero carnifices ſecundum quoſdam triphariе ſe diuidẽtes ad cumulum penarum velud canes rabidi: ac rapaces lupi: agnum illum tenerrimum lacerare: ſanguinemq; ipſius fundere geſtierunt. Uel ſecundum alios primo manus: deinde pedes extendendo confoderunt in protelationem penaꝝ. Quem vero modum ſeruauerint an primum vel ſecũdum nouit ille qui probauit in extenſione. Ymaginare o homo foramina prius in ligno facta fuiſſe: ſed quia brachia ⁊ pedes non poterant illa foramina attingere: idcirco funibus corpori lacerato appoſitis: in tantum manus ⁊ pedes traxerunt: ꝙ manus ⁊ pedes violẽtia atroci foraminibus iunxerunt: tam dire ⁊ crudeliter: ꝙ omnes iuncture oſſiuꝫ ipſius dinumerari potuerunt. Sicq; impletum eſt pſalmiſte verbum Pſalmo vigeſimoprimo. Foderunt manus meas ⁊ pedes meos: dinumerauerũt omnia oſſa mea. Super quo dicit Nycolaus de lyra Dinumerauerunt Ideſt dinumerare potuerunt. Ad cuius intellectum dicit. Sciendum ꝙ quando aliquis affigebatur cruci: prius accipiebatur menſura corporis ſui a manu in manum ſecundum latitudinem: et a ſpatulis vſq; ad pedes ſecundum longitudinem: vt in ligno crucis fierent foramina per que claui poſſent facilius tranſire: ⁊ ſic factum fuit de Xpriſto. Quando autem vna manus fuit perforata ⁊ affixa: humores cucurrerunt ad illum locum: quia naturaliter currunt ad locum leſum: ⁊ ſic nerui fuerunt retracti ad illam parteꝫ: ⁊ ideo ad hoc ꝙ alia manus reduceretur ad locum foraminis in ligno facti; oportuit eam trahi violenter cum cordis. Et idem intelligendum eſt de pedibus propter leſionem factam in partibus ſuperioribus: prorter quod ex tali violentia ⁊ corporis extenſione apparebant oſſiuꝫ iuncture: co ꝙ Xpriſtus nudus fuit crucifixus: ⁊ ſic poterant oſſa eius dinumerare. Hec Nycolaus de lyra vbi ſupra. Ex hys colligo nõ inmerito ꝙ manus Xpriſti prius fuere confoſſe: deinde pedes licet precipitare in ſententiando recuſem. Sed fidelis domini famulus perpendens ſic dominum maieſtatis extendi in modum pellis: pie motus ac commotus tria poteſt reuoluere: et cum omni deuotione immorando pertractare.

Quorum primum eſt quid ſignificat huiuſmodi extenſio: ⁊ preſertim cur pati voluit in ligno.

Secundum que in eo fuit tante paſſionis ratio.

Tertium an etiam ſenſibilis doloris in ipſo ſit perceptio. Quo ad primum duo ſunt reſpõdenda. ¶ Primum eſt ꝙ ſecundum Auguſtinum ideo extendit brachia ac totum in cruce corpus: ad innuendum ſe paratum in amplexus peccatorum. Cogitare igitur poſſumus q̃m libenter aſcendit: ⁊ quanto amore pro nobis pati voluit: quãtaqꝫ voluntatis promptitudine omni cũ obedientia ⁊ reuerentia nobis ſubuenire complacuit Dic ergo ci o homo dei O ſtupor O pietatis abyſſus O pelagus intenſi ⁊ diuini amoris O ingens flamma ⁊ incendium caritatis. Ex hac igitur extenſione morali ducimur informatione videlicet omnia membra noſtra extendenda in obſequium xpriſti dicentes cum pſalmiſta Omnia oſſa mea dicent Domine quis ſimil' tibi. Utinam omnes tam ſeduli ⁊ tam deuoti: tam voluntarij ac beniuoli inueniamur in diuinis laudibus: ꝙ vices rependere quoquomodo poſſemus: ⁊ſi non condignas ſaltez humiles gratiarum actionis. ¶ Secundum deſuper eſt reſpondendum cur ſcilicet in ligno: ⁊ pregnans adeſt in foribus rationuꝫ multitudo Sanctus eniꝫ Thomas in tertia parte. q. 46. articulo. 4. oſtendit q̃m plurimis rationibus id eſſe cõuenientiſſimũ Quarum vna quã credo non eſſe minimam eſt: ꝙ Xpriſtus dominus accepit omnia que pertinent ad vitam rectam ⁊ exemplũ virtutis. Ad vitam autem rectam pertinet non timere ea que non ſunt timenda. Sunt autem quidam homines qui quãuis non timeant mortem: genus tamen mortꝭ horreſcunt. Et ideo vt Xpriſtum ymitaremur ⁊ nullum genus mortis horrereꝰ. Xpriſtus dignatus eſt in cruce mori: quo mortis genere nihil conſtat execrabilius fore Preterea nouerit omnis fidelis ⁊ vere catholicus ſecundum eundem vbi ſupra ꝙ per hoc genus mortis diuerſarum virtutum perfectio deſignatur in Xpriſto. Unde Auguſtinus in libro de gratia veteris ⁊ noui teſtamẽti ait. Non fruſtra tale genus mortis elegit Xpriſtus: vt latitudinis: altitudinis: longitudinis ⁊ profunditatis magiſter exiſteret. De quibus vas electionis Paulus ad epheſeos tertio loquitur. Quod quidem verbum beatus Auguſtinus ibidem exponit litteraliter ⁊ ſpiritualiter Ut verbi gratia. Latitudo ait ſit in eo ligno quod trãſuerſum deſuper figitur: ⁊ hoc ad bona opera pertinent quia ibi extenduntur manus. Longitudo vero crucis ſit in eo quod ab ipſo ligno tranſuerſo vſqꝫ ad terraꝫ conſpicuum et manifeſtum eſt: ibi quodammodo ſtatur perſiſtitur vel perſeueratur: quod longanimitati attribuitur. Alti

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tudo vero crucis eſt in ea ligni parte que ab illa que tranſuer ſa figitur verſus ſurſum relinquitur: quod eſt ad caput cruci fixi: quia bene ſperantium ſuperna expectatio eſt. ¶ Profundi tas vero crucis eſt totum illud quod de ligno crucis fixum in terra collocatur: quod ſignificat profūditatem gratuite gratie. Hec Auguſtinus. Ad hec o anima mea oportet et expedit anhelare ⁊ crucis formam in te coneris geſtare: vt ſalutis auc tori valeas ſalubriter appropinquare. Preterea dicit Johānes andree ſuper verbo cruci in clementinis de ſumma trinitate ⁊ fide catholica: ꝙ inter alias fuit quadruplex cauſa quare Xpri ſtꝰ cruci mortē elegerit. ¶ Prima eſt vt ī illa pendens in aere ſe inter deum ⁊ hominem mediatorem oſtenderet: vt notatur prima ad thimotheum ſecundo capitulo. Et decima diſtincti one capitulo Quoniam. ¶ Secunda eſt vt dampna que obue nerant per lignum primis parentibus vetitum: per lignuꝫ cru cis reſtauraret. ¶ Tertia eſt vt dyabolum qui per lignum vin cebat: per lignum ſuperaret. Que duo Gregorius exprimit in prefatione de ſancta cruce dicens. Qui ſalutem humani gene ris in ligno crucis conſtituiſti vt vnde mors oriebatur: inde vita reſurgeret. Et qui in ligno vincebat in ligno quoqꝫ vince retur: per Xpriſtum dominum noſtrum. Unde de reliquijs et veneratione ſanctorum capitulo Si dominum. Cecidit homo per cibum ligni mortiferi: releuatus eſt homo per cibum lig ni vitalis. In illo quippe pependit eſca mortis: in iſto vite ali mentum. Illius eſus meruit leſionem: iſtius guſtus intulit ſa nitatem etcetera. Et ſequitur Uide quia vnde vulnus eſt ortū: prodijt ⁊ medela. Et vnde mors ſubijt: īde vita euenit. Hec ibi ¶ Quarta eſt vt euidenter oſtenderet pro quibus reſtaurandis paciebatur ſcilicet.

Pro ſuperis angelorum ruinis replendis
Pro iuſtis de limbo educendis
Pro amicis colligendis ⁊ adunandis.
Pro inimicis reconſiliandis
Primum deſignatur per brachiū crucis ſuperius.
Secundum per inferius.
Tertium per dexterum.
Quartum per ſiniſtrum.

¶ Ecce fidelis anima cur ſaluator in ligno voluit extendi ⁊ pa ti. Digneris igitur ſibi compati ipſumqꝫ amplecti: ⁊ tante paſ ſionis rationem ab eodem vlterius perſcrutari: dicens illud

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

melliflui Bernardi verbum ſibi. ¶ Quid inquiens commiſiſti
dulciſſime puer ? Que tua noxa: que tue cauſa dampnationis.
Ego inquit idem certe ſuꝫ cauſa tui doloris. Quod perpetrauit
ſeruus ſoluit dominus. Quod cõmiſit iniuſtus ſoluit iuſtus. O
nate domini quo tua deſcendit humilitas qui factus es obedi
ens pro me deo patri: pro me vtiqꝫ ſaluando ex caritate nõ mea
ſed tua Accipe igitur o homo paſſionis Xpriſti cauſam eſſe di
lectionem ⁊ caritatem O ſi vis recõpenſare caritati: dilige euꝫ
qui te prior dilexit. Dilectus nempe es: ⁊ dilectione redemp
tus es. Dilectione ſincera mera et vera vicem rependens: ⁊
quantũcunqꝫ dilexeris: etiam ſi te ruperis non apprehendes ſi
cut cõprehenſus es. Cordulis ⁊ funibus tractus ⁊ expanſus eſt
dominus: vt te apprehenderet etiaꝫ latentem in vltimis terre
finibus Leua o homo oculos in directuꝫ ⁊ vide vbi dominus
proſtratus eſt: vbi ⁊ expanſus eſt. ¶ Nam nec idipſum ſuffecit
ſibi: quia tertio ſuper hys omnibus atrociſſime ⁊ penaliſſime
confoſſus eſt: clauis ferreis perforatus eſt: manibus et pedi
bus dire wlneratus eſt O pie domine O mitiſſime Jeſu Xpri
ſte quid erat doloris: quid penalitatis: quid horroris in per
cuſſione malleorum: in contuſione ⁊ laceratione ſacratiſſimo
rum membrorum tuorum ? Quis mihi tribuat vel modicum
quid haurire deuotionis in ſacri corporis tui laceratione cru
deli ? Eſtimo non fuiſſe venam ĩ toto tuo ſacratiſſimo corpore
a pena alienam Nempe quamuis multum ⁊ vehementer fre
mebant malleando: lacerando: perforando: vulnerando: an
tu mitiſſime miſericordiſſime ⁊ manſuetiſſime agne ceſſabas
amare? Audeo dicere ſine cuiuſcunqꝫ offenſa: ꝙ adhuc ſuper
eminebat ineffabiliter: immo ⁊ incomprehenſibiliter dilectio
tua. Utinam digneris pyſſime configere timore tuo filiali
carnes meas: a iudiciys enim tuis timeo. Juditium illud
plenum equitate quod timeo. Juditium vero iſtud quo quate
ris: quo laceraris: quo manibus ⁊ pedibus dilaniaris plenum
furore abſqꝫ omni quantum ex hominibus eſt miſeratione.
An placet iam ruminare illud quod propoſuimus quod premi
ſimus cuius deciſionem huc uſqꝫ diſtulimus: an in te etiaꝫ fue
rit ſenſibilis doloris perceptio. Poſſet hic ruda mens obicere:
ꝙ natura agens preſtantior ſit patente: ſed natura aſſumpta
preſtantior eſt omni alio: ergo videri poſſet in te nullius dolo

ris fuiſſe perceptio. Sed deuota mens rude menti verbo ſiue
reſponſo innitatur doctoris ſeraphici dicto videlicet Bonauen
ture ſancti in tertio ſuo ſcripto diſtinctione decimaſeptima
eiq̄ꝫ ex animo ſatiſfaciendo reſpondeat nō eſſe ſcilicet neceſſa
rium: quod hoc ſimpliciter intelligatur eſſe verum: ſed ſecun
dum aliquam ſaltem conditionem vtpote quia lapis ledat pe
dem: non oportet lapidem nobiliorem eſſe pede: ſed ſufficit euꝫ
excedere in aliqua ſaltem conditione videlicet in duritia ⁊ ſoli
ditate ⁊ ſic eſt in propoſito Quamuis enim clauus ferreus non
eſſet nobilior carne xpriſti: erat tamen durior ⁊ ſolidior. Unde
non mirum ſi ex tali conditione carni Xpriſti que vulneraba
tur potuit dolor ſenſibilis aduenire. Unde ſanctus Dauid in
perſona Xpriſti Pſalmo vigeſimoprimo inquit. Factum eſt
cor meum tanquam cera liqueſcens. Super quo verbo dicit
Nycolaus de lyra. Sicut enim a calore ignis cera reſoluitur:
ſic cor humanum inquantum eſt ſenſitiue partis organum hor
rore terribilis imminentis: ⁊ hoc fuit ī Xpriſto: non tamen in
eo aliquid inordinatum. Ratio enim deliberatiua aliter miti
gat ſeu minuit dolorem interiorem anime: ⁊ aliter doloreꝫ ſen
ſibilem in carne. Quia primum dolorem mitigat in quantum
potuit ibi modum virtutis: ita ꝙ non tranſgreditur limites re
cte rationis ⁊ hoc maxime fuit in Xpriſto. Secundum autem
dolorē nō mitigat ſeu diminuit directe: q2 n̄ obedit ꝑti ītellecti
ue Minuit tamen indirecte per quandam redundantiam vir
tutis anime ad corpus ⁊ hoc nō fuit in Xpriſto. Quia ſicut di
cit Damaſcenus ordinatione diuina factum eſt vt quelibet ꝑs
faceret id quod erat ſibi proprium: vt ſic dolor ſenſibilis ī Xpri
ſto eſſet maximus ⁊ maxime meritorius ī quantum a ratione
deliberatiua erat maxime acceptus propter ſalutem humani
generis. Unde ad exprimendum magnitudinem huius dolo
ris ſenſibilis inquit. Aruit tanquam teſta virtus mea. Quia
humor exiſtens in corpore Xpriſti fuit quaſi exhauſtus per ſu
dorem ſanguineum ⁊ per extractionem ſanguinis in flagella
tione: in coronatione: manuum ⁊ pedum cōfixione. Et vt ple
nius innoteſcat nobis ſuum ſenſibilem hunc dolorem ait ideꝫ
propheta. Conturbata ſunt omnia oſſa mea. Quia ſcilicet
deficiente ſanguine deficit virtus oſſium. Hec Nycolaus

de lyra Ex hys o anima mea habes apertiſſime reſponſum:
an habuit Xpriſtus dominus ſenſibilis doloris in corpore ſuo
experimentum: quia audiſti maximum in eo fuiſſe dolorem il
lum O quid obeſt nunc ꝙ amorem ſanctum poſſet quouiſmo
do excludere? Quid vltra debuit pati ad emollitionem duritie
tue: quid pro tui cordis aridi humectatione ⁊ floritione? Si nō
compateris vitam non habebis Quam vitam? Utiqȝ eternaȝ:
quā promeruit tibi per paſſionem ſuaȝ maximam ⁊ benedictā.
Si vis benedictione frui: compatere o anima mea vnigenito
filio dei. Compatere ex intimis illi: cuius nulla pars corporis
expers fuit a doloribus: quatenus nulllus electorum a tanto
fructu inueniretur alienus Caue etiā o xpiane ne ⁊ tu inuenia
ris fabricare clauos in manibus ⁊ pedibus eius quibus atroci
ter vulneretur Queris quis tam inſolens: quis ve tam demēs
qui opus hoc tam iniquum ⁊ tam horrēdum facere non abhor
reat? Accipe dignanter: ⁊ ſcito indubitanter: ſed caue preme
ditanter Omnis nempe qui ſeminat inter fratres diſcordiam
hic eſt ille qui preparat vnde claui fabricētur materiam. O du
ricia cordis humani. Scito preter hec omnia: ꝙ manus domi
ni clauis vulnerat: qui de bonis a deo ſibi collatis elemoſinas
preſtare vel largiri recuſat Pedes quoqȝ ipſius perforare mini
me formidat: q̄ theatra ſiue ſpectacula: tabernas: ⁊ lupanaria
pluſqȝ eccleſias vel loca ſacra ⁊ deo dicata viſitare feſtinat. Eſ
timo preterea neminem fore tante veſanie tanteqȝ demencie:
quin poterit penſare voces in confuſo fuiſſe emiſſas in tempo
re malleationis ⁊ confoſſionis huiuſmodi penalis: gemitus
quoqȝ ⁊ ſingultus: vagitus ac lachrimas ab amicis xpriſti: ⁊ ſi
per paucis: tamen aliquibus: in quibus indubie pyſſimus do
minus omnia ſuſtinens pacientiſſime: repletus fuit non modi
co dolore. ¶ De matre vero ſua nobiliſſima puriſſima ⁊ ſanctiſ
ſima quid cogitet mēs deuota? Quis reuoluet eius anguſtias
⁊ moleſtias? Quis ſecum ferre poteſt preſſuras maximas? mi
ſeriaſqȝ cordis acutas compaſſiones: nonmodo duras: ſed et
multum valituras? Utinam participium haberem amoris
ipſius vehementis: particeps vtiqȝ inueniri poſſem. paſſionis
filij ingentis: ⁊ tam pie matris ex precordijs non mediocriter
ſed eminenter: ſed affectanter: ſed efficaciter: ſed virtualiter cō
dolentis. Pyſſima mater ad te clamo: ad tuos pedes me la
chrymis compaſſionis proſterno ſolotenus: rogans dignanter
proſtrato īpetrari veniā filij tui precioſiſſimi ſanguis guttulis

quatenus cõfoſſio ſua penaliſſima in qua te ſcimus cõuulnera
tã ⁊ cõpaſſam mente deuotiſſima: medicia ſalutis ⁊ mihi ⁊ oĩ
bus ſit contra viciorꝫ incentiua efficatiſſima. AMEN.

SEcundo o fidelis aĩa rumi
nare ⁊ reuoluere habes crucifixi Jeſu in altũ ſuſpen
ſionẽ. Atrociſſima nẽpe crucifixione peracta: leuaue
runt ipm ſic cruci affixum in altum. Jn qua erectione colligo
dominũ meũ ſiue perpendo Plenũ dolore Plenũ amore Ple
nũ cõfuſione Plenũ pietatis dolore. Habes hic etiã quatuor
rotas o aĩa: vtinã volvant in te ſedule cordiali ruminatione:
fructus eñi ſalutis valde verſatur in hys ⁊ copioſe. Primo
aſpice dñm o aĩa ſancta ⁊ delicata plenuꝫ dolore Ualde eñi do
loroſa fuit huiuſmodi erectio in aera: qꝛ crucẽ leuantes ⁊ fora
mina applicantes: per ſaltũ quẽdã violẽtũ cadere fecerũt in fo
ramẽ ipſum. Uñ mẽbra ſic dire penaliterqꝫ extẽſa: grauiter ex
colliſiõe ſunt quaſſata: eo qꝫ ex põderoſitate corporis ac ex vio
lẽto motu eleuatiõis ⁊ reſilitiõis pfluxerũt ex renouatis wlne
ribus ⁊ cõfractis manibus ⁊ pedibus riui ſacratiſſimi ⁊ precio
ſi ſanguinis Ecce fõtes ſaluatoris: haurite deuoti: lauamini: de
albamini: aſpergimini. Ecce magnas rupturas: groſſas ſciſſu
ras: patulas fracturas Legite ſcipturas has oſtẽdentes ĩdubie
ſalutiferas aperturas Copioſa inquit dauid ſanctus apud euꝫ
redẽptio Uere copioſa: cũ irrorari poſſit ⁊ valeat iã oĩs creatu
ra. Jnnouet hũana ſaltẽ natura: cũ tanta patit dñs ĩ aſſumpta
natura Dicat ſibi iã in altũ leuato: noſtra ſtimulata in altum le
uato: noſtra ſtimulata ex hys deuotio O pyſſime dñe Jeſu ĩ al
tũ cur paſſus es eleuari? Nũ ſatis fuit tã ſeua membrorꝫ tuorꝫ
extenſio: tã dira ⁊ atrox crucifixio: quin adhuc ſuperaddat taꝫ
penalis lacerati corporis in altũ ſuſpenſio. Quid ſibi wlt iſta pe
narũ aggrauatio in te generoſo: in te famoſo: in te ſanguineo:
in te rubicundo: in te ex milib9 electo? Audi o anima ⁊ auſcul
ta diligenter percipies eñi mirabilia condecenter: ſi aurem ac
commodaueris nõmodo libenter ſed ⁊ pacienter. Sũt nem
pe tres rationes quare in altum. Una eſt ſecundum beatum
Auguſtiuum: vt ſcilicet ipſius aeris natura a demonibus ⁊ in
fectione vel peccatorum fecibus mundaretur. Alia ſecundum
Theophilum: vt qui terram ſanctificauerat ambulando in ea
ipſe aerem ſanctificaret pendendo in ipſo. Tertia ſecundum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Criſoſtomum vt aſcenſum nobis prepararet in celum iuxta il
lud iohannis.12. Ego ſi exaltatus fuero a terra omnia traham
ad meipſum. Omnia ſcilicet electa Ecce igitur triūphale vexil
lum o anima mea in altum erectum contra aereas poteſtates:
cum quo valeas de oībus tuis aduerſarys triūphare. Uide cru
cis tropheum margaritis celeſtibus adornatū Uide membra
celeſtia ad quatuor partes penaliſſime extenſa: ⁊ in ſublimibꝰ
exaltata Miſticā informationē ſi vis potes colligere ex erecta
dñi tui cruce. Ut ſuperior pars deſignet tibi caritatez. Inferior
humilitatem. Pars dextera ſanctam obedientiam Pars vero
ſiniſtra virtuoſam pacientiam. ¶ Contemplare inſuper ꝙ tibi
tricoloratum oſtenditur. Cum ſit tibi candor virginee carnis
Et nigreda liuida flagellorum. Ac rubor precioſi cruoris Ut ſꝫ tu
o anima mea ſimili formeris effigie: ſcilicet Innocentia candi
da Penitentia nigra Et caritate ignea rubicunda Reſpice deī
ceps o ſponſa xpriſti reſpice inquā nūc ī faciē xpriſti tui: anteqꝫ
tenebre abſcondant faciē eius a te: ⁊ vide quomodo pre nimio
dolore effluxit omnis pulchritudo de wltu ipſius. Et qui erat
pre filys hominum ſpecioſus: nunc apparet quaſi leproſus. Nā
non eſt ei ſpecies neqꝫ decor eo ꝙ decorem wltus illius verbe
rum mutauit liuor: ac ſputorum fedauit turpitudo ⁊ cruor. Aſ
pice o fidelis anima illos ſacratiſſimos fontes manuum ac pe
dum ipſius: precioſum ſanguinem iam emanantes: quem cla
ui groſſiſſimi non ſinebant effluere pre eorum groſſa ſpiſſitudīe
Unde catharactas celi iam apertas vt diluuium inundent gra
tie ad extinguendam ⁊ ſubmergendam omnem habundantiā
malitie Siſte gradum fige aſpectum: intuere obiectuz tibi ſpe
culum: quo effugit omnis turpitudo criminum: vnde proue
niet omnis copia gratiarum: vnde fluet efficatia omnium ſa
cramentorum.
Ecce hic abel occiditur a fratre.
Ecce yſaac ligatus a patre.
Ecce ſerpens eneus exaltans in deſerto a moyſe
Ecce agnus immolatus in lege.
Ecce deus confixus ab homine
Ecce Jeſus crucifixus in carne.
Ecce rex tuus ſuſpenſus in cruce.
Ecce dominus tuus eleuatus in aere.
Ecce deus tuus condempnatus morte.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ecce homo reſparſus ſanguine.
Ecce gaudium vniuerſe terre in dolore.
Ecce vita tua pendens ante te.

¶ Quid amplius queris? An plus requiris? An non contentaris? An non compungeris? An adhuc ignis in domo impij. Ignis vtique concupiſcentie. Ignis luxurie. Ignis iracundie. Ignis auaritie. Ignis ſuperbie. Ignis cuiuſcunqꝫ vanitatis ⁊ nequitie. Vere qui non emendatur: qui non corrigitur: merito vt ſterquilinium foris proicietur: vt a demonibus in perpetuum conculcetur. Vis o anima procedere. ¶ Accipe dominum Jeſum ſecundo plenum amore ⁊ compacieris vtiqꝫ. ſi qua in te ſunt viſcera pietatis: ſi qua caritatis: ſi qua cógnitionis. Sed vt plenius o anima mea illuſtreris ac inflā meris: reuolue verbum doctoris ſubtilis in tertio diſtinctione vigeſima. Dicit nempe ibi verbum dignum ponderatione ⁊ omni acceptione: videlicet ꝙ licet iudei ſciuiſſent eum deum per vnionem adhuc potuiſſent eum occidiſſe: licet Ancelmus videatur oppoſitum ſentire. Additqꝫ ꝙ ſi hoc feciſſent adhuc eorum peccatum per Xpriſti paſſionem remediale fuiſſet: quia plus dilexit deus illam paſſionem acceptando: q̄m odiſſet eorum malum reprobando. Unde non potuerunt habere actum tam deformem in malitia: ſicut actus voluntatis quo Xptiſtus voluit pati: fuit bonus bonitate morali. Quia ille actus habuit bonitatem non ſolum ex potentia volitiua: ſed ex caritate ſumma qua voluit mori: ⁊ aliquo modo ex illa perſona: ſed actus aliorum malus non habuit tantam malitiam ex habitu precedente deordinato. Hec ſcotus doctor ſb̄tilis vbi ſupra. Incaleſcant igitur omnium mentes: purificentur affectiones: erigantur intentiones vniuerſorum: nullus noſtrum domi torpens reſideat. Unuſquiſqꝫ ad diligentem ſe et ſic vehementer ſic clementer ac virtualiter diligentem: vinculis vicarie caritatis aſtringatur. ¶ Deniqꝫ ſemptem amoris faculas ex ore eius roſeo videmus proceſſiſſe: quibus ipſe totus concrematus ⁊ deuictus mundum vult incendere ita eminenter vt nec vnus ſaltem ſit qui ſe abſcondat nonmodo a calore: ſed quod plus eſt a feruore eius. Bene conſideranti apparet nudus ſicut ebrius crapulatus a vino: ſuccenſus ab igne diuino eructās v̄ba ſobria optia ſup mel q̊qꝫ ⁊ fauū dulciſſima.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Licet nēpe verū dixerit ꝙ bon⁹homo de bono theſauro cordis
ſui profert bona mathei.12.⁊ ipe id ſꝑ fecerit:qꝛ nūq̄ȝ niſi v̄buȝ
ſalutis protulit:tamē ſumme hoc exhibuit cuȝ in cruce ipſe pro
omnibus pependit:ac ore ſuo benedicto verba ſeptē expreſſit:q̄
bus ſicut filiȷ iſrahel ſeptē vicibus ciuitatē Jerico circūenutes
optinuerūt Joſue ſexto. Sic filius dei hys ſeptē verbis ciuitatē
iheruſalē ſanctā pro oībus nobis obtinuit Jdeſt eternā ſaluteȝ
ſiue requiē ſempiternā adeptus ſit. Et vt cōmodius aperciuſq̄ȝ
huiuſmodi flāme viuidi amoris erumpant ſuis in locis ordia
te monſtrabitur:quatenus cordiū noſtrorum penetralia tanto
accendantur feruentius:quāto ſingulas flammas tam excellē
tis amoris euaporare fecerimus ꝑticularius Scire igitur o aīa
deſideras tanti amoris flāmam primā:vnā vere caritatis priui
nā:. Offertur tibi primus amor iflāmans:verbū mire ⁊ ſincere
remiſſionis. Quod quidem verbum habebit titulum rubrice
ſingularis. Utpote.

Jeſus piiſſimus interceſſor.

Conſiderare libet ī filio dei

veram exuberantem ⁊ efficaciſſimam euaporantē ar
dentiſſime caritatis ſue flāmā primaȝ: qua ſuos circū
uenit impios ⁊ crudeliſſimos crucifixores Jpſi ſeuiebāt atroci
ter ꝑforando:iſte ardebat ſuppliciter deprecando. Nā abſonuȝ
non ē cogitare ꝙ inter tonſiones ⁊ malleationes crudelium ⁊
crucifigentiū inſonuerit pyſſima vox eius ad patrē creatorem
omniū totius boni fontale principiū:dicens. Pater dimitte ill'
quia neſciunt quid faciunt O oratio celū penetrans:deū patrē
mitigans:ōnes informans:mortē fugans:vitam celibē donās
O dn̄e Jeſu ad te clamo:tibi preces ingemino:in tua oratione
vtcūq̄ȝ reſpirare medullitus exopto. Jn qua nō ſoluȝ corde ple
no videris pyſſimus indultor.ſed ⁊ efficaciſſimus interceſſor:⁊
gracioſiſſimus excuſator. Naȝ nec iudicē alloqueris:qui prece
nō flectitur:ſed paterno nomine blandiens genitori eidem q̄ſi
concludens nihil tanto fore filio denegandum. Exhilarentur
ſuper miſericordia dn̄i cuncti peccatores: dūmodo relinquere
velint ſuarū iniquitatū feces:qꝛ hic erit iudex in tp̄e extremo:
qui ſic irroratus miſericordie vngento ſuos excuſare nō diſtu
lit crucifixores dolens ⁊ gemens in crucis patibulo Uere tēp⁹
ē dn̄e Jeſu:vt cū melliſluo exclamaȝ Bernardo dicens O dn̄e

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jeſu q̄ꝫ firmata eſt ſuper impios miſericordia tua: ⁊ q̄ꝫ magna
multitudo dulcedinis miſericordie tue. Quo inquit potabis de
ſiderantes te torrente voluptatis tue: qui te ſic exhibes crucifi
gentibus te? Nō inquis examina pater: vide pater vindica pa
ter: ſed dimitte pater Quaſi diceret Et licet iuſtitia vindictā ex
poſtulat: punitionē reqrat ſup hoc opere horrēdo: miſericordia
tñ tua remittat gemitibus meis more paterno: modoqꝫ ſtupen
do Dixiſti o pater mi apoſtolis ī mōte thabor Hic eſt filius me
us dilectus in quo mihi bene cōplacui: ipſū audite. Agnoſce pr̄
qꝛ egoipſe ſum de quo tale īſigne ꝓhibuiſti teſtimoniū: ⁊ dimit
te ꝓpter affectū meū quē ad te patrez meū gero: ⁊ ad ſalutez ho
minuz vt noſti habeo Dimitte: indulge rogo pater ſanctiſſime.
Quia neſciūt quid faciūt Quis me docebit verbū hoc breue ſu
perās legē: vincēs ōnipotentē ⁊ vinciens regem. Ubi nūc dē
tē pro dente: oculū pro oculo? Abolitū ē per iuſtitiaz habūdātē:
ſic. n. decretū ē p dei filiū oīa gubernātē. Uide ſcōm Auguſtinū
o hō caritatis huius affluentiā: ⁊ mirabilē filij dei pacientiam
Orauit in cruce: ⁊ ad tria genera hominū efferbuit in prece ſci
licet Ad crucifixores gētiles. Ad iudeos ignorantes. Ad quoſ
libet q̊qꝫ peccatores. ¶ Prio ad crucifixores gentiles. Hoc enī
īſinuat cū inquit. Quia neſciūt quid faciūt. Quid inquis dulciſ
ſime? An ignorāt qꝛ crucifigūt? Sciūt nempe qꝛ crucifigūt: ſed
ignorant quem crucifigunt. Romani enī erant aut de gentibꝰ
incircūciſis: milites ſiue miniſtri Pylati: oraculis prophetarū
nō aſſueti: vt coniecturare poſſent: dei filiū in carne venturuz:
vnde oīno neſciebāt quē crucifigebāt. Ignorabant quid face
rent adhibentes fidē diffamatiōibus iudeorū: ⁊ eis placere geſ
tientes crudelibus penis Xp̄m animoſius afficientes: quare
ipe miſericordit̄ eis ſubuēit pietate mirifica: orās ad patrē mē
te deuotiſſima dicēs. Pater ignoſce illis qꝛ neſciūt quid faciūt
Quia iſti offitio ⁊ ſeruitio me crucifigūt: ſed alij ſunt qui odio
⁊ aīo peruerſo me crucifigēdū ꝓcurauerūt Simplicit̄ igit̄ igno
ranribus parcendū ē ex pietatis viſceribus. ¶ Scđo ad iudeos
ignorātes. Unde addit̄ Quia neſciūt quid faciūt. Eſt ſiquidez
ly qꝛ ſp̄ redditio cauſe: nō ergo poterāt ōnino ſciētes ⁊ in necez
filij dei conſencientes: ad fructū huius oratiōis pertigere. Uñ
ſanctus Thomas in tertia parte. q. 47. articulo. 6.º inquit ꝙ ad
minores de populo refertur nō ad principes iudeorū. Et Beda
dicit Pro illis orauit q̄ neſcierūt quid fecerīt: zelū dei habētes:
ſed non ſecundum ſcientiā. Hic anima deuota: ſpiritu ꝯpuncta

querit mēte anxia dicēs An ꝑſecutores Xp̄i cognouerīt euꝫ eē
Xp̄m ĩ lege ꝓmiſſuꝫ. Reſponſio ſancti Thome in tertia pte.q.
47.articulo.5.ꝙ apud iudeos quidā erāt maiores q̄ dicebātur
eoꝝ principes: hy cognouerūt: ſicut ⁊ demōes cognouerūt euꝫ
eſſe Xp̄m ꝓmiſſum in lege: vt dꝫ in libris veteris ⁊ noui teſta
mēti Omnia enī ſigna videbāt ĩ eo que ꝓphete dixerūt futura:
myſteriū aūt diuinitatis eius ignorabant Uñ prime ad chorin
thios ſecūdo. Si cognouiſſēt: nūq̄ꝫ dñm glē crucifixiſſent Eoꝝ
tñ ignorātia non excuſabat eos a crimine: qꝛ quodāmodo erat
ignorantia affectata. Uidebant enī euidentia ſigna diuinitatis
ipſius. Sꝫ ex odio ⁊ ĩuidia xp̄i ea ꝑuertebāt: ⁊ verbis eius qb⁹
ſe filiū dei fatebatur credere noluerūt Uñ ipſe dicit Johannis
.15. Si nō veniſſem ⁊ locutus eis nō fuiſſē peccatū nō haberent
nūc aūt excuſationē nō habēt de peccato ſuo. Et ſubdit Si opa
nō feciſſeꝫ ĩ eis que nemo alius fecit: peccatū nō haberēt. Nūc
aūt viderūt ⁊ oderūt: ⁊ me ⁊ patrē meū Ecce odiū ꝑuertēs ĩ eis
ſanū iudicium. Quidam vero erant minores: ideſt populares:
qui myſteria ſcripture ignorātes nō plene eū cognouerūt nec
Xpriſtū nec dei filiū Licet aliqui eoꝝ etiā in eū crediderunt: tñ
multitudo non credidit Et ſi aliquando dubitaret an ipſe eſſet
Xpriſtus: propter ſignoꝝ multitudinē ⁊ efficatiā doctrine: vt
habetur Johānis.7.tamē poſtea decepti fuerūt a ſuis principi
bus vt eū nō crederēt neq̄ꝫ filiū dei neq̄ꝫ Xp̄m. Unde Petrus
dixit actuū tertio Scio fratres qꝛ per ignorantiā feciſtis ſicut ⁊
principes veſtri: quia ſcilicet per eos ſeducti Uides iaꝫ quomo
do pro iſtis ſeductis ⁊ ignorantibus orauit patreꝫ filius: Unde
idē dicit beatus Thomas in tertia parte queſtiōe.21.articulo.5.
in ſolutione ſecundi argumenti: ꝙ orauit pro crucifixoribus: nō
tamen pro omnibus: ſed ſolum pro hys qui erant predeſtinati:
vt per ipſum vitam conſequerētur eternam. ¶ Tertio ad quoſ
libet direxit peccatores hanc ſuā orationem. Qui quantacunq̄ꝫ
malicia offendere videanť: tñ quinq̄ꝫ ignorātias videntur ali
quo modo habere Uidelicet Jgnorantes. Quantū iudicis ma
ieſtatē offendūt. Quantū patris benignitatē cōtempnunt. Quā
tā turpitudinē macule aīe ſue infigūt. Quantā glorie ſuauitatē
amittūt vel peruipendūt. Quātū tormentū eterni cruciatus in
currunt. De hys in pſalmo. Neſcierunt neq̄ꝫ intellexerunt ĩ te
nebris ambulant O impy tortores O rabidiſſimi canes mor
detis ⁊ percutitis lapidem vere molliorem: de quo reſonat tyn
nitus pietatis: oleum ſtillat caritatis: balſamum manat ſuaui

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tatis: vngētū diuini fluit cariſmatis Nec in vanuꝫ proſilyt hoc miſericordie iaculum: de quo ſauciati ſunt ad ſalutem plurimi eorum In beati nempe Petri ſermone memorantis tante paſ ſionis feruide: cōuerſi ſūt tria milia vna die. Actuū ſcdo. ⁊ alia die quiqꝫ milia Actuū. 4.° Quis dubitat quin hui⁹ orōnis v̄tute ⁊ efficatia: Nā vt legiť in euāgelio nazareorꝫ: ⁊ legiť in gloſa ſuper verbo Yſaie. 53. Et pro tranſgreſſoribus orauit. Ad voceꝫ hanc multi de turba iudeorū aſtantiū cōpuncti ſunt corde ⁊ pe nituerūt. O aīa xpriſtiana induere fortitudinē: oſtende peccato rū tuorū penitudinē: qꝛ vere dulcis erat ī Xpi crucifixiōe melo dia: de cuius virtuali conſonantia cōuerſi ſunt tot hominū mi lia. Quis manebit deiceps peruerſus ⁊ obſtinatus: Quis vĕ vī dictā expetere cogitabit de ꝓximo ſuo: vbi dn̄s oīm miſericor diā wlt ēt reſparſus ſanguine proprio: Cur vermiculus ⁊ vere puluis vidēs ⁊ audiēs dn̄m maieſtatis tā dulciter indulgere ⁊ efficaciter intercedere pro furioſo populo: audebit de aliqua vī dicta infligenda cogitare de cetero: Audit dn̄m Jeſum clauis confoſſuꝫ: cruci appoſitū: minas remittēteꝫ: cōtumelias poſtpo nentē: dolorē nihili pendentē: ⁊ iꝑe peccator oī obprobrio: imo gehēna dignus vult recōpenſam exigere: aliquātulū verbo: ēt vt ita dicā exiguo leſus: Speculuꝫ virtutis ꝓponiť: via ſalutis oſtenditur: venie porta exhibetur: indulgēcie ſemita panditur: ⁊ malitia hominū exorbitare minime vereť. Jndulge o homo parce ⁊ dimitte: ſic eni expedit ſaluti proprie quā dominus de⁹ tuus operatus ē in cruce pro te Sed dicis o miſer Tot ⁊ tanta mala fecit mihi talis: ⁊ vt nulla poſſim ratiōe remittere. Audi Auguſtinum intonantē Attendis inquid tu quid in te cōmiſit proximus: cur non attendis que a te ſuſtinuit deus: Naꝫ mul to maiora crimina tu commiſiſti in deum: qꝫ in te commiſerit homo. Petis ne tibi indulgeri: Dico tibi ſi veraciter petis in dulgentiam: non differt deus ſuam clementiam: ſi tamen ꝓxi mo petenti miſericordiam non negaueris ⁊ veniam Reuolue verbum breue ⁊ ſecundum illud age: ſi non vis dampnabiliter oberrare. Dimitte: ⁊ dimittetur tibi. O pium verbum. O ſo lamen ſanctum O fructus omnium animaꝝ. Quicūqꝫ ſordib⁹ peccatorum fedatus es: quicunqꝫ multis ⁊ grauiſſimis crimi nibus inquinatus es: deſiſte peccare: conterere: ſuſpira: ⁊ ge me: confitere: et dic pia voce Miſerere mei dulciſſime domi ne ſecundum multitudinē miſericordie tue: Reſpōdebitqꝫ Uo lo libenter: dūmō dimiſeris ī te peccātib⁹ exēplo mei clemēter

Qꝛ ſi nolueris indulgere: miſericordiā a me ñ poteris optinere
O pyſſime dñe indulgeo: ⁊ toto corde pro iimicis meis orare ī
perpetuū tua allectus miſericordia volo: vtinā ⁊ ego indulgen
tie tue nō priuer fructu perpetuo Cetere amoris flāme ſuo loco
debēt euaporare. ¶ Sed iā vide iuxta ꝓpoſita o aīa inclita ⁊ de
uota tertio Jeſū plenū cōfuſione. Nā teſte beato Ambroſio auc
tor nr̄e ſalutis ſic nudus ſuſpēſus ē patibulo: ſicut nudus exiuit
de virginis vtero. De velo a beata virgīe proiecto: quod adhe
ſiſſet inferiori parti corpis xp̄i: ad v̄ginis aliquale ſolamē affir
mare nō audeo: pingit̄ tñ vel ſcindit̄ crucifixus in locis illis ve
latus: meo ſi nō fallor iuditio potius pro aſpitientiū honeſtate:
q̄ꝫ ꝑ aſtruēda certitudinaliter veritate Inſup quis dubitet euꝫ
ꝑfuſum cōfuſione: cū paſſus ſit a iudeis ⁊ gētibus: maſculis et
feminis: principibus ⁊ pontificibus: miniſtris ⁊ popularibus:
a notis ⁊ familiaribus: diuitibus ⁊ pauperibus: nobilibus ⁊ ig
nobliibus: tēpore celebri: loco ſolēpni: iheruſalē ſācta extra por
tā coraꝫ multitudine maxima: ora matutina pria tertia ſexta ⁊
nona: Vñ pſalmo. 21. Circūdederūt me vituli multi: tauri pin
gues obſederūt me. Nycolaus de lyra dicit q̄ hy vituli ſunt iu
dei: qui ꝑpter inſolentiā ⁊ carnis petulātiā vocāt̄ vituli. Sūt ēt
tauri pingues: qꝛ auari erāt ⁊ diuitys impinguati. Ecce quales
fuere in Xp̄i ꝑſecutiōe ⁊ cūfuſibili paſſione: inſolētes ⁊ petulā
tes auari ⁊ diuites. Vñ ſanctꝰ Dauid hec: cōſiderās in ſpiritu: ī
quit in ꝑſona Xp̄i pſalmo. 34. Nō ſupgaudeāt mihi q̄ aduerſā
tur mihi inique: praua ſua volūtate: qui oderūt me gratis Id
eſt ſine cā me odiētes in cordibus ſuis: ⁊ ānuūt oculis. Paſſio
nes eni ire ⁊ ody maxime apparēt ī facie ⁊ in oculis potiſſime
Ecce o aīa mea qualis ꝯfuſio venit Xp̄o dño: nō ē dubiū quin
huiuſcemodi ſint ei irrogata pendēti ī patibulo. O ſupba mens
flectere: humiliare: ⁊ cōpungere abſq̄ꝫ dedignatiōe cōfūdere in
corde: qꝛ nō honore: ſed pro peccatis cōfuſiōe cēſeris digna eē.
¶ Quarto vide eū plenū pietatis dolōre. Nā ſecūdū Ancelmuꝫ
reatus peccati mēſurat̄ ſecūdū magnitudinē nocumēti. Sciēs
igit̄ Xp̄s vitā ſuā multū orbi terrarū ꝓficuū: ex nocumēto igē
ti qd̄ videbat̄ ex morte ſua ſubſequi: pietate motus fecit cōtra
inferētiū ſibi mortē intētionē: mortē ſuā valde p̄ri ſuo odorife
rā nobiſq̄ꝫ ſalutiferā. Quia licet ex p̄te inferētiū ſua paſſio fuit
maleficiū: tñ ex p̄te caritatis paciētis fuit ſacrificiuꝫ acceptabi
liſſimū. Vñ ad epheſeos. 5. Tradidit ſemetipm̄ ꝑ nobis oblatio
nē ⁊ hoſtiā deo in odorē ſuauitatis. Nā ſacrificiū ꝓprie dicitur

aliq̄d factū ī honorē ꝓprie deo debitū ad ipſū placādū: ſecundū ſanctū Thomā ī tertia pte q̄ſtiōe.48.articulo tertio. Vn̄ beatꝰ Auguſtinꝰ.10.de ciuitate dei dicit Verū ſacrificiū ē ōne opꝰ q̄d agit̄ vt caritate deo īhereamus: relatū.ſ.ad illū finez boni: quo veraciter boni eē poſſimus O aīa mea vtꝫ ſollicite reuolueres quātū xp̄s dei filius hūc finem plenus pietate dulcore in nobis adipiſci voluit. Licet enī peccatū principū iudeorū ſciret fore ḡuiſſimū: tū ex genere peccati: tū ex malitia volūtatis ſcd̄m ſanctū Thomā in tertia pte queſtiōe.47.articulo.6. Et peccatū minorū grauiſſimū quātū ad genus peccati: licet in aliquo ꝓpter ignorātiā diminuebat̄: tū ipſuz opus q̄ volūtarie paſſionē ſuſtinuit: vtpote ex caritate ⁊ pietatis dulcore ꝓueniēs: maxīe deo patri acceptū fuit O aīa vide pietatis dolcorē nō ſolū ex p̄dictꝭ ſpirantē verū ēt ex etate iuuenili redolentē. Nō enī ī etate puerili neqꝫ ſenili paſſus ē: qꝛ in iuuenili etate paciēs pendēs ⁊ moriēs: immo ⁊ reſurgēs: futurā reſurgētiū qualitatē in ſeipſo p̄figurauit Juxta illud ad epheſeos.4.° Donec occurramus oēs in vnitatē fidei in virū pfectū in mēſuram etatis plenitudīs xp̄i. Ex hys moueri debet ōnis fidelis ⁊ inflāmari ardore caritatis in vocē graciarū actionis vt fōte tāto dulcoratus pietatis. lōge maneat a peccatorū fecibꝰ. ſed recognoſcat dn̄m ſuū in pietatis dulcore digniſſimū regio titulo ⁊ nomine Sed quis decorabit xp̄i caput ⁊ ſalomonis veri lectulū dote huiuſcemōi? Omnes aduerſantur ſibi ⁊ de gentibus nō eſt vir ſecū Quis ergo quod iuſte ſibi debetur audebit ei cōferre? Quis infrunitū populū nō timebit in tanto furore: Qui cōtra iuſtitiā et cōſciētiā iniquam dedit ſentētiā. vtinā ille v̄bo ⁊ ſcripto ꝓfiteret̄ in crucifixo regiam dignitatē hoc multū ꝓficeret ad veritatis declarationē et xp̄iani nomīs honorē. ac cecitatis iudaice ↄfuſionē. & ⁊ potiſſiē ad īnocētie xp̄i oſtēſionē Reuolue igit̄ o aīa deuota hic ſecūdū theophilū q̄ ipy iudei ꝓcurauerūt ſibi titulū ītēdētes p hūc illuſorie vituperare xp̄m ⁊ ānicilare opinionē illorū regē ip̄m eſtimātiū iudeoꝝ Unde vt nec ēt p̄tereūtes valerēt ſui miſereri ſed magis vt tirāno ⁊ p̄ſūptuoſo ſibi inſultare. quaſi contra voluntatem pylati titulum requirentes. ipſe memor eorum ꝓteruie oſtenſe in multiplici vt crucifigeret̄ repetitione. ſic in preſenti ſtuduit acquieſcere poſtulātibꝰ. vt ⁊ in verecūdiā ipſorū vergeret et tituli inſcriptio: ⁊ in p̄coniuz xp̄i ipſius tytuli inſpectio. Sic igit̄ ſacri euāgely hꝫ lectio. Scripſit aūt tytulum Pylatus.ſ.in cartula tabule affixa. Et poſuit ſupra crucem Ideſt vltra caput

crucifixi ne ip̄m cōtingeret ſed eminentius appareret Cauſam
mortis ipſiꝰ triplici lingua ſcilicet hebraica. greca. ⁊ latina quia
ille erāt pꝛicipales ligue Quia ipſe quo ad theologos erat rex
Theologie. quātū ad hebreos ī q̄bus erat dei ſcīa Philoſophie
quātū ad grecos ī q̄bus erat philoſophie eloquētia Et practice
quātum ad romanos ⁊ latinos in quibus erat bellādi ⁊ domi
nandi ſiue regendi potentia Titulus autē hic erat Jeſus naza
renus. rex iudeorū Quaſi diceret Jdeo crucifixꝰ ē. q̄a erat rex
iudeorum Mos nēpe romanorū erat ſup crucis lignū ponere
cauſam mortis crucifixorū Jam aīa munda voluat ⁊ reuoluat
ſacra miſteria ī h̄ titulo velata Juſciꝰ nēpe ip̄m hic cōmēdauit
gētilis a tribus Mors eīm Xpi Jeſu ē cauſa Remiſſiōis culpe
quia Jeſus Collatiōis gracie. quia nazarenꝰ Adeptiōis glorie
quia Rex iudeorū Jn qua gloria cenſebimur reges ⁊ regie Et
vide iſtud ſub elemēto trium linguarū ſcriptū Quia hebreorū
Jdeſt religionem ⁊ dei legem zelantium Grecorū ſapiētia mag
na pollencium Latinorū. ſ. romanorum potentia pene omnibꝰ
gentibus imperantiū. q̄ſi diceret omnibus diffuſis ⁊ diffundē
dis ꝑ orbem terrarum Hic Jeſus pēdens in ligno crucis ē rex
Totius religionis. Totius ſapientie. Et totius potētie. Sed ve
ſania ⁊ ꝑfidia mentis iudaice non valet pio mentis oculo hūc
titulum legere ⁊ fidem debitam adhibere. ſed ſtimulāte iuidie
rabie conati ſunt mutare Jdeo ſequit̄ Hunc ergo titulū multi
legerunt iudeorum. quia prope ciuitatem erat vbi crucifixus
fuerat Jeſus Unde volentes iudeorum pꝛincipes ⁊ pontifices
titulum pro voto ſuo corrigere. dicebant Noli ſcribere Rex iu
deorum. ſed quia ipſe dixit Rex ſum iudeorum Redundabat
enim in eorū verecundiā q̄ crucifixerāt regem ſuū ⁊ ī non mo
dicū Xpi preconium. qui nec morte atrociſſima ꝑdidit quod ī
vita recuſauerat regnū. immo verius ⁊ melius acquiſiuit ſibi
regnum verorum iudeorū. corde ⁊ ore ip̄m cōfitētiū Reſpōdit
ergo eis pylatꝰ Quod ſcripſi ſcripſi Quaſi. diceret Huc vſq̄ ha
buiſtis a me extorquēdo voluntatem. equum ⁊ iuſtū ē vt quia
obtinuiſtis ad votum veſtrū eius crucifixionem. habeā ⁊ ego
in ſcriptura mea aliquam libertatē Nō igit̄ ſcribēdo corrūpā
veritatem. q̄uis in ſententiando ꝑterii equitatem ob veſtrā
ceruicoſitatem Et licet vos diligatis falcitatem. tamen ego in
ſcriptura patefeci vtcūq̄ veritatem Auguſtinꝰ dicit ſuper hoc
paſſu Titulus manet īmutabilis non quia pylatus ſcripſit. ſed
quia veritas dixit Rex ſum iudeorū Uoluit noluit ergo iudea

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gens praua ꝛ ꝑuerſa .diuerſe lingue ōne mundi regnum.ōnis mundi ſapiētia.ōnia legis diuine ſacramēta.ꝛ ipſe iudex q̄ prauus in ſentētia.teſtis tamē veritatis in ſua ſcriptura.ꝓfitentur Jeſum cruci affixū regem fore iudeorum Thronus hui⁹ regis eſt lignū crucis .regnauit em̄ a ligno deus . ſic nēpe dictum eſt in nationibus O aīa mea diuerſorū generū fuere hec ligna crucem ꝑficiētia .ſ. Stipes ſiue trūcus ī rupe defoſſus cui crux erat īfixa .de cedro extitit Pal⁹ ſiue lignū erectū de cypreſſo Lignū tranſuerſale .de palma Tabula ſuperius appoſita regali titulo decorata de oliua Ex q̇bus breui ſub cōpendio hoc recreari poteris morali floſculo.Ut ligni dn̄ici virtute Effugiat venenum īiquitatis ꝑ cedrū Subtilie͂ vel eleue͂ intellectus per cypreſſū Accedat robur fortitudinis ꝑ palmā .vt obtinere poſſis o aīa ꝑdilecta triūphum Succedat oleum miſericordie ꝛ pietatis per oliuā vt ſic venuſteris in ꝑpetuū Et ſic patet vtcūq̧ ſecundum Properādū eſt ergo ad elucidandum tercium ne quid deſit ad noſtrum profectum.

Tertio o aīa deo multū dilecta dignū ꝛ iuſtum ē reuoluere attēteq̧ penſare ſuſpēſi Jeſu multiplicē exprobrationem In altū nempe ſuſpenſo quāta ſit ſubſecuta confuſio .in corde nō venit mundano ſeu homine vano ꝛ veſano .ſed potius interno ꝛ deuoto q̄ ſit gloriari in domino ꝛ cōfundi in ſemetipſo Hic per ſacri euāgelij ruminationē inuenit a quadruplici genere hominum Xpo irrogatam in cruce confuſionem vel exprobrationē ſcilicet A ſedentibus A ꝑtercūtibus A ſtantibus A pēdētib⁹ Omnibus nēpe ꝑdictis nō contēti neſcierūt ſeu noluerūt a conuicijs ceſſare .ſed paſſū ſubſannant vndiq̧ Nā neq̧ paſſo parcentes neq̧ ipſius genitrici doloroſiſſime condolentes.nouūq̧ modum obprobrij prioribus accumelantes . acceperunt veſtimenta eius milites ſcilicet ſiue ſtipendiarij et primo palliū xpi in quatuor partes diuidentes . vnicuiq̧ militi partem diuiſerūt.ꝛ tunicam inconſutilem deſuper contextaꝫ per totum. qua ſub pallio vtebatur . Que quidem tunica ſecundnm Criſoſtomuꝫ eſt quoddam genus veſtimenti ex multis pannis contextum deſuper per totum.ideſt abextra per totum ſcilicet de alio pano ad illā tunicam magis fortificandam et conſeruandam quo veſtimenti genere pauperes in paleſtina vti conſueuere

In quo habes ab euāgeliſta ſignū vere paupertatis licet non
ōnes velint ipſam diligere qꝛ neſcit homo pretiū eius ¶ Utnā
appciētur ipſam qui pre cūctis mūdi diuitijs ī toto corde q̄ſie
runt eam ſcientes illam in rege regū et regina matre ipſius tā
preſtanter effulſiſſe Socia fuit in pſepio in mundo in patibulo
nec deſeruit etiam ī ſepulcro O dilecta ſponſa regi regū: tā ſtri
cte copulata vt nec ad momētū tēporis viſa ſis ab eodē aliena
Quis euangelice vite ſectator erit tui repudiator cum tecuꝫ ſit
natus ſaluator tecum cōuerſatus mūdi fabricator tecū mortu
us ōnium redēptor tecū etiam ſepultus dei et hominū media
tor: Placeas ſaltē moderno tempore minoribus que prochdo
lor repudiaris a maioribus tecum enim veraciter eſt noſtra ſa
lus Fertur hec paupercula veſtis a quibuſdam quodam texti
li opere ad modū birretorū ſeu quorundā ciliciorū facta Et qd̄
eam proprijs et virgineis ſuis manibus cōfecerit virgo beata
et cū creſcente peruulo Jeſu pariter excreuiſſe quod abſurdū
non eſt ymmo pium credere Nullis igitur vſibus videbatur
apta hec veſtis ſciſſa vnde decreuerūt ſuper eam ſortem mitte
re quis eam deberet retinere ſicqꝫ impletum eſt verbum pſal
miſte pſalmo.21. Diuiſerūt ſibi veſtimēta mea ⁊ ſup veſtē meā
miſerūt ſortē O mirāda ⁊ vere venerāda nec minꝰ ymitanda
ſaluatoris paciētia .q̄ ſicut agnus tōdētē ⁊ occidentē ſuo veſtit
vellere ita ſe tōdētes ⁊ ſpoliātes ſua veſtiuit veſte. mea ſalutife
ra eruditione Nudus ī extremis ego a virtutibns apparebo ni
ſi exemplis domini mei et veſtigijs īherere decreuero ōnium
etiam nuditas erit deo et angelis abhominabilis niſi īdimita
fuerit precioſis criſti virtutibus Conformemur virtuoſe ne cō
fundamur ignominioſe Ueſtis inſuper filij dei in quatuor par
tes partita eſt. criſti humanitas predicata per quatuor orbis cli
mata Ubique enim fides criſti vbique virtus crucis criſti dif
fuſa eſt vtinam in omnibus ſtabilita Tunica vero ſortita fidei
ſignificat vnitatem Sicut enim vnitas omnino indiuiſibilis
eſt ſic et fidei veritas indiuiſibilis eſt Poteſt nempe homo a
fide reſcindi Sed fides nullo modo poteſt perſcindi Caritas
etiam omnium virtutum gēma ac forma per tunicam ſortitā
poteſt figurari quam pius dominus uult ab omnibus et in oī
bus inuiolabiliter ſeruari Bona veſtis caritas veſtis vtique
nuptialis qua complacere poterimus ſumme trinitati et ange
lice dignitati Sicut etiā tunica domini deſuper dicitur fuiſſe
contexta per totum ſic ipſa caritas ſupereminet ōnibꝰ ṽtutibꝰ

cooperiēs multitudinē peccatorū teſte petrō pꝛīcipe apoſtoloꝝ
O pie domine.caritas neceſſaria virtus ē. caritas gratiſſima ē
Neceſſaria nobis gratiſſima tibi Dare eā cōplaceat . quia vere
domū tuā ībabitat.ꝛ nos tibi gratificat.ac tuis electis nos aſſo
ciat Diuiſiōne igit̃ facta ab hꝰmōi ꝑfidis ꝛ ſorte miſſa Sedētes
ſcilicꝫ iuxta crucē Seruabāt eū.ſupple quando expiraret.uel ne
euaderet.vel ne viuū quiſpiā deponeret Quid iſti ſeruādo eum
ꝑtendebāt niſi Xpi īpotenciam oſtēdere volebāt :· Eſtimabant
eū nō poſſe deſcēdere ſine eorū auxilio ꝛ volūtate Quis cogitare
ſufficiet quot obꝓbria horū exꝓbrāciū ſedētiū ſcilicꝫ ceciderūt
ſuper eum :· Sed ipſe factus eſt ſicut homo non audiens et non
habēs in ore ſuo redarguciones pſalmo .37. ¶ Secūdo vide ꝗd
a ꝑtereūtibꝰ ꝑtulerit dominꝰ Jeſus Nā blaſphemabāt mouētes
capita ſua.ꝛ īꝓperando dicebāt Uach Interiectio ē inſultātis
Qui deſtruis tēplū dei ꝛ in triduo illud reedificas . ꝓut dixiſti
virtute tua.que iam videt̃ inualida ꝛ infirma Salua temetipm
ſi filiꝰ dei es.deſcēde de cruce Uere poſſet dominꝰ dicere Omēs
īimici mei viderūt malum meū ꝛ letati ſūt.trenorū pmo Et iteꝝ
trenorum tercio Factus ſū in deriſum omni populo.cāticū eoꝝ
tota die Sed luce clarius liquet hos cū patre ſuo dyabolo cōcor
dare.ſicut ſe ꝓdunt ꝓpria voce Ille eīm dixit Si filius dei es .
mitte te deorſū Mathei.4 Hy eius ſoboles dicūt Si filius dei
es.deſcēde de cruce Mathei 27 O quā diſſimiles voces audiūt
a filys īiquis Uere multū diſſimiles Benedictꝰ qui venit ī noīe
domini Mathei 21 .Et deſcende de cruce ſi es filius dei . Sed
o perfidi O ſtolidi O rabidi iudei : quid dicitis :· Nonne filio
dei magis videtur competere aſcenſus ꝗ̄ deſcenſus . Si rex
glorioſus in ſuo permanet ſolio. Jeſus dei filius in ſuo nō ma
nebit throno:regio titulo ornato:· Legiſtis ſed male vt videtur
intelligitis Dei perfecta ſunt opera. Imperfectum ergo dimit
tet opus mirificum:opus ſalutis quod dignatur operari in me
dio terre habitabilis :· Uelitis nolitis perficiet ꝛ imperfectum
non relinquet : cuius oculi imperfectum noſtrum vident. Ue
re domine cepiſti opus grande:intendunt te tuo honore priua
re quē accepturus es a patre cuius iuſſa cōſeruas . cuiꝰ honorē
zelas cuius ꝑceptis obtēperas Fily inobediētes legem dei audi
re nolētes petunt te habere in conſortiū rebellionis.vt ſic palliū
expanderent ſue excuſationis.cum patri non obediuiſſet ꝑſeue
ranter vnigenitus eius Abſit vt qui docuit verbo ꝑſeuerantiā.
facto nō demōſtraret eam Ipſe namqꝫ dixit Qui ꝑſeuerarerit

vſqꝫ ī finem hic ſalu⁹ erit Mathei.10. Et quō ſalui eſſe poterim⁹
ſi opus ſalutis manſerit imperfectum etiam in ſaluante. ⁊ a ſal
uatore O viri et mulieres. O diuites et pauperes O virgines
iuuenes ⁊ ſenes ſi pacē queritis ſi quietē diligitis in cruce pau
ſate in cruce manete deſcenſū ſuadenti non credite a penitētia
inchoata diſcedere nolite ſed cōſtanter cōſtantes perſeuerate
Clamet pater ploret mater roget frater obſecret ſoror flagitet
ſocer ſupplicet nur⁹ ſuggerat diabolus blandiatur mundus
murmuret caro anxietur parentela concordent omnes in ſua
dela vt penitentie cruce abiecta nature ſequamini blādimēta
dico exoro et ſupplici mente depoſco omnes aures obſtruite
criſtū in cruce reſpicite ei⁹ ꝑſeuerantiam mementote modicū
expectate auxiliū dn̄i in proximo adeſſe videbit] certiſſima fi
de et idubie O pie deus hic reſpirare quero hic leuamē laſſus
expeto hic ſolotenus proſtratus finē operis opus ſalutis. āhe
la mente expecto qꝛ ī tua patiētia et ſancta ꝑſeuerantia me tua
caritate redimendū fide ſtabili certificatus agnoſco Sed gētē
hanc ꝑtereuntē blaſphemantē et exprobantem preteribo mini
me Quid dicam ergo genti huic peſſime Expectate inq̄ꝫ in di
em tertiū et videbitis glorioſius et euidentius miraculū: Nō
enim deſcendētem ſed glorioſiſſime reſurgētē habebitis dn̄m
quē minime videbitis pro nūc deſcenſurū qꝛ vota poſtulantiū
non ꝯcordant vocibus prophetarū eius glorioſam reſurrectio
nem ad ōnium ſolamen inſinuantiū Ayt enim ſanctus dauid
pſalmo .1038. domine probaſti me et cognouiſti me tu cogno
uiſti ſeſſionem meam et reſurectionēꝫ meam. Et ſophonie ter
tio Expecta me in die reſurectionis mee in futurum Quaſi di
ceret Spondetis deſerere veſtram in preſentiarum obſtinatā
infidelitatem per meam deſcentionem ſed nolo deſcēdere ad
veſtram petitionem quia placet reſurgere vt fideles inueniāt
qui locuti ſunt prophete ſancti Ita obſecro domine cōplaceat
vt eripias me quia hoc mandauit ille cui complacuit in te.
¶ Tertio vide q̄d a ſtantibus pyſſimus ipſe pertulerit ſcilicet
a ſacerdotibus et ſenioribus qui dicebant cum ſcribis ad alte
rutrum Alios ſaluos fecit ſe ipſum non poteſt ſaluum facere
¶ Criſt⁹ rex iſrahel deſcēdat nūc de cruce vt videam⁹ ⁊ creda
m⁹. O ſapiētia que de occultis traheris Nolētes cōfitentur ꝙ
alios ſaluos fecerit Ipſorum eos condempnat ſententia Qui
enim alios ſaluos fecit vtiqꝫ ſi vellet ſecundum beatum ihero
nimum ſeipſum ſaluum facere poſſet In dubie venenati filiꝫ

dyaboli a ſuo magiſtro edocti cuiꝰ verba promunt iuſſacꝫ per
fitiunt ſi ſic ſubſannant in cruce pendentem maiora et acerbi
ora ſibi irrogauerunt cum eorum vitia corriperet cum in conſi
lio ipſorum etiam velud agnus manſuetus ſtaret et obmuteſ
ſeret ex quo nec propter honeſtatem :nec propter penalitatem
ipſius in aliquo miſerti ſunt Ad cumulum quocꝫ confuſionis
addere non verentur Confidit in deo liberet eum nunc ſi vult
Dixit enim Quia filius dei ſum: Quaſi exaggerando dicerent
Patet eum fallaciter locutum eſſe Quia ſi eſſet dei filius libe
rationē de facili īpetraret a penis .Filium enim pater liberat
dum pena filium coanguſtat ſi facultatem patris ſaltem nō ex
cedat Unde ſapientie ſecūdo inquiunt Si filius dei eſt ſcilicet
naturalis ſuſcipiet illum id eſt liberabit eum de preſſuris iſtis
O veſania ſacerdotum O nequitia pricipum O inaudita ſtul
titia ſeniorum et ſapientum illudere homini de proximo mo
rituro et cruci atrociſſime ſuſpenſo miſereri penitus in nullo
Vere iheremia ſancte conpetere videtur hys verbum tuum
capittulo decimo .Stulte egerunt paſtores et dominum non
queſierunt ſcilicet per debitum cultum Et ſequitur propterea
non intellexerunt et omnes grex eorum diſperſus eſt. Quaſi
diceret Mirum non eſt populum errare cum ſapientes populi
non verentur tam manifeſte innocenti pendenti et moriēti
inſultare Quid reſpondendum putas .O anima viris hys et
illuſoribus Propheta ſanctus prefatus dicat in perſona ſalua
toris pendentis verbum.j2.capittulo ſcriptum Facta eſt mihi
hereditas mea quaſi leo in ſilua dedit contra me vocem ſuam
ſcilicet obprobry vocem contumelie blaſphemie ⁊ deriſionis
multiplicis et horrende Hoc verbum verum eſt Quare: Quia
non eſt timor dei ī populo iſto vt triticum ſeminato ſed ſpinis
vrticis et labruſcis repleto maledicūt enim regi ſuo ⁊ deo ſuo
yſaie .8. ¶ Quarto vide o fidelis anima quid a pendentibus
ſuſtinuit ¶ Crucifixi enim ſunt cum eo duo latrones Ideſt
clauis confixi Secundum beatum auguſtinum non funibus
vt quidam putant ligati Unus ad dexteram ⁊ vnus ad ſiniſ
tram In medio igitur latronum tanquam princeps eorum
ad obprobry augmentum Ut quid o ieſu pyſſime ſtipatus es
huiuſcemodi ſotietate :Et dominus anime inquit deuote que
renti ſollicite Non cū ſanctis ſed cū iniqs deputatus ſuz Alit
ſecūdū itentionē iudeorū alit ſecūdū pris ordiationē. Nā ſcōm
iudeoꝝ ītētionē vt eorū ſuſpitiōis Xps pꝛīceps eē dinoſceretur

Licet nõ ſic euenit:qꝛ de illis ſecũdũ Criſoſtomuz nil dꝛ: crux
vͦo Xp̃i vbiqꝫ adorat̃ : vbiqꝫ eminet:aſſumũt et̃ crucem: reges
dyademata ſua deponẽtes Scd̃m vͦo dei patris ordinationẽ ac
cipe q̃druplicẽ rationẽ ſecundũ ſanctũ Thomaz in tertia pte.q.
46.articulo ũdecio · ¶ Prima ẽ ꝑpter ſignificationẽ Hy nẽpe
duo vnus ad dexterã ⁊ alius ad ſiniſtrã ſignificãt diſtinctionẽ
hominũ ĩ extremo faciẽdã iuditio Unde auguſtinꝰ ſup iohannẽ
dicit Crux ipſa ſi attẽdas tribunal fuit In medio eim̃ iudice cõ
ſtituto.vnus q̇ credidit liberatꝰ ẽ.alteꝛ q blaſphemauit dãpnatꝰ
ẽ Iã ſignificabat q̃d facturꝰ ẽ de viuis ⁊ mortuis.alios poſiturꝰ
ad dexterã ⁊ alios ad ſiniſtrã ¶ Secũda ẽ ꝑpter itẽtionẽ. Quia
ſcd̃m Bedã ſup Matheũ quidã ſũt q̇ acrioris diſcipline ꝑ eter
na gloria ſubeũt inſtituta:quidã vero hũane laudis ĩtuitu ⁊ hy
ymitãt̃ mentẽ ⁊ actũ ſiniſtri latronis. ¶ Tertia ẽ ppt̃ electionẽ
Nã iteꝛ fideles hy q̇ ad dexterã ponũt̃ ſignificãt eos q̇ fidei iu
ſtificatiõe ſaluãt̃ :latro vͦo poſitꝰ ad ſiniſtraz ſignificat eos q̇ re
probãt̃ . ¶ Quarta ẽ ppt̃ gr̃am ꝑueniẽtẽ Uñ beatꝰ Jeronimus
ſup Matheũ Sicut ꝑ nobis maledictuz crucis factꝰ ẽ Xp̃s:ſic
ꝑ õni ſalute ĩt̃ noxios q̃ſi noxiꝰ crucifigit̃ Pyſſime igit̃ domĩe
dignãt̃ me ad dexterã ſuſcipe tuã vt ãplexet̃ me .in leua em̃ tua
inuẽtus a cetu ſãctorũ vereoꝛ ceuſeri alienꝰ Deniqꝫ latroẽs blaſ
phemãtes dixerũt Secundũ ſanctũ auguſtinũ pluralis numerꝰ
ponit̃ hic ꝑ ſingulari Uel ſecũdũ beatũ Jeronimũ p̃mo vterqꝫ
blaſphemauit.ſed tãdẽ paciẽtia ſaluatoris ĩſpecta cũ ſignis que
fiebãt pura ⁊ ſancta ↄfeſſione emẽdatꝰ.ſe purgauit vnus.ſed in
ꝑtinatia manẽs alius ayt vt blaſphemꝰ Si tu es Xp̃s ſaluũ fac
temetip̃m ⁊ nos O impie q̃d dicis ∴ Corporalẽ ſalutẽ q̃ris pch
doloꝛ cõuiciãdo . vtinã ſpiritualẽ q̃reres fiducialit̃ poſtulando
Uide dedecus vere magnum. vt latro dampnatus patibulo cõ
cremandus iehẽne incẽdio .blaſphemet dominum verbo tam
ob ꝓbrioſo O pacientia paciẽtis domini tollerãtis ob ꝓbria et
blaſphemias hominis ĩiqui.tẽporaliteꝛ ⁊ eternaliteꝛ dampnati
Quis ad hec nõ mirabitur ∴ Quẽ celum nequit ſuſcipere . quẽ
terra vix ꝑpter maliciam poteſt ſuſtinere. demoĩbus ſociatus
in aere. quẽ boratrũ ĩferni habet colligeꝛe ⁊ voꝛare. Xp̃m dñm
auditur blaſphemare Mirabilia ſũt ã terribilia q̃ dico∴ Utrũqꝫ
exprimendo a veritate nõ deuio Quia mirabilis multum Xp̃i
innocentis pacieutia .terribiliſqꝫ blaſphemi latronis obſtinata
neqnicia ac ferociſſime gentis inuidia Sed nonne maioꝛ dei
Gracia et profuſioꝛ ipſius miſericordia∴

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Plane in ſiniſtro: latere ɔtumelie reſonant a pendētis ore: ſed
in dextro quid audiat͛ o deuota aīa diligēter attēde. Sequit͛ Al
ter vero increpās eū ait. Neqꝫ tu times deū qui in eadē damp
natiōe es: ſcilicet mortis. Quaſi diceret Licet abſqꝫ hominum
timore hucuſqꝫ vixer/. deū tñ timere deberes iā ī articulo mor
tis cōſtitutus. Et nos quidē iuſte: ſupple ſumus ī hac dāpnatio
ne Nā digna factis: ſcilicet ſupplicia Recipimus Ideſt pecca
ta noſtra magna ⁊ multa exigunt que patimur: tormenta hor
renda O felix cōfeſſio digna miſericordie remedio Confeſſiōe
quoqꝫ malitie patēter facta o latro ſubticēda ē xp̄i innocentia:
Minime Nā ſequit͛ Hic vero nil mali geſſit Ideſt: ⁊ ſi cuꝫ ini
quis deputatus ſit: tamē peccatū non fecit nec grande nec puū
Liber ē a peccatis: licet peccatoribus ſociatus ī penis. De quo
latrone Auguſtinus ait in ſermone Quis illū docebat: niſi qui
iuxta eum pendebat: erat enī ei fixus in latere: ſed habitabat ī
corde O latro reſolue te ad huiuſcemodi doctorē: cōuertere ēt
facietenus ſicut cordetenus ad hāc illuſtratorē: breuē fac ⁊ cō
pendioſam orationē: ſentieſqꝫ indubie ſcaturientē in te miſeri
cordie fontē: quo irroratus nō latro blaſphemus: ſed confeſſor
eris: orbi notus deoqꝫ fidelis ⁊ deuotus Sequit͛ Et conuerſus
ad Jeſum dixit Domine memēto mei: dū veneris ī regnū tuuꝫ
Oratio bona: oratio ſancta: oratio vere a deuotis ōni deuotiōe
recolēda Ecce hic videmus mutationē dextre excelſi Magnꝰ
nempe doctor Jeſus: ⁊ magnus orator latro ad Jeſū cōuerſus
Doctor magnꝰ hūc fecit oratorē quē tāto tēpore ſuſtinuit latro
nē: quē patibulū ſuſcepit graſſatorē: quē mūdus nouit peccato
rē Quis mihi det vl͛ exigue aliquid de tāte pietatis ſonare gur
gite: qui pati dignat͛ pro omni ſalute: illuſtrare ⁊ nos dignet͛
cū conuerſo latrone Magna laus huius latronis: ē magna cō
fuſio dignitatis ſacerdotalis ⁊ precorny imperialis. Naꝫ ſacer
dotū principes ⁊ poteſtas imperialis latrant contra Xpriſtum
pendētem: hic vero latro cōfitetur Xpriſtum regē innocenteꝫ.
Duo o aīa mea reuolue ī hoc latrōe videlicet Ipſius meritum
copioſum. Et ꝑuilegiū amoroſū. Et ſic tertio ꝑcipies fontē miſe
ricordie ꝑ oīa dulcoroſū. ¶ Quo ad primuꝫ videlicet ipſius me
ritū copioſū libet attēdere ⁊ extollere virtutes gratioſe īfuſas
mēti ſue: ex quibus facilime patere pōt ſanctitas: qua eū dota
re dignata ē pendētis Xpriſti in cruce pietas. Nā v̄tutes habu
it theoloicales ⁊ cardinales Nā claret ipiꝰ Fides lucidiſſima.
Spes firmiſſima. Caritas ardētiſſima. De p̄io reuolue ⁊ fideꝫ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

clarā in eo reperio. Nam Xp̄m nudū ⁊ deriſum: ab omnibus derelictū publice condempnatū: horribiliter afflictū: infirmita te penarū circundatū opprobrijs ⁊ contumelijs ſaturatū: ⁊ iam morti vicinū ⁊ ipſe morti propiquus: a nemine doctus a nullo premonitus: neqꝫ a fratre ſollicitatus: neqꝫ ab amico pulſatus: neqꝫ a p̄dicatore īformat⁹: neqꝫ a ꝯfeſſore redargutus: dei filiū ⁊ verū hominē credit ⁊ libere innocentē ipſū fore alta ⁊ ſonora ꝯfitet̄ voce. Uide fidei radios emicātes: attēde o aīa fulgorē tāte cognitiōis Qui Xp̄i doctrinā audierāt: q̄ miracula multa ⁊ inſolita viderāt. Qui Xp̄i ſanctiſſimā vitā oculis ꝓprijs con ſpexerāt. Qui pauloāte de puriſſimis manib⁹ eius: corpus ⁊ ſan guinē ipſius ſumpſerāt ⁊ fugiēdo negabāt hij deſerūt hij mortē euadere cupiūt: vitā ⁊ ſi miſerā tñ tenere appetūt: nil ꝯfitētur: ōnes ſilēt: timore ꝑculſi vagant̄: aſſiſtere nō audētes: defēdere nō preſumētes: ⁊ ip̄m magnificare ⁊ excuſare verētes: ſed iſte ſolus cū matre virgine merēte dolēte ⁊ gemēte: imo ⁊ tacente pre virginitatis pudore ⁊ cordis dolore. Hic inq̄ꝫ fiducialiter ⁊ patent̄ ip̄m dei filiū regē in ſuo regno venturū indubitata fide ꝓloquit̄ ⁊ ꝓteſtat̄. Forte cū Xp̄o nūq̄ꝫ fuerat conuerſatus: nec forte ante eius notitiā habuit: in eius ſequela ⁊ comitiua non fuit: eius doctrinā nō percepit: eius vitā nō vidit: ſed in impie tatis ſue operibus ſe exercens: iuſte paſſus exitiū mortis līguā ⁊ os reſoluit in vocē cōfeſſiōis ⁊ diuini honoris. O magna h⁹ latrōis fides: que nec timore aſtantiū ſacerdotū ⁊ principū: nec furore iudeorū tumultuantiū. nec ꝓprij doloris magnitudine: nec conſocij infrunita blaſphematione: nec Xp̄i aperta carnis infirmitate: nec apoſtolorū vel diſcipuloꝝ puſillanimitate: ret̄ hi potuit a veritatis promulgatione: a vere fidei cōfeſſione. Ue re huius magna latronis fides: Nōne magnā reportabit remu nerationē? ¶ De ſecundo o aīa ideſt de ſpe firmiſſima fac conſi derationē. Nōne cuiqꝫ ſane ſapienti videbitur eius ſpes digna cōmendatione: qui ab illo non deſtitit ſperare ſalutē: quē in tot afflictionibus corꝑalibus preſentialiter videbat pēdentē? Cor porali ſalute videbat ip̄m priuatū: ⁊ nihilominus in ipſo ſpera bat ſe ſaluandum Cuius vita de terra tollebatur in eius eſſe pe cijt memoria: ſperans poſt mortē ſe fore regni ipſius participē: quē viderat in cruce ſecū pendētē. Cui⁹ iudei ſubſannādo pete bāt de cruce deſcenſū: h⁹ iſte ſperabat ꝑ mortē adipiſci i regno cōſortiū. O deuota aīa expāde iā ſinū: recollige ex itimis affec tū: euiſcera ſi vales in amore quoquomō quē hēs conatū: ad

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

videdū hꝰ latronis deuotionem ſpe firmiſſima roboratā. Dn̄m
nēpe noīat quē plebs furēs apta voce vt latronē īpiuz blaſphe
mat. Memoriā ſui hēe ab eodē expoſtulat: cuiꝰ beneficia digni
tas ſacerdotalis cōuitiādo ēt īproperat. Regnū ipſius in cruce
noīat: q̇ vna cū ipo crucē: etſi nō inocēs: penitēs tn̄ tollerat. O
quāta ſpe inixus regnū exoptat: q̇ malis grauatꝰ ꝓpus ēt a pati
bulo crucifixi ꝯſortiū adipiſci anhelat. Hūc latronē peccatores
ſequant̄: ſed penitudinē peccatoꝝ ipoꝝ imitādo nō dedignent̄
¶ De tertio vero ideſt de caritate eiꝰ ardētiſſima: q̄d ꝑſonabit
impiȷ hoīs lingua? Totū corpus: oīa mēbra i expāſiōe fatigata:
⁊ in ſupplicijs vexata erāt: nihil a tormēto in ſe liberū repperit
niſi cor ⁊ linguā: ⁊ vtrūq; deo ſeruire fecit: cor offerēs i cōpaſſi
one: ⁊ linguā relaxās in pia cōfeſſiōe. Jmmo tāta caritas ibi ex
titit ꝙ plus videbat̄ ſcōm Auguſtinū Xp̄o cōpati: q̄ȝ ex ꝓpria
paſſione torqueri. Vis o aīa plenius hec indagare? Affectuz et
intellectū ſtude in Xp̄i obſequiū coaptare. Si enī bn̄ attēderis
q̄tuor amores ardētiſſimos velud q̄tuor faculas ardētes vide
bis ex ore ipſius ꝓcedētes. Quoꝝ Primus ē amor correptionis
Secūdus ē cōfeſſionis. Tertius cōpaſſiōis. Quartꝰ ꝑfectionis.
¶ Primus eſt amor correptionis qui extitit longitudo crucis
ſue: plaſphemantem latronem impium pie corrigendo dicens.
Neq; tu times deum ꝙ in eadem dampnatione es. O caritas
non vanitas: immo potius veritas: que proprij doloris obliui
ſci cogis: ⁊ de proximi ſalutis ſollicitaris. Magna ſunt hec: ⁊
quis apprehendet iſta? Utiq; electus: vtiq; veraciter a ſeculo
auerſus: ⁊ ad deum dulciter cōuerſus. ¶ Secundus eſt amor
confeſſionis qui fuit ſue crucis profundum: dum ſua propria
ac totius humani generis ſcelera confeſſus: dignos nos aſſerit
omnibus plectendos corporalibus penis inquiens Et nos qui
dem iuſte: nam digna factis recipimus. O cōfeſſio breuis ſed
non minus vtilis: confeſſio deo gratiſſima que proceſſit a men
te deuota: a deuotione ſolida: a ſoliditate virtuoſa: a virtute in
fuſa: ab infuſione mirifica: a mirabili diuine potentie dextera.
Amplectere hanc viam o homo quicunq; tribularis: quicunq;
qualicunq; moleſtia grauaris: ſcito et vide: quia magna ꝑs
venie eſt humiliter confiteri ſe peccatorem eſſe: ⁊ dignum an
guſtia ⁊ tribulatione. Beatus homo quem ſic erudieris do
mine vt in flagellis quibus quatitur non murmuris vox in
ſonuerit: ſed vere ⁊ humilis confeſſionis in auribus tuis in
crepuerit.

Tertius eſt amoꝛ compaſſionis qui fuit ſue crucis latitudo: dū
gratuitas Xp̄i anguſtias aſſerens: ex mera Xpꝛiſti caritate ꝓ
cedere allegat: eius inocentiā manifeſtādo dū ſubnectit dicēs.
Hic vero nil mali geſſit O vere pium ⁊ coꝛ valde lucis diuine
radio illuminatum Quē totus populus validiſſimis vocibus
crucifigi poſtulauerat: iſte neminē de omni populo foꝛmidans
conpaſſus ex intimis: pēdentis Xp̄i inocentiā: in totius ꝑuer
ſe gētis ignominiā: clara ꝓfitet̄ voce dicēs. Hic nil mali geſſit.
O mira pendētis hui⁹ latronis cōſtātia Quē iudex oꝛdinarius
ad penā dāpnauerat ſuſpendij: liberū fatet̄ a cōtagione cuiuſli
bet peccati. Contradicit en publica voce aſſertionibus teſtiuꝫ:
ꝓclamationibus populoꝝ: ac ſentētie iudicū impioꝝ: ꝓteſtās
regē iudeoꝝ Jeſū imunē a culpa ⁊ iniuſte tali moꝛte plectēduꝫ
¶ Quartus amoꝛ ē perfectionis qui extitit ſue crucis altitudo:
dū toto mētis affectu ac benigno lingue affatu cū inexplicabili
coꝛdis humiliatiōe ⁊ vera cōtritiōe: imo quātū permiſit acerbi
tas ſupplitij cū benigna faciei ꝯuerſiōe humiliqꝫ p̄ce dn̄m Jeſū
affatus: ſtupēde ꝑfectionis ac bꝛeuitatis fudit oꝛationē dicens:
Dn̄e memēto mei: dū veneris in regnū tuū O caritas ſingulis
ſingula pꝛudenter ac ardēter diſpenſans: deo dās dominij ho
noꝛē: conteſtās ip̄m dn̄m ⁊ regē: ſibiipſi aſſignās penam: latro
ni caritatiuā coꝛreptionē: expoſtulās vt memoꝛiā agat dignan
ter ſui: vlteriuſqꝫ nil appetēs niſi in illa memoꝛia ſuam ſaluteꝫ
petēs ⁊ poſſidere q̄rēs. Vere valde honoꝛādus ē iſte tāta amic
tus caritate: vt oīs anima noſtra mirari nō ſufficiat tā magna
in latrone hoc diuine gratie fluenta: quibus oīs peccatoꝛ meri
to erudiri valeat: vt toto ſe conamine ad dn̄m nō iā pendentē.
ſed in regno ſuo regnātē ſalubꝛiter cōuertat. ¶ Vis o aīa virtu
tes etiā cardinales in hoc latrone cōuerſo aſpicere? Videre po
tes. ¶ Pꝛimo quali fulcitur pꝛudētia: cū eleuatus pēdēs ī aere
nulla caduca poſtulat a ſaluatoꝛe: nō robur: nō liberationē: nō
cōſolationē: nō in penis alleuiationē: nō vitā: nō moꝛtē: ſꝫ ī dei
ſeruari memoꝛia pꝛudēter poſtulat: pendēs in tanta anguſtia:
oꝛatione ſua bꝛeuiſſima. ¶ Secūdo vide quali foꝛtitudine robo
ratur: cū tā ſubito ſuꝑ oīa ſua ſcelera ſuꝑfertur: petēs in regno
ſui habere memoꝛia: cuius ſcelera iam nō mediocriter: ſed tur
pit̄ ⁊ dāpnabiliter ſuā maculare cōſciam ac denigrauere famā.
¶ Tertio vide quali tēperātia cōtentat̄ qui in ſola volūtate do
mini reliquit mēſurā ſui pꝛemij: nō magna: nō eximia: nō rega
lia: ſed quātūcūqꝫ modica: quantūcūqꝫ exigua in liberamine

dimittit totuꝫ moderationis diuine: quidquid in eius ſorteꝫ de
beat prouenire. ¶ Quarto vide quali iuſtitia cingatur qui ſibi
ipſi cōfuſionis obprobriuꝫ ī cōfeſſiōe reddidit: primo peccanti
caritatiuā correptionē īpendit: ⁊ Xp̄o ſaluatori plenā ſue mor
tis ⁊ totalē ſue volūtatis īmolationē ꝑ transformantē caritatē
offerre nō deſijt. Uñ nōmirū ſi tā eminēter ī meritis virtutum
dotatū ſaluator ſublimiter decoret ꝑ priuilegiū copioſuꝫ. ¶ Uid
igit͛ hic ſecūdo ipſius priuilegiuꝫ amoroſū: ⁊ hīc poteris deuote
ſpeculādo quīqꝫ ōni recolēda deuotiōe Quoꝝ. Primū ē aſſimi
lationis. Secūdū ē aſſociationis. Tertiū ē defenſiōis. Quartuꝫ
ē petitionis. Quītū ē figurationis. ¶ De primo. ſ. aſſimilationis
hoc occurrit ꝙ ſolus hic latro inter Xp̄i membra corporaliter
paſſus: cū ip̄o decorat͛ effigiata ſimilitudine ſaluatoris: qꝛ cruci
fixus crucifixū aſſociauit Sibi datū ē: ⁊ non alteri Sed dicis o
aīa pro criminibus ſuis ipſum crucifixū Uerū quidē dicis: ſed
plena ⁊ perfecta cōuerſiōe ⁊ oīm peccatoꝝ cōtritiōe: ⁊ euidenti
cōfeſſiōe legittimū Xp̄i mēbrū īuenit͛: ⁊ ſic ex tūc Xp̄o cōfigu
ratus decernit͛. ¶ De ſecūdo. ſ. aſſociationis liquet ip̄m ſolūmo
do matrē Xp̄i aſſociaſſe ī moriētis filij doloroſa ⁊ virtuoſa la
mētatione: fide cōiūctus ei ⁊ virtuali dolore Nullā aliā creatu
rā vite preſentꝭ videmꝰ ſociatā matri Xp̄i in huiuſcemodi do
loribus. Nā ſanctus ille Johānes predilectus Xp̄i diſcipulus:
deuota quoqꝫ Magdalena licet amare fleuerīt Jeſum moriētē
nō tñ vt mundi defleuere redemptorem. In huius igitur cōpa
ratione inſipide fuerūt ipſorum lachrime Iſtius ſolūmodo cuꝫ
matre fletus deſuꝑ infuſa fide valde ꝓficuus extitit: quia queꝫ
hominē morientē viderūt. hūc deum toto affectu crediderunt.
¶ De tertio ſcilicet defenſionis priuilegio patet ſic. Nam Xp̄i
ſto tanquā reo a iudeis condempnato hic publice eius predica
uit innocentiam. Unde tanquā miles collateralis muniuit eū
quodammodo quibus poterat armis: nolens eum cum pecca
toribus eſtimari: ſed pro peccatoribus proteſtans eum affligi.
O anima abſurdū non eſt cogitare ipſum non ſolum ſceleſtum
latronē increpaſſe. Xp̄iqꝫ innocentiam allegaſſe. ⁊ ꝓpria ſcele
ra ſe cōfeſſum fuiſſe. ſed etiam proteruos iudeos ac malignos
principes poſt tot contumelias et blaſphemias Xp̄o illatas ⁊
etiam inſultationes irrogatas. ſeuera ⁊ vera increpatione con
futaſſe Cogitare quoqꝫ poteſt mens pia ꝙ affectiōe ſincera vi
dens maternos geſtus erga filiuꝫ ſuū doloris magnitudinem
exprimentes verba quedam compaſſiue dulcedinis doloroſe

matri dixiſſe: ⁊ eius dolorē quoquomō mitigare voluiſſe: cum iā ſibi plena fide cōſtaret a tali filio tāte virgis redimēdū fore. ¶ De quarto .ſ. petitiōis priuilegio id occurrit mēti pie trutināti: ꝙ ſolus iſte latro ſalutē pecyt: quā dei filius in cruce ꝑfecit. Vñ qđ fidēter queſiuit xp̄s ardēter cōſūmauit: ⁊ libēter eū participē fecit ⁊ poſtulata cōceſſit. Utinā ⁊ mihi deuote petēti proſpere eueniat: q̄tenus latroni ſociatus in petito: cōgratulari ei dē liceat ī obtēto beneficio. ¶ De quīto. ſ. figuratiōis priuilegio id iā ē in patulo. Nā oīm electoꝝ ipm figuraʒ tenuiſſe: nemo q̄ ambigat mētis ſane. Electus nēpe a ſancto ſpiritu ad hec ⁊ plura alia obtinēda que balbuciēs nō pōt exprimere līgua: īduct⁹ ē ab codē ſpiritu ad oīa faciēda que decuit: vt ⁊ Xp̄i gr̄a copioſe reſplēdeat ī redēpto: ⁊ oīs plebs cōgaudeat fideliū de mutatione gratioſa facta tā ſubito Inflāmare igiť o aīa mea ex ītuitu operis hui⁹ gratioſi: qꝛ generalis redēptoꝛ oīm ſic ſemetipſum ſine mēſura expoſuit orbi vniuerſo: ſic vt apparet ineſtimabiliť egit cū hoc latrōe ꝯuerſo: mēti illius ſue gr̄e balſamū copioſiſſime infūdēdo. Muſtū diuini amoris exprimebatur in torculari crucis amoroſi Jeſu: quo totus orbis erat inebriādus. Vñ non q̄ſi in ꝑuo cyato latroni decreuit ꝓpinare: ſʒ ipm totaliter ſine mēſure modulo voluit īebriare: quaten⁹ tāto amoroſius eleuareť in deū: quāto copioſius ex torculari cordis Jeſu diuini cariſmatis ꝑciperet guſtū. ¶ Accingere igiť o aīa ⁊ exulta in deo appropiquādo ꝑ deuotionē ei: vt tertio ꝑcipias fōtē miſericordie ꝑ oīa dulcoroſū ī h̄ latrone ſcaturientē ex pēdētis ore. Verbum enī ſaluatoꝛ ex cordis ſui fornace ꝓtulit qđ tanq̄ȝ flāma latronē īcēdit: cū eius deſiderio: īmo vltra deſiderium ſatiſfecit. dicens. Amen dico tibi: hodie mecum eris in paradiſo. Qđ quidē v̄bū titulū habebit rubrice ſingularis. Utpote.

Jeſus largiſſimus donatoꝛ.

Conſiderare libʒ ī hoc verbo largiſſimā donationē Verbū nēpe ſuaue ōni dignuʒ acceptione audiuit hic latro ī cruce Deniq̄ȝ dixerat propheta pſalmo. 24. Secundum miſericordiā tuam memēto mei tu propter bonitatē tuā dñe Jlle dixit et virtutē miſericordie dñi h̄ latro ī ſe exꝑtus nouit Sibi reſponſū t ſibi v̄bū miſſū eſt ſibi verbū abbreuiatū a dño īcarnato ⁊ expanſo factū ē ī quo ſeptē

dulcores ampla ſibi miſericordia redẽptoris diſpẽſauit. Lucet nẽpe ĩ vbo iſto. Juramẽti veritas. qꝛ Amẽ. Jdeſt vere ꝛ fidelr̃ Annũciata pietas: qꝛ Dico Os. n. dñi locutũ ẽ. Electiã caritas: quia Tibi. ſcilicet q̇ olim in tot ſcelerib' ĩuolut': nunc vo mera mea gr̃a es cõuerſus. Tẽporis breuitas: qꝛ Hodie. Jdeſt ſine ꝑ craſtinatiõe inutili. Diuina ſocietas: qꝛ Mecũ O cõtuberniuȝ digniſſimũ. Eterna ſtabilitas: qꝛ Eris. Jdeſt firmr̃ ꝑmanebis Conſũmata iocũditas: qꝛ Jn paradiſo Jdeſt in beata dei viſiõe ꝛ iocũdiſſima fruitiõe. Nã ſcdm Alexandrũ de halis ſup Lucã notãter aduertẽdũ ẽ ꝙ eodẽ tpe eadẽqꝫ hora q̃ Adã iuſte de pa dyſo eicir̃: latroni miſericordir̃ aperir̃. Preuenit eñi xp̃s latro nẽ hora nona moriẽdo: ſecut' ẽ latro q̃ſi veſpere celebrata cruri fractiõe regni ꝑticipiũ capeſcẽdo. An ſeq̃ o aĩa deliberas? Seq̃ nõ poteris niſi latronis exẽplo cõuerſa ad dñm fueris: niſi euȝ ꝓcibus deuotis pulſaueris: niſi ei pro te pacieti cõpati digneris niſi feruẽter ipm dilexeris: ꝛ crucẽ penitentie aſcẽderis. Et ſi hͣ oĩa ꝑfeceris: adhuc nõ ꝑcipies huiuſcemõi vocẽ gaudij. Amen dico tibi: hodie mecũ eris in paradiſo: ſed ſtabilieris ĩ euãgelij vbo: ſi ꝑſeueraueris apicr̃ tibi: vel q̇ ꝑſeuerauerit vſqꝫ ĩ finem hic ſaluus erit Quãdo ignis? Utiqꝫ ĩ tẽpore illo dũ venerit ite rũ ꝛ accipiat te ad ipſuȝ: vt vbi ipe ẽ: ꝛ miniſter eius fidelis ſit. Saluus inqꝫ eris: ſic tñ quaſi ꝑ ignẽ. Quis hoc determiat? Apo ſtolus ẽ vas electiõis Deniqꝫ ꝛ ſpiritũ xp̃i ipſe hẽt Non eñi au det loqui niſi ea que xp̃s ꝑ eũ teſtificar̃. Si igir̃ ego ſaluteȝ per ignẽ cõſequar magnũ mihi ẽ. Latro ꝑ ꝯfeſſionẽ humilẽ regnũ adeptus ẽ: ꝛ vere maius hoc ẽ An nõ licet ei qꝛ pendet qđ vult facere? Licet nõ velit deſcendere de cruce: ſaluare tñ voluit la tronẽ a cruce. A cruce dicã: an in cruce: an ꝑ crucẽ? Quidquid hoꝝ dixero a veritate nõ deuio. Quia a cruce venit ad requieȝ Jn cruce ſortitus ẽ gl̃e decorẽ. Per crucẽ obtinuit regni poſſeſ ſionẽ O donũ magnũ O donatorẽ maximuȝ Quid ni dixerim magnum ibi eſſe: vbi omnes cenſentur reges ꝛ principes ac ſa cerdotes? Latro pendet: ſanctus moritur: rex in regno ſuo: non ſolum in bonum eius memoratur: ſed ꝛ ſine mora in reg no intronizatur. Modicum pecijt quia indignum ſe nouit: multum accepit quia donatorem maximum magna donare decens fuit. Si oleum ſtare neceſſe eſt vbi vaſa vacua nõ ſunt vbi ſubiectum ſuſceptibile aptum eſſe ſuſcipere: quis prohi bet iufundere? Qui donat pendet in aere et potens eſt vir tute. Qui rogat torquetur in carne: et indiget ſalute.

Nullus inuentus eſt dignus aperiere librum et ſoluere ſigna
cula eius niſi agnus in cruce occiſus pro humano genere Ag
nus trutidatur ⁊ lupus ab agno in regno coronatur ¶ O latro
ſancte felix hora qua tibi paradiſi porta eſt aperta q̄ prothoplaſ
tis tanto tempore fuit ſerata Quis non miretur diuine boitatꝭ
magnitudinem: Pro fide enī latronis audita aſſecurat ipſum
iuramenti aſſertione clara dicēs Amē Et pro ſpe latronis forti
ſubdit Dico et pro caritate vehemēti addit. Tibi Quaſi diceret
Fidem profitenti ſpem habenti et caritatem oſtēdēti Amen
dico tibi quia hodie mecū eris Hodie inq̄ꝫ nō cras hodie ergo
ſi audieris vocē dn̄i noli o anima mea obdurari Nō igitur erit
dicere Cras reſpondebit mihi iuſtitia mea geneſis.xxx°. Sed
paratum cor meum deus paratum cor meum Paratum ad au
diendum et paratum ad moriendū Paratus dn̄s ad donandū
paratum cor meum ad accelerandum vt percipat tanti donato
ris benefitium. Hodie inquit mecū eris O gratū contuberniū
Ubi nam bene poterit quis eſſe ſine illo Aut quomodo male
poterit quis eſſe cū illo Ipſe namqꝫ eſt bonum conpletum quo
habentur omnia Mecum inquit eris in paradiſo vbi ſancti ⁊
dei electi potiuntur gaudio perpetuo vbi inebriabūtur ab vber
tate domus dei vbi faciem dei videbunt in iubilo Beatus qui
cum latrone conuerſo in eius reperietur cōſortio Et hec de hoc
amoroſo ſuffitiant ſaluatoris verbo ⁊ ad tertium amoroſū ipſꝰ
verbum dignum eſt conuertere ſtilum ſiue ad tertiam caritatꝭ.
flammam que euaporauit a fornace ſui cordis ardentis cui da
tur titulus iſte inſignis

¶ Jeſus optimus confederator

Conſiderare libet hunc ti
tulum et tanto deuotionis qualicumqꝫ ſtilo pſtrige
re quanto copioſius ſenſero miſericordie fontē ema
nare Omnia enim dultia ſunt et a dulciſſimo fonte procedunt
ſed et ad dulciſſimum canale reſpectus noſtros dirigere cōpel
lunt mira nempe confederatio eſt celebrata omni deuotione re
colenda qꝛ multū per ōnem modū amoroſa et virtuoſa quarū
Prima fuit compaſſionis maternalis. Secunda filiationis ſpi
ritualis. Tertia admirationis generalis. ¶ In hys verſari hec
reuoluere oportꝫ ⁊ dignū ē trutinare ac liquorē grē fluēter aui
do corde acceptare De pria lege euāgely ſctiſſimi ioānis textū

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

⁊ ex hoc ipo habebis optimū fundamētū. Stabāt inquit iuxta
crucē Jeſu mater eius: ⁊ ſoror matris eius. Maria cleophe: ⁊
Maria magdalene. Stabat v̓go beata iuxta crucē corpore. ſ. ſꝫ
ī cruce tota migrauerat mēte. Stabat ⁊ ſtādo filij paſſionē cō
ſiderabat. Stabat firma fide vallata: ⁊ maxia ꝯpaſſiōe ſauciata
ſtabat ⁊ filij paſſionē ſtādo aut modicū augmētabat: ex aſpectu
mutuo quo ſeſe conſiderabāt De qua ſtatiōe Bernardus ait. O
bone Jeſu magna pateris exterius ī corpe: ſed multo maiora ī
terius ī corde: ex cōpaſſiōe matris oīa tecū ꝑticipātis. Uñ ſcđm
Criſoſtomū o aīa deuota in paſſiōe Xpriſti duo videbis altaria
Unū ī pectore Marie. Aliud in xp̄i carne. Xp̄s carnē īmolat:
Maria aīaꝫ. Optabat q̄dē ipa v̓o ei⁹ amore ⁊ generꝭ hūani dile
ctione ſauciata: ad ſanguinē filij addere ſanguinē carnis ſue: ⁊
cū dño Jeſu corꝑali morte redēptiōis nr̄e myſteriū cōſūmare:
ſed ſolus pōtifex hēbat in ꝓuilegiū vt intret cū ſanguīe ſancta
ſanctoꝝ. Stabat inq̄ꝫ ꝓpiquior ceteris: que plus dilexit ōnibus.
Stabat ſcđm Alexandrū de halis ad ſiniſtrā xp̄i: ſcilicet ꝯ xp̄i
faciē ad occidētē: aliquātulū tñ ad auſtrū. Quia ꝑ peccatoribus
q̄ a ſiniſtris ſūt habuit exorare: ⁊ ex ꝑte totius hūane nature cō
dolere: ⁊ auſtrum grē expectare. Conſiderabam inquit ſanctus
propheta pſalmo.ıoo4ı. ad dexterā ⁊ videbam: ⁊ non erat qui
cognoſceret me. Uirgo miſericordie mater totius gratie quid
agis: quid iuxta crucē te figere conaris? Recede virgo dilectiſ
ſima: virgo tenerrima: virgo pudiciſſima. Nō enī moris ſeu cō
ſuetudinis ē: vt genitrices proſequātur ſuas proles tam confu
ſibiliter morientes. Non inquit virgo recedam Licet enim pu
dor virgineus abcedere iudicat: tamen amor intenſus amor ꝑ
fectus auelli vetat: ſeparari a cruce: alienari a moriente incon
ſonum rationi eſtimat. Uincit amor pudorem virgineum: quia
vicit amor Jeſum ſummi patris vnigenitum: ⁊ meum primo
genitum. ¶ Et vt inquit virgo filio meo: ac mihi o anima me
dullitus condoleas: tria propono que reuoluere debeas: vi
delicet. Meam ad vnigenitum dilectionem. Meā ex dilectiōe
compaſſionem. Meam ex compaſſione confixionem. Quo ad
primum aperi cordis tui o anima ſinum vt percipias gratie ſtil
licidium. Quo ad ſecundum erige interiorem oculum: vt perci
pias ītellectū. Quo ad tertiū coapta affectū vt ꝑcipias myſteriū
¶ Primo igiť vide virginis ad vnigenitū dilectioneꝫ: ⁊ accipi
es diuine gratie rorem. Multum nempe ſuper omnes matres
dilexit ſuum filiū vt patet multiplici reſpectu. ſcilicet. Claritaꝭ.

Sanctitatis. Totalitatis. Diuturnitatis. Familiaritatis.
¶ Primũ pꝫ ſic. Scribiť enĩ eccleſiaſtes pᷓo. Qui addit ſciẽtiã
addit pͥter ⁊ dolorẽ. Sꝫ v̾go beatiſſima clare ſciebat ⁊ ꝯgnoſce
bat: imo certiſſima erat ꝙ a ſuo filio ſũmo ſũme diligebať ⁊ cũ
firmiť crederet ip̄m eẽ deũ in ſuo vtero ĩcarnatũ: ſic ſciebat ip̄ꝫ
ſe matrẽ diligere pre ceteris creaturis hũanis ⁊ angelicis: vñ
ex cõſequẽti cor eius ĩflãmabatur vt illũ diligeret a quo ſciebat
ſe magnopere dilectã. Secũdo rõne ſanctitatis. Nã ſciẽs ipſuꝫ
plenũ gratie ⁊ veritatis: pleno vinculo ad ipſũ ferebať dilectio
nis. Quidquid amať ſub rõne boni amať veri. ſ. vel apparẽtis.
Sed qꝛ beata v̾go virtuoſiſſima fuit: filiũ optimũ qꝛ õni gratia
plenũ pleniſſime diligebat. ¶ Tertio rõne totalitatis. Fuit eniꝫ
ip̄a ſanctiſſima ita mať: vt ab ea ſola ſpiritu ſancto cooperante
corpulentã ſubſtãtiaꝫ acciperet: quare ẽt amor qui debet vel cõ
ſueuit eſſe patris ⁊ matris ad filiũ: erat ſolũmodo ad xp̄m ĩ vir
gine. ab ea ſecũdũ corpulẽtã ſubſtãtiã progenitũ. Quarto ratiõe
diuturnitatꝭ. Amor enĩ quãto diuturnior: tãto vehemẽtior. Cũ
igitur filium ſuum per annos triginta tres: abſqꝫ vlla interrup
tione dilexerit: cõſequẽs eſt ꝙ in etate florida exiſtentem plus
dilexit quam aliquis mortalium exprimere poſſit. ¶ Quinto
ratione familiaritatis. Nũquã enim aliquis filius inuentus ẽ
qui ita blande: ita iocũde: ita gratioſe: ita dulciter: ita quoqꝫ fa
miliariter conuerſaretur cum parentibns ſuis: ſicut Xpriſtus
cum virgine matre. Quis cogitare poſſit toto conuictus tem
pore cor virginis liquefactum eſſe illius amore a quo totiens
vocata eſt materno nomine filij ſui ſuperbenedicti ore. Tene
igitur o anima deuota virginis matris amorem ad ſuaꝫ ſuper
benedictam prolem: omnium parentum mortalium exceſſiſſe
amorem: quãuis etiam tenerrime diligentium. Dilige ⁊ tu o
anima virginem matrem: dilige quoqꝫ virginis huius proleꝫ:
hoc enim proderit tibi ad eternam ſalutem. ¶ Secundo vide
virginis huius ad vnigenitum ex dilectione compaſſionem.
Maxime nempe condoluit virgo tenerrima. Tum ratione ſui
Tum ratione filij. Tum ratione ſupplitij. ¶ Primum ſcilicet
ratiõe ſui patet ſic. Erat enim vera mater eius: ⁊ omnis mater
naturaliter dolet de filij ſui vterini afflictione. Immo ſicut ha
bitus ſingularis gratie cum plantario omnium virtutum ipſã
impulit ad conſenſum vt mater fieret: ſic etiam impulit eam
vt totaliter in xpriſti penas ⁊ dolores anguſtiata mente ſalta

taret:ad quod adiutorium magnum contulit materne dilectio
nis nexus . Indubie dico ⁊ fideli mente teneo ipſam ſicut per
redemptoris gratiam mattrem eius effectam ſic per eandem
gratiam omnes dolores ſue mortis fore guſtatam . Quia di
gnum profecto eſt : ſicut gratia ad conſenſum vt digniſſima
fieret mater : impulit : ita ad virtuoſiſſimum lamentum do
loroſi fily induxit vel euexit Deniqȝ ſolam ſe matrem nouit:et
quia glorioſa dolorem cum quo diuideret nō habuit: eo ꝙ nul
lum in terra patrem fily nouit:ergo ſola matris ⁊ patris partē
defleuit.Deniqȝ in propria affuit preſentialiter perſona : dum fi
lius eius horrida pateretur crucis ſupplicia. Unde plus fuit de
fily pena viſa q̃ȝ audita certificata . Deniqȝ iuuamē preſtare nō
valuit : fily membra nec tangere potuit nec velare:omnia aug
mentabant dolorem in matre virgine.¶Secundo ratione fily
quem ſciebat ſapientem:innocentē:⁊ in omnibus ⁊ per omnia
obedientem:cum amitteret tali anguſtia talem:magnum ei fe
cit doloris rationem. Deniqȝ virgo beata non minus dilexit fi
lium:quia cum ſciuit dei vnigenitum ⁊ verum deuȝ veraciter
de ſe in humana natura genitum:ſic non minus creditur dolu
iſſe cum talem ⁊ tantum vidit tam inhumaniter tractari : tam
atrociter occidi:tam multipliciter ⁊ horribiliter confuſionibus
repleri . Eſtimo ꝙ ſicut eum nouit pro humani generis ſalute
ex caritate mori:ſic ipſa vera caritate realiter ſuccenſa:pro toto
genere humano ſeu omnium electorum vice pleniſſime voluit
ſecum in doloribus participare.Immo ſicut fundamentuȝ om
nis gratie radixqȝ ac meritum eſt dolor cordis ⁊ corporis cru
cis Jeſu:ideo ita in ſummo eam repleuit ſpiritus xpriſti dolori
bus eius : quantum nulla creatura capere ſufficeret ad mater
nitatem non electa.Abſurdum non erit o anima predilecta ru
minare ꝙ pyſſimus dominus Jeſus ſumme amans virginem
mr̄eȝ ſcēis mr̄eȝ nihil velle ꝑ amoris magnitudīe :niſi per oīa
ſibi compati plene ⁊ pleniſſime:ita eam repleſſe ⁊ eius deſide
rio ſatiſfeciſſe:⁊ ſic ei cruentatum vulneratum ac ſanguine re
ſperſum immerſiſſe : ꝙ nil niſi dolorem materna mens potuit
deguſtare . Utinam cor meum pigricia dampnabili depreſſum
percipere valeat huius paſſionis amoroſum ſpiculum vt con
vulneratus ego proli ac virgini participem quid de ſalſugine
matris et fily dei . ¶ Tertio ratione ſupplity multum con
dolebat . Uidebat enī eū pati penā ignominioſiſſimā̊ ad gen⁹
ſupplity qꝛ ī patiblō atrociſſimā qꝛ ī locꝭ.neruoꝝ ⁊ maxie ſēſitis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

confuſibiliſſimã:qꝛ in medio latronũ ⁊ ĩ tẽpoꝛe ſolẽpni : diutur
nã:qꝛ a pꝛia hoꝛa noctis vſqꝫ ad hoꝛã nonã Omnia hec ñ mirũ
ſi virginis matris animũ tenerrimũ cõquaſſabãt multũ ꝑ oẽm
modũ. Uere cõpletũ videt̃ in dei ⁊ virginis filio illud qḋ ſcribi
tur Job viceſimo: Oĩs doloꝛ irruet ĩ eum. Sed foꝛte dubitatio
pulſat aliquoꝛum aĩos an licuerit virgini Marie de xp̄i turba
ri paſſione: cũ Petro diſſuadenti dictũ ſit Mathei.16. Uade pᵒ
me ſathanas: nõ enĩ ſapis que dei ſũt: imo ipa ſuꝑ õnes debuit
volũtatẽ ſuã diuine volũtati cõfoꝛmare : ⁊ hoc velle qḋ ſciebat
ip̄m velle. Audiãt igit̃ ſanctuꝫ Bonauẽturã ĩ fine pꝛimi ſcripti
ſui ſuꝑ ſentẽtias dicẽtẽ ꝙ dolere de aliquo ĩtelligi põt dupliciť.
Aut ita ꝙ dolẽs volũtate rõis abſoluta. velit contrariũ de quo
dolet. Et ſic intelligẽdo nõ licuit de xp̄i paſſiõe dolere: ⁊ ſic Pe
trus fuit redargutus Alio mõ dolere de aliquo ẽ ferri ad ꝯriuꝫ
volũtate pietatis nõ tamẽ volũtate abſoluta: ſic bonũ ẽ ꝯdolere
xp̄o ⁊ pie affici circa eius paſſionem: ſicut ſãcti viri q̇ magnas
gratias agũt deo de ſua paſſione ⁊ mouẽtur ĩ cõſideratiõe dolo
rũ eius pie: ſic beatiſſima v̇go maria quãtũ ſuſtinere poterat: di
lectiſſimo filio ſuo condolebat. Sed tñ nõ ẽ dubitãdũ quĩ viril̄
animᵒ eius ⁊ rõ cõſtatiſſima vellet vnigenitũ tradere ꝓ gener].
hũani ſalute vt patri cõfoꝛmis eẽt: ⁊ ĩ hoc miro mõ dẽt laudari
⁊ amari: ꝙ placuit ei vt vnigenitᵒ ſuus ꝓ ſalute generis hũani
offerret̃ : ⁊ tñ etiã ꝯpaſſa ẽ: vt ſi poſſet fieri oĩa toꝛmẽta que filiᵒ
ꝑtulit ipa multo libẽtius ſuſtineret Uere g̊ fuit foꝛtis ⁊ pia dul
cis pariter ⁊ ſeuera: ſibi perca ⁊ nobis largiſſima. Hec ergo pꝛe
cipue ẽ amãda ⁊ venerãda poſt trinitatẽ ſũmã ⁊ eius pꝛolẽ bea
tiſſimã Jeſũ xp̄m dñm nr̃m. Hec ſanctus Bonauentura vbi s̄.
Rycardus quoqꝫ ĩ fine ſui pꝛimi ſcripti ait Mariã noluiſſe in
appetitu ſenſibili ⁊ volũtate naturali habẽdo reſpectuꝫ ad ipſaꝫ
paſſionẽ abſolute ſecũdũ ſe: filiũ ſuũ pati: ſed habẽdo reſpectum
ad hũani generis redẽptionẽ ꝑ illã paſſionẽ fiendam: ⁊ ad diui
ne volũtatis oꝛdinationẽ ⁊ paciẽtis actualẽ gloꝛiã voluit illam
paſſionẽ deliberatiua volũtate ſicut ſanctis placuit xp̄i paſſio: ñ
reſpectu ſui cruciatus: ſed nr̃e obtẽtu redẽptiõis. Exẽplũ ponet
ꝙ ſi mater haberet duos filios vnum ſanum et alium infirmũ
et ſanum filium videret pati voluntarie pꝛo ſalute fratris infir
mi talis mateꝛ de paſſione ſani fily ſumme doleret ⁊ de fily ſui
iufirmi ſalute adipiſcẽda ſumme gauderet Hec Ricardus vbi
ſupꝛa Ex hys o virgo dulciſſima omni laude digniſſimam te ꝓ
dico eo ꝙ tãta latitudine caritat] tue ſinum expandiſti v̇gineũ

vt ⁊ filium ⁊ genus circumcingeres humanum: filium in com
paſſione ſumma: genus humanum in dilectione perfecta. Uti
nam ego miſer ⁊ piger cõpaſſione erga filiũ pacientez ⁊ erga te
matrem condolentem perurgeri valeam: vt vel ſic ſalutem ⁊ li
cet non paciendo tamen pie condolendo ꝓmereri ac inuenire
queam. ¶ Tertio vide o aĩa huius ſuperbenedicte virginis ex
compaſſione confixionem. Nam anima eius ſanctiſſima quaſi
duodecim ſpinis acutiſſimis fuit cõfixa. Prima ſpina fuit imẽ
ſus amor quo ardebat. Secunda horror qui incũbebat. Tertia
dolor quẽ vnigenitus eius ſufferebat. Quarta pacientis fily in
nocẽtia quã ſciebat. Quĩta iudeoꝝ inuidia que Xp̃m vrgebat.
Sexta exprobrãtiũ voces quas audiebat. Septĩa planctus fily
quẽ attẽdebat. Octaua verbũ lamẽtabile quod dicebat. Nona
lãcea que nec corpori mortuo parcebat: ⁊ aĩam virginis pertrã
ſibat. Decima ingratitudo hoĩm que anguſtabat. Undecima ꝙ
ex õnibus caris eius nemo fideliť aſſiſtebat. Duodecima ꝙ in
hys omnibus eũ iuuare nõ poterat quẽ ſũme iuuare ꝑoptabat.
O v̾go tenerrima hec ſũt in ſcrinio virginꝫ tui cordis recõdita
Iã vere dicere poſſũz ad te o miſericordiſſima illõ cãticoꝝ ſcdo
ſicut liliũ inter ſpinas: ſic amica mea inter filias. Quid meroris
putas o anima fuit in ſanctis illis mulieribus corporali preſen
tia: licet fide minime vera ⁊ fixa virginem comitantibus vir
gini adherentibus: ⁊ naturaliter cõpacientibus? O quot gemi
tus quot ſuſpiria emiſerunt que virginem tanta anguſtia preſ
ſam conſpexerunt. Et tu o Magdalena olim fide plena licet iã
iuxta crucẽ a fide aliena: a pietate tamen cordis minime remo
ta: quid in tuo verſabatur pectore: nouit ille qui lauit feces ani
me tue: in ſacrorum pedum ſuorum lauatione. Lachrymas ob
tuliſti in habundantia caritatis pedes domini rigando: oſculã
do: tergẽdo: vngendo: ſed modo quid agis in tempore hoc hor
rendo? Utiqꝫ gemitus: vtiqꝫ ſuſpiria: vtiqꝫ lachrymas fudiſti
in copia: licet non ſic proficua: ſicut alias in contritione tua ſo
lempniſſima. Natura hic arridet pietati: ſed ibi arriſerat con
tricio eximie tue caritati. Ibi fides tua te ſaluam fecit: hic a
mor naturalis virgini condolenti condolere fecit. Hic vides
penaliter pendentem: quem in conuiuio audiſti crimina tua
dimittentem. ¶ Sed o pyſſime domine derelinques genitri
cem tuam omnino ſine verbo tuo benedicto? Pro crucifixo
ribus oraſti Latroni paradyſum donaſti: et matrem tuam pre
dilectam coafflictam non conſideraſti? Minime.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

¶ Nam ſequitur hic ſecunduꝫ ſcilicet filiatio ſpiritualis cũ ſub
īfert Cũ vidiſſet gͦ Jeſus matrē ꝛ diſcipulũ ſtātē quē diligebat
Vidiſſꝫ ſcilicet eos ītima cõpaſſione cõuulneratos Dicit matri
ſue. Mulier ecce filius tuꝰ. Quaſi diceret Uſqꝫ modo fui in ob
ſequiũ tibi et tui curã filiali amore habui. ſed de cetro iſtũ dere
linquo tibi qui erit loco mei O cõmutationē Deinde dicit diſci
pulo Ecce mater tua Quaſi diceret reuerētiaꝫ et obſequiũ ei de
bes vt filius Et ex illa hora accepit eã diſcipulꝰ ī ſua ſcilicet cuſ
todia ꝛ cura ꝛ reuerētia animo reurēti ꝛ capite inclinato corde
puriſſimo ꝛaffectu feruētiſſimo Vel ī ſuam ſcilicet matrē qꝛ tã
ta ꝯiunctꝰ ē virgini caſtiſſime caſtiſſimꝰ ipſe mēte ꝛ caritate fer
uēte vt genitricis ſue naturalis mētionē ī ſtatione deuotarum
mulierũ nõ īueniatur feciſſe Mariã cleophe legitur expreſſiſſe
ſed de maria ſalome ſua genitrice nihil videtur tangere cũ tñ
aſſiſteret magno ꝯfoſſa dolore ¶ Sꝫ tria hic expedit reuoluere
vt miſteria ſacra valeant aliqualiter patere Primo videbimꝰ
xp̄i ſermonē directũ ad eius genitricē Secũdo xp̄i verbũ ad ip
ſius diſcipulũ predilectũ ſcꝫ Joãnē Tertio ex hys õniũ noſtrũ
conſolationem. ¶ De p̄io queſtio mihi verſatꝛ in aĩo cur talis ꝛ
tãtus filius: tali ꝛ tãte matri: noĩe tali voluit loqui dicēs Mu
lier: quod nomē videtꝛ eē corruptionis Cur non inquit Uirgo
ſacratiſſima ſeu mater tua tenerrime dilecta: ſeu genitrix nobi
liſſima: vel aliud huiuſmodi: Nec mea ſolũmodo iſtud verſatꝛ
in mente: ſed preceſſerunt qui talia ruminauerũt deuote. Sic
nempe inquit Criſoſtomus O bone Jeſu cur matrē tuã dulciſ
ſimã que ita diligēter te nutriuit: reuerenter tractauit: ꝛ dulciē
lactauit: adeo indulciter alloqueris non matris nomine ſed cõ
muni: Reſpondit Utiqꝫ ne pre materni nominis ſi exprimere
tur ꝛ vehemētis amoris teneritudine virginis animus aggra
uaretꝛ: vidēdo fily paſſionē ꝛ audiendo matris dulciſſimuꝫ no
men. Nam tunc non erat tempus dulciter alloquendi: nec ma
tris nomen exprimendi: quia ſi xpriſtus dulcius ei locutus fuiſ
ſet: cor forte v̄ginis pre amoris teneritudine crepuiſſet. Habes
igitꝛ o aĩa rõnē pregnãtē: ne deſeras obſecro fidē ſingula libran
tē. Verbũ qđ ꝓlatũ videbatꝛ p̄ia facie durũ: videtꝛ iã bñ maſti
catũ valde piũ: motiuo igitꝛ audito cur matrē non allocutus ſit
noĩe mr̃no: dic ei corde gemēti ꝛ aĩo deuoto Cruciat te dñe Je
ſu crux tua: cruciat ꝛ te genꝰ ferox ꝛ rabida: ſꝫ multũ te cruciat
matris tue generoſiſſime corpalis p̄ſētia: nec minꝰ ciꝰ mentalis
mr̃nalis anguſtia Cruciat te dolor tuus: ſꝫ nõ minus cõpaſſio

genitricis Nec miruꝫ Nūꝗ̄ enī te deſeruit: nō ī infantia: nō in adoleſcētia: nō in iuuētute: nō in p̄dicatiōe: nec ī paſſiōe. Nūꝗ̄ tibi dulciſſime Jeſu eius defuit ſolatiū: nūꝗ̄ ſubſidiū: nūꝗ̄ obſequiū. Lactauit digniſſima te diuiniſſimū infantē. Audiuit ſub limen ſublimia p̄dicantē. Nouit humilē humilis cōuerſantem Intellexit: ruminauit: trutinauit: cōſeruauit oīa verba tua ⁊ iā videt: iā ſpeculat̄ vlnera: meditat̄ ſupplicia: experitur a te in ſe mēte ſauciata tua tormēta. Uides dn̄e mȳ lachrymas eius pre nimio dolore deficere. Uides qꝛ deſunt ei pre cordis meſticia v̄boꝝ ſolio: d̄ſerit fortitudo: marceſſit pulchritudo: cū vrbat̄ vno die tā patre ꝗ̄ filio. Cōmota quippe ſunt viſcera ei⁹ ſup ſuo vnigenito: cōmota ēt ſup ſcelere tā horrēdo. ſ. deicidio mīme dubitare volo. Cōmota p̄terea ſup v̄bo a te filio ſuo ſupbn̄dicto magno cū libramīe plato. Mulier inq̇ens Ecce filius tu⁹. Grādia loquit̄ q̇ grauit̄ torquet̄. Et quis tā ſapiēs vt ītelligat: ītelligendo ſapiat: ſapiēdo ediſſerat: ediſſerēdo ſe ab āmiratiōe cōtineat Dat̄ etern⁹ ⁊ icōmutabils pro tp̄ali ⁊ mortali De⁹ pro hoīe. De⁹ inꝗ̄ verus pro hoīe puro Seruus pro dn̄o. Diſcipulus p̄ mḡro. Creatura pro creatore. Filius piſcatoris pro filio conditoris. O dn̄a q̇s p̄cor ī te aſcēdit cogitat⁹: cū a tuo ſup oēs dilecto audiebas h⁹mōi fieri cōmutationē: cui⁹ īexplicabē videbas amoreꝫ: ſciebas paſſionē ad oīm redēptionē. Eſtio te: toto mēt̄ conamine ad v̄bū tāti filij coaptaſſe: ⁊ Joannē illū v̄gineuꝫ hoīem pio tue mētis mr̄ne ſinu cōfouiſſe. ¶ De ſcd̄o. ſ. de Jeſu v̄bo ad eundē Joānē p̄dilectū loq̇ deſidero: ⁊ v̄bū tāte altitudis eē ↄſpicio: tāteꝗ̄ dignatiōis attēdo ꝙ ad enodādū illud me īſufficiētē inuenio. Ecce inq̇t mr̄ tua Cui inq̇t Diſciplō vtiꝗ̄ Oēs admiratiōe merito replcant̄ in h⁹ v̄bi auditu: ruminātes quo ſenſu: q̄ rōne: q̄ poſſibilitate: q̄ auctoritate diſcipulus trāſeat ī filiuꝫ v̄gis: ⁊ v̄go hēat purū hoīeꝫ filiū que n̄ genuit niſi hoīeꝫ deū. Apd̄ hoīes vꝫ mirabile cū deo nihil ē īpoſſibile: ſꝫ ad īgrediēdū tale myſteriū op⁹ ē multa pietate ⁊ illuiata rōe. Qui cecinit dīno ſpū illuīatus. In principio erat v̄bum: ⁊ v̄bum erat apud deū: ⁊ de⁹ erat verbū. Sibi dꝛ Ecce mater tua. Sibi dat̄ hoc mirabile v̄bum ⁊ ipſe in illo ſpiritu quo euāgeliū ſuū inchoauit ⁊ cōſūmauit: hoc v̄bū mente deuotiſſima ruminauit O Joannes ſanctiſſime: prius filius corrupte: modo filius cenſeris intacte. Quo iure: qua lege quo decreto? Utiꝗ̄ non iure nature: ſed gratie: non lege generationis ſed adoptionis peculiaris: ⁊ decreto ſummi legiſlatoris tali priuilegio te honeſtantis et inſiguire volentis.

In cena multū honoratus fuiſti in xp̄i pectore reclinādo. ī hac
crudeli pena vt eſtimo veneratus fuiſti datus marie in filium
a dei verbo ab eius vnico a patris vnigenito Quis excogitare
poterit quāta caritate quāta dignatione eternū dei v̄bum iſtud
breue et amoroſū verbū protulerit: Quis eſtimare ſuffitiat vir
ginis animū promptū affectū et pium eius deſideriū ad obtem
perādū voce fily p̄dilecti ī bonū diſcipuli cariſſimi: Et tu o Ioā
nes ſancte quāta ꝑmot⁹ fuiſti affectione ī huiuſcemodi pēdētis
dn̄i amoroſa ⁊ dulcoroſa voce tu ipſe inq̄ȝ noſti qꝛ tu virtutem
verbi: virgineis auribus ꝑcepiſti Eſtimo te tā caſto amore ad
virginē matrē efferbuiſſe vt lingua expeditiſſima etiā velud ca
lamus ſcribe non valeat enarrare Sed queſo te per illibatum
v̄ginis ⁊ tuū pudicum amorē vt mihi vermiculo īpetres dignā
ter diuine miſericordie rorem et cunctis te diligentibus mētis
ac corporis puritatem vt vel ſic tuo adiuti preſidio verbi huius
ī nobis ipſis ſentire poſſimus virtutem Deniqȝ ſic ad omnium
cōſolationē vere intelligerem⁹ o Ioānes ieſu xp̄i care omniuȝ
electorū animas figurari miſtice quorū ꝑ dilectionē beata vir
go effecta ē digniſſima mat̄. Filos eni grece eſt amor ltie Oīs
eni xp̄i amator ī amorē v̄ginis trāſit vt merito fili⁹ id ē amator
v̄ginis nūcupet̄ magiſqȝ v̄ginē matrē habeat q̄ȝ illā q̄ ip̄m con
cepit ſuſcepto ſemine nō ſine feda cōcupiſcētia et libidine Pro
fecto natura trāſit ī gratiā ⁊ gr̄a nobilitat naturā nō vni⁹ ī aliā
mutatione. ſed vni⁹ ſcilicȝ nature ꝑ gratiā ꝑfectione Nos oēs
igit̄ fily dei ⁊ v̄ginis recōpenſem⁹ amoroſe diligēti ⁊ viſceroſe
ſuſcipiēti amoroſe xp̄s matrē oīb⁹ dedit mater oēs viſceroſe ſuſ
cepit q̊rū p̄dilect⁹ diſcipul⁹ ꝑſōas p̄uilegio ſingulari tenuit q̄ vn
diqȝ āguſtiat⁹ fuit dū magiſtrum ⁊ dn̄m ī tā exitialib⁹ nouit tor
mentꝭ ⁊ matrē vidit ī tot laborātē ſuſpirys ⁊ gemitib⁹ doloroſꝭ
Uere āguſtie tunc ſibi erāt vndiqȝ q̄ matrē ſuſcepit affectuoſiſſi
me oīm electorū vice. Sed o aīa mea dilecta dic virgini beatiſ
ſime vt licentiam habeas loquendi parumper pio corde: ipſaqȝ
preſtabit libenter que peccatores ſuſcipit miſericordit̄ ⁊ clemēt̄
Dic g̊ ei humilit̄ O virgo tenerrima miſericordie fons: ⁊ dn̄e
pietatꝭ plena: v̄bū audiſtis ab ore fily: ⁊ ſi ſuſceptū oī deuotiōe:
penetratiuū tn̄ multū habitaculū mētis tue ꝑ oīm nr̄m ſaluati
one. Intellexiſti nēpe ītētiōis fily tui extitiſſe: nō ſolū Ioannē
virgineū hr̄e in filiū. verū ēt ōne gen⁹ filiorū hoīm ſaluādorū.
Sinū g̊ expādiſti tue mīe aſſignata a filio pēdēte ī mr̄em eccle
ſie. Quia reuera ſic neceſſaria nobis fuit ip̄i⁹ paſſio ad ſaluādū:

ſta neceſſaria cenſet:hec nobis recõmẽdatio ad ſubſidiũ: conſi
liũ ⁊ p̃ſidiũ. Subſidiũ inq̃ꝫ ꝑfectus:cõſiliũ ſalutis:p̃ſidiũ tẽptati
onis. Ad te igit̃ o mater gr̃e currimus feſtinãter:⁊ tu nos ſuſci
pe o clementiſſima dignanter:q꞉ vere mater mitis ⁊ dulcis es
eminẽter:imo plus q̃ꝫ aliqs fari queat mortaliũ ẽt edoctus ha
bundãter. In oni tẽptatiõe ſua deo deſperãti vt ṽbo initat̃ hui⁹
cemodi:q꞉ ṽbũ iſtud ṽbũ dulce nimis ⁊ ſolacy ingẽtis:i q̄ audi
tur ꝙ mater dei ⁊ hoĩs:p̃dicat̃ mater rei ⁊ peccatoris. An here
ditas dñi denegãda ẽ dei filius ? Minime. Si tñ nõ amittam⁹
iura gr̃e:q꞉ mr̃e intueniẽte pro nobis miſericordie : filys ſucce
dẽt dona glẽ. Amẽ. ¶ Iã ad tertiũ.ſ.ad ãmirationẽ generalẽ di
rige oculũ tuũ o aĩa:⁊ videbis quãdã nouã ⁊ iauditã cõfedera
tionẽ ꝑ vniuerſũ ad vniuerſi cõditorẽ . Nã meſtiſſima v̊go mr̃
dicere poterat pro morte fily ad patreꝫ. O deus pater altiſſime
nũquid ego ſũ ſola mr̃:⁊ tu nõ es h⁹ doloroſi fily pr̃? An q꞉ de⁹
nr̃ õnipotẽs es:filiũ carnis ĩfirmitate circũdatũ nõ noſti ? Cur
mihi nõ ſociaris lugẽdo fily tui ⁊ mei mortẽ:q̄ ꝑ ſpiritũ ſanctũ
me voluiſti eẽ virginẽ matrẽ? Nõne tu q̄ p̃ñs es vbiqꝫ nõ ĩtue
ris obprobria:⁊ cordis dura iacula:⁊ ĩgẽtia eius ꝟluera:que fi
lius tu⁹ vnigenit⁹ ꝑfert ĩ aſſumpta nã? Et lꝫ mea ſecũdũ carnẽ
ſit nã:nõne tecũ vn⁹ ẽ in ceñtia? Noli g̊ me dereliquere ſolã in
plãctu:quã fidelẽ ĩ fily tui obſeq̄o hucuſqꝫ ꝓbaſti:de cui⁹ corpu
lẽta ſbſtãtia ꝑ ſpiritũ ſãctũ fily tui ⁊ mei cõpegiſti mẽbra. ¶ Ad
quã pr̃ in ſpiritu:h⁹mõi poterat r̃ñdere ſmonẽ. Ad punctũ ⁊ in
modico dereliq̄ te:ſꝫ ĩ mirabilib⁹ magnis occurrã mr̃ne petiti
oni tue. Sola plãgis ĩ t̃ra:plãgit latro ĩ aere crucifixus ĩ cruce:
obdurati ſũt plurimi:obſcurati ſũt multi ĩ ſuo ſcelere:ſꝫ tu mat̃
digniſſima plãgis mẽte deuotiſſima:mea aſſiſtẽte gr̃a: Ieſu nr̃i
ꝟlnera . Flere ego ñ valeo ĩ diuinitatis mee natura:ſꝫ ꝑ fidele
idip̃m ſupplebo cõſortiũ ĩ ſubiecta mihi creatura. Tot⁹.n.mun
dus fletũ quodãmõ faciet ꝑ meũ ĩperiũ:cũ ſol aſſumet lugubre:
q̃ſi veſtimẽtũ ꝑ ſubtractionẽ ſuoꝝ radiorũ:⁊ h̾ eſt qđ ſequit̃. A
ſexta aũt hora tenebre facte ſunt ꝑ vniuerſam terrã vſqꝫ ĩ horã
nonã. O ſtupẽdũ miraculũ vt in vno momẽto obſcuret̃ ſol per
orbẽ vniuerſuꝫ. Quia.n.agn⁹ ĩnocẽs verus ſol iuſtitie eclipſim
patiebat̃:ſol iſte viſibilis ſuos fulgẽtes radios ſuo factori con
dolẽdo retraxit:quaſi nõ valẽs ſuſtinere nephas horrendũ qđ
fily hominum exarcuerunt in creatorem vniuerſorum. Et hoc
triplici ratiõe. ¶ Quarũ pria eſt vt natura ĩſenſibilis Xp̃o cõpa
tiẽs corda ſaxis vt ita dicã duriora ad verã ꝯpaſſiõeꝫ emolliret

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

¶ Secunda ē vt eclipſatio luminis ſolaris ſubtractionē veri lu
minis in cordibus iudeorum et xp̄m crucifigētium oſtenderet
¶ Tertia ratio eſt ne nudū criſti corp⁹ furens plebs et blaſphe
ma conſpiceret et per conſequens minorem gloriādi vel blaſ
phemandi materiā in promptu haberet quod ad aliqualē pudi
ciſſime genitricis honorē vel ſui doloris alleuiationē pueniſſe
deuota mens de facili poteſt colligere Nec cogitandū eſt hanc
eclipſationem fuiſſe naturalem vt promptum eſt oſtendere ꝑ
multiplicem rationem Quaruꝫ. ¶ Prima ſecūdum Dyoniſiū
eſt quia tunc erat luna quintadecima ⁊ ſic diſtabat a ſole ꝑ dia
metrum celi Diametrū vero eſt recta linea per centrum ducta
diuidens circulum in duas partes equales. modo eclipſis ſolis
non poteſt fieri naturaliter niſi tempore coniunctionis ſolis ⁊
lune id eſt in propiquitate lune ad ſolem tūc auteꝫ nō fuit ſic qꝛ
luna fuit tunc e regione ſolis ⁊ ideo Dyoniſius pro tūc exiſtēs
in egipto mirabatur qꝛ non erat tempus conueniens ad cōiūc
tionē predictam quare dixit. Aut deus nature patit̄. aut mūdi
machina diſſoluetur ¶ Secunda eſt quia tranſacta eclipſi luna
redyt ad orientem ita quod in veſpere inueniebatur in oriente
ſole exiſtente in occidente et ſic orbes eorum ſūt ad priſtinum
ſtatum reſtituti ¶ Tertia eſt quia pars orientalis ſolis fuit prio
obſcurata et iterum vltimo illuminata. ſed contrario modo fit
in eclipſi naturali ¶ Quarta eſt quia luna fuit īmobilis ſꝫ ſole
per tres horas In naturali vero eclipſi continue mouetur ſub
ſole vt dicit Criſoſtomus. ¶ Quīta eſt ratiōe gn̄alitatis qꝛ illa
eclipſis abſtulit lumē vniuerſis partib⁹ terre. licet aliqui putēt
ſolū in terra iudee fuiſſe. ſed vt verum fateamur. et ex verbis
Dyoniſy colligimus fuit in egipto ī gretia et ī roma et ſic etiā ī
alys mundi partibus cui etiā conſonat Oroſius dicens. ¶ Cū
dominus patibulo affixus eſt maximo terre motu per vrbem
facto ſaxa in montibus ſciſſa multarūqꝫ vrbiū plurime partes
plus ſolita concuſſione ceciderunt Eodemqꝫ die ab hora diei
ſexta ſol in totum obſcuratus eſt tetra nox ſubito terris eſt ob
ducta adeo vt ſtellas tunc diurnis horis vel potius in illa hor
renda nocte celo viſas fuiſſe referatur Euſebeus quoqꝫ ī croni
ca aſſerit ſe legiſſe ꝙ tūc ī bithinia que eſt ī aſia fuit magn⁹ terr̄
mot⁹ ⁊ maior ſolis obſcuratio q̄ꝫ vnqꝫ fuerit ⁊ ꝙ dies hora ſex
ta in tenebroſam noctē v̄ſus ſit: ita ꝙ ſtelle viderent̄ in celo. Et
ꝙ ī nycea que ē vrbs Bitinie multas edes t̄remotus ſubuerte
rit. ¶ Ex hys patet tertiū in quo ſatis reſultat q̄ſi confederatio
audita ex tali obſcuratione ſolis īſolita pro Xpriſti morte hor

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

renda Quis igitur tam demens vt obliuiſcať domini ſui in an
guſtys et nõ ſe cõfederet toto niſu mẽtis et omni modulo poſ
ſibilitatis domino maieſtatis pendenti in cruce pro omnibus
electis ⁊ ſaluandis vbi ſol iſte viſibilis retraxit quaſi pudoroſe
et cũ merore radios ſui fulgoris: Iã o aĩa ꝓperãdũ ẽ vlteriꝰ ⁊
ĩſpicere q̃rtã flãmã diui amorꝭ i cruce euaporãtẽ ex ore ſaluato
ris Quã vt exp̃mamꝰ euidẽtiꝰ ẽt tytulo nouo adornamꝰ vtpote

Jeſus gemebundus ſuſpirator.

C
onſiderare libet o anima
et hunc ĩſignem tytulũ vt vel cõpungar aliquãtulũ
ĩ ncorũ nimietate ſcelerũ ⁊ ĩflãmer diuinorũ copioſi
tate cariſmatũ Cum enĩ mundus totus veſte meroris amictꝰ
deplangeret inocẽtem dominum aſſotiatus quodãmodo deſo
late virgini ĩ pium lamentũ ad ipſius ſolatiũ ⁊ iudeorũ et blaſ
phemãtiũ obprobriũ et cõfuſionis fily dei aliquale tegumentũ
pre nimia doloris ãguſtia circa horã nonã Jeſus clamans vo
ce magna verbũ gemebũde derelictionis protulit. qꝺ vt facula
ardens totum hominẽ incendere potuit cũ etiã cardines celi ꝑ
mouit et ad aures ſũmi patris indilate ꝑuenit dicẽs Heli heli
lamazabathani: Quod eſt Deus meus deus meus vt quid de
reliquiſti me: O pyſſime domine geſtit anima mea ſcire iſtius
gemĩationis cauſã vel ṽbi geminati rationẽ. ⁊ iuenio euidẽter
ſolutionẽ. Dicis nẽpe p̃mo Deus meꝰ ſcilicet cuius ego ſũ filiꝰ
naturalis nõ ſolũ vnionis ꝑ gratiã ſed filius ab eterno genitus
ideſt eterne ğnationis ſcdm̃ diuinã naturã Et iterũ Deus meꝰ
ratione hũanitatꝭ a te create Ut q̃d dereliquiſti me ideſt vt q̃d
tã funeſtꝭ maibꝰ ⁊ ĩenarrabilibꝰ doloribꝰ ⁊ ĩtollerabilibꝰ peĩs
me expoſuiſti q̃ſi me oblioni t̃didiſſes ⁊ mĩme ꝯnouiſſes o aĩa
mea vide ⁊ ꝯſidera q̃d erat audire a dño totiꝰ vniuerſitatis ṽbũ
tã gemebũde derelictiõis ṽbũ deſolatione plenũ a ſolatne miſe
roꝝ ṽbũ ab oĩ ꝯſolatiõe alienũ a gaudio beatoꝝ a dĩ filio ⁊ ṽgis
p̃iogẽito: vndiqꝫ ĩ corꝑe ſuo doloribꝰ repleto: ex oĩ ꝑte ſẽſuũ: ex
horribili gñe pẽaꝝ: ex ꝯſideratiõe ĩn̄ni doloris: ex lapſu ſui gre
gis: ex effuſiõe ꝓ tẽ vt videbať ĩutili ſui p̃cioſi ſãguis: qꝺ maio
rẽ dolorẽ q̃dãmõ ei ĩtulit ꝓpť ĩgr̃titudinẽ: qꝫ oẽs pene extriſecꝰ
q̃s ꝑtulit ꝑ expiẽtiã expimẽtalẽ: ſic elegãť ĩ ꝓſa q̃dã nõbili ⁊ de
uota nr̃a colligere pñt ſtudia. Sic nẽpe hẽt O hõ viꝺ q̃d ꝓ te pa
cior: ad te clamo q ꝓ te morior: viꝺ pẽas q̃bꝰ afficior: viꝺ clauos

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quibus confodior cum tãtus ſit dolor exterior: intus tñ plãctus
ẽ grauior: tã ingratũ dũ te experior. Sed nõ ẽ ſilentio ꝑtereũdũ
ꝙ voce magna verbũ huiuſmõi derelictiõis inſinuauit. Uoce
inquit magna morti ꝓpĩquus clamauit triplici ratiõe. ¶ Pria
ẽ vt magnã in ſe caritatẽ ꝑ magnũ nobis clamorez inſinuaret.
¶ Secũda vt quẽ ſuauiter vbiqꝫ ꝑdicantẽ ꝑtinacit̃ cõtẽpſerãt:
humiliter in cruce pendẽtẽ reuerenter ad ꝓfectũ vel ſalubriter
audirẽt. ¶ Tertia vt nobis apta quodãmodo voce inſinuaret
ꝙ vere deũ non diligimꝰ: ſi pro loco ⁊ tẽpore ad queqꝫ difficilia
pro amato ſuſtinenda non aſpiremus. Sed o dulciſſime fili dei
verbũ iſtud alta voce ⁊ ſonora prolatum magni hꝫ ſacramenti
velamentũ: ⁊ ꝓfundũ requirit ingenij ſenſuz. Si enĩ mulier nõ
pȏt obliuiſci filij vteri ſui: quõ pȏt pater eternus filiũ ãte lucife
rũ genitũ derelinquere: ⁊ quaſi alienuz a ſua eterna generatiõe
exponere? Sed ſciat õnis fidelis ꝙ pre nimio amore Xps fuit
tripliciter derelictus a patre. Primo ꝑ cõdẽpnationẽ. Secundo
per priuationem. Tertio per onerationem. ¶ De primo patet
Johãnis tertio. Sic deus dilexit mundũ vt filiũ ſuũ vnigenitũ
daret ſcilicet in dampnationẽ mortis pro ſalute hũani generis.
Preordinauit nẽpe ab eterno redemptionẽ generis humani ꝑ
paſſionẽ filij. Sed dic o aĩa cũ Anſelmo Que iuſtitia ẽ hominẽ
iuſtiſſimũ omniũ: morti tradere pro peccatore? Quis ſi ĩnocẽtẽ
dãpnat vt nocentẽ liberet: dampnãdus non iudicaret? Reſpõ
det Ancelmus dicẽs ꝙ pater ipſum nõ coegit ad mortẽ: ſꝫ ipſe
volũtarie ſubijt mortẽ. Infudit enĩ pater filio caritatẽ ⁊ inſpira
nit paciẽdi voluntatẽ: iuxta illud Yſaie. 53. Oblatus ẽ qꝛ voluit
Quia ergo volũtarius fuit: ſic nõ fuit ibi iniuſtitia. Nota tamẽ
ſecũdũ Alexandrũ de halis in tertia parte. q. 17. de cõuenientia
paſſionis quo ad deũ: ꝙ referendo ad potẽtiã diuinã abſolutã:
nulla eẽt iniuria punire innocẽtẽ: qꝛ tũc haberet locũ illud apo
ſtoli ad romanos nono. An nõ poteſtatẽ hꝫ figulus luti ex eadẽ
maſſa facere aliud quidẽ vas in honorẽ: aliud vero in cõtume
liã: qꝛ nulla actio dei poteſt eſſe iniuſta. Et referendo ad iuſtitiã
ſcito o aĩa deuota ꝙ quia deus ordinat mala poteſt punire ĩno
centem propter bonum quod inde elicitur ſcilicet ſalus huma
ni generis: vnde ſic punitus eſt Job: ſed pro bono ꝓprio. Xps
autem pro alieno Sed queris: quomodo ergo defendemus dei
potentiam ⁊ ſapientiam. Reſpondet Alexãder vbi ſupra ꝙ ex
eo quod elicit ex malis pene bona ex hoc defendimus eius ſa
pientiam: ⁊ quia non poteſt conqueri creatura de aliqua ĩiuria

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

defendimus eius iuſticiã. ¶ Secũdo dereliquit pater filiũ ꝑ ꝓ
uationẽ. ſ. ſpiritualiũ conſolationũ. Nã in ceteris electis dei pa
ciẽtibus quaſi totã tẽperauit ſeu ſupportauit vehementiã illati
doloris: influxus diuini dulcoris Sed ſolus dñs meus Jeſus
cꝛiſtũ ad hoc ẽ p̃t ceteros derelictus ĩ paſſionibus: vt ab habitu
⁊ actu ſue glorie nulla dulcoris fieret redũdãtia ĩ ſua qua pacie
baẗ natura: vt tã ĩmenſe patereẗ quantũ illa paſſibilis nã pati
poterat: õni refrigerio dulcorãte vl' alleuiãte ab eo remoto. Vñ
aĩa dulciſſimi Jeſu ſentiens ſuꝑ ſe tã amarã ſententiã pro oĩbꝰ
peccatoribꝰ: põdus dolorũ oĩm ꝑfecte contẽplãs: quaſi pre amo
ris teneritudine vidẽs ſe traditũ ⁊ expoſitũ morti tã obprobrio
ſe: idipſũ huiuſmõi lugubri õibus inſinuat ſmone: q̃ſi vellet pa
tri dicere Tu paẗ iuſte videris oblitus vnionis ꝑmaxime qua
meũ ſuppoſitũ vnitũ ẽ diuine nature tue Quia ita ſuꝫ priuatus
cõſolatione in ſenſitiua p̃te: vt nõ appareat me eẽ filiũ generati
onis tue eterne ¶ Tertio dereliq̃t eũ quodãmõ p̃r ꝑ oneratiõeꝫ
Solus eniꝫ ipſe onus ſue paſſionis portauit: q2 ſolus pugnauit
ex propria gratia: liber ab õni adiutorio: cui g̃ra ſua tanq̃ radi
ci merito debebat ↄnecti. Vñ Yſaie. 64. Torcular calcaui ſolus
⁊ de gentibus nõ ẽ vir mecuꝫ Nã ſciat oĩs creatura ꝙ ei plene
cõpati non poterat hũana natura: imo dignitas angelica: ſꝫ ille
paciẽter tenuit in ſe actus ⁊ dolores refundẽs vel retorquens
ad õniũ noſtrũ ꝑfectũ ⁊ ſalutẽ ꝓprias anguſtias ⁊ paſſiões. Vñ
igiẗ o aĩa deuota q̃uo ad modũ magni ⁊ ſpacioſi maris ĩtra cuiꝰ
abiſſalẽ ambitũ ĩundatiões ⁊ fluctus ſeipſos collidẽdo cõtinue
ꝑſtrigũt: ſic hy dolores ip̃m dñm grauiſſime purgebãt: vt ſaltẽ
ex multitudine ſuoꝝ doloꝝ patefaceret nobis noſtroꝝ g̃uitateꝫ
peccatoꝝ. Quod ꝓpheta cõſiderãs inq̃t. Veni ĩ altitudĩe maris:
ſcꝫ dolorũ paſſiõis Et tẽpeſtas dimerſit me: q2 acerbitate paſſio
nis obyt in cruce. pſalmo. 68. Nullus aũt alius ſanctus vnq̃ ſic
fuit derelictus ſic̃ dei vnigenitꝰ: vtinã hoc oĩs agnoſceret fideľ
⁊ pacientiã exhiberet ĩ tribulatiõibꝰ Quid igiẗ o hõ ingrate po
teris te a dño derelictũ muſitare? An vltra vnigenitũ dei p̃ris
vis hr̃e p̃tẽ tui ſortis? Eſto gratus ĩ anguſtys: q2 in h̃ ſublimiſſi
mo capiti cõformaris: ſi quãtũcũq̃ anguſtiaueris pacientẽ per
oĩa te cõprobaueris Ne queſo te de eoꝝ ſis numero: de quibus
ſubinfeẗ in euãgelio: Quidã aũt illic ſtãtes ⁊ audiẽtes. ſ. tante
derelictiõis v̄bũ Dicebãt: vtiq̃ in xp̃i obprobriũ Ecce Helyam
vocat iſte Dñm imbecillitatis infamãtes in h̃ ꝙ Helye depca
reẗ auxiliũ: minorẽ putãtes ip̃m Helya Forte non ĩtellexerunt

verbū propter vndiq; obſtrepentem tumultū Uel propter hoc ſecundū ſãctū Jeronimum: quia milites fuerunt romani qui erant gentiles hebraycā linguam nō intelligentes: quandā vocabuli affinitatē propter ſonum eſtimantes ex hoc xpi verbum in afflictione prolatū ad ſuum ſēſum retorquētes. Unde quidā eorū ſubinferentes dixerūt Sinite Jdeſt expectate Uideamus an veniat Helias ad deponēdū eū O pverſitas deteſtãda Omni enī neglecta curialitate minime contēti fuerūt agnū mãſuetiſſimū lacerare: niſi ꝛ caninis latratibꝰ īueniãt opprimere. Uere dñe my Jeſu ex hoc luculent̄ apparet ꝙ ſi Helyas ad ſubueniendū cōparuiſſet: ore rabidoꝝ ac dentibꝰ īuidoꝝ: aut mãibus impioꝝ ꝓhibitus fuiſſet: ſi ſaltē facultas affuiſſet. Rogo ergo clemētiã tuã o pyſſime vt tu q̇ oīa potes cui ſubeſt: cum volueris poſſe: ne nos dereliquas ī tribulatiōe vel tēptatione ſine tuo ſalutari iuuamine: qꝛ ſine te vt tuo ſacratiſſimo deprompſiſti ore: nihil poſſumꝰ facere: nec quidq; meritorie actionis tibi vniuerſiſſimo dño exhibere. Nō veniat nobis Helyas: qꝛ ſuffic̄ nobis nōmodo tua maieſtas: ſed īfinita tua pietas: qua nr̄a deleri poteſt īiquitas: ꝛ releuari: neceſſe ē nr̄a fragilitas: vt feruēs ſuccedat ꝑ oīa: ꝛ in oībus caritas: q̄ vegetat̄ celeſtis curia: ac hūana ꝑficit̄ creatura: ſine fine tecū manſura. ¶ Ecce aīa habes titulū hūc vtcūq; breui ſtilo explanatū: īueniat obſecro te dñs tuus q̄tū ꝛ ad aliū tytulū explanãdū ſeu ruminãdū diſpoſitū ꝛ paratū qꝛ nō modicū cōferet ſalutis fomētū. Plus inq; erit ad tuã ſi attendis ſalutē: licet nō noueris v̓bi v̓tutē: q; actio iudeoꝝ ē ad ꝑniciem. Titulus aūt qui ſubſequit̄ tali rubrica adornatur.

Jeſus victorioſiſſimꝰ attractor.

Conſiderare libet o anima deuota q̄d benigniſſimus egerit inter tot ꝛ tãta ludibria: quidue ſequat̄ in euãgelica hyſtoria: ſed ñ oportet derelinquere cordis ſuſpiria etiã ſi exſiccent̄ lachrymarum flumīa: cū huiuſcemōi pãdat ſcriptura. Poſt h̓ inq̄t ſciēs Jeſus qꝛ oīa ↄſūmata ſūt. ſ. de hys que ꝓphete ꝑdixerãt de xpi paſſiōe eo ꝙ pauca reſtabãt ꝛ erãt de ꝓpiquo: vt cōſūmaret̄ ſcriptura. ſ. pſalmo. 68. Jn ſiti mea potauerūt me aceto Dixit Sicio Jſtud ē quītū v̓bū q̄ tanq; facula ardētiſſima ꝓceſſit de ore fily dei: ī q̄ expreſſit ardētiſſimū ꝛ feruētiſſimū ſuū deſideriū ab ſalute oīm electoꝝ: qꝛ ꝑ ſitis expreſſionē cōſueuimꝰ colligere vehemētē deſidery affectionē. Dz accedãt duo viri ī caritate feruētes: q̄lez

ſiti dn̄s hēat pia affectiōe ⁊ ſcā ītētiōe indagātes: q̄rū pmꝰ erit
btūs Augꝰ. ſcōs mellifluꝰ ille Bern. Primꝰ inq̄t. Quid ſitis dn̄e
Jeſu: Vinū de vite: an aquā de flumīe: Reſpōſio dn̄i Jeſu. Siti.
mea ſalus tua. Libꝰ meꝰ redēptio tua Et augꝰ. Siti igit̄ aīa mea
⁊ deſidera: ſic ceruus deſiderat ad fontes aquarū: illū q̄ ſitiuit te.
Nōne te tedet o aīa mea ītēperies aeris: moleſtia carnis: ⁊ cor
dis pugna cū vicijs: varietas forme: mutatio ⁊ īcertitudo tpis:
expectatio ⁊ tior mōtis: Cur igit̄ nō cupis diſſolui ⁊ eē cū xpo:
Cur te retardat vita mortal: ⁊ n̄ te puocat vita vital: beatitudo
fūtal: ſocietas ⁊ leticia ſpūalis: Hec Augꝰ. ¶ Sz ſcōm o aīa vis
audire: Jlle mellifluꝰ inq̄t mellifiue O dn̄e Sicio: ais n̄ Doleo
Quid ſitis o dn̄e: Et dn̄s ad eū. Fidē vr̄az: ſalutē vr̄az: gaudiū
vr̄m: plus aīaꝝ vr̄aꝝ q̄ꝫ corpis mei cruciatꝰ me tenet. Vn̄ ⁊ ſi n̄
mei ſaltē vr̄i miſeremini Ego vo o dn̄e my q̄d dicā ſitiēti: Bōe
Jeſu coronā ſpineā ſuſtines de tua cruce ⁊ vulneribꝰ taces: ⁊ p
ſola ſiti clamas dicēs Sicio Quid ḡ ſitis dn̄e: Audeo dicere q̄
fere oīa cōſūmata erāt ī amoroſo Jeſu: triplex ſitis ei īcūbebat.
Nā pria fuit corpal. Scda ſpiritual. Tertia mortal. ¶ De pria ſi
ti noſcat aīa fidel ipꝫ realit̄ vacit̄ ⁊ ad lr̄am ſitiuiſſe: nec id mi
rū: q̄ hūore extracto: ⁊ ſāguie ſuo copioſiſſime exhauſto tāq̄ꝫ te
ſta arida pēdebat ī patibl'o: vn̄ ſic deſiccatꝰ ⁊ arefactꝰ magnū ei
dē ſitis illa p̄ſtabit ī nā tā ḡuit̄ depreſſa tormētū O q̄ꝫ libēt̄ vgo
mr̄ ligua ei lachrymis ſuis ppis humectaſſz O q̄ntꝰ dolor vgi
nē mr̄ez de nouo īuaſit: cū nil hr̄e ſe vidit vn̄ filiū ſiciētē potare
potuit quē tā anxie potū expetētē audiuit. O q̄ꝫ libēt̄ de vgīcis
ſuis vberibꝰ lac expreſſiſſet: ſi tpis oportūitas affuiſſz. Abſurdū
n̄ ē cogitare nec alienū a rōe eſtiare: q̄ gēti dixerit iudayce Cō
patimini o fr̄es amore dei ⁊ mei: filio vteri mei: ⁊ facite hāc cō
ſolationē modicā mihi: vt aliq̄d ſibi ppinet̄ ī potu hūano anq̄ꝫ
moriat̄: vt ⁊ vobis mīſicordit̄ pcat̄: ac mee c̄ſolaciōi aliq̄ꝫtulū
ſuccurrat̄: ⁊ filio meo tal'ꝫ exigua mīa exhibeat̄. Erat aūt ibi
poſitū vas aceto plenū At ɔtinuo currēs vnꝰ ex eis acceptā ſpō
giā circūligatā yſopo ipleuit aceto: ⁊ īpoſuit arūdini ⁊ dedit ei
bibere O mira ⁊ īaudita crudelitas Nā oīno degeneres a vio
factoꝝ pphetaꝝ ac patriarchaꝝ erāt: ⁊ n̄ iā ipi vinea electa: q̄ n̄
muſtū meraciſſimū reddidert̄: ſꝫ merito audire vbū yſaie q̄nto
debuerūt. Quid ē q̄ḋ debui facere vinee mee ⁊ n̄ feci. Expecta
ui vt faceret vuas: fecit aūt labruſcas: iudiciū ⁊ ecce iniquitas:
⁊ iuſticiā ⁊ ecce clamor. Sꝫ ruminanti ſingula deuote occurrit
euidentiſſime poſitionē vaſis aceto pleni magis ex certa mali
cia ad cōplemētū paſſionis extitiſſe: q̄ꝫ fortuito caſu factū fuiſſe

Spongia quoqꝫ cauernoſa omni liquori cui miſcetur cōuenit
et eos inbibit et extrapoſita liquoribus madefacit Sic erat dā
nata iudeorū nequitia ꝙ intus ⁊ extra amaritudine pleni filiū
dei intus et extra amaricare ſatagebant In arundine etiā qua
potatus eſt et caput eius diuiniſſimū percuſſū cū vacua ſit ⁊ ab
ariditate dicta: vacuitas ōnium bonorū et a virtute ariditas ī
iudeis deſignatur Et vide ꝙ acetū alteratione vini in amaritu
dinē conuerſū naturā denotat iudeorum Qui cū eſſent natura
boni et a deo creati: odijs atqꝫ īuidijs et corruptis affectionibꝰ
contra xp̄m in amaritudinem crudeliſſimā ſunt cōmutati Uti
nam anima mea peccatis amaricata muſto diuini amoris īue
niatur dominice paſſionis virtute repleta: vt mei ipſius ī meliꝰ
mutatio grata effitiatur dei filio in potu tam amaro ¶ De ſecū
da ſiti quā habuit filius dei que fuit ⁊ eſt ſpiritualis: ſcito o aīa
mea ingentis deſiderij ſui fore inditium: ad noſtre ſalutis effec
tum Habuit enim deſiderium triplex amoroſus dominꝰ ieſus
videlicet Reformationis Redemptionis Glorificationis circa
iſtud obiectum vt ſcilicet reformarētur ad ymaginē dei v̄tutes
animarum ¶ Primū verſabatur ad inſtar primarie inſtitutio
nis Hoc enim eſt valde proprium bono magiſtro minime q̄eſ
cere niſi reſtaurauerit ſi deperit aliquid fortuitu de ſuo opere
¶ Secundo vero deſideriuꝫ nō erat ei ex accidenti: quia deus
erat: ſed quod erat eternū atqꝫ ī trinitate ſumma ſecretum per
filium carne velatum erat in cruce toti mundo propalandum
⁊ non niſi illo ī tempore quo per mortem et ſanguinē ſoluebatᷣ
preciuꝫ redemptionis noſtre: quamuis abſurdum nō erat ſed
conſonum diuine pietati figuris. et enigmatibꝰ ſanctis ab īitio
mundi patribus iuxta congruentiam temporis. plus magis ve
reuelari ¶ Tertium deſiderium ſcilicet glorificationis ꝑ ſitim
merito debuit aperiri Sicut enim quod deſiderio bibitᷣ delitio
ſe recipitur ſubitoqꝫ ad intima trahitur: ſic xp̄s ardēs amoroſe
omnes electos ſuos bibit delitioſe et incorporat ad ſui corporis
intima gratioſe vocans eos ad archana delectabilis glorie Ip
ſo teſtante ioannis. 12. Ego ſi exaltatus fuero a terra ōnia trhā
ad meipſum Omnia vtiqꝫ electa ſecundum gregorium qꝛ oēs
electos ab omni parte orbis ex oī genere hominū traxit ad ce
li palatium Quia vbi īquit ego ſum. illic et miniſter meus erit
Omnia ergo traxit. ōnia ĩquā ratione ¶ Quarū prima eſt ad
reproboruꝫ vilipēſionē. eo ꝙ reprobi: quaſi pro nihilo ſunt repu
tati. ſaltē ſibi et pro tanto quodāmodo extra omnia ſunt entia

¶ Secunda ad ꝓborū ſublimationē: qꝛ in electoꝝ vniuerſitate
docet quodāmō ſubſiſtere vniuerſi totalitatē: ꝑ quā coꝝ cōgre
gatio: oīa dici pōt. ¶ Tertia ē ad cōmunē loquēdi morē quo vi
delicet triūphātes oīa ī regno exiſtētia ad libitū capiētes: dicū
tur oīa trahere ad ſeipſos. Sed o dulciſſime dn̄e cui vel q̄bus ħ
v̈buꝫ mirabile videlicet Sicio cōplacuit ꝓponere: ſub hac ſpiri
tualitatis cōſideratiōe: Indica obſecro mihi hāc queſtionē: qꝛ
reuera ōnis fidelis ſane mētis hauriet inde nō modicā edifica
tionē: ſi ſaltem applicare non pigeat rationis cōſiderationē Eſ
timo my domine ni falloꝛ directū foꝛe verbū Primo ad deum
patrē hanc ſitim miſterialiter diſpēſantē. Secundo ad v̈ginem
matrē preſētialiter ⁊ dolēꝰ aſſiſtentē Tertio ad cetū angelicum
īdubitāꝰ preſētē Quarto ad quēlibꝫ fidelē cordialiter auſcultā
tem Quinto ad demonicā prauitatem tā iudeos q̄ꝫ xp̄ianos in
pugnātē Qui iam ſitit veniat accedat ⁊ bibat et ſaluatorē ōniū
auſcultat cū patri eterno ītonat ī ſuſpēdio dicens Sicio triplici
reſpectu. ¶ Primo ſicio ideſt tu paꝰ dediſti in manu. fily tui ſa
lutē hanc maximam atqꝫ victoriam ⁊ en ſiti moriar: quaſi dice
ret Opus conſūmaui quod dediſti mihi vt facerē ad tuū hono
rem aſſūptā humanitatē offero ī tā hoꝛribilē paſſionē: vt oībus
exſiccatꝭ hūoꝛibꝰ vite: iā nihil niſi moꝛs videatur reſtare Succe
dat ergo obſecro finis mee paſſionis: reſtitntio tui diuini ab
lati honoꝛis: qꝛ paratꝰ ſū pēdere tāto tpēi quāto placitū ē ſctiſſi
me. volūtati tue Offēſa īfinita: qꝛ cōtra īfinitū: Unde mea cari
tas q̈ placādus es ē ratione diuini ſuppoſiti n̄ īmerito īfinita cē
ſēda ¶ Scd̄o o paꝰ. Sicio tali reſpectu ad te: vt ſicut ꝑ iobediē
tiā vniꝰ: peccatoꝛes cōſtituti ſūt multi ⁊ īimici facti tibi Sic eꝭ
ꝑ fily tui pēdētꝭ obediētiā iuſti ꝯſtituāꝰ multi ⁊ ſācto atqꝫ amo
roſo federe tibi ꝑ me. ſit viſceroſe recōſiliati ¶ Tertio o paꝰ my
Sicio iterū ad te: vt gladius ille v̈ſatilis āmoueaꝰ quo hūano
generi ad eſū ligni vite acceſſus īterdiciꝰ: portuſqꝫ ſalutꝭ eꝰne
cūctis pateat credētibꝰ merito mee tā amaroſe licet valde dolo
roꝛe paſſionis ¶ Secūdo poſſumꝰ ad vrginē matrē prefatū diri
gere ſermonē etiā triplici ſub reſpectu ¶ Pr̄io ſicio o maꝰ ideſt
vides dulciſſima mihi quāta pendet tuꝰ filius īopia: licet ange
lis ⁊ hoībus mea aſſiſtat habūdantia: qꝛ angeli leticiam: hoīes
vero ꝑ me diuinā optinēt clementiā: ⁊ ecce ſitis ardoꝛe crucioꝛ
nec inuenitur quiſpiā q̄ meā refrigeret: vtcūqꝫ linguā Och vir
ginis p̄cordia quātum ſciſſa putas o aīa ꝑ huiuſcemodi verba
Indubitata fide teneo q̄ hec vel huiuſmodi ī pectoꝛe verſabāꝰ

virgineo. Fili bone: fili care. ieſu my ſuauiſſime in tuis dolori
bus ſū en reliquata me obſecro vt ītroducas in tua vulnera: vt
meis ſaltē lachrimis humectē tua pcordia: que appropiq̄re nō
valeo ad te refocillādū in ligua tua diuiniſſima ❡ Secūdo ſicio
ad te o mater ſanctiſſima hoc reſpectu: vt ſicut fidem incōcuſſā
⁊ illeſam hucuſq̄ firmiſſime ſeruaſti: ſic diſcipulis meis graui
ſcādalo pculſis lumē vere fidei reſplēdere in te facias. qua ſoli
dati firmiſſime p vrbē vniuerſū predicare valeāt: valeant ⁊ ad
maturā frugē ideſt regenerationis gratiā pducāt ❡ Tertio Si
cio ad te vt ſicut te matrē mihi exhibuiſti fideliſſimā ⁊ obſeq̄o
ſiſſimā ſic humano generi gratia mei oſtendere te digneris ad
iutricē efficatiſſimā. tā cōuerſatione tria mihi gratiſſima q̄ in
terceſſione v̄tuoſiſſima ❡ Potes o aīa etiā ad cetū āgelicū hoc
dirigere viuificū verbū Sicio etiā triplici reſpectu ❡ Primo o
vos āgeli ſācti Sicio vt mea caritate maxima homines digne
mini recipere in cōſortes ⁊ coheredes glorie q̄s hucuſq̄ exules
vidiſtis ī valle miſerie. ❡ Secūdo o ſācti āgeli Sicio quatenus
veſtra diligēti ſollertiq̄ cuſtodia in meis fidelibꝰ nunq̄ pereat
ſ; plꝰ magiſue cōualeſcat hec in maībꝰ meis ſalus maxima in
paſſione tā amara ❡ Tertio o ſācti āgeli ſitio quatenꝰ ſpiritibꝰ
malis effugatꝭ. diuinā meā gratiā hoībꝰ ſollicite āminiſtretꝭ eo
rūq̄ pia vota et lacrimoſa ſuſpiria ac virtuoſa merita ſēp meo
ɔſpectui p̄ſētare curetꝭ. Ad teq̄ q̄ o aīa mea cōuertere ⁊ ad quē
libet fidelē p̄fatū v̄bū Sicio poteris applicare ēt ſub triplici re
ſpctū. ❡ Prio ſic o fideles mei: ſicio q: ī pēa q̄ p vobis ſuſtineo
ſic arefactꝰ ī cruce pendeo q̄ humectari īdigio hūano obſequio
exhauſtꝰ ab hūore ppzio: ſuccurrite ḡ oēs p v̄ro modulo ⁊ vniꝰ
cuiuſq̄ caritatē ī mea q̄licūq̄ refrigeratione expecto ❡ Scōo o
fideles ad vos Sicio q: plꝰ me torquet v̄ra dāpnabilis īgtitudo
q̄ mee q̄uis acerbiſſime paſſioīs magnitudo Ṽraꝫ igiṫ ḡtitu
dinē ſicio q: ī illa me r̄focillādū tot tormētꝭ. expoſitū r̄cognoſco
❡ Tertio ad vos o fideles. ſicio vt peccatoꝝ occaſioēꝫ fugiētes
⁊ v̄tutibus operā dātes: ſic p v̄ram cōuerſationē reſplēdere va
leatis vt gaudia ſēpit̄na fructū videlicet optabilē mee paſſiōis
cape ac poſſidere poſſitis: victorioſūq̄ de ōni hoſte triūphū op
tineatis. Habes h̄ o aīa triplicē reſpectū ſalutarē: nouiſſime cō
uertere te poterꝭ. meritorie ad demoniacā iā deuictā prauitatē.
Audi igiṫ dn̄m Jeſū ⁊ ad demōes vt cōuertaris o aīa ītonātē:
⁊ huiuſmōi v̄bū Sicio triplici ēt ſub reſpectu reſonātē. ❡ Prio
iq̄t o vos demōes Sicio vt hoībꝰ meo ſanguīe redēptis: huius
quā operatus ſum ſalutis minime īpedimētū aliquod faciatis:

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ne veſtra peruerſitate dãpnanda: ſalus ĩpediat tam ſtupenda ⁊
amanda. ¶ Secũdo ad vos o demões Sicio vt aĩas patrũ q̃s
hucuſq̧ detenuiſtis in lymbo vltra quinq̧ annoꝝ milia: ſangui
nolẽtis manibus meis reddatis ſine rebelliõe aliq̃ ac abſq̧ ꝓ
caſtinatiõe diutina Ita inquit ſanctus ꝓpheta. Cõplaceat tibi
dñe vt eripias me: ad adiuuandũ me reſpice. pſalmo. 39. ¶ Ter
tio ad vos o demones Sicio: vt ſi malã ⁊ ꝑuerſã volũtatẽ vr̃az
poſtponẽdo dereliquatis: ẽt hãc quã operoꝛ ſalutẽ adipiſci cum
vbertate gratiarũ valeatis. O q̃ꝫ magna caritas filij dei: qui ẽt
ꝓfundũ ſcrutatᷣ abyſſi in medio cetus iniqui: quãtũ enĩ ipſe eſt
õnes ſaluare venit ⁊ neminez vult perire. Quis ergo ſubterfu
giet: quis dãpnationẽ inueniet: niſi qui coꝛ induratũ tenere nõ
abhoꝛret: Et vt illud ſaltez emolliatᷣ. ¶ Tertia dñi ſitis de qua
ꝓtactũ ẽ inſpiciatᷣ: ⁊ eſt ſitis moꝛtalis. In cruce enĩ moꝛi arden
tiſſime ꝓoptabat: Quis eum perurgebat: An cherubin: an ſera
phin. Nõ dico ſeraphĩ: ſꝫ amoꝛẽ: ſꝫ caritatẽ oĩa vicẽtẽ: oĩa ſuffe
rẽtẽ oĩa potẽtẽ. Vicit h̄ caritas õnipotẽtẽ: vicit ĩ bono Jeſu om
nẽ mẽtis ⁊ coꝛpis doloꝛẽ. Nã lꝫ diuinitas ad triũ hoꝛaꝝ ſpaciũ
paſſionẽ reſtrixerit: ñ tñ caritas piiſſimi Jeſu huiuſmõi fuit cõ
tẽta artatiõe: niſi ꝓ q̃nto ꝯformis fuit volũtati diuine: ſꝫ ſimplr̃
⁊ totalr̃ ac libere q̃ꝫtũ ĩ ipo fuit: ſi diñe placuiſſet pietati tñ põ
dus exigere: ſe obtulit ꝓ toto eterno. Vñ dilatauit vitã ſuã ꝑ de
ſideriũ viuidũ ad quoddã viuere ĩfinitũ ⁊ ad ſuſtinẽdas vt ita
dicã moꝛtes ĩfinitas: pꝛo infinita offẽſa toto affectu ⁊ actu mẽ
tis ſue: q̊ factꝰ ẽ ſacerdos ineternũ ⁊ põtifex ſecũdũ oꝛdinẽ mel
chiſedech: neq̧ ĩitiũ neq̧ finẽ vite habẽs: neq̧ t̃minũ ꝑfigẽs in
ſue lõgitudĩe ac latitudĩe caritatꝭ. Deniq̧ ſi volũtas reputatᷣ ꝓ
facto ĩ quocũq̧ hoĩe gr̃a ĩformato: facultate ñ ſuppetẽte: ꝓ q̃ꝫto
putas o aĩa mea ⁊ q̃ꝫ ĩfinitiſſimo ſacrificio reputata ⁊ accepta
fuit a pr̃e: talr̃ ⁊ tã amoꝛoſa volũtas filij ſui ĩcarnati. Dico vnuz
mĩme a veritate abſonũ videlicet h̄ filij dei ſacrificiũ graciꝰ et
plus placabile ſũme trinitati extitiſſe: q̃ꝫ totiꝰ mũdi culpe vnq̃ꝫ
potuerit diſplicere. Expgiſcere g̊ o aĩa excutere de puluere xp̄i
redẽpta cruoꝛe: inocẽtis Jeſu abluta ſanguĩe: ⁊ caritati coꝛdis
ipſius gr̃as age: nõ ſolũ ꝓ triũ hoꝛarũ cruciatu: ſic̃ actu fuit in
cruce: ſꝫ ꝓ indiciabili amoꝛoſo affectu inclite mẽtis ſue: ſic̃ pꝛe
dicta aperte habent omnibus notificare: volentibus conſidera
tionis oculum applicare. Rogo quoq̧ te piiſſime domine Jeſu
vt ⁊ ego ſemper ſiciam te permotus feruida dilectione: non
tepefactus mea vanitate: neq̧ arefactus pꝛopꝛia iniquitate.

Nō eni fas ē o dn̄e te ſiciēte pro nobis vt tātā caritatē negliga
mus: vn̄ toto cordis voto ad ſequentia nō minus: vtilia ſtiluȝ
cōuertamus ⁊ nouū titulū apponamus Qui talis ē.

Jeſus perfectiſſimus ꝯſūmator

Conſiderare adhuc libet o
aīa deuota quid in paſſiōe ſequat̄ dn̄ica. Si eni mēs
hoīs intēta fuerit: ſextā flāmā viſceroſiſſimi amoris
euaporātē videbit A cuius fornace: a cui⁹ q̄ris camino: Utiqȝ
a flāmeo ⁊ igneo rubicūdi Jeſu pectore: a melliſluo ipſius ore.
Nā ꝓdilectus ille ⁊ ſingularis diſcipnlus totus melleus Joan
nes vtiqȝ ſuauis in ſentētys ait. Cū accepiſſet Jeſus acetū dixit
Conſūmatū ē. O verbū breue a verbo abbreuiato: in cruce pro
longato: verbū ꝑfectionis ꝑmaxime: verbū gr̄e euideutiſſime:
abbreuiās curſū noſtre ꝓlongate ⁊ extenſe malitie. Legim⁹ Yſa
ie. 28. Conſūmationē ⁊ abbreuiationē audiui a dn̄o. Et pſalmo
100 18. Omnis ꝯſummatiōis vidi finē Uere vigoroſus bellator
dn̄s Jeſus in hoc certamine grādi videt̄ ab oībus ꝑpter tripli
cē cōſūmationē amoroſam: ī qua ꝑfecta ē oīs ſalus hūani gene
ris. Nā pr̄ia ē cōſūmatio corporalis. Secūda ē cōſūmatio ſpiri
tnalis. Tertia ē cōſummatio legalis. ¶ Prima facta ē in incar
natione fily dei: qr ibi cōſummata ſūt ꝓphetarū oracula de xp̄o
naſcituro: nobiſcū cōuerſaturo ⁊ nos docturo: pro nobis quoqȝ
paſſuro Queris quid: Attende illuſiones: obſeruationes: pere
grinationes: predicatiōes: fatigationes: famem: ſitim: vigilias
lachrymas: ſuſpiria flagella: gemitus: ſudores: labores: calores
dolores: vt ipſius mēbra tenerrima manifeſtant: a planta vtiqȝ
pedis vſqȝ ad verticē: vide ⁊ nō innenies ſanitatē: qr vel ī vno
vel in alio pro me paſſum īuenio. Qr̄ longa ⁊ magna igitur ſen
tētia ī breui verbo quo quidquid eſt a deo patre decretū: q̄dq̄d
ſanctis patribus repromiſſū: quidquid in ſacra ſcriptura cōten
tū: quidq̄d vtile ad bonū redēptiōis: quidq̄d pōt excogitari ad
exꝑmēdū amoris exceſſū: q̄dq̄d pōt fieri ad glorioſū obtinēduȝ
triūphū: ē ſic mirifice cōſūmatū. ¶ Scd̄a ē cōſūmatio ſpiritual.
Duo nempe ſpiritualia ī cruce ſūt cōſummata. ¶ Prio nequi
cia Nā in oīa mala gen⁹ hūanū erat ꝓlapſū: ſȝ hodie ē ī neq̄cia
cōſūmatū. Juxta ꝓphetā. Cōſumet̄ nequicia peccatoꝝ. Que ma
ior neq̄cia q̄ȝ filiū dei inf̄icere: ⁊ zelū legis ſuꝑ eū inflectere: vt
valeāt qd̄ queſierāt obtinere: Sed nō ꝑualuerūt: qr nomen ei⁹

extiguere voluerūt: ſed mīme potuerūt: eo ꝙ etſi mortuus ē ex infirmitate: in dei tñ viuit virtute. ¶ Secūdo cōſūmata ē iuſticia Nēpe ſcđm beatū Jacobū 2°c° canonice ſue. Peccatū cum cōſūmatū fuerit generat mortē: ſic xp̄i mors cū fuerit conſūmata deſtruet peccatū eternā offerēs vitā: vt ī eodē tpe ⁊ myſterio ſint ꝑ exceſſū hoīm neq̄cia ⁊ dei iuſticia ꝑ dei filiū conſūmata: Jmmo ipe pro nobis ſe nr̄az fecit iuſticiā: cū ꝓ nobis inocens dāpnatiōis ī ſe ꝑtulit ſnīam. ¶ Tertia cōſūmatio ē legalis quia ōes ſcripture oēs figure: cerimōie ⁊ ꝓphecie: oīa p̄cepta ꝓmiſſa ⁊ ſacrificia: in xp̄i ſūt morte cōſūmata: Unde aplūs ad hebreos 2° Dicebat eū ꝓpter quē oīa ⁊ ꝑ quē oīa q̄ multos filios ī gloriā adduxerat: auctorē ſalutis eoꝝ ꝑ paſſionē cōſūmari. Hui⁹ nēpe paſſionis cōſūmatiōe velud celeberrīo triūpho: ēt ātiqu⁹ ille cōſūmatus ē hūani generis hoſtis. prout Yſaie. 29. ꝓphetatū erat. Addēt iq̄t mites ī dño leticiā: ⁊ paupes hoīes ī ſc̄to iſrahel. Jd eſt in xp̄o exultabunt: ſupple ſicut victores. Quoniā defecit qui preualebat: cōſummatus eſt illuſor: ſcilicet dyabolus: ſucciſi ſūt omnes qui vigilabāt ſuꝑ iniquitate. Animemur omnes ī hoc verbo ad conſtantiā ⁊ pſeuerantiā ſalutarē. Quia proch pudor multi cū ſpiritu ceperint: carne conſūmant: ⁊ multi qui nec dū ceperūt: incipere negligunt: qui ⁊ in ſeipſis fructuꝫ tante paſſionis deſtruunt ⁊ confundūt: cū tamen teſte apoſtolo ad hebreos quinto ipſe dominus Jeſus factus ē ōnibus optēperantibus ſibi cauſa ſalutis eterne Utinam dulciſſime domine ego miſerrimus ſic conſumen curſum vite mee: vt tua conſummatio perfectiſſima ſit mihi ſaluatio viuifica et perpetua Utinam etiam omnes cuiuſcunq; ſint ſtatus dignitatis vocationis vel religionis fructum optineant ſalutis: conſiſtentem in perfectione ⁊ conſummatione virtuoſe conuerſationis: ne de quocunq; a fine ſalutari oberrāte verbuꝫ illud euangelice veritaſ. Luce. 14. Exaratuꝫ confuſibiliter vim habeat et locum Hic homo cepit edificare et non potuit conſummare Utinam etiam vnuſq̄ſq; ſacratiſſimo paſcali tempore communicaturus de altari in rigore penitencie ſe teneat vigore mentali vt conſummat⁹ in breui expleat ſua tempora vita criſtianiſſima et deuota cōuerſatione quoq; deo grata ac preclara. Sed et ego vlterius procedendo ad ſeptimum me conuertam tytulum iuxta diuine gratie aſſiſtentiam declarandum Qui in huuc ſubſequitur modum.

Jeſus victorioſiſſim⁹ reductor

Conſiderare libet totis ex
precordijs hũc titulũ: õni admiratiõe digniſſimũ.
Nã ṽbũ dñs ꝓtulit mire rductiõis: qd vtiq; velud
facula ardẽtiſſima: ignẽ ſpirat feruẽtiſſime caritatis. Hõ nẽpe ſit
lapide⁹: ſit ferre⁹: eſto ipſũ igniẽdũ ⁊ iñflãmãdũ: ſi cõſideratiõis
nõ obturauerit oculũ. Nã clamãs iterũ Jeſus voce magna q̄
caritate feruẽtiſſima: ait. Pr̄ i manus tuas ꝯmẽdo ſpiritũ meũ.
Quaſi diceret filiali affectu: pr̄ne pietati ac ſũme bonitati. Ui
des pr̄ mi ſãctiſſime quõ a mũdo eicior tã cõtumelioſe: quõ vi
lipẽſus pẽdeo ꝓfuſus obprobijs i cruce: tua ductus obediẽtia: ⁊
ꝑfecta circũcinctus dilectiõe. Uides me oĩbus mẽbris tormen
tatũ: nõ vnus i corꝑe meo pũct⁹ ẽ a dolore vacu⁹: oĩs diſſipata
ẽ armõia corꝑis: vt de cetero aĩe vite ſbſiſtere diuti⁹ poſſit. In
ſuꝑ o pr̄ mi ſãtiſſime nõ ẽ locus ſb celo me dign⁹ niſi pie mee
genitricis affect⁹: q̄ ſic ẽ meis repletus dolorib⁹: vt capere vix
ſufficiat ãplius. Uñ aĩa mea ex ſuorũ imẽſitate dolorꝝ: magis ṽ
ginis mẽtẽ opp̄meret: q̃ aliq̄d cõſolatiõis cõferret. A ſolo igit̃
tue diuinitatis pelago: meorꝝ põt anguſtia dolorꝝ abſorberi: iõ
meũ dolozatũ ſpiritũ i man⁹ tue pr̄ne caritatis cõmendo. Et vt
plenius o aĩa de fõte pietatis. accipias ſtillicidia diuini cariſma
tis: ſuꝑ hoc tytulo vide. Prĩo xp̄i vigorẽ. Secũdo xp̄i amorem
¶ Primũ pȝ ꝑ clamorẽ In quo ꝑualide ſue ṽtutis potẽtiã oſtẽ
dit i ſtatu i quo ceteri moriẽtes vix modicũ flatũ pñt emittere.
Uñ quaſi triũphalẽ turbe victoriã manifeſtãs oñdit q̄ dolens
vicebat: paciẽs ſuperabat: derelictus debellabat ⁊ moriẽs triũ
phabat ꝯ aereas poteſtates O ṽgo dei: o ṽtus dñi: ſubuertens
vbiq; machinatiões dyaboli: qd p̄ie ad chorĩtços prĩo innuit̃
ab apoſtolo: q̄ auſus ẽ dicere: qd infirmũ ẽ dei: fortius ẽ hoĩb⁹:
⁊ ego ſubnectere nõ vereor: qd infirmũ ẽ dei forcius ẽ demoni
bus. Nã demõẽs ẽt iferñales ad tãti vigoris i clamore exhibi
tionẽ ñ ſolũ territi: ſed ẽt vt ita dicã ꝓſtrati totalit̃: ⁊ quodãmõ
ſũt eneruati. Uere igit̃ erit ſtupẽda durities cordis mei ⁊ ꝓter
uia obduratiõis mee: ſi ad tã exceſſiuos dñi pẽdẽtis clamores
nõ totaliter reſoluor in lachrymarũ ꝓfluuiũ: faciẽs mihi q̄dam
mõ vnigeniti luctũ ⁊ planctũ amarũ ſuꝑ doloroſe Jeſu ⁊ mr̃e
eius doloroſa: ⁊ filij ſui morte tam amara. Audeo dicere q̄ pe
tra inſenſibilis quodãmõ ego ſũ ⁊ iferñali malicia aliq̄ mõ du
rior cũ paſſiõe nõ emolliar: cũ ad pẽdẽtis clamorẽ nõ frangar
cũ ad clamãtis dolorẽ nõ cõcruciar: cũ ad tãtã pietatẽ nõ ꝓmo

near. ¶ Secūdo vide o aīa xpi amorē: cū iqt. Pr̄ in man⁹ tuas cōmēdo spiritū meū. O v̄bū a v̄bo: masticādū a genere hūano: aīo attētissimo: spiritu bono: zeloq; ignito In q̊ filius dei in patibulo collegit ōnes electos: p̄ntes: p̄teritos: ⁊ futuros: in hui⁹ mūdi mari spacioso: cāpo latissimo: ac squalido deserto: in loco securo: pectore vtiq; p̄rno: ꝑpetuo cū triūpho. Naz in aīa ipsius erāt scripte quodāmō oēs aīe saluāde v̄tute sue passiōis: in profluuio sui sacratissimi sanguīs q̄s idubie ad eternā gloriā dilectas iā ibi dirigebat ꝑ suas lachrymas: q̇b⁹ ⁊ cū clamore valido pulsans: ad celi delicias: exauditus ē pro sua reuerētia. Nas siq̄dē aīas p̄ri vt suā recōmēdās vnā q̄si obtulit aīaz ꝑ caritatē fortissimā: que qd̄ alteri⁹ fore dinoscit̄. suū efficere in vero amore cernit̄. Vn̄ ip̄e caput existēs ecclesie: nos tāq; mēbra ei⁹ v̄o glutino caritatis ⁊ sacramēto vnitatꝭ fidei: q̄si vnū spiritū obtulit deo p̄ri. Qui eni adheret deo vn⁹ spūs est cū eo. Prie ad chorintheos. 6. ¶ Cōtēplare igit̄ o aīa mea dei filiū ī cruce tāq; hamū piscatiōis et̄ne: ⁊ vt sagenā caritatꝭ. latissime: iactatā ī mūdi h⁹ naufragio ab altissima diuinitate Ecce q̄uo nūc ad litus pat̄ni pectoris hūanū genus reducit̄: cū ōnis electoꝝ multitudo secū ītima recōmēdatione ītra pat̄na viscera collocat̄ O quis iam expandet sinū mētis vt latitudinē maris ad ꝑcipiēdū magnitudinē diuini amoris dū dei filius iussa implēdo patris aīas īnumerans ab ore traxit draconis mortuas in peccatis patefaciēs eis portū salutis in manibus vtiq; sui genitoris. Jā plenissime verificatur ī dei filio qd̄ de Dauid legitur primi regū. 17. Surrexit Dauid mane cuz incaluit sol. ⁊ cōmēdauit gregē custodi et onustus abyt Dauid manu fortis xp̄s domin⁹ potēs ī p̄lio accint⁹ gladio suo sup̄ femur potētissime gladio v̄bi diui surrexit mane cū icaluit sol diue caritatꝭ cōmēdās gregē deo p̄ri ⁊ onust⁹ plen⁹ scz meritꝭ. abyt: apparēs corā p̄rna maiestate ꝓ oīz nostrū saluatione Grās igit̄ agam⁹ tāte pietati q̄ sic sbuētū ē nr̄e neccitati ab altissimo filio dī q̄ nimia deuict⁹ caritate miss⁹ ē nr̄i Et o tu aīa mea ab eodē dī filio q̄sita ⁊ iuēta ac ī sinu patris et̄ni hūerꝭ fily sui ī portā vlteri⁹ ī uolner̄ studeas q̄ sequit̄ qz dignū ꝑfecto ē tāti certamīs cursū ꝯsūmare cū deo q̄tissimū sit finalit̄ ī bono pseuerare Sequit̄ igit̄ q̄rtū scdi mēbri p̄cipalis ī hunc modū

QVarto a anima deo cara et dilecta reuoluere hēs post explanationē tā egregioꝝ tituloꝝ crucifixū ⁊ crucē venustātiū exprobrati Jesu

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

doloroſiſſimā expirationē: qꝛ Inclinato capite teſte beatiſſimo
Joanne. Joānis. 19. Tradidit ſpm̄ O v̄bū ōni deuotiōe ruminā
dū ſup̱ aurū ⁊ lapidē p̄cioſū multū magis pōderādū. Habes nē
pe in hoc v̄bo magnū deuotiōis fomētū: ſi nō obicis ꝓpria tua
iniquitate impedimētū: qꝛ reſplēdet h̄ hūilitas: nec lōge abeſt:
ſꝫ valde ꝓpe ē: imo vrget patēs caritas. Primū liquet ī capitis
īclinatiōe. 2ᵒ pꝫ in ſpūs traditiōe. Uere. n. aīam ſuā poſuit pro
ouibus: nā oblat⁹ ē qꝛ voluit: ⁊ ideo tradidit ī mortē aīam ſuā.
Sed vt oīa ordinato ꝓceſſu declarent᷑: q̄rit aīa pia deuotiōe p̄ci
pua cur celoꝝ rex capite īclinato voluit obire? Utiqꝫ rn̄det᷑: vt
q̄tuor inſinuaret q̄bus amorē generis hūani ad ſe t̄here poſſet.
Primo vt oſtenderet humilitatē. Scd̄o ponderis grauitatem.
Tertio paupertatē. Quarto gratuitatē. ¶ Nā p̄io vt nobis oſtē
deret hūilitatē: ī ſup̱bie primoꝝ parētū deteſtationē. Erecta nē
pe ceruice cōmiſſū ē ex q̄ h̄ agn⁹ mactat⁹ ē. Et ſup̱ba mēte actū
ē vn̄ dei fili⁹ cōtēptui habit⁹ ē: demōſtrās viā v̄e ſapīe hūilitatē
fore: q̄ſi facto diceret illud ꝓuerbioꝝ. 4. Uiā ſapīe mōſtrabo ti
bi ⁊ ducā te p̱ ſemitas equitatꝭ: q̄s cū igreſſus fueris n̄ artabūt᷑
greſſus tui: ⁊ currēs nō habebis offēdiculū. Hūiliare igit᷑ o aīa
mea ⁊ app̄hēdiſti. ¶ Secūdo vt ſuā oſtēderet grauitatē. Nimio
onere g̃uati p̱e pōderis magnitudīe caput cōſueuerūt īclinare
ſic xp̄s g̃ui onere peccatoꝝ nr̄oꝝ depreſſus caput īclinauit. Un̄
p̱ie Petri 2ᵒ. Peccata nr̄a ipſe ꝑtulit in corpe ſuo ſup̱ lignum.
Et trenoꝝ primo. Conuolute ſunt iniquitates ſcilicet peccatoꝝ
⁊ impoſite collo meo. ¶ Tertio vt oſtēderet paup̱tatē: qꝛ nō ha
buit vbi caput inclinaret. Un̄ Bernardus. O vita angelorum:
o thezaure pauperum: cum vulpes foueas habeant ⁊ volucres
celi nidos: tu tamen vbi in cruce caput inclinares nō habuiſti.
O vos igitur diuites q̄ laſciuitis in ſtratis veſtris ⁊ dormitis ī
lectis eburneis. Amos. 6. videte ne inueniat᷑ de vobis īpletū qd̄
paulopoſt ſequit᷑. Et nihil paciebant᷑ ſuper contritione Joſeph
¶ Quarto vt exhiberet gratitudinem. Solent eniꝫ gratias agē
tes inclinare capita: ſic ⁊ dei filius patri celeſti gratias refert
adepta victoria. Agant ergo omnes fideles etiam gratias dei
filio: qui vultum deflexit ad yma impio valefaciens mūdo. Ac
cedant ſinguli ⁊ attendant cuncti habundantes in ſeculo ⁊ pec
catores ī mūdo: qūo in dei vnigenito patuit vera obedientia ī
ſummo: debitum omnium ſoluendo. Et o tu aīa mea miſera vi
de quomodo pallent ora: rigent brachia: lacerata ſunt mem
bra omniſqꝫ adeſt dei filio penuria: in nouiſſima ipſius hora.

Quis poterit excogitare:ſcribere vl'narrare q̄nta fecit dn̄s aīe
mee q̄nta dignatiōe:ꝛ q̄ꝫ exceſſiua dilectione oīm noſtrū Uolu
it diſſolui bn̄dictus nr̄ Jeſus illud celeſte corporis ꝛ aīe ſuc cō
nubiū:reliquēdo ꝑ diē mortis gladiū exanime corpus ſuum.vt
nos eterno dāpnatos exilio reuocare poſſet ad vnionē indiuiſi
bilē corporis.ſ.ꝛ aīe beatitudinē:' Reſpice o aīa in faciez xpiſti
tui:vide ſpecioſū forma p̄ filijs hominū. Juxta Yſaie vaticiniū
q̄ſi leproſū ꝑcuſſū adeo ꝛ humiliatū Uide inq̄ꝫ vvltū illū āgelis
deſiderabilē a ſue ſpecioſitatis rubore ꝛ virginali candore totū
decoloratū:ꝛ caligātibus oculis ī morte pallidū effectū.ac capil
lorū denſitatē madefactā ꝛ cruētatā:ꝑ ſanguinē ex ſpinaꝝ pun
ctionibꝰ defluentē:copioſiſq̄ꝫ riuulis decurrentē. O quis digne
ſtupere ſufficiat illā tenebroſaꝫ eclipſim ꝑcioſiſſimorū oculoruꝫ
benedicti Jeſu: q̇ ſic interiectu amariſſime mortis obtenebrati
ſunt in cruce.O organū diuinitatis:pſalteriū ꝛ cythara veri da
uid:dulciſſima vox bn̄dicti Jeſu:quis tibi īpoſuit ſilentiū vt iā
nobis miſeris in loco vaſte ſolitudinis ꝛ horroris nō liceat au
dire corporeis auribꝰ tue cōcētū melodie ac dulciſſime ſympho
nie:' O pectus ſacratiſſimū dulcis Jeſu paterne ſapientie:arma
riū ac thezaurorū celeſtiū repoſitoꝝ:inſpirans in faciē creature
ſpiraculū vite:quis te priuauit vitali reſpiratiōe:' O manus ſa
cratiſſime que vr̄o tactu ſalufico īfirmos ſanabatis nec dedig
nabamini pie leproſos ꝯtigere:q̄s vos tā crudeli ꝑfodit ꝯfixio
ne:' O Zacharia ſancte merito inq̄s.iꝫ.ca.° Quid ſūt plage iſte in
medio manuū tuarū:' Reſponſū preſtolabis:' Audi Hijs plaga
tus ſū in domo eoꝝ qui diligebāt me:ideſt diligere debebāt: ſꝫ
prochpudor mala pro bonis retribuebāt:ꝛ odiū pro dilectione
exhibebāt. Uere dn̄e Jeſu verificat̄ i te qd̄ ſcdi paralipomenō.
22.° dr̄ de Jorā q̄ multas plagas accepit i certamie. O pedes re
cti ſāctoꝝ greſſuū q̇ vere caritatꝭ īceſſu v̄tutū oīm veſtigia poſte
rꝭ reliq̄ſtꝭ.q̄s tā crudelit̄ vr̄ꝫ t̄miauit īceſſū. Currebatꝭ bn̄ ꝛ totā
mūdi machinā vr̄o ſupportabatꝭ.vigore:q̄s tā atrocit̄ vos affix
it crucis ligno:' O caro tenerrīa amātiſſimi iuuenis : ſpūs ſācti
v̄tute de caſtiſſimis v̄gīs mr̄is viſceribꝰꝯcepta artificioſiſſime:
qūo diuulſa:qūo vulnerata:ꝛ cruore mr̄nis appares ꝯſpectibꝰ
irrigata:vt a plāta pedis vſq̄ꝫ ad verticē n̄ iueniaris hīc ſanita
tatē. O inſuꝑ impia gens ſynagoga ſathane ōni belua crudeli
or:cur non exhorruiſti tm̄ facinus ꝑpetrare : vt nec inſonti ꝑce
re voluiſti:nec virginis filio cōdoluiſti:nec in dei vnigenitum
manū mittere formidaſti:' Nūcium celeſtē : p̄ris ſuꝑni legatuꝫ:

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

deū ver̄ ꝛ hoīez verū ſupplātaſti: ipſius carnis palliū in tue ad
ulterine malitie teſtimoniū: cruētis tuis manibus īpudica me
retrix recepiſti. O iheruſalē plāge doloroſa que olī ciuitas ſācti
nūcupata: nūc ſpelūca latronū: nūc ciuitas homicidij: īmo pꝛici
dij quin pocius ꝛ deicidij horrendo cenſeris vocabulo nominā
da de cetero. Unde exue te veſtimētis glorie: induere cinere ꝛ
cilicio: plora die ac nocte: qꝛ in te occiſus ē mūdi fabricator: po
puli ſaluator: omniuꝫ glorificator. O inſup pater in diuinis re
ſpice de excelſo celoꝝ habitaculo hanc ſacroſanctā hoſtiā quaꝫ
tibi offert pōtifex noſter dn̄s Jeſus: ꝛ eſto obſecro placabilis ſu
per nequicia populi tui. qꝛ hoc exigit tuus vnigenit⁹ crucifixus
in carne: pēdens in aere: cōfoſſus in cruce. reſparſus ſanguine:
mulctatus morte: redimitis caritate: pallidus facie: īclinato ca
pite: operās ſalutē in medio terre. O pterea hō redēpti ꝯſidera
que apponunť tibi ſollicite: ꝛ vicē ḡtitudinis ꝑ te morīēti rcpē
de: alioqui oīm lapidū duriciē ſupabis: ſi ad tāti rememoratio
nē piaculi: ťrore nec cōcuteris: nec cōpaſſiōe afficeris: nec cōpū
ctiōe cinderis: nec pietate molliris. Quia vt veruꝫ fatear ſic nā
nō deficit ī neceſſarijs. 3° dc aīa ſic ꝛ auctori nature ꝛ redēptori
nihil defecit meo exiguo iudicio ī penis ſiue tormētis. Deinde
habes o aīa quatuor ī cōtinuatiōe ꝓceſſus reuoluere: videlicet
Mūdialis machīe horrorem. Multoꝝ admirationē ꝛ obdura
tionē. A cruce corporis Jeſu depoſitionē. Deuotaꝫ ipſius ſepeli
tionē. De pꝛio ſcito o aīa mea ꝙ horruit tota mūdialis machi
na tā īmane flagicioꝝ hoīm ſcelus: ꝛ mirū in modū videť aſſūp
ſiſſe pro ꝑpetrato ſcelere lamētū. Nā velū tēpli ſciſſum ē ī duas
ꝑtes a ſūmo vſqꝫ deorſū: ꝛ terra mota ē ac petre ſciſſe ſūt: ꝛ mo
numēta apta ſūt. Jā enī ſole obſcurato manēte: ſtati Xp̄o mor
tuo plurima ſigna ſūt ſecuta: vt hoīes ꝑfidi atteſtatiōe īducerē
tur credere ſignorū: qui credere nolebāt ad p̄dicationē ꝛ ſemīa
tionē diuiniſſimorū verborū. Deniqꝫ oīs creatura cōpatiť Xp̄o
morienti: ſol obſcuratur: terra mouetur petre ſinduntur: veluꝫ
tēpli diuidiť: ſepulc̄ apiūť: ſolus miſer hō: dicit Jeronim⁹ n̄ cō
patitur: pro quo ſolo xpriſtus patitur. Ad floſculos morales af
fectus tuos o anima vis dirigere mentales: Pium prebe audi
tum: ꝛ mirificum quid ſencies in hijs mirificatuꝫ. Merito nē
pe velum templi ſciſſum eſt: vt clarius eluceſcat ꝙ iam reuela
tis myſterijs vmbriſqꝫ fugatis: omnium patrum enigmata et
prophetarum oracula in Xpriſti morte reuelantur: Terremo
tus merito factus eſt: cum terre factor moreretur in terra tre
muit ferre non valens quod impia ſynagoga faciebat: ꝛ ve

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

lud pauens ad tam iſolitas ⁊ impias paſſiones vt oniū fideliū
mentes cōtremiſcant, eo ꝙ pro iniuſtis iuſtus: pro impijs pius
pro peccatoribus ſanctꝰ: pro hoībꝰ paſſus ē ī carne deus Prete
rea ipa petrarum ſciſſio denotat auctorē vite dampnari iniuſte
Et vbi homines venūdati ſub peccato pro veritate certare nō
audiebant: petre duriſſime per ſciſſuras groſſas quaſi ꝑ aperta
labia clamare curabant: vt vel ſic dura hominum corda ſcide
rentur cogitando eū qui talem a peccatoribꝰ ſuſtinuit contra ſe
pro peccatoribꝰ paſſionē ⁊ cōtradictionē Monumēta etiā mul
torū aperta ſunt: vt cadaueribus aliquoꝝ patefactis cōdolerēt
ōnes hec videntes auctori vite: et nullꝰ venenū peccati penes
ſe detinere velit cū tot ⁊ tanta ſigna viderit Steteruntq; ſic ab
hora mortis domini vſq; in horam qua deus ab inferis rediēs
reaſſumpto corpore reſurexit in corpore. Sicq; criſto primitie
dormientium reſurgente: poſtea quorundā corpora reſuſcitata
exierunt de monumentis. ac poſt reſurectionē vſq;quaq; vul
gatā itroierūt in ſanctā ciuitatem. ⁊ apparuerūt multis Quis
dubitet v̓ginē illibatam corpore ⁊ puriſſimam mente magnis
quaſſatam viſceribus. cum oculis virgineis pro magnitudine
ſupplicij viderit ſuper ſuo vnigenito luminaria celi lugere. et
terram ſēciebat ſub pedibꝰ tremere ſaxa cōſpitiebat duriſſima
ſcindi: ac mortuorū tumulos āte ōniū oculos aperiri: Cōcluſit
īfallor cordialiter illū deflēdū ab oībꝰ quē elimēta inſentibilia
deflebāt pro ſuis modulis Deducant oculi mei lachrimas: con
patiat̄ aīa mea pauperi ieſu: ↄfodiāt̄ oīa viſcera mea rūpāt̄ pre
amore cor meū: qꝛ valde abſurdū ē vbi oīa cōpaſſione ꝑmouēt̄
vt ego a ↄpaſſione alienet: ⁊ velud mēbrū putridū nō ſētiā qđ
īſētibilia tā claro: ꝓteſtata ſūt teſtimōio ī vrbe h̄ vniuerſo. ¶ De
ſecūdo vȝ multoꝝ admiratiōe ac obduratione euāgelij mathei
textū ꝑlege vbi. 27. caplō habet̄ Cēturio aūt ⁊ q̄ cū eo erāt cuſ
todiētes ieſū viſo t̄re motu ⁊ hijs q̄ fiebāt timuerūt valde dicē
tes Ver̄ filiꝰ dei erat iſte: ex multꝭ. cēturio ꝑmouebat̄ vt dicerȝ
dei filiū quē vt hoīeȝ cruci cuſtodiebāt affixū Nā ſolē ↄ nāȝ vi
dit obſcuratū ⁊ cū magna voce audiuit expiraſſe xp̄ȝ ⁊ ſēcerat
t̄rā motu īſolito ꝓtremuiſſe āpliuſq; ſcias ipȝ ī ſtuporē ductū fu
iſſe ex patiētia moriētꝭ orātꝭ. ⁊ ꝓ crucifixoribꝰ ſuis. latroni ſpon
dēs paradiſū ⁊ diplō mr̄eȝ ſuā ↄmēdās tāq; cuſtodi fideliſſimo. ⁊
vidē ꝙ aliqđ fidei expſſit ſȝ defectibilit̄ cū ſb̄ p̄terito tp̄e ait. uer̄
filiꝰ dei erat iſte: q̄ſi crederet dei filiationeȝ finitā fore ꝑ mortē.
Si igitur dixiſſes o Centurio Vere filius dei ē iſte: vel vere h̄
hō iuſtus erat. Marci. 15. ⁊ ē filius dei: ꝑfectius q̄d expreſſiſſes.

Similiter cõplices centuriõis ãmirãtes tremore cõcuſſi ſunt:⁊
oĩs turba iudeorũ qui ſimul aderãt ad ſpectaculuꝫ iſtud:⁊ vide
bãt que fiebãt:ꝑcucientes pectora ſua reuertebant̃ O aĩa deuo
ta forte hec dixerũt mẽte cõcuſſi ac horrore cõmoti A ſeculo nõ
ẽ viſũ huiuſcemodi ſpectaculũ:ꝙ talis ⁊ tantus tale pateret̃ ſuſ
pendiũ. Uere magnũ ſpectaculuꝫ quo pr̃ in diuinis honoratus
extitit a ſuo vnigenito ĩ hũanis:cũ in tali filio illuxit obediẽtia
tã grãdis ⁊ inſignis Magnuꝫ adhuc o aĩa mea ĩtuere ſpectacu
lũ:quo angelici ſpũs boni.ſ.⁊ mali variũ habuerũt ĩ intentione
aſpectũ. Quia primi ſue ciuitatis reparationẽ ꝑſtolantes repor
tarũt:ſecũdi ſpoliati ⁊ viribus cõfracti cõfuſionẽ induerũt Ma
li quoqꝫ hoĩes vtpote iudei feroces pectora ſua ꝑcuciẽtes quaſi
cõpũcti vel poti⁹ tremefacti:maiora pericula verẽtes ad domũ
ſũt reuerſi Utinã ad dñm:qui vtiqꝫ oſtẽdiſſꝫ eis clemẽtiſſime ĩ
dulgentie beneficium. Reuolue o aĩa deuota fuiſſe multos in
tã ãmirãdis ſignis nec forte corde cõpunctos : nec ãmiratione
cõmotos:ſed magis in ꝑtinacia obſtinatos:ad obuiandũ g̃uio
ribus periculis anxios plus ⁊ ſollicitos:⁊ minime ĩ hys oĩbus
fore cõtẽtatos:q꞉ atrocit̃ oſtẽderũt adhuc ſui cordis veſaniam
⁊ nequiciã. Nã vt dicit̃ Joãnis.i4. Judei autem qm̃ paraſceue
erat ne remanerẽt in cruce corꝑa ſabbato: erat enĩ magnus di
es ille ſabbati:rogauerũt Pylatũ vt frãgerẽt eorꝝ crura ⁊ tolle
rent̃. Uenerũt ergo milites ⁊ primi quidẽ fregerũt crura ⁊ alte
rius qui crucifixus eſt cũ eo O ſuperſticio neqniſſima. O pallia
tio dyabolica iudeorũ:diẽ ſabbati cotaminari opinantium ſi re
manerẽt in patibulis corꝑa dãpnatorꝝ:⁊ cõtaminationẽ mẽtis
nõ formidantiũ:ꝙ dire mortis ſupplicio ĩnocentẽ dñm:⁊ hoĩeꝫ
condẽpnauerunt iuſtiſſimũ:xp̃m ieſuꝫ nobiliſſime v̾ginis filiũ.
Hy peſſimi homicide:ĩmo deicide nõ verebant̃ ꝑſidi allegare
reuerentiã ſabbati etiã malitioſe:ne propter ſigna facta xpriſto
moriente in ſabbati quiete tumultus oriret̃ in plebe:eo ꝙ viſis
corporibus ĩ cruce:turba defacili ad tumultũ mobilis.ĩ eos poſ
ſet inſurgere. Uerebãt̃ inſuꝑ maiora ſigna ſubſecutura : ſi ĩ cru
ce remanſiſſent dãpnatorũ corpora:cũ iã viderũt hominũ ⁊ mu
lierũ facies mutatas:⁊ a ſpecie ſolita alienas Cruribus igitur
ipſorũ fractis timẽs pia mat̃ filio iã mortuo ẽt ãpliora irrogan
da ludibria : ſolotenus forte ꝓſtrata rogauit mẽte deuotiſſima
q̃tenus filio ꝑcerẽt:quẽ iã mortuũ videre poſſent. Uñ dr̃ ĩ euã
gelio Joãnis vbi ſ. Ad Jeſũ aũt cũ veniſſent ⁊ viderẽt eũ iam
mortuũ:nõ fregerũt ei⁹ crura:ſꝫ vnus militũ lãcea lat⁹ ei⁹ aꝑuit

et cõtinuo exiuit ſãguis ⁊ aqua: Uideat meꝰ deuota quatuor ſi
bi ꝓpoſita ĩ iſta ꝑticula: Primũ ẽ ꝙ eũ iam mortuũ inuenerũt
Secũdũ ꝙ eiꝰ crura nõ fregerũt Tertiũ ꝙ latꝰ ipſiꝰ aperuerũt
Quartũ ꝙ ex latere ſacr̃a eccleſie ꝑfluxerũt. ¶ De primo ſcito o
aĩa ꝙ mortuũ ĩuenerũt qui ĩ poteſtate habebat qñ volebat aĩaꝫ
ponere Joãnis decimo Unde yſaie.ii°. Exit radix yeſſe q̃ ſtat ĩ
ſignũ populoꝝ: ipſũ gẽtes deꝑcabũť. Nã dicit Albertus ſuper
Joannẽ. Nõ ſi coactus eſſet mori nõ eſſet de radice yeſſe nobiľ
et ĩuincibilis dauid manufortis Si malicia iudeorũ victꝰ eſſet
nõ ſtaret ĩ ſignũ triũphale fideliũ populoꝝ Si abiectꝰ eſſet ⁊ pu
nitꝰ vt blaſphemꝰ: nõ adorareť ⁊ deprecareť a gẽtibꝰ Mortuũ
igiť ĩuenerũt q̃ yſaie teſte.53. t̃didit ĩ mortẽ aĩaꝫ ſuã Et qꝛ ſerui
cia ſecũdũ beatũ Gregoriũ tãto magis ſũt grata: q̃nto magis li
bera ⁊ minꝰ debita: ideo hec oblatio vere fuit gratiſſima Non
enĩ quis eũ mori coegit: ſed oblatus ẽ qꝛ voluit Yſaie.53. Unde
Ambroſiꝰ. Nullus tñ impẽdit: q̃ꝫtũ q̃ ſeipm ĩpẽdit h̃ ẽ dñs Je
ſus q̃ corpꝰ ſuũ ĩ paſtũ: ſanguinẽ ĩ potũ: aĩam in ꝑciũ: deitatẽ in
ꝑmiũ: ſpiritũ ĩ eterne vite dedit ꝑ̃cipiũ. Quis ḡ diutiꝰ ĩ fecibꝰ
manebit peccatorũ: cũ viderit dei filiũ ĩ cruce ꝓ ſe mortuũ: vt
vita viuat gr̃e: ⁊ cumulũ obtineat meritorũ ꝑ habũdãtiã gr̃arũ
⁊ copiã cariſmatũ diuinoꝝ. ¶ Scdo dixi ꝙ eiꝰ crura nõ cõfrege
rũt. Putas o aĩa eoꝝ pietate id geſtũ eẽ: Noli ſic h̃ eoꝝ aſcribe
re pietati: ſꝫ diuĩe diſpẽſatiõi. Jlla.n. ꝑcauit ne frãgereť eiꝰ cru
ra Exodi.12. Os nõ cõminuetis ex eo Sicut enĩ ĩterficere ñ po
terãt niſi qñ ⁊ q̃liť voluit: ita nec ĩ mortuũ deſeuire ꝑmiſſi ſũt:
niſi q̃ꝫtũ diuĩa diſpẽſatio ꝑmiſit. Deniqꝫ q̃d futuꝝ erat ꝑceſſit ĩ ꝑ
ſagiũ miſtici corpis: cuiꝰ oſſa ideſt ꝑfecti viri atqꝫ cõſtãtes nuľ
tribulatiõibꝰ vľ aduerſitatibꝰ ĩ aĩo ſeu in moribꝰ ꝯfrigũť: ſꝫ ad
oĩa illata vſqꝫ ad mortẽ ſẽꝑ ĩſuꝑabilis ꝑmãſerũt: ⁊ q̃ꝫqꝫ corpe vi
cti: tñ nũq̃ꝫ moribꝰ vel ĩ aĩa ſt̃ cõfracti ſeu mẽte ſuꝑati. Et ad h̃
q̃s hodierno tpe ydoneꝰ: nõ ego dñe ĩꝑfectũ.n. meũ viderũt ocu
li tui. Fragiľ nẽpe ⁊ miſerabiľ ego ſũ: venũdatus ꝓh pudor ſb̃
pcc̃to. Utinã ⁊ ego ãnos ⁊ mores pueriles trãſcẽdẽdo euacuare
poſſim q̃ ſt̃ puuli: factꝰ.n. ſũ vir etate: ſꝫ ñ ꝯuerſatiõe: ñ ꝑfectiõe
ñ moꝝ ğuitate: ñ ſpũs alacritate. Cuiꝰ oſſa ñ ſũt ĩ cruce cõfracta
ĩpius me eleuet dextera: ſua id põt põtẽtia: meaqꝫ req̃rit multi
plex ĩdigẽtia. Tertio latus eius aperuerũt Unꝰ nẽpe militũ Lõ
gius noĩe latus eiꝰ aꝑuit. Nõ dic̃ beatiſſimꝰ ille Joãnes Per
cuſſit vľ vulnerauit: vt ĩnuat ꝙ q̃dãmõ ibi oſtiũ vite aptũ ẽ. Cõ
meſtor ait ſuꝑ iſto paſſu: ꝙ q̃ lãceauit eũ vt tradũt q̃dã: cũ fere

caligaſſent eius oculi: ꝛ caſu tetigiſſet oculos eius ſãguĩe: clare vidit. Uñ ꝓtin⁹ illuĩatus ĩ xp̄m credidit vt legit̃ in geſtis eius: ꝛ milicie cedẽs ĩſtruct⁹ ab apoſtolis ĩ ceſarea capadocie. 38. annis monachicã vitã duxit: ꝛ ĩ oĩ ſcitate ꝑmanẽs v̄bo ꝛ exẽplo plurĩ mos ad xp̄m ↄuertit: ꝛ glorioſo martyrio: vitã capitis detrũca tiõe finiuit O aĩa mea in hui⁹ lateris aptiõe ĩpleta ẽ ꝓphecia Za charie. 12. ca° Uidebũt ĩ quẽ trãſfixerũt Deniqꝫ h̄ apcio lãcea fa cta militis: rememorat p̄teritũ qd̄ fluxit: ꝛ ĩſinuat futurũ: ꝛ futu rũ deuenit ĩ p̄ñs: ꝛ velud ĩ fieri expectat̃ futuri. De latere enim Ade formata ẽ Eua: ꝛ h̄ ĩ aptiõe later] xp̄i rememorat̃ p̄teritũ: ſignificãs h̄ qd̄ erat futuri. ſ. q̄ ex aq̄ ꝛ ſanguĩe redẽpta ꝛ forma ta mũdat̃ eccleſia: ſãguis ĩ redẽptionẽ: ꝛ aq̄ in ablutionẽ. Conti nuo. n. exiuit ſãguis ꝛ aq̄. Aqua. n. ad lr̃am ñ cũ ſãguĩe ĩdiſticta ꝑfluxit: qꝛ nõ potuiſſet ab aſpiciẽtib⁹ dep̄hẽdi: ſi cũ ſanguĩe mix ta defluxiſſet Et forte tot⁹ ſãguis effluxit ex illo dĩno corꝑe in ſi gnũ toti⁹ amoris effuſi: ꝛ tãdẽ hũoꝛ aq̄us egreſſus ẽ. Quod q̄dẽ alto ſblimiqꝫ myſterio geſtũ ẽ: vt fõs patẽs ſit domui Dauid in p̄ciũ redẽptiõis ꝛ ꝑfecte ablutiõis oĩm populoꝝ ĩ aq̄ deſignato rũ. Uñ ĩ clemẽtinis de ſũma trinitate ꝛ fide catholica ca° Uni co habet̃. Emiſſo iã ſpiritu ꝑforari lãcea ſuſtinuit latus ſuũ: vt exĩde ꝑfluẽtibus vndis aq̄ ꝛ ſãguis formaret̃ vnica ꝛ ĩmacula ta ac v̄go ſãcta mr̃ eccleſia ↄiũx xp̄i: ſic̃ de latere p̄mi hoĩs ſopo rati Eua ſibi ĩ cõiugiũ ẽ formata: vt ſic certe figure p̄mi ꝛ vete ris Ade: q̄ ſcd̄m apoſtolũ ẽ forma futuri: ĩ nr̃o nouiſſimo Adaꝫ Ideſt xp̄o v̄itas reſpõderet. Et nota q̄ vera fuit aq̄ vt habet̃ de celebratiõe miſſarũ ĩ ca° In' quadã: cũ ſit xp̄s v̄itas: ꝛ a veritate ſit fallatia penit⁹ aliena. Nã ſi nõ fuiſſet aq̄ ſꝫ fleuma qd̄ de late re ſaluatoris exiuit: ille q̄ vidit ꝛ teſtimoniũ v̄itati ꝑhibuit ꝑfe cto nõ aquã ſꝫ fleuma dixiſſet: nec ĩ h̄ verũ regeneratis ſacm̄en tũ fuiſſet oſtẽſũ: cũ ꝑ ſacm̄ẽtũ baptiſmi nõ regeneremur in fleu mate ſꝫ ĩ aq̄. Sꝫ q̄rit mẽs deuota q̄re ĩ latere iux̄ coꝛ Sciat igit̃ vt oñderet ex totius cordis amore oſtiũ ĩtroit⁹ nobis fore pate factũ Uel q̄ ĩtrare ñ poſſum⁹ ſine mẽtis nr̃e dilectione Uel vt ĩ apto latere cognoſcam⁹ amorẽ ipſius vehemẽtiſſimũ eẽ q̄ ad nos ꝓceſſit: ꝛ tot ꝛ tãta ꝑferẽdo vitã finire cõplacuit. Nec abre ẽ q̄ ĩ dextero latere: qꝛ ad patriã voluit nos reducere: quaꝫ per dexterã cõſtat ſignificatã eẽ O aĩa mea ecce oſtiũ ĩ latere arche q̄ ĩtrant aĩalia nõ periclitãda diluuio Grãs igit̃ agam⁹ xp̄o pro lateris ſui oſtio: ꝛ dicam⁹ cũ melliſluo Bernardo illud ſuꝑ cãti ca ſmõe. 61. Ego mihi ↄfidẽt̃ qd̄ mihi deeſt vſurpo ex vulnerib⁹

dñi mei qm̄ mīa affluūt: nec deſūt foramina p q̄ effluāt. Deniqꝫ
ſcd̄m ſēſū anagogicū p̄t̄ ſēſū allegoricū q̄ p̄libat⁹ ꝛ p̄t̄ tropoloy
cū q̄ ēt expreſſus ē: h⁹ lateris apcio c̄li regni nobis reſeratio
nem īſinuat: paſſiōis xp̄i v̄tute factā: a q̄ q̄dē paſſiōe oīa ſac̄mē
ta hn̄t efficatiā: q̊rū pticipes effecti: curem⁹ ꝛ feſtinem⁹ īgredi ī
illā reqēm. Inſup ſilēcio p̄tereūdū n̄ ē q꜀ h̄ lācea xp̄i lat⁹ apiens
fuit v̄gini beatiſſime gladi⁹ a Symeōe p̄nūciat⁹: cū vt dr̄ Luce
2°. iq̄t. Tuā ipi⁹ aīam ptrāſibt gladi⁹. Uere tuā ipius aīaꝫ q꜀ gla
dius tā horrēdi ſupplicij mortis Jeſu: nōmō Jeſu: ſed ꝛ tui cor
dis archana trāſuerberādo penetuit. Nā magꝭ iure pfecti amo
ris fuit tua qꝫ illa q̄ tuo corpi ſēſū adminiſtrabat ꝛ vitā Un̄ bea
tus iq̄t Ber. Uere o beata mr̄ tuā aīaꝫ ptrāſiuit gladi⁹: alioquī
n̄ ꝛ niſi ptrāſiēs carnē filij penetret. Eq̄dē poſtea qꝫ emiſit ſpm̄
tu⁹ ille Jeſus: oīm q̄dē ſꝫ tu⁹ ſpealr̄: ipi⁹ plane n̄ attigit aīaꝫ cru
del' lācea: nec mortuo pcēs cui ꝛ nocere nequit lat⁹ apuit: ſꝫ tuā
vtiqꝫ aīaꝫ ptrāſiuit: ipi⁹ nimirū aīa ibi n̄ erat: ſꝫ tua plāe neq̄bat
auelli. Tuā g̊ o dulciſſima o nobiliſſima mr̄: tuā iqꝫ aīam ptrāſi
bat gladi⁹: vt pluſqꝫ martyrē te n̄ imerito p̄dicem⁹ tā rōe mīna
lis affectiōis qꝫ corpe ꝛ p̄ntialis ſpeculatiōis ac ītime ↄfederati
onis. Sꝫ forte q̄s dicat. Nūq̄d n̄ cū p̄ſcierat moriturū: Et idubi
tāt. Nūq̄d nō ſperabat ↄtinuo reſurrecturū: ꝛ fidēt. Sup h̄ do
luit crucifixū: Et vehemēt Ille corpe poterat mori: iſta corde
cōmori n̄ potuit: Forte illud caritas q̄ maiorē nemo habuit fe
cerit: fecit ꝛ hoc caritas cui poſt illā altera ſimilis nō fuit. Hec
Bernar. ¶ Quarto dixi q꜀ ex h̄ latere: eccleſie ſac̄mēta pfluxert̄
Nā cōtinuo exiuit ſanguis ꝛ aq̄: vt vidit q̄ teſtimoniū phibuit.
Nō ſic erat i corpib⁹ alioꝝ mortuoꝝ: i q̊rū corpibus ſtati p mor
tis frigiditatē ſāguis coagulat̄: ꝛ i tabē couertit̄. Un̄ beat⁹ Am
broſius ait. Licet corporis xp̄iſti natura fuit mortalis diſſimi
lis tn̄ alijs corporib⁹ mortuis fuit gr̄a Nam p⁹ mortē in noſtris
corporibus ſanguis congeleſcit: ex illo autem icorrupto corpe
ōnū vita emanauit aqua et ſāguis exiuit Illa que abluat: iſte
q̄ redimat Bibim⁹ pretiū noſtrū vt bibendo redimamur O qꝫ
verū dixit Paul⁹ vas electionis ad epheſios.5. vbi ayt Xp̄s di
lexit eccleſiā: mūdās eā lauachro regenerationis ī v̄bo vite Sꝫ
poſſet pia mēs quadam dubitatione inuolui qūo ex hoc vulne
re laterari. ſacramenta dicantur profluxiſſe: cum illud vulnus
fuerit inflictum corpori iam mortuo vt patet Joannis.19. et cor
p⁹ poſt mortē xp̄i nō erat cauſa meritoria alicui⁹ gr̄e imo poci⁹
a ſolo deo ſacramēta habēt efficatiam tanqꝫ a cauſa principali

A xp̄o aūt paciēte ſiue a paſſiōe xp̄i tāq̄ꝫ a cā meritoria: ḡ non a wlnere laterali: Reſpōſio doctoris ſubtilis ī quarto ſuo ſcripto diſ. 2. q̄ ſi illud wlnꝰ fuit inflictū xp̄o poſt mortē vt narrat euā geliū: ſacramēta nō fluxerūt ab illo tāq̄ꝫ a cā meritoria: ſꝫ dicūť ſpecialiť īde fluxiſſe ꝓpť quādā ſimilitudinē expreſſiorē coꝝ que ibi fluxerūt ad ſenſibilia: que ſūt ī q̄buſdā ſacramētis. Sanguis enī ſpecialius aſſimilať ſpeciei ſub q̄ ē ſāguis ī eukariſtia: ⁊ aq̄ ſpecialius aſſimilať materie baptiſmi: que ſūt duo pꝛīcipalia ſa cramēta. Et iſte ītellectꝰ pōt haberi de celebratiōe miſſarū. c°. In q̄dā vbi dꝛ q̄ ī illis duobus. ſ. aq̄ ⁊ ſanguīe duo maxīa ſacramē ta redēptiōis ⁊ regeneratiōis relucēt. Vñ inq̄t criſoſtomꝰ. Sac mēta h̄ nouerūt xp̄iani q̄ ꝑ aqnā ſūt regenerati: ꝑ. carneꝫ ⁊ ſan guinē ſūt nutriti. ¶ De tertio iā o aīa mea videre ꝯplaceat ideſt a cruce corpis Jeſu depoſitionē. Ut enī ſac̄ euāgelica patefacit hyſtoria. Joſeph ab arimathia ciuitate dauid: vir nobilis de curio: ⁊ nycodemus q̄ venit ad ih̄m nocte vt habeť Joānis. 3°. hy inq̄ꝫ duo fideles ſe exhibuerunt adiutores poſt tā diros xp̄i agones ⁊ amaras paſſiōes Nā ipe Joſeph expectabat regnuꝫ dei: cꝰ officiū valde erat myſterio ꝯſonū: q꞉ erat ſuū decē hoīes cōuerſus ad xp̄m: decē ꝑuās decalogi p̄cepta. Audacť acceſſit: ideſt cōſtāť ad Pylatū: roborat ꝰ multitudīe ſignoꝝ: ⁊ pecyt coꝛ pus Jeſu Iſte nec v̄bo nec ſigno nec aīo iudeoꝝ cōſenſit ꝯſilio: q̄uis ī faciē nō reſtiterit mēte timidus: nōdū igneo ac feruido amore īflāmatꝰ. Vñ timebat ne ex̄ ſynagogā eicereť aut morte multctareť. Sꝫ euge euge ſibi ſi ꝓ xp̄i noīe expulſionē expeteret a ſynagoga ſathane: ⁊ ḡui morte plectereť ꝓ ſaluatoris amore Sꝫ mirādū n̄ ē. talē ac tā ſolēpnē virū h̄ tꝑalia icōmoda exhoꝛ ruiſſe: cū p̄miſſū ſit ēt colūpnas celi videlicet ſanctos apoſtolos corruiſſe ⁊ cōtremuiſſe. Utinā oēs īueniāť deo ſtabiles q̊s ꝯſtat multa vouiſſe ⁊ ad ſublimia ꝑfectiōis ſtatꝰ ac r̄ligiōis euolaſſe. Pudeat o aīa mea plus magiſue declinaſſe a ꝑfectiōis ſemita: q̄ꝫ ꝓfeciſſe in regulari vita ac ſacra emulāda colenda quoq̄ꝫ ob ſ̄uātia Miratꝰ aūt pylatꝰ q̄uō tā cito obyſſet accerſito cēturiōe verū eē didicit. Vñ ipi Joſeph poſtulāti corpꝰ Jeſu ꝯceſſit ⁊ red di iuſſit. Eſtimo diuinā bōitatē iā flāmeſcētē ⁊ ſepelitiōe glorio ſe iuxta vaticiniū Yſaie ꝓphete colludere: q̄tenꝰ debita cū reue rētia ſepulture corpus Jeſu r̄datur: q̊d tā diro ſupplicio crucis multabať. Deniq̄ꝫ h̄ ioſeph mercatꝰ ē ſyndonē ad corpis xp̄i īuolutionē: libras q̊q̄ꝫ fere cētū mirre ⁊ aloes ad corpis vnctio nē nycodemus legiť detuliſſe. Eſt aūt libra. 12. pōdus vnciarū.

Hy duo viri ad locū vbi crucifixus erat dn̄s deuenerūt: inſtru
mēta depoſitiōi corpis crucifixi oportūa ſecū deferētes. Quoꝝ
optabili aduētu mr̄ pia v̄go beata merore quaſſata aliq̄ꝫtulū ē
cōſolata ac refocillata: eo ꝙ eoꝝ iuuamie cōfidebat corpus fily
deponēdū fore. Scalis igit̄ erectis: ac ĩ altū ꝓtēſis vnꝰ clauos co
nabat̄ exthere de manibꝰ: alius ne laberet̄ in t̄rā: ſuis brachys
⁊ conatibꝰ ſuſtētabat exanime dulciſſimi Jeſu corpꝰ. Jpa v̄o mr̄
doloroſa vernās ac redolētiſſima amoris roſa licet corꝑali pal
lore nimio pre merore ꝑfuſa: māibꝰ ſuis v̄gineis ac brachys de
licatis atq̄ꝫ tenerrimis corpus fily expetebat cū ſingultibꝰ. Nō
q̄dē corpꝰ cū parū poſſet attigere: ĩ āplexus ⁊ oſcula ruēs: lꝫ ſatu
rari de dilecto non valens: q̄uo ĩſpexerit: q̄uoue cōtrectauerit:
q̄uo lachrymis iā pre merore deficientibꝰ: ſuis gemitibus irro
rauerit: ille quē nihil pōt latere ꝑfecte nouit. Ego v̄o plus ſilen
tiū ĩ hac mā eligo: q̄ꝫ arido corde exꝑmere qđ auctētico n̄ valeo
teſtimōio roborare. Caritas q̄ foris nō ſtat: ſꝫ q̄ itꝰ pauſat: h̄ iq̄ꝫ
in deuotis deuote ſuggerat: qđ mea ruditas enodare formidat
Unū dico ⁊ idipm̄ ſencio neminez poſſe ꝑfecte v̄ginis mr̄is ac
familiole paupcule aſſiſtētis merorē calamo ꝑſtrigere: niſi quē
dn̄s docuit ĩ hys que facta ſūt amoroſe. Plorabat ille ꝑdilectꝰ
diſcipulus lachrymis ꝯpaſſiōis: lachrymis deuotiōis: ⁊ ſic irri
gatꝰ Marie v̄ginis mr̄is attēdebat pio moderamie geſtꝰ. Et tu
o Magdalena deuotiſſima an ꝯtinere poteras lachrymoſa tui
cordis ſuſpiria? Minime. Nā fluebāt lachryme tue vberrime:
nec poteras auelli ab ĩnocētis ⁊ extīcti Jeſu corꝑe. Appropique
mus mēte ⁊ ſpū vt de ꝓpe plagas Jeſu facietenus aſpiciētes: n̄
ĩueniamur de cetero inſolētes: ſꝫ cū debita maturitate ⁊ ſancta
caritate vſq̄ꝫ ad ſepulchrū tēdētes: ſꝑ ad crucifixū Jeſū ſimꝰ pie
anhelātes. ¶ De q̄rto aliq̄d ē pie reuoluēdū qđ dixi deuotā ſepe
litionē. Nā ĩ loco vbi crucifixus ē dn̄s erat ortꝰ: ⁊ ĩ orto monu
mētū nouū ĩpſius Joſeph exciſū ĩ petra: ĩ q̊ nōdū q̄ſq̄ꝫ poſitꝰ fue
rat. Oīa h̄ ſūt cōmēdatiōe digna. Syndonē mercatꝰ ē Joſeph ⁊
corpus Jeſu ĩuoluit. Et poſtq̄ꝫ pia mr̄ aliquātulū refocillata: vi
dēdo forte vel oſculādo ſeu cōtrectādo fuit: corpus ad ſepelien
dū poſtulatū ꝯceſſit ⁊ ꝑmiſit. Et q꞉ Nycodemus ſecū detulerat
mixturā mirre ⁊ aloes: ideſt vngentū mixtuz ex mirra ⁊ aloe:
q̄ſi libras cētū: ĩunctū ē corpꝰ dn̄i hꝰmōi vngēto. Sꝫ cur tāta am
bitiōe humilima v̄go ꝑmiſit corpꝰ fily inungi? Si recte ſapis o
aīa cōmēdabis ſingula h̄ ꝑ oīa. Triplr̄ eni corpꝰ dn̄i cōſiderat̄. ſ.
Primo vt ſanctificati aīe ē cōꝑatū: ⁊ ſic debet̄ ei honor. Scđo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

vt ad reſurrectionē glē ordinatū: ꝛ ſic debet̃ ei veneratio. Ter
tio vt ē diuinū diuinitati vnitū: ꝛ ſic debet̃ ei cult⁹ diuin⁹. Et iō
iſta dn̄s voluit ſibi fieri. Et Maria beatiſſima debuit nō īmeri
to ea ꝑmittere effectui mācipari. Et n̄ cauſeris o aīa de ſupfluo
librarū: qꝛ ſicut mulier a Xp̄o cōmēdata que bonū ē op⁹ opata
non tā vngere intendebat corpus: q̄ꝫ ſignificare ꝙ odor ſancti
tatis ei⁹ mūdū erat īpleturus. Sic ꝛ Joſeph nō tā ītēdit vngere
corpus qȯ putreſcere n̄ potuit: q̄ꝫ ſignificare ꝙ glā q̄ delibutum
ſurrexit a putredīe. Delibutur fuerit oīa alia mēbra miſtici cor
poris ī oībus ſāctis: iō ſuphabūdāt̃ vngētū exhibitū ē: ꝑut ſup
Joānē teſtat̃ Albert⁹ magnus. Hy igit̃ duo Joſeob ꝛ Nycode
mus acceperūt corp⁹ Jeſu: ī q̊ diuinitas corꝑalit̃ habitauit: ligā
tes illō litheis de ſyndone cū aromatib⁹: vt fragrātiā diuitat
eius oīb⁹ ſignificarēt: ꝛ ſic̃ mos ē iudeis venerabiles ꝑſonas ſe
pelire: ſic dominico corꝑi hāc venerationē pie īpēderūt. Deferē
tes igit̃ corp⁹ ī orto ī q̊ nemo hoīm ſepeliri cōſueuit: ne ali⁹ ibi
ſepultus dicat̃: vbi ꝛ monumētū nouū ī petra exciſū: vt ſecūdū
Auguſtinū. Sicut ī vtero ī q̊ corp⁹ aſſūpſit nullus ante vel poſt
cōcept⁹ fuit: ita nec ī monumēto ī q̊ poſit⁹ ē nullus an̄ eū vl̕ poſt
eū iacuerat. Et ſic̃ ꝑdyt ex vtero: intacto pudoris ſignaculo: ita
ꝑdiret de ſepulchro intacto cuſtodū ſigillo. Jn h̄ inq̄ꝫ poſuerūt
eū ꝑꝑt̃ paſcenen iudeoꝝ. Accelerata ḡ fuit ſepelitio ſc̄dm Aug⁹.
ne veſperaſceret: qn̄ nihil tale licebat: ꝛ qꝛ iux̄ erat monumētū
loco crucifixiōis: ſignātes lapidē cū cuſtodib⁹: vt reſurrectio eſ
ſet īſuſpicabilis id egerūt ad Xp̄i vituperiū: lꝫ redactū iā ſit ad
nr̄e fidei firmamētū. Quis reuoluere: q̇s ſcire: q̇s colligere poſ
ſet lachrymas v̾ginis mr̄is: ꝛ paupcule ſocietatis ipi⁹. Nā iſta
ſignatura facta ē ad requeſtā ꝑricipū ꝛ ſacerdotū īpetrātiū a pỳ
lato cuſtodiā ſepulchri. ne Xp̄i diſcipuli raperent corp⁹ eius di
uulgādo eū reſurrexiſſe Et ſic fieret error poſterior peior ꝑore.
Sꝫ qꝛ n̄ ē cōſiliū ꝯ dn̄m vt dr̄ ꝑuerbioꝝ. 21. Jō factū iudeoꝝ ma
gis fecit ad oppoſitū. ſ. ad certitudinē dn̄ice reſurrectiōis: qꝛ ēt
ab ipis cuſtodib⁹ ē teſtificata: vt habet̃ Mathei. 28. qȯ fuit ma
gnū ꝛ ē valde āplexādū. ſ. aduerſarioꝝ teſtimoniū. Pylat⁹ nēpe
cōceſſit eis ad votū poſtulata: ꝛ ipi munierūt ſepulchrū manu
armatorū valida ꝛ robuſta vt corp⁹ Xp̄i putreſceret ī t̄ra: ꝛ ab
ſorberet̃ ab vniuerſo fama ipius glorioſa. Sꝫ oī cū diligēcia la
pidē ſignātes ꝛ ſepulchrū cuſtodiētes fraudati ſunt a ſpe ſua: tā
corp⁹ Jeſu q̄ꝫ ſalutē amittētes O xp̄icole O fideles O deuotiſſi
mi Xp̄i tirones ītuimini iuſtitiā dei: videte ꝛ attēdite q̇d geſtū

ſit ꝑ vīa etñā ſalute. ⁊ tu o aīa mea ne pigeat v̓ginem mr̃ez ſeq̄
aſſocia te illi: vid̄ vbi locū habitatiōis eligat: vide vbi manere
cōplaceat: vbi lachrymis t̃rā irrigat: ī cꝰ cōtubernio ſe ꝯtineat:
vt te iuuet poſtula affectāt̃: vt te ñ deſerat roga iſtant̃: obſecrās
vt tui memoꝛ ſit misericordit̃ ⁊ dignāt̃. Si ñ hēs lachꝛymaruꝫ
flumīa: da pij cordis ſuſpiria Nā nihil ē ī hoīe bonū: quin ſi v̓gi
neis cōmēdet̃ manibꝰ: erit deo gratū: āgelis acceptum: ⁊ tibi o
aīa ī ſalutis optabile fomētū Obſecro quoq̄ꝫ Jeſuꝫ crucifixum
dñm vniuerſoꝝ: vt me ſibi cōdolētē faciat: qꝛ vt ꝑticeps ſim ſal
tē ꝑ memoriā paſſionū ſuarū: hūc miſerrimꝰ cōpegi tractatulū:
ad meū vt ī pꝛicipio p̄miſſū ē ꝑfectū: ñ ad eruditionē maioꝛum
meoꝝ vl̓ q̄rūcūq̄ꝫ ſcioloꝝ. Precibꝰ q̊q̄ꝫ oīm ſuffragari poſtulo de
uotoꝝ: vt ſi a q̊q̄ꝫ īuenit̃ q̄d ī hijs erroneū: vl̓ qd̄ abſit a fide alie
nū: corrigēdū me offero oī hoī meliꝰ ſ̄ciēti ⁊ cuicūq̄ꝫ catholice
ſapiēti. Igit̃ q̄ paſſus ē pro oīm ſalute: reſurgēs t̃tia die magna
cū v̓tute: ipſe dignet̃ mei ⁊ oīm miſereri: Jeſus xp̄s filius dei:
q̄ cū p̄re ⁊ ſpū ſcō viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculoꝝ. AMEN.

Tertum membrum

D Uobꝰ mēbris pꝛīcipalibus

vtcūq̄ꝫ p̄libatꝭ: reſtat nūc videre de t̃tio ideſt de fruc
tu paſſiōis p̄cioſo Nō. n. fruſtra paſſus ē dñs Jeſus: nec fruſtra
natꝰ ē: qꝛ teſte beato Augꝰ. nec fruſtra fatigata ē v̓tus dei Et qꝛ
ſcd̄m phyloſophū 2º. phiſicoꝝ. Finis hꝫ nāꝫ opti ꝑꝑt̃ optimū q̄dē
fructū dñs Jeſus crucꝭ ē credēdus ꝑtuliſſe ſuppliciū. Hic fructꝰ
explicat̃ in themate cū ſbinfert̃. Ceſſabūt tonitrua: videlicet di
uine vīdicte ꝑ placationē ac recōſiliationē. Et grādo nō erit: qꝛ
ꝑtās demōis deiciet̃. Ut ſcias qꝛ dñi ē t̃ra. Ideſt illuminet̃ ī fid̄
effugata vitioꝝ caligīe ſpūs hoīs: oꝛnatꝰ gr̄e multiplicis ſplēdo
re O vtinā p̄coꝛdia mea īcaleſcāt ad h̄ īdagāda. Sꝫ qꝛ ſācti doc
toꝛes lucide lōge lateq̄ꝫ h̄ ſac̃ miſteria reuelarūt: ⁊ ī ſcriptis reli
q̄rūt: ſupfluū eēt ī hijs multū extēdi vlt̃ ea q̄ notificata ſt̃. Non
eni ſū ego tal̓ cōtēplatiōis vt aliq̄d noui īdagare poſſeꝫ: ſꝫ q̄ ab
alijs vtcūq̄ꝫ didici breuiſſimo ſtilo enodare propoſui. Uñ o aīa
mea ſup oīa notificāda ſcito q̄ Xp̄s dñs ñ ē paſſus ſcd̄ꝫ q̄ deꝰ:
lꝫ caro eiꝰ ſit īſtrumētū diuītatis: q̄re ⁊ ſi paſſio ſit coꝛꝑalis: ſoꝛti
tur: tñ q̄ndā ſpūalē v̓tutē ex deitate ipiꝰ. Per peccatū v̓o hō du
plicit̃ erat obligatꝰ. ¶ Pꝛio q̄dē ſuituti peccati: qꝛ q̄ fac̃ peccatū
ſuus ē peccati. Joānis. 8. Et ſcd̄e Petri 2º. A q̊ q̄s ſuperatus eſt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

huic ꝛ ſuꝰ addictꝰ ē Quia igiť dyabolus hoīez ſupauerat ad pec
catū eū īducēdo: iō ſuituti dyaboli hō addictꝰ erat. ¶ Scđo q̄n
tū ad reatū pene: q̄ hō erat obligatꝰ ſcđm iuſtitiā dei: ꝛ h̄ ſuitus
q̄dā ē. Ad ſuitutē.n.ꝑtinet ꝙ aliquis paciať ꝙ nō vult: cū liberi
hoīs ſit vti ſeipo vt vult. Jgiť qꝛ paſſio Xp̄i fuit ſufficiēs ꝛ ſuꝑ
habūdās ſatiſfactio ꝓ peccato ꝛ ꝓ reatu pene totius generꝭ hūa
ni: ſic paſſio eiꝰ fuit q̄dā p̄ciū ꝑ qđ liberati ſumꝰ ab vtraq̄ʒ obli
gatiōe. Nā ipa ſatiſfactio q̄ q̄s ſatiſfacit ſiue ꝓ ſe ſiue ꝓ alio p̄ciū
q̄dā dꝛ q̄ ſeipſū vel aliū redimit a peccato ꝛ a pena: iux̄ illud
Daniel. 4°. Peccata tua elemoſinis redime. Sʒ o aīa deuota ꝑ
q̄d Xp̄s dn̄s ſatiſfecit? Utiq̄ʒ nō dādo pecuniā vel aliq̄đ hꝰmōi
ſʒ dādo id q̄đ fuit maximū. ſ. ſeipʒ ꝓ nobis. vñ eiꝰ paſſio merito
dicēda ē nr̄a redēptio. Ponamꝰ igiť xp̄i paſſionez eē. Noſtrā re
dēptionē. Noſtrā r̄cōſiliationē. Noſtrā a dyaboli ptāte liberati
onē. Noſtrā ad regnū ītroductionez. ¶ Et q̄ꝛuis alia multa poſ
ſēt adduci: ī hys tñ paulīſꝑ cōplacet fructuoſe verſari. Quatuoꝛ
nēpe mēbꝛis ſingula q̄ ad ſuꝑioꝛa diſtiximꝰ: vñ ꝑfecto rōni cō
ſonū ē: ꝛ hūc vltimū paſſū ī q̄tuoꝛ ꝓponere: vt ſic finis ad ſuꝑio
ra aliq̄lē videať cōuenientiā optinere. ¶ Prīo igiť o aīa deuota
Xp̄i paſſio ſāctiſſima opata ē nr̄az redēptionē. Nā hō peccādo
obligatꝰ erat ꝛ deo ꝛ dyabolo. Q̄tū eni ad culpā hō deū offēde
rat: ꝛ dyabolo ei cōſēciēdo ſe ſubdiderat. Uñ rōe culpe nō erat
factus ſuꝰ dei: ſʒ pocius a dei ſuitute recedēs: dyaboli ſuitutē
īcurrerat: deo h̄ iuſte ꝑmittēte ꝓpť offenſā ī ſe cōmiſſā. Sʒ q̄ꝛtū
ad penā p̄ricipaliť homo erat deo obligatus ſicut ſūmo iudici:
ꝛ dyabolo tanq̄ʒ toꝛtoꝛi. Juxta illud Mathei quinto. Ne foꝛte
tradatꝰ te aduerſarius tuus iudici: et iudex tradat te miniſtro:
ideſt angelo penaꝛū crudeli ſecundū ꝙ dicit Criſoſtomꝰ. Q̄ꝛuis
igitur dyabolus iniuſte q̄ꝛtum ad id quod in ipſo erat hominē
ſua fraude deceptum ſub ſeruitute teneret tamꝰquo ad culpam
tam quo ad penam: iuſtum tamē erat hec hominē pati deo per
mittente q̄ꝛtum ad culpā: ꝛ oꝛdinate q̄ꝛtum ad penā. Et iō quo
ad deū iuſticia exigebat ꝙ hō redimereť: nō aūt ꝑ reſpectum q̄
ad dyabolū. Uñ dicit beatus Thomas ī ťtia ꝑte. q. 48. articulo
4°. in ſolutione vltimi argumenti. Qꝛ Xp̄s ſanguinē ſuum qui
eſt p̄cium noſtre redemptionis non dicitur obtuliſſe dyabolo
ſed deo. Sed o aīa mea noli tibi blādire dicēs. Quō ſū redēpta
que ſemꝑ dei ſū creatura? Dei quidē eſſe non deſinis īq̄ꝛtū eius
poteſtati ſubiceris: quia omnia ſub pedibus eius. ꝛ in regno ho
minū dn̄ať excelſus: ꝛ cuicūq̄ʒ voluerit dabit illud. Daniel. 4°.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sꝫ dei eẽ deſijſti ꝑ peccatũ:qꝛ caritatẽ ⁊ eiꝰ vnionẽ ñ fuaſti. Et
teſte aplõ ad romanos.8. Si q̃s ſpiritũ xpi ñ hꝫ h̃ ñ ẽ eius. Age
igit̃ grãs pyſſimo redẽptori tuo:qꝛ ñ corruptibilis auro vel ar
gẽto redẽpta es:ſꝫ ſãguĩe vtiqꝫ p̃cioſo agni videlicet ĩcõtamia
ti ⁊ ĩmaculati Jeſu xpi. Nã ipm cõſtat eẽ redẽptionẽ quã miſit
dñs pplõ ſuo. Oẽs ẽt ſãctoꝝ paſſiões ⁊ſi ꝑficiãt eccleſie ꝑ modũ
exẽpli ⁊ exhortatiõis:nõ tñ ꝑ modũ redẽdtiõis. Nã redeptio ꝑ
tinet ĩmediate ad hoĩeꝫ xp̃m:qꝛ p̃ciũ redẽptiõis nr̃e ẽ ſanguis
xpi:vl̃ vita eius corꝑal̃ q̃ ẽ ĩ ſãguĩe quã ipe xp̃s exſoluit:ſꝫ ad
totã trinitatẽ referẽ ſic ad cãm p̃mã ⁊ remotã:cuiꝰ erat ⁊ ipa vi
ta xpi ſic p̃mi actoris:⁊ a q̃ iſpiratũ fuit ipi hoĩ xpo vt pateref ꝑ
nobis. ❡ Scdo o aĩa deuota ſactiſſima xpi paſſio opata ẽ nr̃aꝫ
recõciliationẽ:teſte aplõ ad romanos.5. Recõciliati ſumꝰ deo ꝑ
mortẽ filÿ eiꝰ. Eſt.n.xpi Jeſu paſſio cã nr̃e recõſiliatiõis ad deũ
duplr̃:ſic dic̃ btũs Thomas ĩ ẽtia ꝑte.q.49.articulo.4.º ❡ Uno
mõ ĩqꝫtũ remouet peccatũ ꝑ qd̃ hoĩes cõſtituũẽ ĩimici dei. Iux̃
illud ſapie.14. Simul odio ſũt deo ĩpius ⁊ ĩpietas eius. Et iterũ
Odiſti oẽs q̃ opanẽ ĩiq̃tatẽ. ❡ Alio mõ ĩqꝫtũ ẽ deo ſacrificiũ ac
ceptiſſimũ. Nẽpe effectus ſacrificÿ ꝓp̃e ẽ vt ꝑ ipm placeẽ deus:
ſic cũ hõ offenſã in ſe cõmiſſã remittit ꝓpẽ aliqd̃ obſequiũ accep
tũ qd̃ ei exhibeẽ Uñ p̃mi regũ.26. Si dñs ĩcitat te aduerſuꝫ me
odoreẽ ſacrificiũ. Et ſilr̃ tm̃ bonũ fuit ꝙ dñs volũtarie paſſus ẽ
ꝙ ꝓpẽ h̃ bonũ ĩ nã hũana ĩuentũ:deus placatus ẽ ſuꝑ oĩ offẽſa
generis hũani qꝫtũ ad eos q̃ xp̃o paſſo cõiũgũẽ ꝑ fidẽ ⁊ amorẽ.
Nec incidat in tuũ cogitatũ o aĩa mea ꝙ xpi paſſio dicaẽ nos
recõſiliaſſe vt de nouo nos deus amare inceperat:cũ in carita
te ꝑpetua dilexerit nos Jeremie.31. Sꝫ qꝛ ꝑ paſſionẽ xpi ſblata
ẽ odÿ cã:tũ ꝑ ablutionẽ peccati:tũ ꝑ recõpẽſationẽ acceptabili
oris boni. Quia maior fuit xpi caritas morientiũ : qꝫ ĩiq̃tas iudeo
rũ veſane ⁊ furibũde gẽtis. Preterea ſcd̃m Alexãdrũ de halis
in ẽtia ꝑte. In ſatiſfactiõe nõ ſolũ penſandũ eſt qꝫtũ ſoluaẽ:ſꝫ a
qꝫto ⁊ ex qꝫto ſoluaẽ. Si g̊ vita xpi qua viuebat in carne ꝑ aĩaꝫ
vnitã diuinitati:conſideretur: maius eſt vita criſti ratione ani
me vnite diuitati qꝫ aliq̃ vita creature.. Si vero cõſidereẽ abſo
lute:manus ẽ vita qua aĩa viuit deo:⁊ pena maxima ẽ mors ſi
ue ſeparatio ab illa vita:non tamen ſentitur vt maxima niſi in
ſtatu ſeparationis a corꝑe:in quo ſtatu aĩa nata ẽ ad fruendum
illa vita. Deniqꝫ ſi conſideretur a quãto fieret ſatiſfactio ꝑ mor
talitatem xpi:quia ab ipſo dei filio qui ẽ verus deus :inuenieẽ
ſuper omnẽ eſtimationẽ pene ſatiſfactũ fuiſſe. Uñ ad romanos

octauo. Qui proprio filio ſuo non pepercit: ſed pro nobis oibus
tradidit illum: quõ non nobis oīa donauit ideſt condouauit et
remiſit Inſuper ſi cōſideretur ex q̄nto ideſt ex quanta caritate
mortē ſubierit qꝛ fuit caritas īmenſa inuenietur ſup ōnē modū
ſatiſfactio Quis ergo toto mētis conamine non ſtudebit tam
pio tam amoroſo deo gratiarū actiones repēdere: Vere cui te
dio ſūt hec non ſapit ea que dei ſunt Nēpe dignū et iuſtū ē vt q̄
multū nos amauit: multo ſiue magno ſit amore reamandus.
¶ Tertio dyaboli poteſtas per xp̄i paſſionē eſt ablata Unde ſci
to o anima mea quod ille malign⁹ minorē poteſtatē habet in
naturā humanā vniuerſaliter: qꝛ ſubtracta eſt ei poteſtas qua
prius ſubiciebat eam ſibi in infidelibus in ydolatria ⁊ venera
tione quaſi deus Subtracta etiā ei in fidelibus in quib⁹ ꝓpter
fidē paſſionis nō habet poteſtatē: niſi quātū ei ꝑmiſſū eſt ad ex
ercitiuz virtutis vt legitur de beato Anthonio Qui poſtq̄ꝫ fuit
flagellatus a dyabolo: cui querēti a domino apparēte ſibi vbi
erat cū flagellaret̄ audiuit Anthoni preſens eram: ſed victoriā
expectabam In fidelibus enī caracter paſſionis eſt ſcꝫ crucis
ex ſacramēto baptiſmatis: quo dyaboli poteſtas cohibet̄ ſicut
dicit Alexander de halis in tertia parte. Unde apocalipſis. 7.
dicitur de quatuor angelis. Nolite nocere terre et mari neqꝫ
arboribus: quoaduſqꝫ ſignemus ſeruos dei noſtri in fronti
bus eorū Recollige igitur o aīa mea arma defētionis et reſiſtē
tie cōtra ōnē dyaboli īpugnationē iuxta illud ad epheſios. 6. In
ōnib⁹ ſumētes ſcutū fidei: in q̄ poſſit|. oīa tela nequiſſimi ignea
extinguere Habes etiā o aīa nomē ieſu melliflui: amabile. de
lectabile. ſed ⁊ terribile cuius nominis inuocatio eſt demonis
repulſio: iuxta illud: Marci vltimo In nomine meo demonia
eicient: Noli tamen negligere q̄ deus permittit dyabolo poſſe
decipere homines in certis perſonis temporibus et locis ſecū
dum occultam rationem iuditiorum ſuorum ſemꝑ tn̄ ꝑ paſſio
nem xp̄i eſt paratū hominibus remediū ſe tuēdi propt̄ neq̄tias
demonum etiam tempore Anticriſti: ſed ſi aliqui hoc remedio
vti negligant: nihil deperit efficatie paſſionis criſti Qua ꝓpter
vt plenius in hys o anima mea informeris: ſcito ſecundū ſ̄ctū
Thomam ī tertia ꝑte queſtione. 49. articulo ſecūdo q̄ circa dy
aboli poteſtatem āte xp̄i paſſionē tria ſūt ꝯſideranda ¶ Primū
eſt ex patre hominis merētis ſuo peccato dyabolice poteſtati
tradi: eo q̄ ab ipſo ſuperatus fuit ¶ Aliud ex ꝑte dei offenſi ex
peccato hoīs. vn̄ per ſuā iuſticiā hominē dyaboli poteſtati reli

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quit.¶ Tertium ex parte dyaboli qui ſua nequiſſima volũtate
hominem a cõſecutione ſalutis impediebat.¶ Quãtũ ad p̃muz
homo a dyaboli eſt poteſtate liberatus per xpriſti paſſionem in
q̃tum paſſio xpriſti eſt cauſa remiſſionis peccatoꝝ. Ad ſecũduz
vero: inq̃tũ deo nos recõſiliauit vt p̃tactũ eſt.¶ Ad tertiũ autẽ
inq̃tũ ille iniquus exceſſit modũ poteſtatis ſibi ĩdite a deo: ma
chinãdo ĩ mortẽ xp̃i: q̃ nõ habebat meritũ mortis cuz eẽt abſq̃
peccato. Vñ beatus Aug⁹.13.de trinitate iq̃t Juſticia xp̃i vict⁹
ẽ dyabolus: qꝛ cũ ĩ eo nihil dignũ morte ĩueniret: occidit tñ eũ:
⁊ vtiq̃ iuſtũ ẽ vt debitores q̃s tenebat liberi dimittãť in cũ cre
dẽtes quẽ ſine vllo debito occidit. Huic igiť ĩſonti dño ⁊ ĩnocẽ
ti ꝑ fidẽ dilectionẽ operãtẽ abꝓpiq̃te: ⁊ ab eodẽ ſepari nolite:
ſi dyaboli laqueũ vultis ſapiẽť ⁊ ꝓficue declinare.¶ Quarto ⁊
vltio ip̃a bñdicti xp̃i paſſio op̃ata ẽ nr̃am ad regnũ ĩtroductio
nẽ. Nã exules ⁊ ꝓfugi: ac ab illa beata patria expulſi ĩ h⁹ vallẽ
miſerie detruſi: via regni humano clauſa fuit generi. Quia hõ
cũ ĩ honore eẽt ñ ĩtellexit: cõpatus ẽ iumẽtis ĩſipiẽtibus: ⁊ ſilis
fact⁹ ẽ illis. pſalmo.48. Vñ apokalipſis.5. legiť ꝙ nullus dign⁹
ĩuẽtus ẽ ap̃ire librũ ⁊ ſoluere ſignacula eius. Ideſt nullus ĩuẽt⁹
ẽ q̃ poterat ꝑ meritũ ſuũ ꝓpriũ ꝑuenire ad regni ĩtroitum: ideſt
ad diuinã ꝯtẽplationẽ: ſiue optinere ianue ꝑadyſi ap̃tionẽ. Nã
q̃uis tãta fuit caritas tũc: q̃ta nũc: nõ tñ q̃ſq̃ meruit aditũ tũc
ſic nũc: eo ꝙ caritas añ paſſiõez ñ hꝫ meritũ paſſiõis xp̃i ꝯiũctũ
ꝑ qd̃ ſolũ ẽ ſolutio originalis reatus: ſꝫ poſt paſſionẽ hꝫ caritas
meritũ xp̃i cõiũctũ: qꝛ iã exhibitũ ẽ: ⁊ ĩde ẽ ꝙ mereť poſt paſſio
nẽ: qd̃ nõ prius. Cũ ſũma igiť deuotiõe ruminãduz ẽ ꝙ nullius
hoĩs caritas põt mereri vitã eternã poſt peccatũ: niſi ĩteuenie
te merito xp̃i: qꝛ oẽs ſť originali reatu obligati ad ſatiſfactionẽ
quã nullus pur⁹ hõ põt exhibere. Licet.n. ip̃e Adã potuit trãſfũ
dere iuſticiã originalẽ ĩ ſua poſteritate: nõ tñ ſeq̃ť ꝙ ip̃e poſſet
ſatiſfacere. Rationem queris o anima: Audi Alexandrum de
halis in t̃tia p̃te. queſtiõe ſc̃da mẽbro.9⁰. dicẽtẽ ꝙ ĩ peccato Ade
fuit reatus ꝑſone ⁊ corruptio nature: qꝛ ſi ſeruaſſet obediẽtiam
remuneratũ fuiſſet perſone ſue ⁊ nature in ſua poſteritate: per
tranſgreſſionem vero precepti punitus eſt in perſona ſua ⁊ na
tura: quia cum tota natura humana eſſet in Adam: potuit illaz
totã corrumpere corrũpendo ſuã ꝑſonam: ⁊ propter hoc omnes
filij Ade ſunt rei: ſicut dicit apoſtolus ad romanos quinto. In
quo omnes peccauerunt. ⁊c̃. ſed ipſe non potuit naturam reſti
tuere: quia Adam fuit res nature ſue ⁊ fuit ſingulare homis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Singulare aũt hominis nũq̄ ē pῖcipiũ ſue nature ad eſſe: ſ3 ſo
lũ ipſe deus q̄ creauit naturã q̄uis ſingulare poſſet eſſe pῖcipiũ
ſue nature ad nõ eſſe ſiue ad nõ bene eſſe :ſed ꝙ nõ ē pῖcipium
ad eſſe nec ē pῖcipiũ ad reꝑationē ipſi⁹ eſſe: ideo adã nõ potuit
reꝑare naturã humanã :nec omnes alÿ poſſēt propter eãdē ĩpo
tētiam: Oportuit ergo o aĩa mea ꝙ nature hũane reꝑator eſſet
pῖcipiũ illi⁹ ⁊ de genere illi⁹ Principiũ illi⁹ ē deus res vͦ illi⁹
generis ē hõ: vnde ſequit̃ ꝙ r̄ꝑator hũane nãe debuit eſſe de⁹ ⁊
hõ Si vͦ q̄ris q̄d ſit iſta obligatio vl' iſte reat⁹. Scito o aĩa mea
ꝙ ē obſtruſio diue ↄtēplationis ſiue ꝑadyſi. S3 ĩ h̄ ē dĩa it̃ fide
les p⁹ paſſioēʒ ⁊ añ: q2 añ paſſioēʒ non ē ſolutio ſatiſfactiōis ori
ginal' rat⁹: ſ3 ꝑ paſſioēʒ ē ſolutio ipi⁹: ideo fidelib⁹ p⁹ paſſioēʒ ex
virtute ſacre paſſionis patʒ audit⁹ ad ꝑadiſũ: ãte paſſionē vͦ n̄
Et poteſt ꝑ exēplũ iſtud demõſtrari ĩ pr̄e ſc3 qui obligat debito
t̃rã ſuã c⁹ filio de iure hereditario ↄpetit her̄ditas pr̄is nõ tñ po
terit illã h̄re niſi ſoluto debito pr̄is Unde ſicut iſte debet ĩtrare
t̃rã ſuã tñ deb3 abſolui a debito ꝓ q̄ t̃ra obligata eſt ꝓuſq̄ ĩtret
Jta ⁊ ĩ hac ꝑte ꝓus oportuit ſolui debitũ ꝓ peccato ade ꝑ paſſio
nē xp̄i : añq̄ poſſet eſſe ĩtroit⁹ ad ꝑadiſũ Ad iſtud ēt denotãdũ
ſcito o aĩa mea ꝙ nõ ē facta abrahe ꝓmiſſio: niſi ĩ ſeĩe qd̄ expo
nit apoſtol⁹ ad galathas. 3º. ĩ xp̄o impletũ eſſe Unde btūs Am
broſi⁹ dicit Et habet̃. 3º. ſētētiaꝝ diſ. 18. Saluari nõ poſſem⁹ niſi
vnigeit⁹ dei moreret̃ ꝓ nobis debitorib⁹ mort] Et apoſtol⁹ ad
hebreos. 10. ĩquit Habem⁹ fiduciã ĩ ĩtroitũ ſctōꝝ ſc3 celeſtiũ ĩ ſã
guine xp̄i Nēpe id figurabat̃ numeri. 28. capittulo vbi dicit̃ ꝙ
homicida maēbit ĩ ciuitate refugÿ donec ſac̄dos magn⁹ q̄ oleo
ſāc̄to vnct⁹ ē moriat̃ q̄ͦ mortuo poterit ĩ domũ ſuã r̄dire ¶ Grãs
ageo o aĩa mea dño ieſu ſac̄doti magno ꝓ te mortuo ĩ q̄ͦ hēs in
troitũ ad regnũ: cũ detruſa ſis tã pēalit̃ q̄ culpabilit̃ ĩ h⁹ exilÿ
arguſtulũ ⁊ illi⁹ ꝑfuſa cruore: admitti poteris ſiĕ rubore in celi
palatiũ Ad qd̄ ꝑ crucis baculũ nos dignãter ꝑducat: qui veĭt
querere et ſaluum facere quod perierat dñs ieſus: q̄ ĩ trinitate
ꝑfecta viuit ⁊ regnat deus per oĩa ſecula ſeculorũ AMEN

Explicit pectorale dñice paſſio nis ſiue diuini amoris

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

…ntes ul' sebri siue timor…
…siue cupiditatis euenit. C Si
…telligat nō possū continē dū
…nō ē nō posse ica. si potest nō uel
…pa nux ubū ag. C xiiii. p q
dic se ū posse cōtinē utrum
…gat q ū pōt cōtinē suis uirib'
…a auxi… intelligit q ī
…al … possit. Si so in hoc
…ufeste … sap hebra. si p
…ligat h plane inmē. Sine…
…o cū dūno nich possumus. …
…e me nich potestis facē. 7 ij
… Nō q sufficientes sum' co
…ad ex nob q̄i ex nob. s sufficiē
…ra ex deo ē. 7 ag. Oīe sine
…h se os … 7 sap. …
…m qm ali nō possū ēe cōtin
… h ipm erat sap… c
…donū. …
…, cū … potiē
… i possibilē
… possibili…
…impossibile ē xp hoies ī ple
…upidi…
…uenire adue… ns …
…llū. hoc ā uirib' uul' ē oltu
…ibz q uirib' suis saluari ū posse
…e abstinē. hoc … psuasio eis p
…onē cō… … eis utilia
…ustit… ad ecouūtra q̄ia
… psūptiū fiducia q cor
…qm uoluīē. … Respo
…ecessitā … ita
…le q ū p cū lib ē … resistē sp
…abo … uirib; in
…ueni … ēe posse liberare. cū sep

ul q ē p se …
tationis cadū…
spar se … cas…
pssū agē peton obtu…
fouea pse possē … q ī
ei resistente … ampli ē
hoies cū morte spiali mor…
se ipos resuscitare posse …
dicat; q ī psēti se nich' posse
in futo qm ex se erit ipotētes
… auxilio … q cū diu
derit. qm ā … mag laborab
pdiēd salute cor. Ipse ē calc
insidiat. i. finis hois. q hēt p
… ē spēti … Cū insidia
… eo ulē … oia se p
… eō p h monētes adh q gra
dent sibi spūm … aux
nō possūt … largiēdo. …
… suffragia … et …
tando. Certi … moni ad
gant se qm simat q posse ē
sibi uident' essēcialia. Dō ē
iuuare eos q se nō …
fingit se q ipi fingūt se.
Ipse discipulis esugiter …
qm abeo q dic se nō posse cō
aut uis contine q nō potes.
… ū uis. suus … potes. …
ds q patit' … temptari sup
um. preterea nō ne credis …
sis cū eo q oia pōt. sic ulga
ū h' ū. v. solidos … rex
milia marchar. non p ee
illos posse cū effectū posse
pātur ē suple. Si ī potes
inexcusabil' es. …

739

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN